

මානව හිමිකම් පහත

නිතිඥ බැසිල් ප්‍රනාන්දු

ප්‍රකාශනය

ශ්‍රී ලංකාවේ වධහිංසාව තුරන්කිරීමේ ජනසන්ධානය
ආසියානු මානව හිමිකම් කොමිෂම

පටුන

1.	අසාර්ථක වූ නිදසහ හා ලංකාවේ කුල ක්‍රමය	7
2.	ඉන්දියාවේ බුදුදහම පිළිබඳ අවධිත් හතරක්	13
3.	ගොම නොහොත් බූරු කථා	31
4.	දහනව වන සියවසේ මුල්භාගයේ ඇතිවූ සිහිනයක ක්‍රමවත් අවසානය	39
5.	ජනාධිපති ධුරය දැරූ හරිම බඩු දෙකක්	47
6.	ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය වැඩි දියුණුවීමට තිබූ ඉඩකඩ නොපිට හරවා වෙගයක් උදාකළ අයුරු	61
7.	සිංහලයන්ගේ මොළය අවුල් කළ බ්‍රාහ්මණයෝ	67
8.	සිංහලයන්ගේ සමහර ගතිගුණ හා පළපුරුදු ගැන සිංහලයෙකුගේ අදහස්	75
9.	ලාංකීය සමාජය මෙතරම් දුරට පිරිහුණේ කෙසේද?	81
10.	එදා බිසෝකොටුව අද සමූහ මිනීමාවලේ	93

මානව හිමිකම් පහන

පළමු මුද්‍රණය 2007

© බැසිල් ප්‍රනාන්දු

ISBN 978-955-1468-06-4

පිටකවරය : කේ.ඩබ්. ජනරංජන

පිටු සැකසුම : රාවය

මුද්‍රණය : රාවය මුද්‍රණ හා ප්‍රකාශන
අංක: 83, පිලියන්දල පාර, මහරගම

ප්‍රකාශනය : ශ්‍රී ලංකාවේ වධහිංසාව තුරන්කිරීමේ ජනසන්ධානය ආසියානු මානව හිමිකම් කොමිසම

11. දැඩි පාලනය-හැඩි දැඩි පාලනය හා පාලනයේ කඩා වැටීම	97
12. වටිනාකම් වගාව හා ප්‍රමිතින් වගාව	101
13. ගතානුගතිකත්වයට යටත් නොවී මහා හඬින් කර්තෘ කරන පක්ෂ දේශපාලනයකට ගැතිකම් නොකියන මහජන ව්‍යාපාරයන්ගේ අවශ්‍යතාව	105
14. වේයන්ගොඩට ඉරපායන දවසක් ඇතිවෙයිද?	115
15. බැහැර කළයුතු රණකාමීත්වය පරමාදර්ශයක් කරගැනීම	119
16. ලංකාවේ උගතුන්ගෙන් තුරන් නොවූ සාහසිකත්වය හා කෘෂිකරත්වය	125
17. බරණැස් නුවර අබමල් දුටිමි	135
18. කර්තෘවරයා ගැන	143

හැඳින්වීම

විවිධ සිදුවීම් හා විවිධ විවාද ඔස්සේ ලියවුණු ලිපි ගණනාවක් මෙම පොතෙහි ඇතුළත්ය. එහෙත් මුළු කෘතිය තුළම දිවෙන්නේ එකම තේමාවක විවිධ අංශයන්ය. මූලික තේමාව නම් තත්කාලීන ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින සමාජීය හා සංස්කෘතික ගැටළුය. මෙම ගැටළු මානව හිමිකම් දර්ශනය හා භාවිතය වර්ධනය කිරීමේදී අත්‍යාවශ්‍යව සැලකිල්ලට ගතයුතුය. තත්කාලීන ලෝකයේ මෙන්ම ලංකාවේ සුවිශේෂ තත්වයන් යටතේ මානව අභිමානය මත පදනම්වූණු මානව හිමිකම් දර්ශනය හා භාවිතය වර්ධනය කිරීමේදී මූණ දෙන ගැටළු මොනවාද? එම ගැටළුවල පසුබිම කුමක්ද? මෙම ගැටළුවලට විසඳුම් තිබේද? මෙම පොතෙහි ලිපිවලින් සලකා බලනුයේ එවැනි ප්‍රශ්නය.

මානව හිමිකම් දර්ශනය හා භාවිතය නිතරම යම් සමාජයක් තුළ පවතින මර්දනකාරී තත්වයන් සමඟ ගැටේ. මර්දනය සාධාරණීකරණය කිරීම සඳහා නීතිමය වශයෙන්, සමාජීය වශයෙන් හා සංස්කෘතික වශයෙන් ගොඩනගනු ලබන දැවැන්ත ප්‍රචාරක ව්‍යාපාරයක් රට තුළ පවතී. ශ්‍රී ලංකාව පිළිබඳ එක් සුවිශේෂ තත්වයක් නම් මර්දනයට හා මහජන ජීවිතයට අනුබල දෙන විවිධාකාර ලිවීම් හා කථනයන් බොහෝ සේ බහුලවීමය. නිදහස වෙනුවෙන් පවතින කථනය බොහෝ සෙයින් අඩුය. නිදහස වැඩිකර ගැනීමට උනන්දුවක් ඇතිකරනු වෙනුවට නිදහස සීමාකිරීමට පක්ෂකර්මයක් ලියන හා කියන දේ බොහෝය.

නිදහස පිළිබඳ දැඩි ආශාවකින් හා උනන්දුවකින් තොරව කොයිම සමාජයක් තුළවත් සියලුම ජනතාවගේ මානව අභිමානය වර්ධනය කළ නොහැකිය. ලංකාව තුළ මානව හිමිකම් පිළිබඳ උනන්දුව මෙතරම්ම අඩුවෙන් පවතින්නේ මානව සමානාත්මතාව හා සියල්ලන්ගේම ගරුත්වය පිළිබඳව ගැඹුරු එකඟතාවක් කරා ලාංකීය සමාජය කොයිම කාලයකදීවත් ළඟා නොවී සිටීම නිසා යැයි සිතිය හැකිය. විශේෂයෙන්ම අනුරාධපුර යුගයේ මුල් කාලයෙන් පසු ලංකාවේ සිංහල මෙන්ම දෙමළ ජාතීන්ද කුල ක්‍රමයේ දැඩි ග්‍රහනයට හසුවී දැඩි ලෙස බෙදී බිඳීයාම සියල්ලන්ගේම සමානත්වය හා සහෝදරත්වය පිළිබඳව දර්ශනය හා භාවිතය වගාකිරීමට ඉමහත් බාධාවක්ව පවතින බව පෙනේ. සියලුම දෙනාගේ මානසික තත්වයන් කෙරෙහි ගැඹුරින් පැලපදියම් වී ඇති අදහස් හා හැඟීම් පිළිබඳව සාකච්ඡාවක් අවශ්‍යව ඇත. එම සාකච්ඡාවට සහභාගීවීම සඳහා කෙරෙන ප්‍රයත්නයක ප්‍රතිපලයක් ලෙස මෙම ලිපි ලියැවිණ.

මෙම ලිපිවලින් සමහරක් මේ වන විට රාවය පුවත්පතෙහි පළකොට ඇත. ඒ පිළිබඳව එම පුවත්පතේ කර්තෘ මණ්ඩලය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි. මෙහි සමහර ලිපි මානව හිමිකම් කණ්ඩායම් ගණනාවක් විසින්ද ඔවුන්ගේ පත්‍රිකාවල ප්‍රසිද්ධකොට ඇත. මෙම සංවිධාන මගින් මෙහි සමහර ලිපි කුඩා අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන ලෙසද ප්‍රකාශයට පත්කොට ඇත. එසේ දැනටමත් පැවැත්වෙන කථනයක් තවත් වැඩි දෙනෙකුගේ අවධානයට ගෙන ඒමට මෙම පොත හේතුවේයැයි පතමි. මෙම පොත සකස් කිරීමට අධාර වූ නීතීඥ සංජීව විරවික්‍රම මහතාගේ සහයෝගය අගය කොට සලකමි.

බැසිල් ප්‍රනාන්දු

අසාර්ථක වූ නිදහස හා ලංකාවේ කුල ක්‍රමය

(2007 පෙබරවාරි 04 නිදහස් දිනය වෙනුවෙනි)

නිදහස සමරණ දිනය බොහෝ රටවල අභිමානය නව පණ ගන්වන, අතීතය පිළිබඳව ආධිමිඛරය උද්දීපනය කරන හා අනාගතය පිළිබඳව වැඩි බලාපොරොත්තු ඇතිකර ගන්නා දිනයකි. එහෙත් ලංකාවේ මෙම දිනය පරාජය, කණස්සල්ල, නැවතත් මතකයට නගන කණස්සලු දිනයක් බවට පත්වී ඇත. එසේ අමනාපයෙන් හා අසතුටෙන් සිහිපත් කරන කරුණු දෙකක් වේ. එකක් ලංකාවේ නිදහස් අරගලයක් යැයි කියා කිවහැකි දෙයක් යටත් විජිත යුගයෙන් පසු කාලයේදී ඇති නොවීමය. දෙවැන්න නිදහසින් පසු කාලය පරාජයේ කාලයක් බව ගැඹුරින්ම මුල් බැසගත් පොදු මතය වීමය.

නිදහසින් පෙර කාලය හා නිදහසින් පසු කාලය යන දෙකෙහිම ඇති අධෛර්යය ඇතිකරවන සුළභාවය එකිනෙකට බැඳී ඇති හේතූන්ගෙන් පවතීද? එසේ නැත්නම් මුළුමනින්ම වෙනස් හේතූන් මත පවතීද? බ්‍රිතාන්‍යයන් පළවා හැරීම සඳහා නිදහස් අරගලයක් ඇති නොවූයේ ඇයිද යන්න පිළිබඳව වැඩි සාකච්ඡාවක් මේ දක්වා පැවතී නැත. පැවතී ඇත්තේ එවැනි අරගලයක් නොතිබීම පිළිබඳව කණස්සල ප්‍රකාශ කිරීමක් පමණි. නිදහසෙන් පසු කාලයේ ප්‍රගතියක් ඇති නොවීමට හේතුව වශයෙන්

සාමාන්‍යයෙන් දක්වන්නේ නිදහසින් පසු පාලනය කරගෙන ගිය නායකයන්ගේ වැරදිය. වැරදි නායකයන් නිසා රට අමාරුවේ වැටුණු බව නොකියන කෙනෙක් දැන් නැත. එහෙත් නිදහසට පෙර කාලය පිළිබඳ පවතින විශ්ලේෂණයේ ඇති අඩුපාඩුකම් නිසාම නිදහසින් පසු කාලයේ ඇතිවූ ගැටළු පිළිබඳව ද හරියාකාර අවබෝධයක් කරා ළඟාවීමට බැරිව පවතින බව පෙනේ.

බ්‍රිතාන්‍යයන්ට මේ රට යටත් වීමෙන් පසු රටේ ඉහළ කණ්ඩායම් තුළ ඇතිවූ දාර්ශනික හා මානසික වෙනස්කම් හා නිදහසේ පසු කාලයේ කෙරීගෙන යන පාලන ක්‍රමය අතර සම්බන්ධයක් පවතීද? මෙය සොයා බැලීමට සුදුසු ප්‍රශ්නයකි.

නිදහසට පෙර කාලයේ ලංකාවේ ඉහළයන් වශයෙන් සැලකූ අය තුළ පැවති දෘෂ්ඨි කෝණය මහ මුදලි සොලමන් ඩයස් බණ්ඩාර නායක විසින් ලියන ලද පොතක ඇති සඳහනකින් පිළිබිඹු වේ.

“නමන්ගේ යටතට පත්වන රටවල් තුළ නමන්ගේ ග්‍රහණය ශක්තිමත් කිරීමට බ්‍රිතාන්‍යයන්ට හැකිවී ඇත්තේ නමන් වෙත පුදුන වටිනා සේවයන් පිළිබඳව අගය කිරීම් ඔවුන් ප්‍රකාශයට පත්කරන නිසා යැයි මම තරයේ විශ්වාස කරමි. ඔවුන් මෙම ත්‍යාගශීලී සාධාරණ ආකාරයෙන් ක්‍රියා නොකළ තැන්වල දී ඔවුහු පරාජය වූහ. ඇමරිකානු යටත් විජිත ඔවුනට අහිමි විය. එහෙත් ඔවුන් මෙම අංශයේදී අඩුපාඩුකම් පෙන්වා ඇත්තේ සමහර සුළු අවස්ථාවලදී පමණි.” (‘මතක ඇති ඊයේ දිනයන්’ (REMEMBERED YESTERDAYS)).

බ්‍රිතාන්‍යයන් තමන්ට හොඳින් සේවය කළ අයට කෘතඥ සලකන ජාතියක් යන්න පිළිබඳව බ්‍රිතාන්‍ය යටත් විජිත කාලය පුරාම ලංකාවේ ඉහළයන් අතර පැවති ගැඹුරු අවබෝධය, ඒ අනුව ඔවුන් ගොඩනගා ගත් සිතූම් පැතුම් රටාව මෙන්ම ක්‍රියාකාරී රටාව ද නිදහසක් සඳහා කරන අරගලයක් පිළිබඳව අංශු මාත්‍ර ඉඩක්වත් ඔවුන්ගේ සිත් තුළ ඉතිරි කළේ නැත. සහයෝගයෙන් ක්‍රියා කිරීමෙන් කළඟුණ සැලකීමට භාජනය වීම පරමාදර්ශයක්

බවට පත් විය. මෙම කාලය පුරාම පැවති ගැඹුරු ආධ්‍යාත්මීය එකඟතාව ඉහත සඳහන් සටහනින් හෙළිදරව් වේ.

මෙවැනි දෘෂ්ඨි කෝණයක් හා මානසික තත්ත්වයක් රටේ ඉහළයන්ගේ ඒකාග්‍ර දර්ශනය බවට පත්වූ ආකාරය තේරුම් ගැනීමට නම් මෙම ඉහළයන්ගේ අතීතය සලකා බැලිය යුතුය. බ්‍රිතාන්‍ය යුගයේ ඉහළින් වැජඹුණු මුල් කණ්ඩායම් එම කාලයට පෙර උරුම කරගෙන තිබුණේ කුල වශයෙන් බෙදුණු සමාජයක ඉහළ තලයේ පැවති සිටීමෙන් ලබාගත් ආකල්ප හා ගැඹුරින් මුල් බැසගත් මානසික හා ප්‍රායෝගික ගතිගුණ ය. පසු කාලයක එසේ අතීත යුගයේ ඉහළ නොවූ යම් කණ්ඩායම් යටත් විජිත යුගයේ ඉහළයන් අතරට ආර්ථික වශයෙන් නිර්මාණය වූ නව දොරටුන් නිසා ඇතුළු වූවත්, ඔවුහු ද එකල ඉහළයන්ගේ සමස්ත දෘෂ්ඨි කෝණය හා මානසික රටාව තුළටම ඒකාග්‍ර වූහ. එම නිසා ඔවුහු ද අතීත සමාජයේ කුල ක්‍රමයේ ඉහළයන් තුළ තිබූ ගති ගුණම උකහා ගත්හ. එම නිසා මෙම ඉහළයන්ගේ කණ්ඩායම මූලික වශයෙන් එකක් සේ සැලකීම නිවැරදි යැයි සිතිය හැකිය.

කුල ක්‍රමයක් මත පදනම් වූ සමාජයක් තුළ ඉහළයන් තුළ පවතින්නේ කුමණ ගතිගුණ හා දර්ශනයක්ද?. එය තේරුම් ගැනීම එතරම් අපහසු නැත. කුල ක්‍රමය තුළ ඉහළයන් එම සමාජයේ සියලුම වාසි හිමිකර ගෙන වැජඹෙන්නෝ වෙති. කුල ක්‍රමය තුළ ඉහළයන් වීම ධනපති ක්‍රමය තුළ ප්‍රාග්ධන හිමිකරුවන් වීමට වඩා වෙනස් ය. ප්‍රාග්ධනය හා ශ්‍රමය අතර ඇති සම්බන්ධයේදී එයට හුදෙක් නග්නනම සූරාකෑමක් සේ පැවතීමට අමාරුය. ශ්‍රමිකයන්ට යම් පහසුකම් සැලසීම ප්‍රාග්ධනයේ විනාශයට හේතු නොවන අතර බොහෝ විට ප්‍රාග්ධනයේ වැඩි දියුණුවට හේතු වීමට ඉඩ ඇත. ධනවාදී සමාජය තුළ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයට ඉඩ කඩ සැලසුණේ මේ ආකාරයෙනි. එහෙත් කුල ක්‍රමයක් පදනම් වූ සමාජයක් තුළ කිසියම් ආකාරයක හෝ සහනශීලී ලීලාවක් හෝ ප්‍රජාතන්ත්‍රමය පරිවර්තනයක් ඇතිවීමක් කුල ක්‍රමය තවදුරටත් පැවතීමත් එකවර සිදු විය නොහැකිය. කුල ක්‍රමයේ පැවැත්ම පදනම් වන්නේ මිනිසුන් අතර ස්වාභාවිකව හා උපතින් පවතිනවාය කියන වෙනස්කම්

පිළිබඳ විශ්වාසය පමණක් නොව එම විශ්වාසය ඉතා තදින් තහවුරු කර ගැනීම ඔස්සේ පමණ ය. ඉහළ උපතක් පිළිබඳව ඇති විශ්වාසයන් පහත් උපතක් පිළිබඳව වෙනත් අය අතර පවත්වාගෙන යායුතු විශ්වාසයක් කුල ක්‍රමයේ පැවැත්මට අවශ්‍යය. මෙය කළ හැක්කේ තමන් එකිනෙකාට වෙනස් ය යන මතය තහවුරුවන සේ හැසිරිය හැකි තාක් පමණය. අනිවාර්යයෙන්ම මවාපෑ යුතු කුරිරුකමකින් හා අමානුෂික ලෙස පහළ යැයි යන කොටස් සැලකීමෙන් ඉහළ පහළ හේදය නිරන්තරයෙන්ම පවත්වා ගෙනයාම කුල ක්‍රමයේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අත්‍යවශ්‍ය වේ. හිරු පායන කල හිම දියවී යන්නා සේ සමානාත්මතාව පිළිබඳ කිසියම් ගැඹුරු අවබෝධයක් අත්පත් වීමත් සමඟම කුල ක්‍රමයට දියවී නොගොස් පැවතීමට බැරවේ.

බ්‍රිතාන්‍ය යුගයේදී සහයෝගයේ දෘෂ්ඨි කොණයකින් සේ තමන්ගේ යහපත සඳහා එකතු වූ ඉහළයෝ ඊට ශත වර්ෂ ගණනාවකට පෙර සිට රටේ සෙසු ජනතාවගෙන් බෙදී වෙන්වී සිටි කණ්ඩායමක් වූහ. තමන්ගේ සහයෝගීතා පැවැත්මේ ප්‍රතිඵල සෙසු ජනතාවට කෙසේ බලපෑවේදැයි සිතීමට ඉඩ කඩක් ඔවුන් තුළ පැලපදියම්ව තිබූ මානසික තත්ත්වයන් තුළ ඉතිරිකර තිබුණේ නැත. රටක් හෝ ජාතියක් පිළිබඳ සංකල්පයක් ඔවුන් තුළ එම ශත වර්ෂ ගණනාව පුරාමත් පැවතුණේ නැත. කණ්ඩායමක් වශයෙන් සිතීමත්, කණ්ඩායමක් වශයෙන් වැඩි වාසි ලබාගැනීම සඳහා සංවිධානය වීමත්, ඔවුන් තුළ පැවති මානසික රටාව වේ.

මේ නිසා නිදහසක් පිළිබඳව කිසියම් හෝ අශාවක් ඔවුන් තුළ පැවතීමට ඉඩකඩක් තිබුණේම නැත. නිදහස් අරගලයක් මෙම ඉහළයන් තුළින් පැන නොනැගුණේ ඇයි යන්න ප්‍රශ්නය තේරුමක් ඇති ප්‍රශ්නයක් නොවේ. කුල ක්‍රමයක ඉහළ කණ්ඩායමට නිදහස පිළිබඳ ඇති සංකල්පය වාසිය පිළිබඳ ඇති සංකල්පයට නොවෙනස් එකකි. සොලමන් ඩයස් බණ්ඩාරනායක කෘත ගුණ දන්නා බ්‍රිතාන්‍යන් සමඟ තමන්ගේ සියා 1820 දී පමණ පටන් ගෙන අඛණ්ඩව පවත්වා ගෙන ආ සම්බන්ධයෙන් ලැබුණු වාසි බුක්ති විඳිමින් සතුටින් ජීවත්වූ අයුරු පිළිබඳව මතකයක් 'අමතක නොවන ඊයේ දිනයන්' යන ඔහුගේ කෘතියෙන් ඉතිරි කර ඇත. එම මානසික

තත්ත්වය වෙනත් ඉහළයන්ගේ පවුල්වල මානසික තත්ත්වයට වෙනස් යැයි සිතීමට සාක්ෂි නැත.

එසේ නම් නිදහසින් පසු ලංකාව තුළ සිදුවූයේ කුමක්ද? යටත් විජිත යුගයේ ඇතිවූ ඉහළ පවුල් කෘත ගුණ දන්නා බ්‍රිතාන්‍යයන් සමඟ ඇතිවූ සම්බන්ධයෙන් පැන නැගුණු වාසනාව එම සම්බන්ධය නැති වීමත් සමඟ ඇති විය. නිදහස පිළිබඳ අදහස තමන්ගේ පැවැත්ම පදනම්වූණා වූ ගැඹුරුකම සම්බන්ධය කඩා වැටීමක් විය. ඔවුන් නිදහසින් පසු එළඹෙන කාලය දෙස අකාරුණිකව බැලූවා නම් එය ස්වාභාවිකය. තමන්ගේ ස්වර්ණමය යුගය අතීතයට අයිති බවත් අනාගතයේදී කුමන නම් සම්බන්ධතා මගින් එසේ නැති වූ සම්බන්ධතාවෙන් පැන නැගුණු වාසනාව උදාකරගත හැකිවේද යන්න පිළිබඳවත් ඔවුන් තුළ සැකයන් මතුවූවා නම් එයද ස්වාභාවිකය.

නැතිවූ සම්බන්ධය වෙනුවෙන් අලුත් සම්බන්ධකම් ඇතිකර ගැනීමට ඔවුන් හැරිය යුතුව තිබුණේ කා වෙත දැයි ඔවුන්ට අවිනිශ්චිත වූවාට සැකයක් නැත. කුල ක්‍රමය උරුම කොට ගෙන ශත වර්ෂ ගණනාවක් තුළ ඇතිවූ දුරස්ථභාවයක් තමන්ගේ රටේ වෙනත් වැසියන් සමඟ ඇතිකර ගෙන තිබූ ඔවුන් ජනතාව සමඟ සම්බන්ධයක් ඇතිකරගෙන ළඟා කරගත යුතු අනාගතයක් ගැන සිතන්නේ කෙලෙසද?. එය හුදෙක් අමාරු කාර්යයක් පමණක් නොවේ. එය ඇත්තෙන්ම අත්පත් කරගැනීමට නොහැකි වූ සම්බන්ධයකි. එය ආධ්‍යාත්මික වශයෙන් හා ප්‍රායෝගිකව ඇතිවිය හැකි එකමුතු කමක් නොවේ.

1931 ඩොනමෝර් කොමිසම මගින් යෝජිත සර්වජන ඡන්දයක් සමඟම අතීතයෙන් පැවත ආ ඉහළයන්ගේ දේශපාලන බලය අනාගතයේදී ජනතාව සමඟ ගැඹුරු සම්බන්ධයක් හදා ගැනීමට තිබූ හැකියාව හෝ නොහැකියාව මත රඳුණේය. කුල ක්‍රමය තුළ මුල් බැස තිබූ ආකල්ප හා ගති පැවතුම් නිසාම එම සම්බන්ධය සාධාරණ හා යුක්ති සහගත වූ පදනමක් මත පිහිටුවා ගැනීමට මෙම ඉහළයන්ට ස්වාභාවික අපහසුතාවක් ඇති විය. මුළු ශතවර්ෂ ගණනාවක් ඔස්සේ තම සමාජයේ ඉහළයන් හිතියෙන් හා අවිශ්වාසයෙන් සැලකූ ජනතාව ද ඔවුන් සමඟ සහජීවනයේ අනාගත දක්මකින් උදාකර ගත හැකි වාසනාවන්ත අනාගතයක්

ගැන සිතීමට හේතුවක් තිබුණේ නැත. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයට පදනම වන්නේ සහයෝගයයි. සහයෝගය ගොඩනගා ගැනීමට ගැඹුරු බාධක පැමිණි විට බිහිවන්නේ ව්‍යාජ දේශපාලනයකි. ලෙහෙසි ප්‍රචාරකවාදී විෂයයන් ඔස්සේ ජනප්‍රියබව සෙවීමට නායකයන් පෙළඹෙන්නේ ගැඹුරු සහයෝගයක් මත ඇතිකර ගන්නා එකඟතාවන් ගොඩනැගිය හැකි තත්ත්වයක් නොමැති බව ගැඹුරින් වටහා ගත් විට ය. ආධ්‍යාත්මික වශයෙන් ශත වර්ෂ ගණනාවක බෙදීමක් උරුමකරගත් කුල ක්‍රමයේ ඉහළයන් හා පහළයන් අතර එවැනි සහයෝගයන් ගොඩනගා ගැනීමේ නොහැකියාව පිළිබඳව අවබෝධයක් ගැඹුරින්ම පැතිරීයාම පුදුමයට කරුණක් නොවේ.

නිදහස තමන්ට ගෙන එන්නේ ස්වර්ණමය යුගයක් නොව පැවති ස්වර්ණමය යුගයක අවසානයක්ය යන නිගමනය රටක ඉහළයන් අතර ඇතිවූ විට නිදහස මතින් අනාගතයක් ගොඩනගා ගැනීම ගැන අදහස්, උපක්‍රම හා සිහිනයන්, ඇති නොවීම ස්වාභාවික යැයි තේරුම් ගැනීමට පොදුවේ ඉහළයන්ට මෙන්ම පහළයින්ට ද නොහැකි වූ හෙයින් අනාගතය පිළිබඳව අව්‍යාජ දර්ශනයන් හෝ ක්‍රියා මාර්ගයන් රට කුළ නිර්මාණය නොවීය. එම තත්ත්වය වටහා ගන්නට උත්සාහයක් ඇතිවන තුරු නිදහස් ව්‍යාපාරයක් නො බිහිවීම ගැන හා නිදහසෙන් පසු ප්‍රගතියක් අත්කර ගත නොගැනීම ගැන කෙරෙන අවලාදය හැර ගැඹුරු සංවාදයක් සිදුවන්නේ නැත. මෙහි ගැඹුරු වෙනසක් ඇතිවීමට නම් කුල ක්‍රමය ලාංකීය සමාජයෙහි ඇතිකර ඇති ඉතා ගැඹුරු මානසික තත්ත්වයන් පිළිබඳව අවබෝධයක් ඇතිකළ යුතුය.

අබණ්ඩ ඉතිහාසයක් පිළිබඳව හුදෙක් කර්තෘ කිරීම ඔස්සේ ජනහිත කුළ අභිමානය නිර්මාණය කළ නොහැකිය. රට කුළ ඇති ප්‍රශ්න හා එම ප්‍රශ්නවලට පදනම් වන්නා වූ ‘සංස්කෘතිය’ ගැඹුරින් වටහා ගැනීමටත් එසේ කිරීම සඳහා නිර්දය විචාරාත්මක භාවයකින් අතීතය හා සංස්කෘතිය පිළිබඳ ප්‍රශ්න දෙස බැලීමටත් හැකි හැදියාවක් නිර්මාණයකර ගැනීම නිදහස පිළිබඳ සිහින උදාකර ගත හැකි සමාජයක් බිහිකර ගැනීම සඳහා අත්‍යාවශ්‍ය වන්නේය.

ඉන්දියාවේ බුදුදහම පිළිබඳව අවධිත් හතරක්

ඉන්දියානු ශිෂ්ටාචාරය උමතුබවින් තොරවීමේ එක් මූලික ලක්ෂණයක් නම් එහි සාතන් කෙනකු නොසිටීම යැයි ඉතා ශ්‍රේෂ්ඨ ඉන්දියානු ඉතිහාසඥයකු වන රොමිලා තාපර් ඉන්දියාවේ ඉතිහාසය (A History of India) යන කෘතියෙහි ලිවීය. එහෙත් ඉන්දියානු ශිෂ්ටාචාරයේ මූලික උමතුව ලෙස පවතින්නේ කුලය පිළිබඳව එම ශිෂ්ටාචාරය තුළ නිර්මාණය වී පැලපදියම් වූ සංකල්පයයි. කුල පිළිබඳ සමාජ පුරුද්දක් එය වටා ගෙතුණු සංකල්පවල බලපෑමත්, ඇතිවීම හා නැතිවීම මෙන්ම වැඩි හෝ අඩු බලපෑම් පැවතීම කාල හතරකට බෙදිය හැකිය.

මුල් අවධිය

සමජාතීය සමාජයක් තුළින් කුලවාදය පැන නැගීම සහ වේද ධර්මයන් මගින් එය සාධාරණීය කොට සනාතන ධර්මයක් සේ මවාපෑම

විවිධ ජීවන රටාවන්ට හා සංස්කෘතීන්ට උරුම කී බොහෝ වර්ගවල මිනිස්සු බොහෝ දේශයන්ගෙන් ඉන්දියාවට පැමිණ පදිංචි වූහ. මුල් ශතවර්ෂවලදී එසේ පැමිණ පදිංචි වී තමන්ගේ ජීවන රටාවන් ගොඩනගා ගත් මේ මිනිසුන් අතර සමජාතීය භාවයක් (homogenous) ගොඩනැගී තිබිණි. මෙම සමජාතීය හැඟීම සහමුලින්ම මෙන් උපුටා දමමින් ඉන්දියාව තුළ කුලය මත බෙදීම්

ඇතිවිය. කුලය මත එම බෙදීම් ඇතිවීමත් සමඟ සමජාතීන් සංකල්පය ඉන්දියාවෙන් තුරන් විය. ජාතිය යන්න කුලය යන්නට සමාන අර්ථයක් ගත්තේය. එක් එක් කුලය එකිනෙකින් මුලුමණින්ම බෙදී ගියේය. පොදු හැඟීම මුලුමණින්ම නැතිවී ගියේය. එයත් සමඟම පොදු යහපත පිළිබඳ සංකල්පය ද තුරන් වී ගියේය.

මේ මුල් අවධියේ කුමන ආකාර හේතූන් මත මෙවැනි දැඩි සමාජ ප්‍රභේදයක් ඇතිවුවා දැයි මේ පිළිබඳව බොහෝ දේ ලියා ඇති විවිධ ලේඛකයන් අතර එතරම් පැහැදිලි අදහසක් නැත. මෙය සාමාන්‍යයෙන් ඇතිවුණ ග්‍රම විභජනයකැයි එය පසුව සාධාරණීකරණය කිරීමට ආනන්ද කුමාරස්වාමී වැනි බුද්ධිමතුන්ද, මහත්මා ගාන්ධි වැනි දේශපාලඥයන්ද උත්සාහ කළත් ඇත්තෙන්ම කුල ක්‍රමයෙහි ඇත්තේ ග්‍රම විභජනයක් නොව, ග්‍රමිකයන්ගේ විභජනයක් බව ආචාර්ය බී. ආර්. අම්බෙන්කාර් පෙන්වා දුන්නේය.

මුල් කාලීන ඉන්දියාව බොහෝ ආගමික දර්ශනයන් ද පැවති ප්‍රදේශයක් විය. මෙයින් සමහර දර්ශන එම රට තුළම බිහිවූ විවිධ දර්ශනවාදයන්ගේ ප්‍රතිඵලයක් විය. අතීත ශ්‍රීසියත් ඉන්දියාවත් අතර මේ අතින් සමානකමක් දැකීමට තිබේ. මෙවැනි දර්ශන ස්වයං සිද්ධ ඒවා විය. ස්වභාව ධර්මය සමඟ ගැටෙන මානවයා තුළ එම ගැටීම ඔස්සේ ගොඩනැගුණු විවිධාකාර අවබෝධයන් මේ ස්වයං සිද්ධ දර්ශන මගින් ප්‍රකාශයට පත්විය.

ස්වාභාවිකව සමජාතීය සංකල්පයක් වර්ධනය කරමින් , ස්වයංසිද්ධ ව විවිධ මතයනට විවිධාකාර ප්‍රකාශන දෙමින් නිර්මාණය වූ මේ සමාජය මානව වර්ගයාගේ පැවැත්ම පිළිබඳව පසු කාලීනව සොයා බලන්නකුට ඉතා ආනන්ද ජනක වන ආදර්ශයක් විය. එහි භාෂා බිහි විය. විවිධ සංගීත ක්‍රම බිහි විය. විවිධ කලා බිහි විය. එක් අතකින් ජීවත් වූ සියල්ලන් එකිනෙකට බැඳ තිබූ සමහර අත්‍යාවශ්‍ය සංකල්ප හා සමාජ පළපුරුදුත් අතින් අතින් මහා විශාල විවිධත්වයකුත් මෙම නිර්මාණශීලී ජනතාව අතර විය.

එහෙත් සියලු සමාජ තුළ පංතීන් ඇතිවීම වැළැක්විය නොහැකිය. පන්තීන් ඇතිවීම සමජාතීය භාවයට බාධාවක්ද නොවේ. නිෂ්පාදන අවශ්‍යතාවන් මත ඇතිවෙන පංති

සම්බන්ධයන් එක්තරා සදාචාරාත්මක සීමාවන් යටතේ පවතින විට එයත් සමඟ සමජාතීයභාවයද පැවතිය හැකිය. එහෙත් ඉන්දියාවේ ඇතිවූ ග්‍රම විභජනය මුලුමණින්ම සදාචාරයේ සීමා ඉක්මවා ගිය නග්න හා අමානුෂික සුරාකැමි හා ඒ සුරාකැමිවලට තුඩු දුන් දර්ශන බවට පත්විය.

ඉන්දියාවේ දාර්ශනික හා ආගමික මත ප්‍රකාශයට පත්කළ වේද සිද්ධාන්ත මෙන්ම පසුව ඒවා ලේඛන බවට පත්වීමත් සමඟ වේද ග්‍රන්ථ ඇතිවූයේ ඉන්දියාවේ සමාජාතික කාලයේදීය. ඒවා සිදුවූයේද ස්වයංසිද්ධව ය. එහෙත් පසු කාලයකදී මේ වේද පසුබිම් කොටගෙන සමාජයේ වැඩි බලයක් ඇතිකර ගත හැකිවූ කණ්ඩායමක් ඇති විය. එම කණ්ඩායම පූජකයෝ වූහ. පූජකයන් ඇතිවීම සියලුම ශිෂ්ටාචාරයන් තුළ දැකගත හැකි ලක්ෂණයකි. එමෙන්ම පූජකයන්ගේ බලය වැඩි ප්‍රමාණයන්ගෙන් යොදා ගැනීමත් සමඟ ඇතිවූ ගැටළු සියලුම සමාජයන්ගේ මෙන් දැකගත හැකිය. ශුද්ධ රෝම අධිරාජ්‍යය පැවති කාලයේදී යුරෝපය පුරා ක්‍රිස්තියානි පූජකයන් එවැනි හැඩි දැඩි බලයක් යොදාගත් ආකාරය ඉතිහාසයේ හොඳින් වාර්තා වී ඇත. එහෙත් ඉන්දියාවේ තරම් පූජක වෘත්තීය අංග සම්පූර්ණ සුරාකැමක් හා අංග සම්පූර්ණ බලය අත්පත් කර ගැනීමක් බවට පත්වූ තවත් කිසිදු සංස්කෘතියක් නොමැත. ඉන්දියාවේ බිහිවූ පූජකයෝ පූජකකමට උරුමය උත්පත්තියෙන්ම ලැබෙන්නක් බවට දර්ශනයක් නිර්මාණය කර එම දර්ශනය සමාජ සම්මත කරගත්හ. මෙය පූජකභාවය පිළිබඳව ඉතා සුවිශේෂ තත්ත්වයක් විය. සාමාන්‍යයෙන් පූජකත්වය පුහුණුවෙන් හා අභිෂේකයෙන් ලැබීම පොදු යැයි කිවහැකි සිරිතකි. එය උපතින්ම පියාගෙන් පුතුට හිමි නොවේ. එහෙත් ඉන්දියාවේ පූජකයන් බවට පත්වූ කණ්ඩායම් පූජකවරය උරුමයක් කරගත්හ. වෙනත් අවස්ථාවන්හි පූජකවරයේ එක් ලක්ෂණයක් නම් එය යම් පුද්ගලයකුගේ තෝරා ගැනීමක් වීමය. එහෙත් ඉන්දීය පූජකවරයා එවැන්නෙක් නොවේ. පූජක කණ්ඩායමට හෝ කුලයට අයත්ව උපදින සෑම පිරිමියෙක්ම සහජයෙන්ම පියාගේ වෘත්තීයට උරුමකම් කියයි. ඔහුගේ පුහුණුව පටන් ගන්නේ උපන්දා සිටය. මෙසේ ඇතිවූ පූජක කුලයට 'බ්‍රාහ්මණයෝ' යන නම සැදුණේය.

බ්‍රාහ්මණ පූජක සංකල්පය යාග හෝම හා වතාවත් මත පදනම් වූවකි. එමෙන්ම එය වේද ග්‍රන්ථ ඉගෙන ගැනීමට හා ඉගැන්වීමට ඇති එකම අයිතිය පූජකයන් මත පවරා ගැනීම මත ඇති විය. යාග හෝම පැවැත්වීමද වතාවත් ඉටු කිරීමද මූලික ආගමික ග්‍රන්ථ ඉගැනීම හා අර්ථකථනදීම ද සාමාන්‍යයෙන් සියලුම ආගම්වල මෙන් පූජකයන්ගේ කාර්ය භාරයේ කොටසකි. එහෙත් බ්‍රාහ්මණයන් ඇතිකර ගත්තේ මේ කර්තව්‍යයන් සඳහා අංග සම්පූර්ණ අයිතියකි. වෙන කවුරුත් හෝ මේවා කිරීම නුසුදුසු දෙයක් පමණක් නොව සමාව නොදිය හැකි වරදක් හා පාපයක් විය. මෙය ඉන්දියානු වෘත්තාන්තයක එන පහත සඳහන් කථාවෙන් ඇඟවේ.

'සම්බ්‍රක්කාර්' කුලභීත යැයි සැලකූ ශුද්‍ර කුලයට අයත් වූවෙකි. සහජයෙන් බුද්ධිමතක වූ ඔහු බ්‍රාහ්මණ කුලයට අයිති වූ යෝගීන් කරන කියන දේ අසා දැනගත්තේය. වේද ද තෙමේම උගත්තේය. පසුව තමන්ම මෙම වේද අනුව හා එකල යෝගීන්ගේ පලපුරුදු අනුව කටයුතු කරමින් එම යෝගී හැකියාව ප්‍රගුණකර ගත්තේය. හුස්ම ගැනීම පාලනය කිරීම මගින් සාමාන්‍යයෙන් මිනිසුන්ට කිරීමට ඉතා අපහසු දේ කිරීමට යෝගීහු දක්ෂ වූහ. ගස්වල වවුලන් මෙන් එල්ලී බොහෝ කාලයක් සිටීම වැනි විවිධාකාර දේ ඔවුහු කළහ. සම්බ්‍රක්කාර්ද එසේ කිරීමට හැකියාව දියුණුකර ගත්තේය.

මේ අතර ජ්‍යෙෂ්ඨ බ්‍රාහ්මණයකු ගේ තරුණ පුතකු මළේය. මේ මරණයෙන් උරණ වූ බ්‍රාහ්මණ පියා 'රාමා'ගේ මැදුරට පැමිණියේය. ඔහු රාමාට කර්තෘ කොට බ්‍රාහ්මණයන් ගේ දරුවන් මෙසේ අකාලයේ නොමියෙන බවක් තම දරුවාගේ මරණයෙන් පෙන්නුම් කරන්නේ බ්‍රාහ්මණ කුලයට අයිති ක්ෂේත්‍රය තුළට කිසියම් පිටස්තරයකු (පරයකු) ඇතුළු වී ඇතිවී ඇති බවක් මේ නිසා අපිරිසිදුවීමක් හෝ දූෂණයක් ඇතිවී ඇති බවක් දෙවියන් කිපී ඇති බවක් කීවේය. බ්‍රාහ්මණයන් ගේ රජු වූ රාමාගේ යුතුකම වූයේ මෙය සොයා බලා වහාම තත්ත්වය අවසානයකට ගෙන ඒමය. මේ අසා වහා රාමා ක්‍රියාත්මක වූ බවක් මහා බලැති ආයුධයද රැගෙන ඔහුගේ රථයෙන් පිටත්ව සියලු ප්‍රදේශයන්හි සැරිසැර

බවක් කියවේ. එහෙත් තමා දුටු විවිධ යෝගී බ්‍රාහ්මණයන් අතර පිටස්තරයකු සිටී යැයි බැලූ බැල්මට හඳුනා ගැනීමට ඔහුට බැරි විය. ඉන්පසු ඔහු සාමාන්‍යයෙන් බ්‍රාහ්මණයින් හඳුනාගැනීම සඳහා උපයෝගී කරගන්නා විධික්‍රමය යොදාගත්තේය. එනම් යමෙකුගේ පෙළපත ගැන ඇසීමය. බ්‍රාහ්මණයකුට ඔහුගේ පිය මුතුන්මිත්තන් කිවහැකි අතර එයින් ඔහු ඇත්ත බ්‍රාහ්මණයකු බව හඳුනාගැනීම පහසුය. (මෙය අද දක්වාත් ඉන්දියාවේ පවතින පුරුද්දක් බව බ්‍රාහ්මණ කුලය උරුම කරගෙන ඉපිද දැනට ජීවත් වන තරමක් දුරට හෝ නිදහස් මතධාරී බ්‍රාහ්මණයෝම හොඳින් විස්තර කරති.) රාමා සම්බ්‍රක්කාර් වෙත පැමිණ ඔහුගේ පෙළපත ගැන ඇසුවේය. සම්බ්‍රක්කාර් තමා බ්‍රාහ්මණ පෙළපතකින් නොපැවතෙන බවත් දැනුම ලබා ගැනීමට තිබූ පිපාසය නිසා තමා බ්‍රාහ්මණයින් කරන දේ උගත් බවත්, නිහතමානීව කියා සිටියේය. මෙවිට රාමා තමාගේ ආයුධය ගෙන විදුලියක් මෙන් එය පාවිච්චි කොට, සම්බ්‍රක්කාර් සුන්කර දමූ බව කථාවේ කියවේ. මෙසේ කළ වහාම තුන් ලොව දෙව්වරුන් අවුත් රාමාට ශ්‍රෝත්‍ර ගී ගායනා කළ බව ඉන්පසු කියවේ. වෙනත් ප්‍රදේශයන්ට රාමා ගිය කල එහි බ්‍රාහ්මණයන් ඔහු උත්සවශ්‍රීයෙන් පිළිගත් බවක් කියවේ.

මෙසේ බ්‍රාහ්මණ පූජකවරයා විසින් වේදයන්හි අඩංගු දේ තමන්ට උචිත වන ආකාරයට අර්ථකථනය කොට, එසේ අර්ථ කථන කිරීමේ සම්පූර්ණ අයිතියද තමන්ටම පවරාගෙන එය තමන්ගේ සියලුම කටයුතු කරගැනීම සඳහා යොදා ගැනීමෙන් කුල ක්‍රමය ඉන්දියාවේ පැලපදියම් විය. තරමක් දුරට නිදහසක් ලබා ඉතුරුවූවෝ සොල්දාදුවෝ හා වෙළෙන්දෝ වූහ. ඔවුන්ට ක්ෂත්‍රීයන් හා වෛශ්‍යයන් යයි කීහ. ඔවුන් හැර අන් සියල්ලන්ම ශුද්‍ර යන ගණයට දමූ අතර ශුද්‍රයෝ ශරීර ශ්‍රමයෙන් කෙරෙන සියලුම කාර්යයන් කිරීමේ වගකීම භාරව සිටියහ. ඔවුන්ට කිසිදු අයිතිවාසිකමක් තිබුණේ නැත. උපරිම මට්ටමේ සුරාකෑමට ඔවුහු යටත්වූහ. ආගම තුළද ඔවුන්ට තැනක් තිබුණේ නැත. අපිරිසිදුකම හා දූෂණයවීම යන සංකල්ප මත ඔවුහු ඉහළයන් වශයෙන් සැලකූ බ්‍රාහ්මණයන් හෝ ක්ෂත්‍රීයන් හෝ වෛශ්‍යයන්ගේ කිසියම්ම

ඉන්ද්‍රියකගේ පහසු ලැබීමට නුසුදුසු වූහ. ඔවුන්ගේ හඬ ඇසීමට, ඔවුන් දකිමටත් ඔවුන් ස්පර්ශ කිරීම ආදී වශයෙන් ඉන්ද්‍රියකට ගෝචරවීමකට නුසුදුසුසේ වූහ. ඔවුහු මුඩුකකුටුල වාසය කළහ.

මෙසේ ඇතිවූ සමාජ ප්‍රභේදයට දේව ධර්මාත්මක පැහැදිලි කිරීමක් කළ බ්‍රාහ්මණයෝ තමන් මහා බ්‍රහ්මයාගේ කටින්ද, ක්ෂත්‍රීයයන් ඔහුගේ දෙවුරෙන්ද, වෛශ්‍යයන් ඔහුගේ උදරයෙන්ද, ශුද්‍රවරුන් පාදයෙන්ද උපන් බව කියා කුල ක්‍රමය සමාජයේ ධර්මතාව බවට පත්කළහ. මෙයින් කුල ක්‍රමය සදාතන ධර්මය බවට පත්විය.

දෙවෙනි අවධිය

කුල ක්‍රමය මගින් ඇතිකළ සමාජ පරිහානියත් ඊට විරුද්ධව නැගුණු විරෝධතා ව්‍යාපාරත් සමඟ වේද ධර්ම යටපත් කරමින් බුදුදහම ඉස්මතු වී පැතිර යාම- කුල දහමේ පරාජිත අවස්ථාව

කුල ක්‍රමය ඉන්දියාවේ පැලපදියම් විමත් සමඟම ඉන්දියාවේ පරිහානි කාලයක් වර්ධනය වූ ආකාරය පිළිබඳව බොහෝ දේ ලියැවී ඇත. සර්ව බලධාරීවූ බ්‍රාහ්මණ පූජකයෝ තම බලය කැම බීම ඇදීම හා විවිධ වර්ගයේ සැප පහසුකම් සපයාගැනීම සඳහා පාවිච්චි කළහ. මේ නිසා ඔවුන් පිළිබඳව පිළිකුලක් මෙන්ම වේද පිළිබඳව කළකිරීමක් ද ප්‍රචලිත විය. බ්‍රාහ්මණයෝ සියලුම ආකාර මුළාකිරීම් මගින් ධනයෝජනයෙහි යෙදුණෝය. ශාස්ත්‍ර කීම, විවිධාකාර නිමිති බැලීම් ආදිය හා වේද විකෘති කොට දැක්වීම ඔවුන් අතින් කෙරිණ. වර්ෂාව ඇතිවීම හා නැතිවීම ගැන අනාවැකි කීම, ආහාර හිඟය, ආහාර වැඩිවීම පිළිබඳව අනාවැකි කීම, සන්සුන්තාව හා කලබලකාරී තත්ත්වයන් ගැන අනාවැකි කීම, උපද්‍රව කාලයන් හා සෞභාග්‍යවත් කාලයන් ගැන අනාවැකි කීම, ඇඟිලි මත ගණන් කිරීම හා ඇඟිලි නැතිව ගණන් කිරීම මගින් ලොකු ගණන් හැදීම, කවි හා වස්තුවි සෑදීම හා විකණ්ඩවාදීව බොරු තර්ක කිරීමේ යෙදීම ආදිය බ්‍රාහ්මණ පුරුදු බවට පත්විය. මේ පිළිබඳව ඉතා දීර්ඝ විස්තර පර්යේෂකයන් විසින් පෙන්වා දී ඇත.

මෙම වාතාවරණය නිසා එහි නිර්මාතෘවරුන් වූ බ්‍රාහ්මණයන්ටත්, ඔවුන් නියෝජනය කළ බ්‍රාහ්මණ දර්ශනයන්ටත් විරුද්ධව බොහෝ මතවාද පැන නැගෙන්නට පටන් ගත්තේය. ඒ අතර මතවාදයක් දෙකක් කැපී පෙනේ. ඉන් එකක් ජෛනදහම වූ අතර අනික බුදුදහම විය.

කුලය පිළිබඳ අදහස් වේද අර්ථකථන කිරීම මත පදනම් වූ අතර, මේ නව දර්ශනවාදී ව්‍යාපාරය මගින් එම අර්ථ කථන නිර්දේශ ලෙස විවේචනය කොට ප්‍රතික්ෂේප කෙරිණි.

වේද පිළිබඳව අර්ථකථනය ප්‍රතික්ෂේප කිරීමෙන් කුල ක්‍රමයට පදනම වූ දර්ශනවාදය දියකර හැරිණ. තමන්ගේ පැවැත්ම සාධාරණීකරණය කර ගැනීමට හදාගත් මතවාදය ආගමික දර්ශනයක් ලෙස මවාගෙන තිබූ බ්‍රාහ්මණයින්ට වේද බලරහිත වීම ඔවුන්ගේ පැවැත්මට වූ දැරිය නොහැකි ප්‍රහාරයක් විය.

වේද දර්ශනයන් ගෞතම බුදුන්ගේ ඉගැන්වීම් මගින් නිරාවරණය කළ ආකාරයත්, එම බ්‍රාහ්මණ ස්වරූපයේ පූජකවරයම ප්‍රතික්ෂේප කළ ආකාරයත් පිළිබඳව දීර්ඝව ලියවී තිබේ. ඒ පිළිබඳව උනන්දුවක් ඇති අයෙකුට දැන ගැනීමට සිංහල භාෂාවෙන් ලියවුණු පොත පත ඇත. ගෞතම බුදුන්ගේ දර්ශනවාදයේ ඇති විප්ලවීය ස්වරූපය එතුමාගේ අනුගාමිකයන් වශයෙන් ගොඩනැගුනු සංඝ නැමති අලුත් සංවිධානය හා ඊට පදනම් වූ සංකල්ප මතය. එය බ්‍රාහ්මණයන්ගේ මෙන් පූජකවරයක් නොවූයේය. යාග හෝම කිරීම හෝ වත්පිළිවෙත් කිරීම ඔවුන්ගේ කර්තව්‍යය නොවීය. ඔවුහු පාලකයෝ නොවූහ. සේවකයෝ වූහ. ඇඳුමද, ආහාරය සඳහා පාවිච්චි කළ බඳුනද, ආහාර ලබාගත් සැටිද, වරප්‍රසාද ලත් කණ්ඩායමක සියලුම ලක්ෂණ ප්‍රතික්ෂේප කළ ආකාරයද, ස්වයං කැමැත්තෙන් සාමාන්‍ය දරිද්‍ර ජනතාවගේ ජීවිතයට කිට්ටු වූ බව ද කැපී පෙනේ. ප්‍රතිලාභ බලාපොරොත්තු නොවී ත්‍යාගශීලී ජීවිතයක් ගෙවීමෙන් යහපත් පැවැත්මක් පිළිබඳ ආදර්ශයක් සැපයීම ඔවුන් අතින් කෙරිණ. එක් තේරී ගාථාවක් මෙසේය.

මම ගඟේ පාවී ආ අතු තුනකින්
 පැල්පතක් සාදා ගනිමි
 සොහොනෙන් බඳුනක් ගෙන
 මගේ කෑම පිගාන කර ගනිමි
 මගේ ඇඳුම කුණු කුඩයකින් අහුලා ගනිමි
 වැසි කාලයන් දෙකක් ගෙවී ගියේය
 මා කරාකර තිබුණේ එක් වචනයක් පමණි
 වලාකුළු නැවතත් පැමිණියේය
 එහෙත් මෙවර අඳුර ඉරි විවෘත විය

(ඉංග්‍රීසියෙන් පරිවර්තනයකි)

සමාජයේ සෑම තැනකම ව්‍යාප්තව පැවති කළකිරීමත් , ඒ කළකිරීමට ප්‍රකාශන දෙන අතරම නව ඉදිරි ගමනක් පිළිබඳව පැන නැගුණු ඉතාමත් ගැඹුරු දර්ශනවාදයක් මගින් නව සදාචාරයකට දොරටු විවෘත කිරීමත් බුදු දහම හා එකල පැවැති වෙනත් දර්ශනවාද මගින් කෙරිණ. එය ඉන්දියාව පුරා සෑම ප්‍රදේශයකම පැතිර ගියේය. ඉන්දියාවේ බොහෝ ප්‍රදේශයන්හි මූලික දර්ශනවාදය බුදුදහම බවට පත්විය.

සමාජයේ ඇතිවූ මේ විශාල හා ගැඹුරු වෙනස්කම නොතකා සිටීමට එකල පාලකයින්ට බැරි විය. තීක්ෂණ දේශපාලන අවබෝධයකින් සිටි අශෝක මහා අධිරාජයා බුදුදහමේ අනුගාමිකයකු වූ අතර එහි ප්‍රධාන අනුග්‍රාහකයා බවටද පත්විය. මෙයින් සිදුවූයේ ආගමික දර්ශයන පැතිරී යාමක් පමණක් නොවේ. ඉන්දියාවේ ස්වර්ණමය යුගය වශයෙන් සැලකෙන කාලය ඇතිවූයේද මේ අවධියේදීය. ආර්ථිකයද, වාණිජ්‍යයද, රට රටවල් අතර සම්බන්ධය ද පොහොසත් වූ මෙවැනි කාලයක් නොමැති වීම පිළිබඳව මත හේදයක් නැත. සදාචාරයේ ඇතිවන වෙනසත් සියලුම සමාජ සම්බන්ධතාවන්හි ඇතිවන වෙනසත් අතර අන්තර් සම්බන්ධය පිළිබඳව සදාතනිකව යුක්ති සහගත උදාහරණයක් වශයෙන් මේ කාලය හැඳින්විය හැකිය.

කෙටියෙන් සඳහන් කරන කල, මේ කාලයෙන් පටන්ගෙන ශත වර්ෂ ගණනාවක් ඉන්දියාව පුරා බුදුදහම පැතිර පැවති අතර බ්‍රාහ්මණයෝ බොහෝ සෙයින් කොන් වී සිටියහ. ඔවුන් ඇදහූ දෙව්වරුන් ගැන සැලකිල්ලද අඩුවිය. වේද ග්‍රන්ථ පිළිබඳව ඔවුන් විසින් කරන ලද අර්ථකථන පිළිබඳ සැලකිල්ලද අඩු වූයේය.

තුන්වන අවධිය

රණකාමී ව්‍යාපාර මගින් බුදුදහම දැඩි මර්දනයට යටත් කරමින් කුල ක්‍රමය නැවත හා වඩාත් දැඩිව ස්ථාපිත කිරීම, වේදගේ බලය නැවත ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීම හා කුලක්‍රමය නීතිගත කිරීම

බුදුදහමේ වැටීම අවසාන වශයෙන් මුස්ලිම් ආක්‍රමණ නිසා සිදුවූ බව මේ පිළිබඳව හදාරන්නන් පිළිගන්නා නමුත් එසේ කඩා වැටීමට තරම් බුදුදහම දුර්වලවූයේ කෙසේද යන්න වෙනම ප්‍රශ්නයක් සේ සලකනු ලබයි. මුස්ලිම් ආක්‍රමණ මගින් බුදුදහම යටපත් කිරීමට පෙර බ්‍රාහ්මණ බලපෑම යටතේ කුල ක්‍රමය නැවත ඇති කිරීම සඳහාත් ඒ මත ගොඩනැගුණු දැඩි ඒකාධිපති රාජාණ්ඩු ක්‍රම ගොඩනැගෙනු සිදුවනු දකින හැකිය. මෙසේ බුදුදහම අස්ථානගත කිරීමට රජවරුද, බ්‍රාහ්මණ පූජකයෝද එක්ව කටයුතු කළහ. රජවරුන්ගේ බලය වැඩිකිරීම හා බ්‍රාහ්මණ පූජකයින්ගේ බලය තහවුරු කිරීම එකට සිද්ධ විය.

මේ පිළිබඳව අර්ථකථනයක යෙදෙන බී. ආර්. අම්බෙන්කාර් කියන්නේ ඉන්දියානු භූමිය එකිනෙකට විරුද්ධව යුද්ධයේ යෙදුණු ආගම් පැවති ස්ථානයක් හැටියටය. ඔහු කියන්නේ ඉන්දියාවේ ඉතිහාසය බුදුදහම හා බ්‍රාහ්මණ වාදය අතර ඇතිවූ සදාචාරය පිළිබඳව ගැටුමේ පිළිඹිඹුවක් බවය. බුද්ධාගම වඩාත් තහවුරු වුණු මෞර්යය යුගයේදී බ්‍රාහ්මණයින්ගේ තත්ත්වයත්, රාජ්‍යයන්ගෙන් ලැබුණු අනුග්‍රහත්, ඔවුන්ට නැතිව ගියේය. අශෝක අධිරාජ්‍යයා සතුන් මරා යාග හෝම කිරීම තහනම් කළ හෙයින් බ්‍රාහ්මණයින්ගේ ප්‍රධානතම වෘත්තීයමය කාර්යය අවලංගු වී ගියේය. මෙම තහනමින්

ඇති වූයේ රාජ්‍ය ආරක්ෂාව නැතිවීම පමණක් නොව ඔවුන්ගේ මූලික ආදායම් මාර්ගයද නැතිවියාමය. නැවත බ්‍රාහ්මණ ආධිපත්‍ය ඇතිකර ගැනීමට නම් මොරියවරුන් යටතේ වූ රාජ්‍යය නැති කළ යුතුය. එය කුමන්ත්‍රණයක මාර්ගයෙන් කළ බවත් රජු මරා බලය ගැනීම කරා පෙළඹුණේ බ්‍රාහ්මණයන්ගේ බලපෑම යටතේ බවත් අම්බෙන්කාර් 'බ්‍රාහ්මණයන්ගේ ජයග්‍රහණය' යන ලිපියකින් කියයි. එම කුමන්ත්‍රණයෙන් පසු බෞද්ධයන් හා බුදුදහම නැති කිරීම සඳහා ඉතා විශාල හා ප්‍රවණ්ඩ ව්‍යාපාරයක් ගෙනයන ලදී. බෞද්ධ හික්ෂුවකගේ හිස වෙනුවෙන් රන් කැබලි සියයක් දෙන බව එකල ප්‍රසිද්ධ කරන ලද රාජ්‍ය ආඥාවක කියැවේ. 'ප්‍රශ්මිත්‍රා' නැමත්තා මොරියයන්ට එරෙහිව කුමන්ත්‍රණය මෙහෙයවා රජ විය. ඔහු විසින් කරන ලද මහා ව්‍යසනය කොපමණද යත් පසුව චීනයට පැනගිය බෞද්ධයන් ඔහුගේ නම පවා කියවීමට බිය වූ බව වාර්තා වේ. මොරියයන් පරාජය කිරීමෙන් පසු 'මනු' යන නීතිය ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී. මනු දෙවියන් විසින් ප්‍රකාශයට පත් කළ නීතියක් සේ ප්‍රචාරය කරන ලදී. මනු නීතිය "ඉන්දියාවේ සිදුවූණු විශාලම සමාජ විප්ලවය සටහන් කරන බව අම්බෙන්කාර් කියයි" එය මනු යන අතීතයේ ජනප්‍රියත්වයට පැමිණි නමකින් සඳහන් වූවක් එහි කතුවරයා වෙතත් අයෙකු බවද කියැවේ. මනු නීතිය මගින් බ්‍රාහ්මණයන් අද්විතීය තත්ත්වයකට නංවන ලදී. වේද මත පදනම් නොවූ සියලුම සම්ප්‍රදායන් හා දර්ශනවාදී ක්‍රමයන් පතුරුවන අයට මරණීය දණ්ඩනය හිමිවිය යුතු බව එහි කියැවේ. බ්‍රහ්මගේ මුඛින් ඉපැදුණු බ්‍රාහ්මණයන් සියලුම මැවිල්ලේ ස්වාමියා ලෙස සිටීමට අයිතියක් දරන්නකු බවද එහි ප්‍රකාශ වේ. ජීවත්වන සියලුම සත්ත්වයන් අතරෙන් ඉහළම බුද්ධිය ඇත්තේත් ඉහළම තැන දරන්නේත් බ්‍රාහ්මණයන් බව එහි ප්‍රකාශ වේ. රජතුමා කොයිවිටකදීවත් බ්‍රාහ්මණයින් ප්‍රකෝපකාරී නොකළ යුතු බවද එසේ කළ හොත් ඔවුන් විසින් රජුගේ හමුදාව, වාහන හා අන් සියල්ල විනාශ කරනු ඇතැයිද ඉන් කියවේ. වරදක් පිළිබඳව පැමිණිල්ලක් රජු ඉදිරියට බ්‍රාහ්මණයකු විසින් ගෙන ඒමට හේතුවක් නැති බවත් ඔහු විසින් ඔහුට විරුද්ධවුවනට දඬුවම් කළ හැකි බවත් කියැවේ. මේ අනුව බ්‍රාහ්මණයාගේ තත්ත්වය රජුගේ

තත්ත්වයටත් වඩා ඉහළින් ස්ථාවර කෙරිණ. මේ පිළිබඳව තවත් බොහෝ විස්තර ඇත. මේ හැර ඇතිවූ විශාල ව්‍යාපාරය නම් වේද ග්‍රන්ථ නැවත අර්ථකථනය කොට නැවත වරක් එහි ග්‍රහණයට සමාජය යටපත් කිරීමය. මෙය කිරීමට බොහෝ අය සම්බන්ධ වූ අතර ඒ අතර කැපී පෙනෙන්නේ 'ශංකරාචාර්යා' නැමැත්තකි. ඔහු අතිදක්ෂයකු වූ අතර බොහෝ වේද ග්‍රන්ථ පිළිබඳව අධුනා ටීකා ලියා බ්‍රාහ්මණ ආගම මගින් ඉන්පසු කාලයේ පැතිරුණු සියලුම ධර්මයන්ගේ මූලික කථකයා වූයේය. 'තෝමස් ඇක්වයිනාස්' මධ්‍යතන ක්‍රිස්තියානි ධර්මයට කෙසේ වැදගත් වූවාද, ඒ ලෙසින් ශංකරාචාර්යා පසු කාලීන බ්‍රාහ්මණ සමාජයට වැදගත්වේ.

ඉන්දියාවේ ඇතිවූණු මහා සංස්කෘතික විප්ලවයක ප්‍රධානම පෙළේ න්‍යායාත්මක හා ප්‍රචාරාත්මක කටයුත්ත ඉෂ්ඨ කරන ලද්දේ ශංකරාචාර්යා විසිනි. ශංකරාචාර්යාගේ කථාව නිශ්චිතව ඉදිරිපත් කළ නොහැකි වුවත් ඔහු පිළිබඳව සාමාන්‍යයෙන් කියන කථාව මෙසේ දැක්විය හැකිය.

අධි ශංකරාචාර්යා

'ශංකරාචාර්යන්' ගැන ලියන 'වයි. කේශව මෙනන්' කියන්නේ ඔහුගේ උපන් කාලය පිළිබඳව විවිධ මත ඇති බවය. ඔහු ක්‍රිස්තු පූර්ව 44 ඉපිද ක්‍රිස්තු පූර්ව 12 දී අපවත් වූ හයි සමහරු කියති. තවත් සමහරු ඔහු ක්‍රිස්තු වර්ෂ 600 ජීවත් වූවා යැයි කියති. තවත් අය ඔහු ක්‍රිස්තු වර්ෂ 805 ඉපිද 897 දී මියගියේ යැයි කියති. වැඩිමනත් එකඟතාවක් ඇති දින වන්නේ ඔහු ක්‍රිස්තු වර්ෂ 788 උපත ලැබ 820 දී මිය ගිය බවයි. මේ අනුව ඔහුගේ වයස 32 ක් විය. ඔහුගේ ජීවිතය අතීතයේ තවත් බොහෝ දෙනෙකුගේ ජීවිත මෙන්ම වෘත්තාන්තයක්ව පවතින අතර සත්‍ය සිදුවීම් හා ප්‍රබන්ධ අතර ඇති එකතුව වෙන් කර දැකීම අමාරුය. පොදුවේ කියවෙන කථාව වන්නේ ඔහු 'නම්බෝධිරි' බ්‍රාහ්මණ කුලයට අයත් බවය. ඔහුගේ දෙමාපියන් දරුවන් නැතිව බොහෝ කාලයක් සිටි බවත්, පවුලේ දෙවියන් වූ ශිවා ගේ ආධාරය පැතු බවත් කියැවේ. එක්

රාත්‍රියක 'ආර්යම්බා' නැමති ඔහුගේ මවට ශිවා සිහිනයෙන් පෙනී සිටි බවක් ඇය වඩා කැමති වන්නේ දිගු කාලයක් ජීවත්වන මන්ද බුද්ධියකුට ද නැතහොත් කෙටි ජීවිත කාලයක් ඇති අසාමාන්‍ය බුද්ධියක් ඇති පුතකු දැයි අසන ලද බවත් කියැවේ. ආර්යම්බා අසාමාන්‍ය බුද්ධියක් ඇති පුතකු තෝරා ගත්තාය. මේ වන විට පරිහානියට පත්වෙමින් තිබූ 'වේද සංස්කෘතිය' නැවත පණ ගැන්වීමට දැඩි උනන්දුවකින් සිටි ශිවා තමාට ඔහුගේ දිව්‍යමය බලයන් පාවිච්චි කරමින් ඇයට ආශීර්වාද කොට, ඇයගේ ගර්භාෂයට ඇතුළුව පිළිසිඳ ගෙන ශංකාරා ලෙස උපත ලැබීය.

එම වෘත්තයට අනුව ශංකාරාගේ පියා ඔහුට වයස් 7 ක් වූ කල මිය ගියේය. විශ්මය ජනක බුද්ධියක් පිළිබිඹු කළ ඔහු බාල කාලයේ දීම වේද ග්‍රන්ථ තදින් ග්‍රහණය කර ගත්තේය. මේ වන විට ආර්යම්බාට ඇයගේ පුතු සමඟ විවාහවීමට තම දරියන් යෝජනා කළ බොහෝ අය සිටියත් ඔහු වැඩි වයස් නොගොස් මිය යතැයි දැන සිටි ආර්යම්බා එම යෝජනා පිළි නොගත්තාය. ශංකාරා මූල සිටම තාපස ජීවිතයකට කැමැත්ත පෙන්වීය. මෙය වැන්දඹුවක් වූ ආර්යම්බාට ගැටළුවක් වූයේ ඇයගේ ආදාහන පිළිවෙත් කිරීමට කිසිවකු නොසිටි නිසාය. ශංකාරා තාපස ජීවිතයේ පුරුදුවලට අනුව එසේ පිළිවෙත් කිරීම නුසුදුසු වුවත් ඇය වෙනුවෙන් එසේ කරන බවටත් ඇයගේ ආත්මය ගැන කටයුතු කරන බවටත් පොරොන්දු වී ඇය නම්මා ගත්තේය. මේ පිළිබඳව ඇති තවත් වෘත්තාන්තයක් නම් ඔහු අම්මාත් සමඟ දිය නැමට ගිය අවස්ථාවක තමන්ව කිඹුලෙකු අල්ලාගත් බව කැරසමින් මෙයින් බේරිය හැක්කේ තාපසයකු වීමට පොරොන්දු වීමෙන් පමණකැයි කියා ඇය එකඟ කරවා ගත් බවය.

සන්තාසියකු හැටියට සිරිත් ප්‍රකාර අකුරු කරවීම සඳහා සුදුසු ගුරුවරයකු ශංකාරා සෙවීය. මෙකල ඉන්දියාවෙහි එවැනි තාපස ශ්‍රාස්ත්‍රවේදීහු බොහෝ වූහ. ඉන් එක් අයෙක් නර්මදා ඉවුර අසල සිටි අතර ශංකාරා එහි ගියේය. එම ගුරුවරයා 'ගෝවින්ද' නැමති ඉතා සුප්‍රසිද්ධ වූවෙකි. ශංකාරා පසු කාලයක ඔහුට ඉතාමත් ගෞරවයක් දැක්වූ අතර තම කෘතීන් ගුරුවරයාට පුදකළේය. පසු

කාලයක ශංකාරා තාපස ජීවිතයට ඇතුළු කිරීම සිහිපත් කිරීම සඳහා එම ස්ථානයෙහි විශාල දේවාලයක් ගොඩනැගිණි.

තමා දුන් උපදෙස් අනුව බෙනාරෙස් ප්‍රදේශයට ගිය ඔහු එහි පිරිහිබූ අධ්‍යයන සංස්ථාවලින් හා දර්ශනවාදීන්ගෙන් උගත්තේය. ඔහු තරුණවුවත් වේද ග්‍රහණය කරගැනීමේ ශූරයකු වූවා යැයිද දර්ශනවාද වටහා ගත්තේ යැයිද කියති. පසුව ඔහු වටා බොහෝ සිසුහු රැස්වූහ. බෙනාරෙස් හීදී වේද පිළිබඳව අටුවාටිකා බොහෝමයක් ලියන ලදී. ඒවා බොහෝ ප්‍රසිද්ධියක් උසුලයි.

ශංකාරා ඉපැදුණු කාලය බුද්ධිමය ලෝකයේ අවුල් සහගත එකක් සහ ආධ්‍යාත්මක වශයෙන් පරිහානියට ගිය එකක් යැයි එකල් හි බ්‍රාහ්මණයෝ සැලකූහ. ඊට පෙර ශත වර්ෂයන් හි ඉන්දියාවේ බුදුදහම පැතිර තිබිණ. මෙහි පරිහානියක් වශයෙන් සලකණු ලැබූයේ බුදුදහම විසින් දෙවියන් පිළිබඳ ඇදහිලි අතහැර තිබූ නිසාද? කෙසේ වුවත් පෙර ශත වර්ෂයන්හි මුල්බැස තිබූ බුදුදහමට විරුද්ධව විශාල මතවාදයක් බ්‍රාහ්මණයන් අතර මේ කාලයේ පැවති බව පැහැදිලි වේ. එය තර්ක ඥානයට වැඩි වැදගත්කමක් දී තිබුණැ යි ඔවුහු කීහ.

ශංකාරා බෞද්ධ දර්ශනය හෙළා දුටු අතර ආගමික ප්‍රතිසංස්කරණ සඳහා කටයුතු කළේය. එකල සිදුවූවාය කියන සිද්ධියක් මෙසේ වාර්තා වේ. බෙනාරෙස් නගරයේ ශිෂ්‍යයකු සම්ප්‍රදායිකව කිරීමට අවශ්‍ය පරිදි සංස්කෘත ව්‍යාකරණ කටපාඩම් කරමින් සිටියේය. එයින් නොරිස්සුමට පත්වූ ශංකාරා හිටිවන ගීත දොළහක් (12) ඒ වේලාවේම ගායනා කරමින් "මෝඩියා! සියලු දේ ආරක්ෂා කරන ගෝවින්ද වන්දනා කරපන්. ඔබ නිශ්චිත දිනයක මරණයට මුහුණලා සිටින විට ව්‍යාකරණ රීතීන්ට උඹ ගලවන්න බැහැ." කීවේ ය. ඔහු එකල පැවතෙමින් තිබූ සියලුම ආගමික කණ්ඩායම්වලට විරුද්ධව සටන් කළ බවත් එය කොතරම් සාර්ථකවූවාද යත් එවා ප්‍රායෝගිකව නැතිකර දමූ බවත් කියවේ. හිරු, අම්හිකා (ශක්ති), විෂ්ණු, ගණපති හා ශිවා යන දෙවිවරුන් ඇදහුවත් එම සියලුම දෙවිවරුන් එකට අදහන ලෙස එකඟ කරවා ගනිමින් සංවිධානය කළ බව කියවේ.

ඔහු බෙනාරෙස් අතහැර සිසුන් ගණනාවක් සමඟ රට පුරාම සංචාරය කළ බවත් කියවේ. මෙම ගමන්වල දී බුදුදහමට විරුද්ධව විශාල සටනක් ගෙන ගිය 'කුමරිලා බහට්ට' යන බ්‍රාහ්මණයා ඔහුට හමු වූණ බව කියවේ. මෙම බ්‍රාහ්මණයා ඇසෑම් ප්‍රදේශයේ බ්‍රාහ්මණයකු වූ අතර ඔහු බෞද්ධ ගුරුවරයකු යටතේ අධ්‍යාපනය ලැබීය. බ්‍රාහ්මණයකු වූ ඔහු වේද ග්‍රන්ථ ගේ පරම බලධාරීත්වය හා දෙවියන් විසින් හෙලිදරව් කරන ලද සත්‍ය පිළිබඳ විශ්වාසය ඉතා ගැඹුරින් පිහිටා තිබූ අයෙකු විය. ඔහු මීට විරුද්ධ වූ දර්ශනයක් පිළිගැනීම ඉතා ගැඹුරින්ම ප්‍රතික්ෂේප කළේය. බෞද්ධයකු වූ ඔහුගේ ගුරුවරයා වේද විවේචනයට ලක් කිරීම ඔහුට දරාගත නොහැකි විය. ඔහු කුළ ඇතිව තිබූ වෙනස ඔහු සමඟ සිටි අනෙක් සිසුන් දුටු බවත්, ඒ අනුව විරුද්ධ මතාධාරියකු ලෙස සැලකූ බවත් , ඒ අනුව ඔහුට හිරිහැර කළ බවත් තවදුරටත් කියවේ. ඉන් බේරී පලාගිය ඔහු මේ දක්වා බෞද්ධ අනුග්‍රාහකයකු වූ 'සුද්ධාන්වන්' රජු සමඟ එකතු වූ බවත් දෙදෙනා බුදුදහමට විරුද්ධව රටපුරාම විශාල ව්‍යාපාරයක් ගෙන ගිය බවත් තවදුරටත් කියවේ. මෙහි ප්‍රතිඵලය වශයෙන් බෞද්ධයන් නැවත වේද ඉගැන්වීම්වලට හැර වූණා යැයි කියති. මෙම ව්‍යාපාරය ගෙන ගිය බහට්ටට ගැඹුරු මානසික අසහනයක් ඇතිවුණු බව කියා තිබේ. එයට හේතු වූයේ ඔහු ඇති කළ පෙරළියෙන් ඔහුගේ ගුරුවරයා පවා පුළුස්සනු ලැබූ නිසා බවත්, වේද හා එම වත්පිළිවෙත් කුලින්ම ගැලවීම ලබාගත හැකි යැයි, ඔහුගේ තද එල්ල ගැනීම, දෙවියන් අවශ්‍ය නැතැයි කීමකට සමාන යැයි ඔහුට සිතූන නිසා බවත් කියති. බහට්ට ගේ ජීවිත පූජාව අසා ඔහු සමඟ වාද කර එය නවතා දැමීමට ශංකාරා ගිය බවත් නමුත් ඒ වන විට බහට්ට පිළිස්සී මියගොස් සිටි බවත් කියවේ. ඉන් පසු විවිධ විවාද මගින් ශංකාරා තමාගේ ඉගැන්වීම් ඉදිරියට ගෙනගිය බවත් පෙනේ. මෙහිදී කියවෙන එක් කර්තව්‍යක් නම් ශංකාරා ඔහුගේ ශිෂ්‍යයන් සමඟ ගමනක් යන විට මියගිය රජකු ආදාහනය සඳහා ගෙනයනු දුටු බවය. ශංකාරා ඔහුගේ මායා බලය පාවිච්චි කරමින් ඔහුගේ ශරීරය ගස් බෙනයක තබා ආරක්ෂා කරන ලෙස තම ශිෂ්‍යයන්ට දැනුම් දී තම සිරුරින් ඉවත් වී රජුගේ සිරුරට ඇතුළු වූණේය. රජු නැවත ඉපදුණා යැයි සිතුවෝ ඒ ගැන

සතුටු වූහ. ශංකාරා ඉන් පසු සුබෝපබෝගී ජීවිතයක් ගතකරමින්, රැජිණියන් සමඟ වාසය කරමින්, රජයේ කටයුතු දක්ෂ ලෙස කළ බවත් ඒ අනුව මාසයක් ඇතුළත නැවත පැමිණීමට අමතක වූ බවත් කියවේ. ඔහු දක්ෂ ආකාරයෙන් රජයේ කටයුතු ඉටු කළ ආකාරය නිසා ඇමතියන් අතර මේ හිටපු රජු දැයි යන්න ගැන සැකයක්ද ඇතිවිය. යෝගීවරයකුගේ බලපෑමක් ඇතැයි ඔවුහු සැක කළහ. ඔවුහු මියගිය යෝගියකුගේ සිරුරක් තිබේදැයි සොයන්නට වූහ. ශංකාරාගේ සිරුර ඔවුනට හමුවූ අතර එය හොරෙන් පුළුස්සා දැමීමට ඔවුහු තීන්දු කළහ. මේ අතර ශංකාරා සොයා ගිය ඔහුගේ ශිෂ්‍යයෝ ඔහුගේ පැරණි ගීත ගායනා කරමින් ඔහුගේ මතකය අලුත් කළෝය. ශංකාරාගේ ආත්මය රජුගේ සිරුර අතහැර ගොස් තමාගේ සිරුර සොයා ආපසු ගියේය. ඒ වන විට ඔහුගේ සිරුරට ගිනිතබා තිබුණි. ඔහු එයට නැවත ඇතුළු වී විෂ්ණුගේ ප්‍රභස්ති ගායනා කොට වැස්සක් වස්වා ගින්න නිවූ බව කියවේ. ඔහු විසින් නොයෙක් ප්‍රදේශවල ඉගැන්වීම් මධ්‍යස්ථානයන් ගොඩනගන ලදී. ඒ අතර උපනිෂද් වේද පිළිබඳව අටුවා ටීකාද ඇත.

හතරවන අවධිය

කුල ක්‍රමයට හා වේදගේ සාධාරණීයත්වයට විශාල අභියෝගයන් එල්ල කරමින් ඇතිවූණ ඉන්දියාවේ නවීකරණය, නිදහස් අරගලයන් හා කුල හීනයැයි සැලකූ කොටස් අතරින් පැනනැගී ඇති විරෝධතා ව්‍යාපාර.

ඉන්දියාව බ්‍රිතාන්‍යයන්ට යටත්වීම කුල ක්‍රමයට සුළු වශයෙන් ඇතිවූ අභියෝගයක් විය. ආක්‍රමණයෙන් මුල්කාලවලදී කුලහීනයන් හෝ ස්පර්ශයට නුසුදුසු වූවන් යන අයට බ්‍රිතාන්‍ය පරිපාලනයේ පහළ අංශවල රැකියාව විවෘත විය. මෙය කුල ක්‍රමය මගින් රැකියාව නිර්ණය කරන සමාජ රාමුවකට කරන ලද යම් පලද්දකි. උදාහරණයක් වශයෙන් මුලින් පාබල සේනාංකවල සෙබළුන් ලෙස රැකියා ලැබූ කුල හීනයන් ලෙස සැලකූ අය තම දරුවන් තමන් වෙනුවෙන් ගොඩනැගුණු මිෂනාරි පාසැල්වලට යැවූහ. බී. ආර්.

අම්බෙන්කාර් එවැනි පසුබිමකින් උපත ලබා අධ්‍යාපනය ලබාගත් අයෙකි.

එසේ වුවත් වැඩිකල් නොගොස් තමන්ගේ පාලනය පවත්වාගෙනයාම සඳහා බ්‍රාහ්මණයන්ගේ සහාය අවශ්‍ය බව වටහාගත් අධිරාජ්‍යවාදීහු කුල ක්‍රමය පිළිබඳව විශාල ප්‍රතිසංස්කරණ කිරීමට උනන්දුවූයේ නැත. එහෙත් ඔවුන්ගේ පාලන ක්‍රමය තුළ ඇතිවූ සුළු වෙනස්කම් පවා කුල දහමේ ඒකාකාර ස්වභාවයට තර්ජනයක් විය.

බ්‍රිතාන්‍යයන්ට විරුද්ධව නිදහස් අරගලය දියත්කළ මුල් යුගයේ ඉන්දියානු නායකයින්ට අනාගතයේ පිහිටුවන ඉන්දිය ස්වයංපාලනයට කුල ක්‍රමය බරපතළ ගැටළුවක් වන බවට වැටහුණේය. එමෙන්ම විශාල මහජන ව්‍යාපාරවලට ජනතා සහයෝගය අවශ්‍ය විය. එම නිසා ඉන්දිය සමාජය මුහුණදී තිබූ ගැටළුව වූ කුල ක්‍රමය නොතකා හැරිය නොහැකි විය. මේ කාලයේ නිදහස් ව්‍යාපාරයේ නායකයෝ මූලික අවශ්‍යතා දෙකක් ගැන කර්තෘ කළෝය. එකක් නම් රට බ්‍රිතාන්‍යයන්ගෙන් මුදා ගැනීමයි. දෙවැන්න ස්වයංපාලනයට සුදුසු වන සේ රටේ අභ්‍යන්තරයේ පැවති ප්‍රභේද හා විෂමතා නිරාකරණය කර ගැනීමයි. මේ අරමුණු දෙක ඒකාග්‍ර කොටගත් බොහෝ ව්‍යාපාර හා ප්‍රකාශන එකල බිහි විය.

එහෙත් නිදහස ලබා ගැනීමට කිට්ටු කාලය වන විට, ඉන්දිය කොන්ග්‍රස් පක්ෂය වැනි පක්ෂවල බ්‍රාහ්මණයන්ගේ ආධිපත්‍ය වැඩි වූ අතර රට තුළ ප්‍රතිසංස්කරණ ඇතිකර ගැනීම පිළිබඳ ප්‍රශ්නය ටිකින් ටික යටපත් කරන ලදී. ගාන්ධි වැනි නායකයෝ ද පවා මෙම යටපත් කිරීමට හවුල් වූහ. ස්පර්ශයට නුසුදුසුයැයි කියූ කණ්ඩායම් තුළ ඇතිවන්නා වූ පරිවර්තනය එකල තිබූ නිදහස් ව්‍යාපාරය කොංග්‍රස් නායකත්වයේ ග්‍රහණයෙන් එපිටට යාමට බලපෑ හැකිබවත් බලාපොරොත්තු නොවන දේශපාලන ප්‍රවනාතා ඇතිවීමට හේතු විය හැකි බවත් ඔවුන් සිතුවා විය හැකිය. පීඩිතයින් වෙතින් පෝෂණය වන කොමියුනිස්ට් ව්‍යාපාරය ගැන දැනීමක් මේ නායකයින් තුළ තිබූ අතර ඔවුහු මෙවැනි තත්ත්වයකින් ඇතිවීම ගැනද බියවූහ.

මේ අතර කුල හීනයන් හා ස්පර්ශයට නුසුදුස්සන් යනුවෙන් කියූ ඉන්දීය ජනගහනයෙන් කුනෙන් එකක් අතරද නව දේශපාලන ව්‍යාපාර හා නායකයෝ ඇතිවූහ. නොයෙක් ප්‍රදේශවල ඇතිවූ නායකයෝ බොහෝය. ඔවුන් අතර වඩාත්ම කැපී පෙනෙන්නේ බී. ආර්. අම්බෙන්කාර්ය. අම්බෙන්කාර් හා ඔහුගේ ව්‍යාපාරයන් ඒ වටා ගොඩනැගුණු විශාල දලින් ව්‍යාපාරයන් විස්තර කිරීම වෙනම කාර්යයකි. කෙටියෙන් කිව හැක්කේ කුල ක්‍රමය මූලමනින්ම සුන්කර දැමීමේ ඉදිරි දර්ශනයක් මෙම ව්‍යාපාර තුළින් පැන නැගී බවත් ඒ පිළිබඳව විශාල විශ්ලේෂණයක් හා ප්‍රකාශනයක් බී. ආර්. අම්බෙන්කාර් විසින් කළ බවත්ය. මේ ව්‍යාපාරය දැන් වෙන කොයිදාටත් වඩා ප්‍රබලය. අම්බෙන්කාර් ප්‍රබුද්ධ හින්දුවාදීන් යැයි කියාගන්නා කණ්ඩායමකගේ ආරාධනය පිට 1936 දී දීර්ඝ දේශනයක් සකස් කළේය. එහි මාතෘකාව වූයේ කුල දහම මූලිකව ප්‍රතිනුප්‍රාට දැමීම යනුයි. මෙම දේශනය පොත් පිටවක් සේ ප්‍රකාශයට පත්කරන ලද අතර මෙය මෙතෙක් කුල ක්‍රමය පිළිබඳව ලියැවී ඇති අගනාම ප්‍රකාශනය බව කියැවේ. මෙහිදී අම්බෙන්කාර්ගේ මූලික තර්කය වූයේ ඉන්දීය සදාචාරයේ මූලයන් වේද ධර්ම මත රඳෙන තාක් දුරට කුල ක්‍රමය නැතිකළ නොහැකි බවය. ඔහු ප්‍රබුද්ධ හින්දු කණ්ඩායමට කළ අභියෝගය වූයේ ඔබගේ වේද හි මූල ධර්මයන් මත පදනම්වන කුල දහම එම වාද ධර්ම අනහර නොදමා මූලිකව ප්‍රතිනුප්‍රාට නොදැමිය හැකි බවයි. එහිදී ඔහු කියා සිටියේ තමා හින්දු භක්තිකයකු ලෙස උපත ලැබුවත් බ්‍රාහ්මණ ධර්මය තුළ මිය නොයන බවය. ඉන් අවුරුදු විස්සකට පසු ඔහු පත් ලක්ෂයක පමණ මූලික වශයෙන් කුල හීන හා ස්පර්ශයට නුසුදුසු යැයි සැලකූ කණ්ඩායමක් සමඟ බුදුදහම වැළඳ ගත්තේ, ඉන්දීය ඉතිහාසය පුරා දිවෙන කුල ක්‍රමය පිළිබඳ ප්‍රශ්නය හා ඉන්දීය ශිෂ්ටාචාරයෙහි සදාචාරය පිළිබඳ ප්‍රකාශයන් ඉන්දීය ජනතාවගේ ඒකාත්මියභාවය පිළිබඳ ප්‍රශ්නයන් එකක්ම බව අඟවමිනි. බුදුන් හා අශෝක සමයෙහි, කුල ක්‍රමය හා එහි සදාචාරයට විරුද්ධව නැගුණු අභියෝගය නැවතත් ප්‍රබලව මතු කිරීමේ ප්‍රධාන කථකයා වන්නේ බී. ආර්. අම්බෙන්කාර්ය.

ගොම නොහොත් බුරු කපා

ප්‍රීත්ස්වන් විශ්වවිද්‍යාලයේ මහාචාර්යවරයකු වූ 'හැරී ජී ෆ්‍රැන්ක්ෆර්ට්' නැමති සඳාචාරය පිළිබඳ දර්ශනවාදියා විසින් 'බුල්ෂිට්' (Bullshit) යන නමින් ග්‍රන්ථයක් රචනා කරන ලදී. ඔහුගේ මෙම කෘතිය ග්‍රන්ථය ඉතාම ටික කලකින් ජාත්‍යන්තර ප්‍රසිද්ධියට පත්විය. 'බුල්ෂිට්' යනු සංස්කෘතියේ ඉතාම පැහැදිලිව පෙනෙන එක් අංග ලක්ෂණයක් යැයි ඔහු කීවේය. එම කෘතියෙහි මෙම අංග ලක්ෂණය පිළිබඳව අතීතයේදී කෙටි ඇති සඳහන් භාවිතා කරමින්, එය විස්තර කිරීමට ඔහු උත්සාහ කළේය.

'බුල්ෂිට්' යන්නෙන් ඔහු අදහස් කළ දේ සිංහල භාෂාවේ වචන ගණනාවකින් විස්තර වේ. කෙළින්ම පරිවර්තනය කළහොත් එය 'ගොම' යනුවෙන් පරිවර්තනය වේ. ගොම යන වචනය යම් ක්‍රියාවක් හෝ පැවැත්මක් පිළිබඳ විස්තර කිරීම සඳහා යොදාගන්නා කල එයින් ගම්‍ය වන්නේ එක්කෝ මෝඩ නොහොත් සාවද්‍ය යන තේරුමයි. එහෙත් බුල්ෂිට් යන ඉංග්‍රීසි වචනයෙන් සමහර විට මෝඩ, සාවද්‍ය යන අර්ථයන් ගම්‍යවන නමුත්, තවත් සමහර විට ඊට වෙනස් අර්ථයන්ද ගම්‍ය වේ. යමක් මෝඩ යනුවෙන් සඳහන් කළ කල්හි, එහි අවශ්‍යයෙන්ම අරමුණක් ඇති බවක් නොකිය වේ. හුදෙක්ම තේරුමක් නොමැතිව කියන කර්තෘවක්ද ගොම යන වචනයෙන් ගම්‍ය විය හැකිය. එහෙත් හුදෙක්ම නොදැනුවත්කමින් නොව හිතාමතා මෝඩ කර්තෘවක් ද කළ හැකිය. එහිදී යම් ආකාරයක මූලාකිරීමක් හෝ පරිභාසයට ලක් කිරීමක් පැවතිය

හැකිය. යම් දේශපාලඥයකු හෝ ආගමික නායකයකු හෝ වෙනත් අයකු කියන කථාවක් ගොම යැයි කීවොත් එයින් බොහෝ දුරට අදහස් වන්නේ එක්කෝ එම පුද්ගලයා කියන කර්තාවේ අර්ථය නොදැන කියන දෙඩීමක් හෝ හිතාමතා අනුන් මුළා කිරීම සඳහා කියන කර්තාවක් වන බවය. උදාහරණයක් වශයෙන් උද්ධමනයක් රටේ නැති බව ප්‍රකාශ කිරීම සඳහා "රුපියලේ අගය එදාත් ශත සීයයි. අදත් සත සීයයි", යනුවෙන් සඳහන් කරන්නා කියන කර්තාව ඇත්තෙන්ම මෝඩ කර්තාවකි. එහෙත් එසේ කියන්නා මෝඩකම නිසාම කියන කර්තාවක් නොවන්නට පුළුවනි. ඔහුගේ අරමුණ උද්ධමනයක් නැතැයි මවා පෑමක් කිරීම විය හැකිය. මේ ආකාරයෙන් යම් අරමුණක් ඇතිව කරන, බාහිර වශයෙන් මෝඩ හෝ වැරදියැයි පෙනෙන ප්‍රකාශ, සමාජයේ බොහෝ අරමුණු ඉටුකර ගැනීම සඳහා කියන කරන ඒවා විය හැකිය.

විවාරක බුද්ධිය වර්ධනය කර ගැනීමේදී තේරුමක් ඇති හා නැති, වැරද්දක් ඇතිව හෝ නැතිව, අදහස් තෝරා බේරා ගැනීමට බුල්ලිටි යනුවෙන් ගම්‍ය වන අදහස් අනුව යම් දෙයක් සලකා බැලීම ප්‍රයෝජනවත් විය හැකිය. එහෙත් සමහර විට මතු පිටින් තේරුමක් ඇති හෝ වැරද්දක් නැති සේ පෙනෙන කියවීම් හෝ දෙඩීම් තුළද බුල්ලිටි යන වචනයෙන් ගම්‍යවන දේ තිබිය හැකිය.

බුල්ලිටි යන වචනයෙන් පහත සඳහන් අදහස් කියවෙන්නට පුළුවන. වැරදියට දක්වනවා, වරදවා පෙන්වනවා, අසත්‍ය හෝ නොමග යවන විස්තර සපයනවා, රවටනවා, හිතාමතා මුළා කරනවා, විශ්වාසය කඩකරනවා (ලිංගිකව), වංචාව යොදාගන්නවා, ප්‍රයෝගකරනවා, බොරු වෙස්ගන්නවා, වෙස් මවාගන්නවා (නළුවක), බොරුවට යම් යම් දේ අගවනවා, ලොකුකම් උගත්කම් හා තත්ත්වයන් ගැන රැවටීම සඳහා නැතිදේ මවා ගන්නවා, ව්‍යාජ වෙස් ගන්නවා, උසස්කමට හෝ වැදගත්කමට ඇතිවාට වඩා හිමිකමක් කියනවා, ව්‍යාජ අලංකාරයට වැඩි ආරූඪ කරගන්නවා, බොරු බස යොදනවා, ව්‍යාජව හැසිරෙනවා, බොරු කියනවා, රවටනවා, මුළාකරනවා, වංචාකරනවා, ප්‍රලාප දොඩනවා, අරුත්සුන්කම, පල්හැලි, ව්‍යාජ හෝ වාටු බස, මුසාව,

අත්පොලසනට පමණක් කියන බස, කපටිකම, වංචාව, රැවටිල්ල, පුහුණුවක් නැති වෙදා, කුට වෙවදාවරයා , තාරා හඬ, තාරාහඬ සේ හඬ නගනවා, උසස් හඬින් හෝ මෝඩ අයුරෙන් දොඩනවා, නන්දොඩවනවා, විකාර තේරුමක් නැති කර්තාවකරනවා, පව වගුරනවා සහ මෝඩයෙකු සේ දොඩවනවා, යනාදී වශයෙන් කියැවේ.

බුල්ලිටි යන්නෙන් කියන හෝ කරන දෙයක් පමණක් නොව කියන හෝ කරන විලාශයද ගම්‍යවීමට පුළුවන. කථා විලාශයෙන් බලන කල ඉතා බැරැරුම් ආකාරයක් පෙන්වන නමුත් ඇත්තෙන්ම කිසිදු බැරැරුම් කමක් නැති කථාද, යතාර්ථවාදී සේ පෙනෙන නමුත් ඇත්තෙන්ම යතාර්ථවාදී බවක් නැති කථාද, සත්‍ය සේ පෙනෙන නමුත් ඇත්තෙන්ම සත්‍යයක් නැති කථාද, මේ මගින් ඇඟවේ. විශේෂයෙන්ම දේශපාලනයේදී බොහෝ විට එවැනි කථා හා ක්‍රියා විලාශයන් පෙනෙන්නට පුළුවන. මෙවැනි දේ බොහෝ විට හඳුන්වන්නේ මවාපෑම් යනුවෙනි. එවැනි මවාපෑම් යම් අරමුණු ඉටුකර ගැනීම සඳහා කරනවා විය හැකිය.

සියලුම සංස්කෘතීන් තුළ බුල්ලිටි යන්න පවතින බව මහාවාර්ය භූතනාටි කියයි. ප්‍රශ්නයක් ලෙසින් ඇත්තේ යම් සංස්කෘතියක් තුළ එය පවතින්නේ අඩු වැඩි වශයෙන්ද යන්න පමණය. විවාර බුද්ධිය යම් සංස්කෘතියක් තුළ මුල්බැස ගන්නා තරමට බුල්ලිටි යන්නට අඩු වැදගත් කමක් ඇතිවන අතර එසේ නොවන සංස්කෘතීන් තුළ බුල්ලිටි යන්නට ඇති ඉඩකඩ අතිමහත්ය. සංස්කෘතියක් පිරිහෙන තරමට බුල්ලිටි යන්නට ඒ තුළ ඇති ඉඩකඩ ඉමහත් වේ. මේ අනුව බලන කල සමකාලීන ලාංකීය සංස්කෘතිය අයත් වන්නේ කුමන ගණයකටද?. දේශපාලන ක්ෂේත්‍රය තුළ දේශපාලඥයන් කියන දේ බුල්ලිටි වශයෙන් සැලකීමට ලාංකීයයෝ පුරුදුව සිටිති. එම නිසාම ඔවුන් කියන දේ පිළිබඳව එතරම් බැරැරුම් අවධානයක් නොදීමටද රටවැසියෝ පුරුදුව සිටිති. දියුණු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයන් පවතින රටවල් තුළ රටවැසියෝ තමන්ගේ දේශපාලන නායකයන් නිල වශයෙන් කියන බොහෝ දේ බොහෝ දුරට සත්‍යයැයි විශ්වාස කරති. යම් කරුණක් සත්‍යයෙන් බොහෝ

දුරට ඇත්වී ඇතැයි ඔප්පු වුවහොත් එම කරුණ පිළිබඳව ප්‍රකාශ කරන්නා, ඔහු හෝ ඇය දරණ තනතුරෙන් ඉල්ලා අස්විය යුතු යැයි හෝ කියන හෝ කරන ලද දෙය අපරාධ ගණයට වැටේ නම් අපරාධ නීතිය යටතේ ඔවුන්ට දඬුවම් කළ යුතු යයි ද ඔවුහු විශ්වාස කරති. රාජ්‍යයේ වගකීම පිළිබඳ විශ්වාසය හා බලාපොරොත්තුව රැඳී ඇත්තේ, සමාජයේ සම්ප්‍රදායනට අනුවද, නීතියට අනුවද, බුල්ගිටි ආකාරයෙන් දෙඩීමට හෝ ක්‍රියාකිරීමට ඇති ඉඩකඩ, තම සමාජය තුළ පවතින්නේ, ඉතා අඩුවෙන් බවට ඔවුන්ගේ ඇති විශ්වාසය මතය.

බුල්ගිටි යන්න වෘත්තීය හැසිරීම් රටා හා වෘත්තීයන්ට අදාළ විනය පිළිපැදීම් පිළිබඳවද බලපායි. විචාර බුද්ධිය වැඩියෙන් මුල් බැස ඇති සමාජ තුළ යම් වෘත්තීයක යෙදෙන්නකුට ඔවුන්ගේ කථාවෙන් හෝ ක්‍රියාවෙන් බුල්ගිටි ආකාරයෙන් වැඩකිරීමට ඇති ඉඩ කඩ ඉතා අඩුය. මෙයින් අදහස් වන්නේ තම වෘත්තීයට ඇති යුතුකම්, එම යුතුකම් ඉටු කිරීම පිළිබඳව පොදුවේ ඇති මිනුම් දණ්ඩකින් බැලූ කල ගැලපෙන බවය. මෙයට වෘත්තීයේ ප්‍රමිතීන්ට අනුව ක්‍රියාකර තිබෙනවා යනුවෙන්ද සඳහන් කළ හැක. වෘත්තීයක් තුළ බුල්ගිටි යන්නට වඩා ඉඩකඩ ඇත්තේ එම වෘත්තීය මිනුම් දඩු හෙවත් ප්‍රමිතීන් යම් සංස්කෘතියක් තුළ කොපමණ දුරට ස්ථාවර වී තිබේද යන්න තුළය. මෙය සමහර උදාහරණ මගින් විස්තර කළ හැකිය. තුවාලයකට බේන් දමා ගැනීම සඳහා රෝහලකට ගිය කාන්තාවකගේ කකුලක් ලිපිගොනු වැරදීම නිසා කපාදැමීම පිළිබඳ වාර්තාවක් ලංකාවෙන් වාර්තා විය. මේ තුළ කොපමණ පමණ වෘත්තීය පැහැර හැරීම් ඇත්ද? එම වෘත්තීය වැරදි හා පැහැර හැරීම් පිළිබඳව කොපමණ පමණ නොතකා හැරීමක් ඇත්ද? නඩුවකට සාක්කියට යන අයෙකු මරා දැමීම පිළිබඳ වාර්තා බොහෝමයක් ලංකාවෙන් ලැබේ. මේ තුළින් විවිධ නිල දරන නිලධාරීන් ගණනාවකගේ වෘත්තීය පැහැර හැරීම් කියවේ. කෙලවරක් නැතිව නඩු පමා කිරීම් නිසා අධිකරණයෙන් කෙරෙන ප්‍රමිතීන් කැඩීම්ද, පොලිස් නිලධාරීන් හා නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව විසින් කෙරෙන ප්‍රමිතීන් කැඩීම්ද, මෙවැනි සිදුවීම් වලට මඟපාදයි. එවැනි

මිනීමැරුමක් තුළින් මුළු නීති ක්‍රමය තුළ ඇති බුල්ගිටි හෙළිදරව් වේ. උසාවියේ නඩුවක් කථා කිරීමට ගිය අයකු හයියෙන් කථා කළාය යන්න මත අවුරුද්දකට හෝ වැඩි කාලයකට හිරයට දැමීම තුළින්ද කියවෙන්නේ නීතිය තුළ පවතින එම බුල්ගිටි ගතියය. මේ අකාරයෙන් ලංකාවේ විවිධ වෘත්තීන් තුළ බුල්ගිටි ආකාරයෙන් කටයුතු කිරීමට එතරම් පැකිලීමක් නැති බව පෙනීයයි. දැන් අපි ලේඛන කලාව දෙස බලමු. පුවත්පත්වල පළවන බොහෝ ලිපිවල කියවෙන පණිවුඩය හා ඉදිරිපත් කෙරෙන කරුණු අතර සම්බන්ධයක් නැත. තමන් දරන දේශපාලන මත හෝ තමන් විසින් ප්‍රචාරය කළ යුතු යැයි තමන්ගේ දේශපාලන ස්වාමිවරුන් විසින් කියන දේ අනුව ලියැවෙන ලියවිලි බොහෝය. තමන් ඇස් පනාපිට ඇති ලේඛන විකෘතිකර දැක්වීමට පැකිලීමක් නැති ලේඛකයෝද බොහෝය. මොවුහු සියල්ලෝ ලේඛන කලාව තුළ බුල්ගිටි වැපිරීමෙහි යෙදී සිටිති. තමන් දන්නා කරුණුවලට පටහැණිව අමුබොරු ගොතාබැමෙන් ඔවුහු සතුටට පත්වෙති.

බුල්ගිටි අංශය වඩාත් ගැඹුරින් කැපී පෙනෙන්නේ මර්දනය සාධාරණය කිරීමට කරන කියන දේ තුළිනි. බොහෝ විට දැඩි මර්දනයන් පෙන්නුම් කරන්නේ නොකරම බැරි ප්‍රති ප්‍රහාර ලෙසිනි. එමෙන්ම ඊටත් වැඩි බුල්ගිටි ක්‍රමයක් වන්නේ ඇත්තෙන්ම සිදුවන දෙයක් එසේ සිදු නොවන බව පෙන්නුම් කිරීම සඳහා, මතුපිටින් බැලූ කල තාර්කික වශයෙන් පෙනෙන කරුණක් ඉදිරිපත් කිරීමෙනි. "අප කරන සියලුම ක්‍රියා කර ඇත්තේ නීතියට අනුවය" යනුවෙන් කියන මුත් සාමාන්‍යයෙන් අපරාධයක් හැටියට සලකන ක්‍රියාවක් අපරාධයක් නොවන සේ ඉන් පෙර නීතිය සකස් කරගනු ලබයි. ඉන් පසු එම නීතිය මගින් අපරාධය අපරාධයක් නොවන සේ පෙන්නුම් කරයි. උදාහරණයක් වශයෙන් යම් නිලයක් දරන පොලිස් නිලධාරියකුට මළ සිරුරක් ආදාහනය කිරීමට අවසර දීමට බලය දීම ගැන බලමු. මේ බලය සාමාන්‍යයෙන් ඇත්තේ මහේස්ත්‍රාත්වරුන්ටය. සැක සහිත මරණයක් පිළිබඳව පරීක්ෂා කොට අදාළ නීතිමය කටයුතු ඉටු කිරීමෙන් පසු මහේස්ත්‍රාත්වරයා සිරුරක් වැළලීම පිළිබඳව නියෝගයක් දෙයි. එම නියෝගයට

පෙර මහේස්ත්‍රාත්වරයා විසින් ගන්නා පියවර මගින් තවදුරටත් නීතිමය කටයුත්තක් එම මරණය පිළිබඳව පවත්වා ගෙන යාමට ඉඩකඩ සලස්වනු ලබයි. පොලිස් නිලධාරියකු එම ක්‍රියාව කිරීමට බලය නීතිය මගින් ලබාගත් කල සැක සහිත මරණයක් පිළිබඳව ඉතුරු කරගත හැකි සියලුම සාක්ෂි විනාශ කිරීමට මග පෑදේ. තවත් අවස්ථාවලදී “සාක්ෂි නැති නිසා නඩු දමන්නේ නැතැයි” කියනු ලබයි. එසේ කියන්නේ නඩු පැවරීමේ කාර්යය භාරව සිටින පොලිස් නිලධාරීන් හෝ නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව විසිනි. අතුරුදහන් වූ දස දහස් ගණන් පුරවැසියන් පිළිබඳව කියවුණේ අතුරුදහන්වීම පිළිබඳව සාක්ෂි නැති හෙයින් නීති කටයුතු පවත්වාගෙන යා නොහැකි බවය. එහෙත් නීති මගින්ම කිසිවකු කිසියම් හෝ සාක්ෂියක් නැති ආකාරයෙන් අත්අඩංගුවට ගැනීමටත්, වධහිංසා කිරීමටත්, මරාදැමීමටත්, ආදාහන කිරීමටත්, ඉඩකඩ සලසා ගෙන තිබුණි. මේ ආකාරයෙන් නීතිය යොදාගන්නා විට එයින් කෙරෙන්නේ ද බුල්ශීටිය.

මෙසේ බලන කල ලංකාවේ අද කෙරෙන කියන දේ අතර බුල්ශීටි හැර විවාරශීලීව පිළිගත හැකි දේ කොපමණ අල්පද? රට පුරාම කෙරෙන කියන දේ අතර ඇත්තේ බුල්ශීටි නම්, ලාංකීය සංස්කෘතිය ශ්‍රේෂ්ඨ සංස්කෘතියකැයි කිව හැකිද? ලාංකීය ජීවිතය උමතුවක් බවට පත්වී ඇත්දැයි කීමද වැරදිද?

නිතර නිතර බුල්ශීටි කීමෙන් එය සත්‍යයක් සේ සමාජය තුළ තහවුරු කිරීමේ සම්ප්‍රදායක් ද රටකුළ පවතින බව පෙනේ. ලංකාවේ 1978 ව්‍යවස්ථාව ප්‍රංශ ව්‍යවස්ථාවට අනුව නිර්මාණය කළා යැයි නිතර නිතර කීම මගින් එහෙම වෙන්නට ඇතැයි යන මතයක් ජනතාව අතර පතල විය. බොහෝ දේශපාලන අදහස් හා ක්‍රියා කලාප පවතින්නේද, මේ ආකාර තොරතෝචියක් නැති පුනරුච්චාරණ මාර්ගයෙනි. ඡන්දයක් නොමැතිව පාර්ලිමේන්තුවේ කාලය ජනමත විචාරණයක් මගින් දික්කර ගැනීම වැනි ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයට මුළුමනින්ම පරස්පර විරෝධී ක්‍රියාවක යෙදීම පවා පුනරුච්චාරණ පුරුද්දට පිහිටවන්නට සාධාරණීකරණය කර ගැනිණි. ව්‍යවස්ථාව මුළුමනින්ම නොතකා ක්‍රියා කිරීමද ජාතියේ

අවශ්‍යතාවනට සුදුසු යැයි කීම ද වැටෙන්නේ මේ බුල්ශීටි ගණයටම වුවත්, සාමාන්‍ය ලාංකීය පුරවැසියා ජීවත්වන්නේ එවැනි කථා වටේය. බුල්ශීටි නිතර නිතර පුනරුච්චාරණය මාර්ගයෙන් පරම සත්‍යයේ තත්ත්වයටම නංවා ගතහැකිය.

විවිධ රටවල බුල්ශීටි අඩු වැඩිව පැවතීම පිළිබඳව ඔවුන්ගේ අතිත සංස්කෘතිය බලපායි. ලංකාවේ මුල් පොළොන්නරු යුගයෙන් පසු බ්‍රාහ්මණයන්ගේ නායකත්වය යටතේ ඇතිකරන ලද මහා සංස්කෘතික විප්ලවය මගින් බුල්ශීටි අනුව හැඩ ගැසුණු බුද්ධිමය සම්ප්‍රදායන් රටකුළ මුල්බැස ගත්තේය. “සත්‍ය සත්‍ය ලෙසත් අසත්‍යය අසත්‍යය ලෙසත් දැන ගනු යෙහෙකි”, යනුවෙන් බුදුන්වහන්සේ වදාළ නමුත් ලංකාවේ අනුරාධපුර යුගයේ මුල් කාලයෙන් පසු ඇතිවූ සංස්කෘතිය තුළ විවිධාකාරවූ බුල්ශීටි මුල් බැසගත්තේය. මූලික සමාජ සංවිධානය කුලය මත ගොඩනැගීමත් සමඟ මිනිසුන්ගේ වැදගත්කමේ අඩු වැඩි වීම් පිළිබඳ සංකල්ප රටේ සියල්ලන්ගේම ආධ්‍යාත්මය තුළ ඉතා ගැඹුරින් පැළපදියම් කෙරිණි. අසමාන සැලකිල්ල සාධාරණ ශ්‍රම විභජනයක් ලෙසත්, සාමකාමී පැවැත්මට අත්‍යාවශ්‍ය අංගයක් ලෙසත්, පැළපදියම් කරන ලදී. ලංකාවේ සංස්කෘතිය තුළ බුල්ශීටි පවතින ආකාරය පිළිබඳව වටහා ගැනීමේදී බ්‍රාහ්මණයන්ගේ දර්ශන රටා හා ඔවුන් ඒවා මේ රට තුළ පැළපදියම් කළ ආකාරය සොයා බැලීමද වැදගත් වේ.

දුහනම වන සියවසේ මුල්භාගයේ ඇතිවූ සිහිනයක ක්‍රමවත් අවසානය

දුහනම වන සියවසේ මුල් භාගයේදී බ්‍රිතාන්‍යයන් ක්‍රමයෙන් බලය තහවුරු කර ගනිමින් රටේ නව පරිපාලන රටාවක් ගොඩනගා ගෙනයමින් සිටියදී නව සිහිනයක් ලංකාවේ පවුල් ගණනාවක් තුළටම පැතිර ගියේය. එනම් මේ අලුත් පාලන ක්‍රමය තුළට ඒකාබද්ධවී එයින් එල ප්‍රයෝජන ලබාගැනීම පිළිබඳවත් එම පාලන ක්‍රමයට සුදුසු වන්නා සේ තමන්ගේ ජීවන රටාව හා බලාපොරොත්තු රටාව ගොඩනැගීමත් ය. බ්‍රිතාන්‍යයන්ගේ පැමිණීමට පෙර තිබූ ප්‍රභූ පවුල්වලට අයත්වූ සියලු දෙනාගේම අභිමතාර්ථය වූයේ මෙයයි.

වැඩි පවුල් ගණනක් මේ ආකාරයට හැඩගැසෙද්දී සාමාන්‍ය ජනතාව හැර අන් සියලු පවුල්වල අභිමතාර්ථය වූයේද මේ අනුව හැඩගැසීම ය. අධ්‍යාපනය, රැකියාව, කථාකරන භාෂාව, හැසිරීමේ ඉරියව් හා සමාජ සිරිත් විරිත් මේ අනුව හැඩ ගැසී වර්ධනය විය. සමහරු පාලකයන්ගේ කිට්ටුවටම ලංවී වැඩි වරප්‍රසාද භුක්ති වින්දහ. වෙනත් අය අඩු වැඩි තරමට මේ ක්‍රමය තුළට ඇතුළු වූහ. පෙර ප්‍රභූන් අතරට නොවැටුණු සමහර අයද එම කාලයේදී නිර්මාණය වූ විවිධ අවස්ථා ප්‍රයෝජනයට ගනිමින් ඉහත සඳහන් අරමුණ තිබූ කණ්ඩායම්වලට එකතු වූ ආකාරය පිළිබඳව ලියවී ඇති පොත බොහෝය. සමහරු මත්පැන් නිෂ්පාදනයෙන් බිහිවූහ. සමහරු හරක් හොරකමින් තරවූහ. සමහරු ඉඩම් කොල්ලැකූම

ඔස්සේ කරවූහ. තවත් සමහරු ඇත ගම්පළාත් තුළ ගැමියනට කරවල විකුණා ණය ගෙවා ගන්නට නොහැකි වූ විට එම ඉඩම් අල්ලාගෙන කරවූහ. මේ නොයෙක් ආකාරයෙන් යම් ධනයක් හා සමාජ තත්ත්වයක් ඇති කරගත් සියල්ලෝම දහනව වන සියවසේ මුල් භාගයේ ඇතිවූ සිහිනය තමන්ගේම එකක් බවට හරවා ගත්තෝය.

කෙසේ වුවත් ඉතා කෙටි කාලයක් තුළ මෙම සිහිනය සාමාන්‍ය ජනතාවගෙන් එපිට සියලුම පවුල්වල සිහිනය බවට පත්විය. මේ අනුව බලන විට 19 වන සියවසේ මුල්භාගයේදී ලංකාවේ පෙර නොතිබුණු වර්ගයේ සිහින රටාවක් පහළ වූ බව පෙනේ. මෙයින් අදහස් කරන්නේ මෙය අතීතයෙන් මුළුමනින්ම බෙදී වෙන්වූවාක් බව නොවේ. අතීතයේ පැවති අදහස් ගති පැවතුම් හා පළපුරුදු තම මානසික තත්ත්වය තුළ පෙර සේම පැවති මිනිසුන් කණ්ඩායමක් අලුත් සමාජය තුළ ඇතිවූ වාසි අවාසි හඳුනාගනිමින් ඒ අනුව හැඩගැසීමට පටන්ගත් බවය. නවීන පරිපාලනය හා පොදුවේ යම් යම් අංශවල ඇතිවූ නවීකරණය උපයෝගී කරගනිමින් ඔවුහු තමන්ට විශාල වශයෙන් වැඩි වාසි ඇති තත්ත්වයක් සමාජය තුළ ගොඩනගා ගත්හ.

ඔවුහු මෙම සිහිනයන් එම සිහිනය අත්පත් කරගැනීමේදී ලබාගත් අත්දැකීම් තමුන්ගේ නව පරම්පරාවන්ටත් උරුම කර දුන්හ. බමුණු කුලය හා ඉහළ පැළැන්තිය ආදී විවිධ නම්වලින් පසු කාලීනව හඳුන්වනු ලැබූ කණ්ඩායම් ඇතිවී පැලපදියම් වූයේ මේ ආකාරයටය. නැවත නැවත පුනරුත්ථානය වූ මෙම සිහිනය පසුපස යමින් තමන්ගේ දේපල ද, කීර්තිනාමය ද, වෙනත් වරප්‍රසාද ද ඇතිකරගත් මේ සමාජ ස්ථරය රටේ ක්‍රීම් එක ලෙස තමන්වම හඳුන්වා ගනිමින් එහි එල ප්‍රයෝජන වැඩි වැඩියෙන් භුක්ති වින්දෝය. 19 වන සියවසේ මුල්භාගයේ සිට 20 වන සියවසේ අගභාගය තෙක් මෙම පවුල්වල සිහිනය වලංගුභාවයකින් යුතුව පැවතුණේය. මුල්කාලයේදී මෙම පවුල්වලට අයත්වූ අය අතුරෙන් වතුහිමියෝ, පතල් හිමියෝ, විවිධාකාරයේ, වෙනත් ව්‍යාපාරිකයෝ, වෘත්තීයවේදියෝ හා පරිපාලකයෝද බිහිවූහ. බ්‍රිතාන්‍යයේ

අධ්‍යාපනය ලබාගැනීම මගින් රටේ පාලකයන් සමඟ වැඩි සංස්කෘතික බැම්මක් සදාගත හැකි බව ඔවුහු හොඳින් දැන සිටියෝය. මේ කාලයේදී ඇතිවූ නව පාසැල් කුලීන්ද පසුව පිට රටට ගොස් ලබාගත් අධ්‍යාපනය කුලීන්ද බ්‍රිතාන්‍යයේ පරිපාලකයන් සමඟ ලෙන්ගතුභාවය දියුණුකර ගැනීමේ පදනම ඔවුහු හදාගත්හ. ඉහළම ස්ථරය මෙසේ තම සිහිනය ලඟාකර ගනිද්දී ඉන් පහළ ස්ථර තුළ මෙම සිහිනය වඩාත් තදින් ඉස්මතුව ආවේය. ඔවුන්ගේ අරමුණ වූයේ එම ඉහළ ස්ථරය දැනට අත්පත් කරගෙන ඇති දේ තමන් විසින් ද අත්පත් කර ගැනීමය.

මෙම සිහිනය කඩා වැටීම පටන් ගැනුණේ 1931 'ඩොනමෝර් කොමිසම' පැමිණීමත් ඒ කොමිසම විසින් කරන ලද යෝජනාත් සමඟිනි. තමන්ගේ සම්පත් ලබාදුන් සහායන් දැන් තමන් දමා යන බව මෙම කණ්ඩායම්වලට හැඟී ගියේය. ඔවුහු මෙම යෝජනාවලට එකඟතාවක් නොදැක්වූවත් ඒවා වෙනස් කිරීමේ හැකියාව තමන්ට නැති බව වටහා ගත්හ. එහෙත් යටි සිතින් අභ්‍යන්තරයෙහි පැලපදියම් වූ සිහිනයක් එසේ කෙටි කලකින් අතුරුදහන් වී යන්නේ නැත. විශේෂයෙන්ම අනාගතයේ දී මුහුණපැමට සිදුවන යථාර්තය තමන් තුළ දැන් මුල් බැසගෙන තිබූ සිහිනයට හාත්පසින් වෙනස් එකක් බව වැටහෙන්නට ගත් කල යථාර්තය අමතක කොට සිහින ලෝකයේම එල්බගෙන සිටීමට ඇතිවන ආසාව ස්වාභාවික එකකි. ලංකාවේ ඉහත සඳහන් පවුල්වල අයටද පසුකාලීනව සිදුවන්නට පටන් ගත්තේ මෙයයි.

බ්‍රිතාන්‍ය යුගයේත් ඊට පෙරත් ඔවුන් අත්නොදකින ඉතා හයංකර යැයි ඔවුන්ට පෙනෙන්නට ඇති යමක් ඩොනමෝර් යෝජනා ඔස්සේ පැන නැගිනි. එනම් සර්වජන ඡන්දයයි. ලොකු මිනිසුන් හා පොඩි මිනිසුන් යැයිද, ප්‍රභූවරුන් හා සාමාන්‍ය මිනිසුන් යැයිද යන වර්ගීකරණය නිසා දැඩිව බෙදී සිටි සමාජයක සර්වජන ඡන්දය වනාහී එතෙක් වරප්‍රසාද ලද්දන් මහත් සේ බිය ගන්වන අත්දැකීමකි. මෙතෙක් ලෙහෙසියෙන් නිහඬභාවයට පත්කළ හැකිවූවන් එසේ කිරීමට අමාරුවන තත්ත්වයක් පමණක් නොව ඔවුන්ගේ කැමැත්ත හා අනුමැතිය නොමැතිව තමන්ගේ ඉපැරණි

වරප්‍රසාද රැකගත නොහැකිවූ තත්ත්වයකුත් උද්ගත වූ කල හොඳ තත්ත්වයේ සිටි අයගේම තත්ත්වයන් ආරක්ෂා කිරීම මත පදනම් වූ පැරණි සිහිනය රැකගන්නේ කෙසේද?. සමානාත්මතාව යන මහා තර්ජනයට ඔවුහු මුහුණදුන්හ. හුදෙක් තනතුරු මාරුකර ගැනීම් පිළිබඳව තත්ත්වයක් නොව මුළුමනින්ම තමන් රැඳී සිටි සමාජය වෙනස්වී නව සමාජයක් ලංකාව තුළ බිහිවනවා ය යන නිගමනය නොතකා හැරිය නොහැකි දෙයක් බව ඔවුනට වැටහුණා නොඅනුමානය. අනාගතය හුරුකල් සිහිනයක් නොව ගැටළුගහන තත්ත්වයක් බව ඔවුනට වැටහෙන්නට විය.

මේ අතර රටේ සාමාන්‍ය ජනතාව අතර අලුත් සිහිනයන් මැවෙන කාලයක් පටන් ගත්තේය. ලංකාවේ සාමාන්‍ය ජනයා වැඩි හොඳ අනාගතයක් පිළිබඳව සිහින දකින්නට පුරුදුවූ අය නොවූහ. ශත වර්ෂ ගණනාවක් තිස්සේ එකම ජීවන රටාවක් අඛණ්ඩව පැවති අතර බලාපොරොත්තුවල සීමාද ඒ අනුව ගොඩනැගී පැවතිණ. සියල්ලටමත් වඩා කුල ක්‍රමයේ සීමාද සීමාවන් බිඳීමෙන් ලැබිය හැකි මහා දඬුවම්ද, ඔවුන්ගේ මනස තුළ ගැඹුරටම බැස පැවතියේය. කුල ක්‍රමයේ හරය වූයේද, පියා කළ රැකියාව පුතා අතටම මාරුවෙමින් එකම විධියක සමාජ රටාවකුත් ජීවන රටාවකුත්, පවත්වාගෙන යාමය.

සාමාන්‍ය ජනතාව අතර පොදුවේ ම නව සිහින මැවෙන්නට පටන් ගත්තේ 20 වන සියවසේ මුල් කාලයේදී බව කිව හැක. ඒවා මහා විශාල සිහින නොවේ. දරුවකුට හොඳ අධ්‍යාපනයක් ලබාදීම, නගරයක සුළු රස්සාවක් ලබාගැනීම, ලෙඩකඳි වඩා හොඳ ප්‍රතිකාරයක් ලබාගැනීම සහ දැරියකටත් යම් අයිතිවාසිකම් ලබාගැනීමට පදනමක් ඇතිවීම, ආදිය සාමාන්‍ය ජනයාගේ සිහින අතර විය. මෙම සිහිනවල හරය වූයේ රැකියාවක් පියාගෙන් පුතු උරුමකර ගනිමින් එකාකාරීව ඉඩම් හිමියන්ගේ වහලුන් සේ පරම්පරාවෙන් පරම්පරාව දිවිගෙවිය යුතුය යන කුල ක්‍රමයේ මූලික මූලධර්මයේ ග්‍රහණයෙන් ගැමියා මිදීමට පටන් ගැනීමය. ඡන්ද සඳහා සිදුවිය යුතුව තිබූ උද්ඝෝෂණත් එම උද්ඝෝෂණ නිසා යම් සහනත් ජනතාවට ලබා නොදී පවතින්නට ඉහළ කණ්ඩායම්වලට

බැරිවීම නිසා සාමාන්‍ය ජනතාවට යම් වාසි ඇති විය. නිදහස් අධ්‍යාපනය හා තමන්ගේම භාෂා පාවිච්චි කිරීමට හැකිවීමද සාමාන්‍ය ජනතාව තුළ යම් පිබිදීමකට මග පෑදීය.

19 වන සියවසේ සිහිනය මත ජීවන රටාව ගොඩනගා ගත් සුළු කණ්ඩායම අතරත්, 20 වන සියවසේදී අඩු ප්‍රමාණයන්ගෙන් වූවත් යම් සිහින දකින්නට පටන් ගත් සාමාන්‍ය ජනතාව අතරත්, ඉතාමත් ගැඹුරු මානසික ගැටීමක පදනම හැදුණේ එසේය. භෞතික ලෝකයේදී මෙම දෙපාර්ශ්වය අතර ඇතිවූ වෙනස්කම් මුලින් සුළු විය හැකි වූවත් එකිනෙකා අතර ඇති පරමාභිලාෂයන්ගේ වෙනස්කම් ඉතා ලේසියෙන් එකිනෙකා දකින්නෝය. මෙම අභ්‍යන්තර ගැටීම බාහිර වශයෙන් ඇතිවන්නාවූ ගැටීමටත් වඩා දරුණුවෙන් පෙරදී වැඩි වරප්‍රසාද ලැබූ කණ්ඩායමට දුනේ.

භෞතික ලෝකයේදී මෙම ගැටීම වෘත්තීය සමිති ඇතිවීම හා වැඩවර්ජන ඇතිවීම මගින්ද, තමන් සීමාවූ ගම් තුළින් එලියට ගොස් අත්දැකීම් ලබා ගැනීමට, පෙර සමාජයේ හිරකරුවන්ව සිටි අයට හැකිවීමෙන්ද, පුවත්පත් හා වෙනත් මාධ්‍ය මගින් සාමාන්‍ය ජනතාව අතර අදහස් හුවමාරුව හා ප්‍රකාශනය වැඩිවීමෙන්ද, වැඩි අධ්‍යාපනයක් ලබා ගැනීමට හැකි වූවත් අතරට ඉහත සමාජයේ එසේ තත්ත්වයක් නොතිබූ අය එකතුවීමෙන්ද, විශේෂයෙන්ම තමන්ගේම භාෂා කථා කිරීම ඔස්සේ ප්‍රතික්‍රියා කිරීමේ හැකියාව කලෙක පහත් යැයි සැලකූ කණ්ඩායම් අතර වර්ධනය වීමෙන්ද නව තත්ත්වයක් ඇතිවිය.

මේ තත්ත්වය 1953 දීප ව්‍යාප්ත හර්තාලය මගින්ද, 1956 එතෙක් ඉහළ පවුල්වල පක්ෂය ලෙස සැලකූ එක්සත් ජාතික පක්ෂයේ බලය බිඳීයාම මගින්ද ඉතා ප්‍රබලව ප්‍රකාශවන්නට පටන් ගත්තේය. මේ සිදුවීම් 19 සියවසේ සිහිනය මත තම ජීවිත ගොඩනගාගෙන සිටි කණ්ඩායම්වලට දුනෙන්නට ඇත්තේ භූමි කම්පා ලෙසය. මිහිරි අතීතයකුත් අමිහිරි අනාගතයකුත් අතරට මැදිවූ කණ්ඩායමක් තුළ ඇතිවන්නේ කෙබඳු මානසික තත්ත්වයක්ද? මෙම කම්පනය විශාල වශයෙන් ප්‍රකාශයට පත්වුණේ 1962 දරන ලද කුමන්ත්‍රණ ප්‍රයත්නය මගිනි. එම කුමන්ත්‍රණ කරුවෝ 19 වන

සියවසේ සිහිනය තුළින් බිහිව එම සිහිනය අවසන් වෙමින් පවතින බව තේරුම් ගත් කණ්ඩායමක් විය. පසු කාලයකදී ගවේශකයින්ට කථා කළ ඔවුන් අතරින් සමහරෙක් කියා සිටියේ ඔවුන් තම සමාජය තුළ උරුම කරගෙන තිබූ තත්ත්වයන් තම දරුවන්ට නැතිවන බව දැක එම තත්ත්වය වළක්වාලීම සඳහා මෙම ප්‍රයත්නය දියත් කළ බවය. මෙම කුමන්ත්‍රණය දේශද්‍රෝහී ක්‍රියාවක් ලෙස මෙම ඉහළ කණ්ඩායම් විසින් නොසැලකිණ. අද පෝස්ටර්යක් අලවන කුඩා දරුවකු වුවත් අතුරුදහන් වන තත්ත්වයක් තිබිය හැකි මුත්, මෙම කැරැල්ලේ නියුතුවුවත් මේ ක්‍රස්තවාදීන් ලෙස කවුරුන්වත් හඳුන්වාදී නැත. මන්ද යත් ඔවුන්ගේ මානසිකත්වය පොදුවේ බෙදාගත් විශාල කණ්ඩායමක් සමාජයේ ප්‍රබලයින් අතර වීමය. කුමන්ත්‍රණයක් මගින් කරගැනීමට ගිය දෙය අසාර්ථක වූ පසු එය ව්‍යවස්ථාවක් මගින් කර ගැනීමට පේ. ආර්. ජයවර්ධන 1978 දී උත්සාහ කළේය. එහෙත් ඒ වන විට 19 වන සියවසේ සිහිනය නැවත අත්පත් කරගත නොහැකි ආකාරයෙන් සමාජයේ විවිධ ස්ථරයන්ගේ මානසික තත්ත්වයන් වෙනස්වී පැවතිණ.

19 වන සියවසේ සිහිනය මත රැඳී සිටි කණ්ඩායම් අතරින් දැන් අපි අපේ පරණ සිහිනය වෙනස්කර ගත යුතුය. අලුත් සිහිනයක් අපත් ගොඩනගා ගත යුතුය යනුවෙන් කල්පනා කළ කණ්ඩායමක් බිහිවූයේ නැත. එසේ තමන්ගේ මානසික තත්ත්වය නවතාවකින් ගොඩනගා ගැනීමට බැරිවූ නිසාම මෙම කණ්ඩායමේ නායකයන් අතරින් බිහිවන්නේ මර්දනය සඳහාම යොමුවන මානසික තත්ත්වයක් හා ගති පැවතුමිය. එක් කණ්ඩායමක් කල්පනා කර සිටින්නේ, අලුත් සිතූම් ඇති, අතීතයේදී දුර්වල තත්ත්වයක සිටි අය, නැවත ඒ පරණ තත්ත්වයට ගෙන ඒම ගැනයි. තවත් සමහරු ඉක්මණින් නැතිවී යමින් තිබෙන අතීත ශ්‍රී විභූතිය අන්තිම කාලයේදීවත් මහා ඉහළින් භුක්තිවිඳ ගැනීම සඳහා උත්සාහ කරති. විවෘත වෞරහාවය සඳහාත් ඉතාමත් කැදරකමින් වස්තු එකතුකර ගැනීම සඳහාත් හැකිනම් එම වස්තු වෙනත් රටකටවත් යවාගැනීම මගින් නව ජීවිතයක් ගොඩනගා ගැනීම ගැනත් ඔවුහු කල්පනා කරති. පසුගිය කාලයේදී ඇතිවූ දේශපාලන නායකයන්ගේ

දේශපාලනය මෙන්ම ජීවන රටාවද තේරුම් ගත හැක්කේ රට අභ්‍යන්තරයේ සිදුවන සිහින අස්ථානගතවීම එක පැත්තකින් නව සිහිනයන්ගේ පැන නැගීම තව අනෙකින් තේරුම් ගැනීම ඔස්සේ පමණි. අපට නැතිවෙමින් තිබෙන දේ වෙනකාටවත් ඇයිති නොවේවායි පතමින් සමාජය තුළ පවතින සමහර ප්‍රගතීන්ද වනසා දැමීමට සමාජයේ ඉහළ ස්ථාවරයන්ගේ සිටින සමහරුන් පෙළඹෙන්නේ මෙවැනි තත්ත්වයක දීය. නව සිහින මවාගෙන නව ඉදිරි දක්මක් කරා යෑමට උනන්දුව නැතිවූ කල විනාශකාරී මානසික තත්ත්වයන් එසේ ඉහළ ස්ථර තුළ සිටි අය තුළ පවති. දැනට රට තුළ පවතින බොහෝ ගැටීම් වලට මූලය වන්නේ 19 වන සියවසේ සිහිනය අස්ථාන ගතවෙමින් පවතින බව වැටහී ගොස් ඇති මුත් ඊට වෙනත් විකල්ප සෙවීමට අසමත්වූ අය තුළින් පැන නැගෙන මහා අසහන යයි.

ජනාධිපති ධුරය හෙබ වූ හරිම බඩු දෙකක්

වෞර දේශපාලනය අනාවරණය කරන අගනා පොත් දෙකක්

සිංහලෙන් ලියවුණු අගනා පොත් දෙකක් රට තුළ පවතින වෞර දේශපාලන ක්‍රමය හෙළිදරව් කරයි. මේ පොත් දෙකෙහි කර්තෘවරු ඔවුන්ගේ දේශපාලන දර්ශනය අනුව වෙන් වෙන් අදහස් දරන්නෝ වෙති. එහෙත් ඔවුන් දෙදෙනාම හෙළිදරව් කරන්නේ එකම වර්ගයේ දේශපාලන ක්‍රමයකි. 'ශ්‍රී ලංකාවට වැරදුණේ කොතැනද? ජේ. ආර්. ජයවර්ධනගේ ධර්මිෂ්ඨ සමාජය' යටතේ ඩී. පී. විට්ටච්චි විසින් 1997 දී ප්‍රසිද්ධ කරන ලද පොත, (මුලින් ඉංග්‍රීසියෙන් ලියා පසුව සිංහලයට පෙරළ පොතකි) හා වික්ටර් අයිවන් විසින් 'වෞර රැජිණ' නමින් වන්දිකා කුමාරණකුංග ජනාධිපති කාලය තුළ ගෙනගිය ක්‍රියා කලාපය පිළිබඳ ලියන ලද ග්‍රන්ථයද ලංකාවේ දැන් පවතින දේශපාලන හා සමාජ රටාව තේරුම් ගැනීමට උත්සාහ කරනු ලබන කවුරුන් වුවත් අනිවාර්යයෙන්ම කියවිය යුතු වේ.

ශ්‍රී ලාංකීය වෞර දේශපාලනය

වී. පී. විට්ටවිච්චිගේ පොතෙහි පෙරවදනේ මෙසේ සඳහන් වෙයි. “සුදුසු නායකත්වය, ස්ථාවර සමාජ රාමුව සහ මානසික මට්ටම ලබා දුන්නොත් ලෝකයේ ඕනෑම තැනකින් සොයාගත හැකි හොඳම පුරවැසියන් බව පත්වීමට ඔවුන්ට (ලාංකිකයින්ට) අපහසුවක් නැත. එහෙත් තමාගේම රටේ දී දායාද කළ හැක්කේ අනුවණ, ප්‍රතිපත්ති විරහිත නායකයන් පමණකි. එබඳු නායකයෝ බෙහෙවින් පහත් ගති පැවතුම් හා නිසරු දේ ප්‍රදර්ශනය කරති.”

වික්ටර් අයිවන්ගේ ‘වෞර රැජිණ’ පටන්ගන්නේම මේ වචන වලිනි. “මා ජීවත් වන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍යය මට පෙනෙනුයේ ශිෂ්ට සම්පන්න රාජ්‍යයක් ලෙස නොව, වෞර රාජ්‍යයක් ලෙසය. එම රාජ්‍යයේ රාජ්‍ය නායකයින්ද, අඩු වැඩි වශයෙන් වෞර ගති ලක්ෂණවලින් හෙබිය.”

වී. පී. විට්ටවිච්චි ධර්මිෂ්ඨ සමාජයක් යන තේමාව යටතේ ලියවෙන පර්ච්ඡේදයක ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලනයන් හඳුන්වන්නේ කවදාවත් දේශපාලනයෙන් ඉවත් නොවන්නන් ලෙසය. “බටහිර ප්‍රජාතාන්ත්‍රික රටවල නම් ප්‍රතිඵල පෙන්වීමට නොහැකි වූ විට පක්ෂ නායකයන් කිසිම ගරු සරුවක් නැතිව ඉවත් කෙරේ. නව නායකයෝ ඉදිරියට එති. ශ්‍රී ලංකාවේ මෙය සිදු නොවේ. මනකය දීර්ඝ කාලීනය. පැරණි අමනාපකම් ඉස්මතුව උණුසුම් වෙයි. දේශපාලනය යනු බලය සහ තනතුරු අල්ලා ගැනීම සඳහා යන්ත්‍රවල හිමිකරුවන් අතර යුද්ධයකි.” මෙයින් පෙනී යන්නේ වෞරයන්ට පමණක් බිහිවිය හැකි හා හැදී වැඩිය හැකි පසුබිමක් ලංකාවේ පක්ෂ සෑදෙන හා පවත්වාගෙන යන ක්‍රමය තුළින්ම නිර්මාණය කරගෙන ඇති බවය. පල්වෙන වතුර වළවල් ඔස්සේ මදුරුවන් බිහිවන්නා සේම ලංකාවේ දැනට පවතින පක්ෂ ක්‍රමය තුළින් වෞරයෝ බෝවෙති. මේ ලියන මොහොත වන විට හිටපු ජනාධිපතිනි වන්දිකා බණ්ඩාරනායකට යුනෙස්කෝ ආයතනයෙන් ලැබුණු තනතුර අහිමි වී තිබේ. ඊට හේතුව මානව හිමිකම් උල්ලංඝනය කිරීම් හා මාධ්‍ය නිදහසට එරෙහිව කරන

ලද වැරදි පිළිබඳව ලැබී ඇති වෝදනා පරීක්ෂා කිරීම සඳහාය. මෙවැනි සුළු තනතුරකට පවා වෝදනා එල්ලවන අය පරීක්ෂණවලට භාජන කිරීමේ ක්‍රමයක් තිබෙන නමුත් ජයවර්ධන, කුමාරණතුංග යන දෙදෙනාගේම පාලන කාලයන්හිදී වෝදනාවක් ඉදිරිපත් කරන්නකුට පවා මුහුණපෑමට වූයේ දරුණුතම ප්‍රතිවිපාකයන්ටය. ජනාධිපතිකම යනු ලංකාවේ ඇති ලොකුම නිලය ය. එවැනි නිලයක් දරන්නකුට බරපතළ අපරාධ පිළිබඳව හා බලය නොමනාව පාවිච්චිය පිළිබඳව වෝදනා නැගුණු විට එබඳු රටක කවර නම් ශිෂ්ටාචාරයක් පැවතිය හැකිද? වැඩ අත්හිටවා පරීක්ෂණ පැවැත්වීමේ සම්ප්‍රදාය තුළින් කෙරෙනුයේ තනතුරු දරන්නන් පිළිබඳව වැඩි බලාපොරොත්තු ජනතාව තුළ නිර්මාණය කිරීමය. එහෙත් ලංකාවේ දේශපාලන ක්‍රමය පවත්වාගෙන යනු ලබන්නේ ජනතාව තුළ එහි නායකයන් පිළිබඳවත් එහි නිලධාරී තත්ත්වය පිළිබඳවත් කිසිම බලාපොරොත්තුවක් තබා ගැනීම ජනමතයින් ඉවත් කිරීම ඔස්සේ ය. මහජනයා දේශපාලනයෙහි ඇති වෞරභාවය දැක මවිත නොවෙති. ද්වේශව පාරට නොබසිති. ඔවුන්ගේ යටි සිතෙහි ඇත්තේ දැඩි උපහාසයක් මුසු ශෝකයකි. ඉරණමින් උරුම වූ කරුමයක් සේ තමන් අවට ඇති දේශපාලන ලෝකය ඔවුහු දකිති.

ජයවර්ධන මෙන්ම කුමාරණතුංග ද තනතුරේ ඉසුරෙන් මත්ව තමන්ම රවටා ගත්හ. වී. පී. විට්ටවිච්චි “පාප් තුමා ලෙස ඇලෙක්සැන්ඩර් බෝගියා තෝරාගත් අවස්ථාවේ දී හේ මෙසේ පැවසීය. ‘අපට දැන් පාප්තුමා ගේ නිලය හා බලය හිමිවූ නිසා අපි එය භුක්ති විඳීම ආරම්භ කරමු’. වර්ෂ 35 කින් පසුව අග්‍රාමාත්‍ය තනතුරට පත්වූ ජේ. ආර්. ජයවර්ධන ‘මම ග්‍රීස් ගහ නැඟ ගනිමි.’ යි ප්‍රකාශ කෙළේය. බ්‍රිතාන්‍යයේ අග්‍රාමාත්‍ය තනතුරට පත් වූ ඩීස්ට්‍රොයෙලිගේ ජයග්‍රාහී ප්‍රකාශය හේ දෝංකාර කෙළේය. ඔහුගේ ප්‍රීතිය සීමාව ඉක්මවීය. ඓතිහාසික පිළිබඳ මිථ්‍යාව ඉක්මනින් ඔහු ආක්‍රමණය කෙළේය.” කුමාරණතුංග බලය ලැබූ දින සිටම ඉසුරට ඇදුණු අයුරු වික්ටර් අයිවන් මෙසේ ලියයි. “අලුතින් පත් කරන ලද කැබිනට් මණ්ඩලයේ සාමාජිකයන්ද සහභාගී වූ මෙම සංග්‍රහයේ

දී ආධාරකරුවන් එළමහනේ කාබේ ප්‍රීති වන විට ඒ පිරිසට මුසු නොවී මන්දිරය තුළ වෙනම එකතුවී කා බී ප්‍රීති වූ සුපිරි ගණයෙහිලා සැලකිය හැකි කුඩා කණ්ඩායමක් සිටි බව වන්දිකාට සමීප පුද්ගලයකුගෙන් මට දැනගන්නට ලැබිණි. එළිමහනේ කා බී ප්‍රීති වන සිය සමීප ආධාරකරුවන් අතරට නව අගමැතිනිය ගොස් ඇත්තේ මන්දිරය තුළ ජයපැන් බොමින් සිටින එම සුපිරි කුඩා කණ්ඩායම සමඟ කල්ගත කිරීමෙන් පසුවය.” පසු කලෙක මහා අතවරවලට මුණ පෑමට සිදුවූ ශ්‍රේෂ්ඨ සිනමා නිලි අනෝජා වීරසිංහ වැනි අයට විරුද්ධව කරන ලද දැඩි හිරිහැර පසුපසද තිබුණේ තනතුරේ මහත්තත්වයෙන් බොහෝ සේ මත්ව ඒ පිළිබඳව නොතකන්නන්ට දඬුවම් කරමින් ආසාවක් පිරිමසාගන්නා මානසික තත්ත්වයකි. ජයවර්ධන මහා අධිරාජ්‍යයකු සේ සිතමින් බලයට පත්වී වසරක් ඇතුළතම තමන්ගේ රූපය සහිතව මුදල් නිර්මාණය කළේය. තමන් උපන් දිනදී සිරකරුවන් මුදා හැරියේය. රටේ පෙර කල සිටි රජුන්ගේ තත්ත්වයෙන් තමන් සිටින බව අඟවමින් කථාකළා පමණක් නොව බොහෝ විකාර රඟපෑම් වලද යෙදුණේය. විට්ටවි ජයවර්ධනගේම කියමනක් උපුටා දක්වයි. “ අපගේ ලිඛිත ඉතිහාසය ඉපැරැණිය. එය ක්‍රි. පූ. 543 දී උතුරු ඉන්දියාවේ සිට පැමිණි විජය රජ තෙක් අඛණ්ඩව දිව යයි. එතැන් සිට මේ දක්වා අපගේ රට රජවරුන් සහ රැජිණියන් විසින් පාලනය කැරිණි. විවිධ ජාතිවලට හා විවිධ පරම්පරාවලට ඔවුහු අයත් වූහ. සිංහල, ඉන්දීය, වෝල සහ තෙලිඟු බ්‍රිතාන්‍ය- හැනෝවර් සහ වින්ඩ්සර් මෙන්ම ජනාධිපතිවරු දෙදෙනෙක් මේ පිරිස වෙති. 1972 එක් අයෙකු තෝරා ගැනිණි. 1977 දී සහ 1982 දී මම ඡන්දයෙන් තේරී පත්වීමි. ඒ අනුව දීඝී සහ අඛණ්ඩ රාජ්‍ය නායක පරම්පරාවක මා 193 වැන්නාය. එබඳු පරම්පරාවක් පැරණිතම මෙන්ම ලොව සුවිශේෂ පරම්පරාව ලෙසද පේන්වා දිය හැකියි.”

කුමාරණතුංග තමන්ගේ මහත්තත්වය සඳහා ලෝකයේ වටිනාම පැලඳුම් ආදිය අඳිමින් තමන්ගේ යස ඉසුර වැඩිකරගත් ආකාරය ‘වොර රැජිණ’ පිළිබඳ ග්‍රන්ථයේ මනාසේ රචිතය. “ ජනාධිපති ධුරයට පත්වීමෙන් පසු ඇගේ ජීවිතය ද වෙනස් විය.

කෝටිපති කාන්තාවන් පළඳින ‘පතේ පිලිප්ස්’ වැනි අත් ඔරලෝසු ද, අගනා මුතු මාලද පළඳින තත්ත්වයකට ඇය යොමුවුවාය”.

මේ උම්මත්තක ගම්හිරත්වය මේ නායකයන් දෙදෙනාගේම පාලන කාලය තුළ ඉස්මතුව පෙනෙන්නේ හුදෙක් විකට චිත්‍රණයන් පමණක් ලෙස නොව වත්මන් ලෝකයේ ශීලාවාර නායකයන් කෙරෙහි බලාපොරොත්තුවන වාරිතු ධර්ම කිසිවක් පිළිබඳව තැකීමක් තබා අවබෝධයක්වත් නොතිබුණු බව පෙන්වුම් කරමිනි. කුමාරණතුංග, ජයවර්ධන මෙන් සම්ප්‍රදායික රජ-රැජිණ තත්ත්වය ලබාගැනීම පිළිබඳව නොසිතූ නමුත් බලපූඵලත්කාරකම් පාවිච්චිය පිළිබඳව ඇත්තෙන්ම ඉන්දීය චිත්‍රපටවල එන වොර කණ්ඩායම්වල නායකයන් හා නායිකාවන් කටයුතු කරන ආකාරයට හැසුරුණාය. සමහර විට මෙය ලංකාවේ ප්‍රභූයැයි කියන කණ්ඩායමේ පරම්පරා දෙකක් අතර ඇති එක් වෙනසක් විය හැකිය. තාක්ෂණයේ දියුණුව හා බලපූඵලත්කාරකම් කෙළින්ම පෙන්නා ගැනීමට ඇති හැකියාවන් නීතිය රැකීමේ සංස්ථා පෙර කිසිකලකට තිබූ ප්‍රමාණයකට වඩා පහත වැටී තිබීමක් මෙවැනි හැසුරුම් රටාවකට මග පෑදුවා විය හැකිය. ජනාධිපති මැදුර ඇතුළේම බැද්දගාන සංජීව වැනි මැරුවරයන් විවෘතවම තබාගැනීමට ඇය මැලිනොවුවාය. “ඇය ජනාධිපති ආරක්ෂක අංශයට රටේ නමගිය අපරාධකරුවන් ද එකතු කරගනිමින් එය ඇගේ මාගියාවක් බවට පත් කරගත්තාය. බැද්දගානේ සංජීව එම මාගියාවේ සිටි ඇගේ සුරතල් මිනීමරුවාය.” වික්ටර් අයිවන් කියයි.

මේ දෙදෙනාටම තමුන් මහජනතාවට ප්‍රසිද්ධියේ දුන් පොරොන්දු ගැන පැවතුණේ උපහාසාත්මක ආකල්පයකි. හරි යැයි හැඟෙන ප්‍රකාශන කිරීමටත් ඊට හාත්පසින්ම වෙනත් ආකාරයකින් කටයුතු කිරීමටත් කිසිම බාධකයක් ඔවුන්ගේ මනස්වල නොතිබිණි. ජයවර්ධන ධර්මිෂ්ඨ සමාජයක් ගැන කථාකළේය. කුමාරණතුංග නැවතත් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ඇති කිරීමටත්, මානව හිමිකම් පිළිබඳව ගරුකිරීම පිළිබඳවත්, පෙර ජයවර්ධන හා ප්‍රේමදාස යන නායකයින්ගේ කාල වල සිදුකරන ලද අතුරුදහන්වීම් ඇතුළු මහා පරිමාණ මානව හිමිකම් උල්ලංඝනය කිරීම් පිළිබඳව නිසි නීතිමය පියවර ගැනීමටත් පොරොන්දු වූවාය.

“ඇය බලයට පත්කිරීමට හේතුවූ දේශපාලන කතිකාවේ ප්‍රධාන මාතෘකාව වී තිබුණේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයයි. එය 77 දී මෙන් පෝලිම් යුගයක් ගැන කෙරුණු තකිකාවතක් නොවීය. අල, බතල, මඤ්ඤකකා, හාල් පොලු ගැන කෙරුණු කතිකාවතක් නොවීය. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී නිදහස දිනාගැනීම හා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ප්‍රතිෂ්ඨාපනය කිරීම අරභයා කෙරුණු තියුණු කතිකාවතක් විය.

ඇගේ දේශපාලන පොරොන්දු පත්‍රයේ ප්‍රධාන තේමාව වී තිබුණේ ද ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයයි. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය යළි ප්‍රතිෂ්ඨාපනය කරන බවට හා නව ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී දේශපාලන සදාචාරයක් තහවුරු කරන බවට ඇය මහජනයා වෙනුවෙන් සිය පියාගේ සමාධිය ඉදිරියේ දිව්‍රා පොරොන්දු වූවාය.”

ව්‍යවස්ථා හිතිය විපරිත කිරීම

ජයවර්ධන පාර්ලිමේන්තු ආසන 168 කින් 140ක් ලබාගනිමින් බලයට පත්වූ මොහොතේ සිටම එකම අරමුණ කරගත්තේ ඡන්දයෙන් ලැබුණ වරම තමන්ගේ ජීවිත කාලය පුරාම අංග සම්පූර්ණව භුක්ති විඳීම ය. ඒ සඳහා නීතිය සකස් කර ගත යුතුවිය. නීතිය මගින් හිතුවක්කාර පාලනයට එරෙහිව තරමක් දුරටවත් ස්ථාවර කර තිබූ මූලධර්ම ඉවත් කර ගත යුතුවිය. ඔහුගේ මුල් වසර ගතවූයේ එම අරමුණ ඉටුකරගැනීම සඳහා නව ව්‍යවස්ථාවක් සකස්කර ගැනීමටය (නීතිගත කර ගැනීමටය). එනම් අවනීතිය රටේ උත්කම නීතිය හැටියට සැලකෙන ප්‍රතිපාදන ව්‍යවස්ථාව තුළටම ඇතුළු කර ගැනීමය.

“ලිස්සන ගහේ ඉහළටම යාමට තිස්පස් වසරක් තිස්සේ උත්සාහ දැරූ ජයවර්ධන තමාට අවස්ථාවක් ලද විටදී ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවට ඇතුළත් කළයුතු කරුණු පිළිබඳව පරෙස්සමෙන් ලියවිලි සකසා ගෙන තිබිණි.... .... ජයවර්ධනට රජයේ ප්‍රධානියා වීමට අවශ්‍ය විය. එහෙත් නාමික වශයෙන් රාජ්‍ය නායකයකු වීමට ඔහු ප්‍රිය නොකළේය. මේ නිසා මෙකී තනතුරු දෙකම ඒකාබද්ධ කොට ඔහු එකී දෙදෙනාම වීමට තීරණය කළේය.

ජයවර්ධන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා කෙටුම්පතේ බරපතලකම තේරුම් ගත් බණ්ඩාරනායක මහත්මිය 1978 අගෝස්තු 03 වැනි දින පාර්ලිමේන්තුවේදී මෙසේ කියා සිටියාය.

‘මිලිටරි ආඥාදායකයින් කුමන්ත්‍රණ මගින් බිහිවන තුරු ශ්‍රී ලංකා නිදහස් පක්ෂය කිසිම විටක කරුණාවන්තව බලා සිටියේ නැත. එවැනි කපටිකම් වලට අනාගතයේ දී ඉඩ නොදෙමු. අනුමත නොකරමු. ශ්‍රී ලංකා නිදහස් පක්ෂය ඉඩක් ලැබෙන ප්‍රථම අවස්ථාවේදීම, මහජනතාවගේ ඡන්දයේ බලෙන් අපගේ පරමාධිපත්‍යය, සමාජ සාධාරණය හා පුද්ගල නිදහස යන දෙපිළිවෙත මත පදනම් වූ නව ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවක් ඇති කරන්නේය’.

කුමාරණතුංග බලයට පත්වූයේ විධායක ජනාධිපති ක්‍රමය නැතිකරනවා යැයි කියමිනි. එහෙත් තීරය පිටුපස සිදුවූයේ වෙන දෙයකි. “පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණයෙන් පසු අගමැති ලෙස දිවුරුම් දුන් අවස්ථාවේදී, මැතිවරණයෙන් පසු අගමැති ධුරයට සිය අම්මා කැඳවනු ඇතැයි බියවූ ඇය විශ්‍රාම ගොස් සිටි ඡේ. ආර්. ජයවර්ධන හමු වී අම්මා බලයට පත්වුවහොත් ඔහුට එරෙහිව සිදුවිය හැකි පළිගැනීම් වැළකීම සඳහා තමන්ට ආධාර කරන ලෙස ඉල්ලා සිටියාය”. දෙදෙනාම එක වල්ලේ පොල් බව මහලු ජයවර්ධනට ලෙහෙසියෙන් තේරීයන්නට ඇත. ඔහුගේ අවසන් කාලය සුවසේ ගතකිරීමට ඔහු මඟක් සොයාගත්තේය. බිහිසුණු කාලය තුළ මුළුමණින්ම කඩා වැටුණු රටේ නීතියේ ආධිපත්‍යය හා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ පදනම නැවත පණගැන්වීමට යාන්තම් හෝ ඉඩකඩක් ඉතිරිව තිබුණා නම් කුමාරණතුංගගේ බලයට පත්වීමත් සමඟ එය අහෝසිව ගියේය. ව්‍යවස්ථාව පිළිබඳ නීතිය ලංකාව තුළ නිකම්ම සෙල්ලමක් බවට පත්විය. ආචාර්ය උපාධියට ව්‍යවස්ථා නීතිය හදාරා පසුව ඒ පිළිබඳව ඉගැන්වීමේදී ලිවීමේදී නිරතව සිටි එක් කථිකාචාර්යවරයකු මට පැවසුවේ දැන් තමන් ව්‍යවස්ථා නීතිය හිතෙන් අතහැර දමා ඇති බවත් කවරදාක හෝ ව්‍යවස්ථා ඉතිහාසය

පිළිබඳව ලිවීමට ඉඩතිබුණ හොත් එසේ ලියන බවත්ය. ඉන් ටික කලකට පසු ඔහු රට හැර වෙනත් විශ්ව විද්‍යාලයක ඉගැන්වීම සඳහා පිටත්ව ගියේය. මේ නායකයන් දෙදෙනාගේ සම්බන්ධය කිසියම් අංග සම්පූර්ණ අත්දැකීමක් පිළිබිඹු කරයි. එනම් රටේ පරම නීතියේ මූලධර්ම මුළුමනින්ම අස්ථානගත කිරීමත් නීතියේ ආධිපත්‍යය හම්පි ඩම්පිගේ මහා කඩාවැටීම තරමටම ගෙන ඒමත්ය. රජුගේ සියලුම සොලඳාදුවන්ටත් සියලුම අශ්වයන්ටවත් හම්පි ඩම්පි නැවත එකතු කිරීමට බැරිවිය. මේ නායකයන් දෙදෙනාගේ ක්‍රියාකලාප ඔස්සේ ලංකාවට වූයේ මේ ටිකමය.

මාධ්‍ය නිදහස ගැන පැවති උදහස

පුවත් පත් නිදහස සම්බන්ධයෙන්ද දෙදෙනාගේ ක්‍රියාකලාපය දරදඬුවිය. 1977 ජයග්‍රහණයෙන් පසු ලහිලහියේම පාර්ලිමේන්තු වරප්‍රසාද පනතක් සම්මත කරගත් ජයවර්ධන ඔබ්බර්වර් පුවත්පතේ වික්‍රයක් යටින් තිබූ විස්තරයක් අත්වැරැද්දකින් මාරුවී තිබීම පදනම්කොට ගෙන පාර්ලිමේන්තුවම උසාවියක් බවට පත්කොටගෙන පුවත්පතේ කර්තෘවරුන් දෙදෙනාම වැරදිකරුවන් බවට තීරණය කොට ඔවුන්ට දඩ ගසන ලදී.

“පාර්ලිමේන්තුව සිය නව බලතල භාවිතා කළ පළමු වාරයේදීම පෙනී ගියේ එබඳු බලතල අයෝග්‍ය බවයි. රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති බොරු ගෝරනාඩු හා සද්ද බද්ද සඳහා යොදාගත් යුගයක් ආරම්භ වූ බව මෙයින් පෙනීයයි. මින් විරුද්ධවාදීන් නිරන්තර කිරීම සඳහා සබුක්කුවක් ලෙස රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති වර්ධනය කිරීමට ජයවර්ධන ඉදිරියේ වූ සැටියෙකි” විට්ටච්චි කියයි.

තමාගේ අරමුණුවලට හෝ මතයට විරුද්ධව ලියන කාටුවුවත් තමන් බය නැති බව මහා හඩින් කීම සඳහා ජයවර්ධනය ජ්‍යෙෂ්ඨ නීතීඥයකු හා දීර්ඝ කාලීන මන්ත්‍රීවරයකුද ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රජා අයිතිවාසිකම් සංවිධානයේ ප්‍රධානියකු වූද එස්. නඬේසන්ටද ඔහු ‘සන් පත්‍රයට’ ලියූ විවේචනාත්මක ලිපි පෙළක් සම්බන්ධයෙන් නඩුවක් දැමීමේය. මේවායේ පිටුපස වූයේ

‘දැන් ගණන්කාරයා මමයි’ යන්න රටේ කා තුළටත් කා වැද්දීමය. අගමැතිකම 1977 දී ලැබීමත් සමගම ඔහු ශ්‍රී ලංකා නිදහස් පක්ෂයට පක්ෂපාතී වූ ටයිම් ප්‍රවෘත්ති පත්‍ර ආයතනය, ‘සන්’, හා ‘අයිලන්ඩ්’ ආදී යම් නිදහසක් පෙන්වූ පත්‍රවලට දැන්වීම් දීම නතර කර දැමීය. ‘සන් හා වික් එන්ඩ්’ පුවත් පත්වල කතුවරුන්ට විරුද්ධව පුවත්පත් මණ්ඩල පනත උල්ලංඝනය කලායැයි චෝදනාව යටතේ නඩු පැවරිණ. මේ අතර ඔහුගේ ඇමතිවරුන් මගින් ‘ඔලමොට්ටල පත්‍ර කලාව’ නැති කිරීම සඳහා කටයුතු කෙරිණ. ප්‍රවෘත්ති පත්‍ර හා අනිකුත් ප්‍රකාශනයන්හි ආරූඪ හෝ අන්වර්ථ නාම භාවිතා කිරීම තහනම් කිරීම සඳහා නීති සකස් කෙරිණ. දිවයින පුරා හදිසි නීති පැවති කාලය තුළ පූර්ණ පුවත්පත් තහනමක් ක්‍රියාත්මක විය. ස්වාධීන පුවත් පත් කලාවක් පවත්වාගෙන යාම සඳහා ඉඩකඩ එසේ වසාදැමිණ.

බිහිසුණු යුගයට විරුද්ධව නැගුණු මහා ජන නැගිටීම ඉදිරියේ නැවතත් ප්‍රකාශන නිදහසට ඉඩකඩ සලස්වාගන්නට බොහෝ දෙනෙක් අධිෂ්ඨානශීලීව ඉදිරිපත් වීමත් සමගම හුදෙක් නීති මගින් ප්‍රකාශන නිදහස මැඩගැනීමේ හැකියාව අහෝසි විය. කුමාරණතුංග මුහුණදුන්තේ මෙම තත්වයටයි. වික්ටර් අයිවන් හොදින් විස්තරකර ඇති කෘෂ්ණත්වය සහ සාහසිකත්වයටත් පසුබිම සකස්වී තිබුණි. රෝහණ කුමාර ඝාතනය, කුමාර් පොන්නම්බලම් ඝාතනය, අනෝජා විරසිංහගේ නිවස ගිනිබත් කිරීම, රුකාන්ත වන්දුලේබා ගායක යුවල නොමරා මැරීම, පොලිසියේ ඉහළ නිලධාරීන් පවා පාවිච්චිකිරීමෙන් රූපවාහිනිය මගින්ම බරපතළ සාපරාධීක්‍රියා පිළිබඳව බොරු ප්‍රචාර කරවා ගැනීම, වික්ටර් අයිවන් හා ලසන්ත වික්‍රමතුංග වැනි ඇය විවේචනයට භාජනය කළ පුවත්පත් කලාවේදීන් අතීතය හයංකර තත්වයකට තල්ලුකරමින් තමන්ම රූපවාහිනියෙන් ඔවුන්ට විරුද්ධව කථා කිරීම සහ සමහර විරුද්ධපාක්ෂික මන්ත්‍රීන් ක්‍රස්තවාදයට සම්බන්ධ කරමින් රූපවාහිනිය මගින්ම ප්‍රකෝපකාරීව කටයුතු කිරීම ආදී දරුණු ක්‍රියාව ජනාධිපතිවරය අතින්ම සිදුවිය. ලංකාවේ ව්‍යවස්ථාව පිළිබඳව අර්බුදයක් පවතින්නා සේම කිසියම් ආකාරයක ස්වාධීන

බුද්ධිමය සාකච්ඡාවක් පවත්වාගෙන යාමේ ඉඩකඩ මෙසේ වැසී ගියේය. කළහැකි නොහැකි දේ තීන්දු කරන්නේ ප්‍රචණ්ඩ ක්‍රියාවන්හි යෙදෙමින් බේරී සිටීමට හැකි නොහැකිකම මත බවට පත්විය. ප්‍රචණ්ඩත්වය ලාංකීය ජීවිතයේ එක් අංගයක් නොවේ. එය එම සමාජයේ හදවතම බවට පත්වී ඇත.

අධිකරණය දණගැස්වීම

මේ දෙදෙනාගේම එක පොදු පරමාර්ථයක් වූයේ ලංකාවේ ස්වාධීන අධිකරණ ක්‍රමය විනාශකර දැමීමයි. විධායක ජනාධිපතිත්වය තුළින් ජයවර්ධන ගොඩනගන්නට උත්සාහ කළ සර්වබලධාරී තත්ත්වයට බාධකයක් වීමට ඇති මූලිකම සංස්ථාව අධිකරණය බව හොඳින් දැන් හේ තෙමේ නව ව්‍යවස්ථාවේ ප්‍රධාන වගන්ති ගණනාවක් මගින් එසේ කිරීමට ඇති ඉඩකඩ වසාදැමීමේය. 35(1) වගන්තිය යටතේ ජනාධිපතිගේ ක්‍රියා හෝ පැහැර හැරීම් නිලමය වූවත්, පුද්ගලිකවූවත් අධිකරණයක් ඉදිරියට ගෙන ඒම තහනම් කරන ලදී. අගමැති හා ජනාධිපති බලතල දෙකම එක් අයකු අතට දී ඔහු අධිකරණයක් ඉදිරියට ගෙන ඒමට තහනම් වන සේ පරම නීතිය තුළින් ඉඩ හදාගන්නට පසු විධායකයේ තීන්දු පිළිබඳව අධිකරණයක මැදිහත්කම ලබාගත හැක්කේ අල්ප මාත්‍ර වශයෙන් පමණකි. ව්‍යවස්ථාවෙන් ගොඩනගා ගනිමින් තිබූ තත්ත්වය ප්‍රායෝගිකවද ස්ථාවර කරගැනීම සඳහා විවෘතවම අධිකරණයට නිගරු කරන තත්ත්වයක් සාදාගතයුතු විය. මේ සඳහා නව ව්‍යවස්ථාව මත අලුතෙන් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ විනිසුරුවන් පත්කරදීදී පෙර සිටි සියල්ලන් පත් නොකරන ලදී. ව්‍යවස්ථාවක් මාර්ගයෙන් රස්සාවෙන් තෙරපීමක් කෙරුණු බව විවේචකයෝ පෙන්වා දුන්හ. පසු කාලයේදී පරණ මිතුරු අගවිනිසුරු නෙවිල් සමරකෝන් සමඟ කෙරීගෙන ගිය ගැටුම් හා සතුරුකම් පිටුපස වූයේ “දැන් ගණන් කාරයා මමයි. ඉන්ඩ් ඕනෑනම් මට දණගහගෙන ඉදපත්” යන පණිවුඩය නෙවිල් සමරකෝන්ට පමණක් නොව මුළු අධිකරණයටම කියාපෑමටය. එම පණිවුඩය ගෙනයෑමට හිටපු අගමැති සිරිමා බණ්ඩාරනායකගේ ප්‍රජා අයිතිවාසිකම් නැති කිරීමේ

නඩුව පාවිච්චි කෙරිණ. එය අසන ලද්දේ අධිකරණයකින් නොව විශේෂ කොමිසමකිනි. එහි විනිසුරුවරුන් අතර, “1970 මැයි මාසයේ සිට 1977 ජූලි දක්වා වූ සිද්ධි පරීක්ෂා කිරීම සඳහා 1978 අගෝස්තු මාසයේදී විශේෂ ජනාධිපති කොමිෂන් සභාවක් පිහිටුවිණි. විරරත්න සහ ෂර්වානන්ද යන ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ විනිශ්චයකාරවරුද පහළ අධිකරණයේ කේ. සී. ඊ. ද. අල්විස් ද ජනාධිපති විසින් පත් කරනු ලැබූහ.

මේ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ විනිශ්චයකාරුවන් දෙදෙනාට බලාපොරොත්තු නොවූ ජ්‍යෙෂ්ඨත්වයක් මාසයකදී හිමි විය. ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය නැවත සකස් කරුවනේ ජ්‍යෙෂ්ඨ විනිශ්චයකාරවරුන් 12 දෙනෙකු රහිතවය. ඉන් හතර දෙනෙක් අභියාචනාධරණයට පහළ දමනු ලැබූහ. ඉතිරි දෙදෙනා මුළුමනින්ම අතහැර දැමිණි. ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ සිද්ධියෙන් නීති හා දේශපාලන අංශයන්හි කම්පන රැළි මතු කෙරිණ.

නවත් සිදුවිය හැකි දේ මොනවාද? 11 වැනි ස්ථානයේ සිට විරරත්න විනිශ්චයකාරතුමා පස්වැනි ස්ථානයට ඉහළ ගියේය. ෂර්වානන්ද විනිශ්චයකාරතුමා 14 වැනි ස්ථානයේ සිට හයවැනි ස්ථානයට පත්විය. ද අල්විස් විනිශ්චයකාරතුමා මහාධිකරණ විනිශ්චයකාරවරුන් 18 දෙනකු පස්සට නල්ලකරගෙන අභියාචනාධිකරණයට පත්විය.”

කුමාරණතුංග අධිකරණය සම්බන්ධයෙන් ඇයගේ අරමුණු ඉටුකරගත් ආකාරය වික්ටර් අයිවන් මෙසේ කියයි. “දූෂණ චෝදනා මත ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය විසින් පරීක්ෂණයක් ආරම්භකර තිබූ පුද්ගලයකු ඇය දෙවැනි ජනාධිපතිවරණයට ආසන්නයේදී අගවිනිසුරු ධුරයට පත්කළාය. ඒ මගින් අධිකරණයේ ගමන් මග කණපිට හරවා අධිකරණය සිය අතකොලුවක් බවට පත්කර ගන්නාය. ඇගේ හිතුවක්කාරම්වලට අවශ්‍ය ආරක්ෂාව ලැබුණේ අගවිනිසුරුවරයාගෙනි. එහෙත් අවසානයේ ඇගේ පාලනය අවසන් වූයේද ඔහු නිසාය”.

ජනවාර්ගික ප්‍රශ්නය අමතකකර දැමීම

ජනවාර්ගික ප්‍රශ්නය පිළිබඳව කිසියම්ම වටහා ගැනීමක් ජයවර්ධන තුළ නොමැතිව තිබූ බව ජයවර්ධනම පිළිගත් සැටි විට්ටවිචි සඳහන් කරයි. "අවුරුදු හතරක් ජනාධිපති පදවිය දැරීමෙන් පසුවද ජනවාර්ගික අර්බුදයට හේතුහුන වූ කරුණු ගැන ජනාධිපතිට දැනුමක් නොතිබිණි. එම තත්ත්වය පෙර පැවති රජය ඒ ගැන දැක්වූ දියාරු ආකල්පයටම සමාන විය."

තමාගේ බලය තහවුරුකරගැනීම පමණක්ම පරම අභිලාශය කරගත් ජයවර්ධනට ජනවාර්ගික ප්‍රශ්නය ඔහුගේ එම අරමුණ සඳහා යොදාගතහැකි පමණට පියවර ගැනීම හැර ඊට වඩා ඒ ගැන කල්පනා කිරීමට හෝ කටයුතු කිරීමට කාලයක් නොතිබුණේය. හමුදාව යෙදවීම පිළිබඳව හිතුවක්කාරව ගත් තීන්දු නිසාම වඩවඩාත් ප්‍රවණ්ඩත්වය උතුරු නැගෙනහිර තහවුරු විය. ජයවර්ධනය මෙම ප්‍රශ්නය දේශපාලන ක්ෂේත්‍රයෙන් ඉවත් කොට හුදෙක්ම මිලිටරි ක්ෂේත්‍රයට තල්ලුකර දමූ අතර ඒ තුළින් ඒ ආකාරයෙන්ම හයංකර වූ ප්‍රතිවිරෝධයක්ද මතුකර ගත්තේය. 1983 ගැන ලියූ තවත් අයකු වූ බී. සිරිසේන කුරේ කියා සිටින්නේ 83 සිද්ධීන්ට පදනම් වූ උතුරේදී මරණයට පත්වූ සොල්දාදුවන් 13 දෙනෙකුගේ මළසිරුරු කොළඹට නොගෙනෙන බවට ජයවර්ධන සිද්ධිය වූ දින උදේ දුන් පොරොන්දුව දවල් වන විට කඩකිරීම නිසා කළු ජූලිය හටගත් බවය. රජකම් පිළිබඳව මනෝ විකාරයන්ගෙන් සපිරුණු කල්පනා ලෝකයක අතරමං වී සිටි අයකුට රට තුළ ඇතිවෙමින් තිබූ ගිනිදූල් පිළිබඳ යථාර්ථය ග්‍රහණය නොවීම පුද්ගලයක්ද?. කුමාරණතුංගගේද ජීවිතය ගතවී ඇත්තේ කුමන ආකාර කටයුතු වල දැයි 'වෞර රැජිණ' මගින් හෙලිදරව් වේ. එවැනි ජීවන රටාවක් තුළ වල්මක් වූ පසු පසුගිය කාලය තුළ ලංකාවේ ඇති වූ තත්ත්වය පිළිබඳව කල්පනා කිරීමට හෝ ක්‍රියාකිරීමට කාලයක් තිබුණාදැයි සාධාරණ ප්‍රශ්නයක් මතු කළ හැකිය. දැන් රටේ ඇත්තේ විසඳාගැනීමට බැරිවූ ප්‍රශ්නයක් නොවේ. විසඳාගැනීමට බැරැරුම් ප්‍රයත්නයක් පවා කෙරී නැති ප්‍රශ්නයකි. ඒ සඳහා අවශ්‍ය දේශපාලන ඥානය මේ නායකයන්

දෙදෙනා ගතකර ඇති ජීවන රටාව තුළට බහාලිය නොහැක්කේය.

මේ වටිනා පොත් දෙකෙන් තව බොහෝ දේ හෙලිදරව් වේ. එහෙත් මේ පොත් දෙකෙහිම වැඩි වැදගත් කමක් ඇත්තේ සාමාන්‍යයෙන් ලංකාවේ දේශපාලන හා සමාජ ප්‍රශ්න පිළිබඳව මෙතෙක් සාකච්ඡා කෙරී ඇති ආකාරයන්ගේ වලංගුභාවය කොපමණ දැයි මේ පොත් කියවීමෙන් පසු සිතට නැගෙන නිසාය. මේ රටේ කොතෙක් දුරට පාලනයක් ඉතිරිව ඇත්ද යන්න හිතා ගැනීමටවත් අමාරුය.

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය වැඩි දියුණුවීමට නිබ්බ ඉඩකඩනොපිට හරවා වෙහර යුගයක් උදාකළ අයුරු

සමාජයක් තුළ සාමාන්‍ය ජනතාවගේ අධ්‍යාපන මට්ටමත්, අදහස් ප්‍රකාශ කිරීමේ හැකියාවත්, සංවිධානය වීමේ හැකියාවත්, වැඩි දියුණු වන අවස්ථාවලදී, එම සමාජය තුළ ඉහත කාලවලදී වරප්‍රසාද භුක්තිවිඳි කණ්ඩායම් අතර දැඩි කැලඹීමක් ඇතිවේ. එම කැලඹීම එම කණ්ඩායමේ විවිධ කොටස් අතර විවාද ඇතිකරන අතර, සමහර සමාජවල එම විවාදයේ ප්‍රතිඵලය වන්නේ ප්‍රගතිශීලී ආකාරයකින් අලුතින් උදාවී ඇති තත්ත්වයට මුහුණ දී, අලුත් හැසිරීම් ක්‍රම ඇතිකර ගැනීම මගින් වැඩි ප්‍රගතියක් ඇතිකර ගැනීමය. මෙවැනි අවස්ථාවල සමාජය සාමකාමීව විශාල පරිවර්තනයක් අත්කර ගනී. එම ප්‍රගතියේ විශේෂ ලක්ෂණයක් නම් එකිනෙකා කෙරෙහි දක්වන සැලකිල්ල වැඩි දියුණු වීමයි. එකිනෙකා ගේ හැසිරීම්වල ප්‍රමිතීන් මෙවැනි කාලවල ස්ථාවර වන අතර එය සමාජ සංස්ථා අතරටත් පුද්ගලික සම්බන්ධකම් තුළටත් පැතිරී යයි. සමාජය තුළ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය මුල්බැස ගන්නේ එවැනි අවස්ථාවලදීය.

එහෙත්, මීට හාත්පසින්ම වෙනත් ආකාරයකින් ප්‍රතික්‍රියා කරන සමහර සමාජවල වරප්‍රසාද සහිත කණ්ඩායම්, අලුතින් සමාජයේ සාමාන්‍ය ජනතාව අතර පැතිරී ඇති දියුණුව මත, මුළු සමාජය තුළ ඇතිවිය යුතු වෙනස ඇතිවීමට බාධා කිරීමටත්,

හැකිනම් පොදුජන ජීවිතයේ ඇතිවී තිබෙන දියුණුව ආපසු හැරවීමටත් උත්සාහ කරති. මේ අවස්ථාවලදී ඉතාම පහත් ආකාරයෙන් ක්‍රියාකිරීම මඟින් සාමාන්‍ය ජනතාව තුළ ඇතිවී තිබෙන දියුණුවට අපහාස කිරීමටත්, ඔවුන් තුළ වැඩිදියුණු වන ආත්ම විශ්වාසය පහළ හෙළීමටත්, මෙම වරප්‍රසාද සහිත කණ්ඩායම් කටයුතු කරති. මෙවැනි ප්‍රයත්න නිසා සමාජය තුළ කැලඹිලි තත්ත්වයක් නිර්මාණය වීමත්, සමාජය තුළ පැවති ප්‍රමිතීන් කඩා වැටීමත්, එකිනෙකා අතර සැලකිල්ලට පදනම් වන මූලධර්ම පවා අතහැර මිනී මැරීම්, බොරු කීම් සහ දූෂණ කිරීම් වැඩි වීමත් සිදුවේ. සමාජයක් තුළ අනාරක්ෂිත තත්ත්වයක් උදාවීමට පසුබිම වන්නේ වරප්‍රසාද සහිත කණ්ඩායම් වල මෙම අගතිගාමී ක්‍රියා කලාපයමයි.

ඉහත සඳහන් ප්‍රතිගාමී තත්ත්වය පිළිබඳව ඉතාමත් පැහැදිලි උදාහරණයක් නම් ඉන්දියාව තුළින් බුදු දහම අතුගා දැමීම සඳහා බ්‍රාහ්මණයන් ප්‍රමුඛ කණ්ඩායම් විසින් අතීතයේදී යොදා ගන්නා ලද උපක්‍රම ය. බුදුන් සමයේ සිට අශෝක යුගය හරහා ඉන්දියාව තුළ නව සංස්කෘතියක් ඇතිවිය. එහි ලක්ෂණය වූයේ සාමාන්‍ය ජනතාව අතර, දැන උගත්කමත්, ප්‍රකාශන ශක්තියත්, සංවිධාන ශක්තියත් මනාව වැඩි දියුණු වීමය. බමුණු ආධිපත්‍යයේ පදනම වූ කුල ක්‍රමය බිඳ වැටුණේය. සමහරු දෙවියන්ගේ මුවින්ද, සමහරු දෙවියන්ගේ බාහුවෙන් ද සමහරු දෙවියන්ගේ උදරයෙන්ද පහත් කුල දෙවියන්ගේ පාද වලින්ද උපත ලද බව ප්‍රකාශයට පත්කළ බ්‍රාහ්මණ මූලධර්මයන්ට විරුද්ධව සියලුම මිනිසුන් ස්ත්‍රී යෝනියෙන් පමණක්ම උපදින බව කවුරුත් පිළිගත් මූලධර්මයක් සේ ඉස්මතු වූණේය. සමානාත්මතාව සමාජය තුළ ඉතා ගැඹුරින් මුල්බැස ගත්තේය. තර්ක ඥානය අගය කළ බෞද්ධයෝ, බමුණු මත උපහාසයෙන් සැලකූහ. බමුණු වතාවත් බුද්ධි ගෝචර නොවන විජ්ජා ලෙස සලකන ලදී. මේ මහා සමාජ පරිවර්තනය මුළු ඉන්දියාව පුරා පැතිරුණු අතර, ඉන්දියාවේ ස්වර්ණමය යුගය ලෙස සළකන්නේ මෙම යුගයයි. මෙම යුගය නැතිවී යාම ගැන, ඉන්දියාවේ පසු කාලයේදී ජවහල්ලාල් නේරු වැනි ප්‍රධාන පෙළේ නායකයන්

වැලපුණු ආකාරය “ඉන්දියාව සොයාගැනීම” යන මැය යටතේ ඔහු හිර අඩස්සියේ සිටි කාලයේදී ලියූ කෘතියෙහි සඳහන් වේ. අශෝක ලෝක ඉතිහාසය අලංකාර කළ නායකයන් ටික දෙනෙකු අතරෙහි ලා සැලකීමට හේතුව වන්නේ සාමාන්‍ය ජනතාව තුළ ඇතිවූ බුද්ධිමය දියුණුව, රජයේ වැඩකිරීම් රටාවේ ප්‍රමිතීන් වර්ධනය කිරීම සඳහා යොදා ගැනීමේ ශ්‍රේෂ්ඨ උදාහරණයක් ඔහු මඟින් සිදුවූ නිසාය.

එහෙත් එයින් සියවස් ගණනාවකට පසු එම ශිෂ්ටාචාරය ඉන්දියාවෙන් මුලිනුපුටා දැමීම සඳහා මහා ප්‍රයත්නයක් ඇතිවූ අතර, අවසානයේදී එම ප්‍රයත්නය ජයග්‍රහණය කළේය. එසේ කිරීම සඳහා බ්‍රාහ්මණයන් ප්‍රමුඛ සමාජයේ විශේෂ වරප්‍රසාද කලකට පෙර භුක්තිවිදි කණ්ඩායම් මඟින් අනුගමනය කළ උපක්‍රමයන් කෙටියෙන් සළකා බැලීම වටී.

බ්‍රාහ්මණ උපක්‍රමවල මූලික ලක්ෂණයක් වූයේ දීන ගතිගුණ ඉස්මත්තට ගෙන බුද්ධියට අපහාස කිරීමේ සම්ප්‍රදායක් ක්‍රමයෙන් සමාජය තුළ මුල්බැස්සවීමය. අධ්‍යාපනය ගැන විශාල කීර්තියක් දරමින් සිටි තක්සලාවන් විනාශ කරමින් එකල ලේඛන ගත කර තිබූ පුස්තකයින් ගිනි බත් කොට, ඉහළ බුද්ධිමය මට්ටමක සංකේත වූ සංඝයා වහන්සේලා මරා දමා හෝ රටින් පිටුවහල් කොට, බ්‍රාහ්මණයෝ පරණ ඇදහිලි ක්‍රම නැවත ස්ථාපිත කළහ. දේව වන්දනාව හා කෝවිල් ක්‍රමය ඉන්දියාවේ දසන නැවත ප්‍රතිනිර්මාණය කළහ. බුද්ධියට මුල්තැන දුන් බෞද්ධ පන්සල් භූමි නැවත වරක්, යාගභෝම පවත්වන, සාස්තර සහ ජේන බලන ස්ථානවලට පත් කරන ලදී. බුද්ධිය ගැන තිබූ දැඩි ලැදියාව නැති කිරීම සඳහා මෙම බෞද්ධ මූලස්ථානවල ඉතා නින්දිත පුරුදු ඇති කිරීම පවා කරන ලදී. ඉන්දියාවේ කේරල ප්‍රාන්තයේ අතීතයේ බෞද්ධ මූලස්ථානයක් වූ තැන් පසු කාලයේදී උත්සවය සමයක් බවට පත්කළේ ජනයා එක්කොට තිත්ත කුණුහරුප කීම වතාවතක් ලෙසට පත් කිරීමෙනි. අද දක්වාත් මෙම නින්දනීය කටයුත්ත වසරක් පාසා පැවැත්වේ. බෞද්ධ මධ්‍යස්ථානයක ගරුත්වය මුළුමනින්ම නැතිකර දමන ලද්දේ මේ ආකාරයටය. ඉන්දියාව

පුරා මෙවැනි උදාහරණ බොහෝමයක් සොයාගත හැකිය. මෙම යුගය ගැන පසුගිය කාලයේදී බොහෝමයක් දේ ලියැවී ඇත. ඉන්දියාව තුළ කුල ක්‍රමය, බෞද්ධ පූර්ව යුගයට තිබුණාටත් වඩා බරපතළ ලෙස නැවත ඇති කළේ එවැනි උපක්‍රම මඟිනි. ඉන්දියාවේ බුද්ධිමය කඩා වැටීම හා නිර්මාණශීලීත්වය පරිහානියට යෑම මූලිකවම සිදුවූයේ මේ ආකාරයටය. මෙසේ නොවන්නට ඉන්දියානු ශිෂ්ටාචාරයේ ලෝක බලපෑම බොහෝ සේ වෙනස්වන්නට තිබුණි. පසුකාලයක බී.ආර්. අම්බෙන්කාර් නැමති ශ්‍රේෂ්ට නායකයා, කුල භීතිය සලකනු ලබන කණ්ඩායම් වලින් ලක්ෂ පහක පමණ ජනතාවක් සමඟ බුද්ධාගම ප්‍රසිද්ධියේ වැළඳ ගත්තේ, ඉන්දියාවේ එම අතීතය මතකයට නැංවීම සඳහා වේ.

නිදහස් අධ්‍යාපනය, විද්‍යාව පැතිරීයෑම, ගමනාගමනයේ හා ජනසන්නිවේදනයේ වෙනස්කම් මෙන්ම, සාමාන්‍ය ජනයා කථාකරන සිංහල, දෙමළ භාවිතය වැඩිවීම නිසා ලංකාවේ සාමාන්‍ය ජනතාවගේ මහා පරිවර්තනයක් විසිවන සියවසේ අගභාගයේදී ඉස්මතු විය. සාමාන්‍ය ජනයාගේ භාෂණ ශක්තිය, ආත්ම විශ්වාසය වැඩි දියුණු විය. ඔවුන්ගේ සංවිධාන ශක්තිය වැඩිවීමටත් ඒ මත ලංකාවේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය දියුණු වීමටත් ඉඩ කඩ පළල් විය. එසේ සිදුවීමට පටන් ගත් සමාජ පරිවර්තනය නතර කර සමාජය ආපස්සට ගමන් කරවීම සඳහා ලංකාවේ කරන ලද්දේ ඉන්දියාවේ බ්‍රාහ්මණයන් විසින් කරන ලද ක්‍රියාදාමය මය. ප්‍රභූ යැයි කියන අය නින්දනීය ලෙස බුද්ධියට නිගා කරමින් හැසුරුණහ. බුද්ධිමය සාකච්ඡාවක පදනම් කරගත හැකිව තිබූ පාර්ලිමේන්තුව එම තත්ත්වයෙන් පහළට ඇද දමිණ. රජයේ සෑම අංශයකම ප්‍රමිතීන් විනාශ කිරීම විවෘතව කෙරිණ. දූෂණයට මුල් තැන දෙමින් වෞර ගතිගුණ සමාජය තුළ පතුරුවා හරින ලදී. දැඩි මර්දන බලය පාවිච්චි කිරීම මගින් විශාල ප්‍රමාණයේ අතුරුදහන් කිරීම් පවා සිදු කිරීමට ඉඩ හරින ලදී. මෙසේ මරා දමන ලද අය අතර වැඩි දෙනෙක් දුප්පත් පවුල්වල උපත ලබා අධ්‍යාපනයක් ලබා ගත් අය විය. ලංකාවේ ව්‍යවස්ථාවම නොපිට හරවමින් ඒකාධිපති ක්‍රමයක් ඇති කිරීම 1978 දී සිදුවිය. මහා පරිමාණයෙන් සමාජය පස්සට තල්ලු කිරීම සඳහා ගත් මේ පියවර රටේ ප්‍රවණ්ඩ

ක්‍රියාවන් වැඩි වීමටත් දැඩි අස්ඵවරත්වයක් ඇති කිරීමටත් හේතු විය.

අද ලංකාව ප්‍රමිතීන් අගයන සමාජයක් නොව අධමකම් අගයන සමාජයක් බවටත් එකිනෙකාට සැලකීම පහත්ම මට්ටමකට ඇද දමූ සමාජයක් බවටත් රටේ ඉතාම වැදගත් අංශයක් වන යුක්තිය පසිඳලීම පවා පහත ඇද දමූ සමාජයක් බවටත් පත්වී ඇත.

ලාංකීය සමාජය දියුණු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සමාජයක් බවට පත්වීමට තිබූ හැකියාව නොපිටට හැරෙමින් වෞර සමාජයක් කරා ළගාවීම පටන් ගත්තේය.

සිංහලයන්ගේ මොළය අවුල් කළ බ්‍රාහ්මණයෝ

ඌණකාමී බ්‍රාහ්මණ යුගය වශයෙන් හැඳින්වෙන බුදුදහම අභිබවා බ්‍රාහ්මණයන් තමන්ගේ ආධිපත්‍ය නැවතත් පිහිටුවාගත් කාලයෙන් පසු ඔවුන්ගේ බලපෑම සමස්ත දකුණු ආසියාවෙහිත් ඉන් පිටත තායිලන්තය, බුරුමය, කාම්බෝජය යන රටවලටත් ඉතා දැඩි ලෙස ඇති විය. ඒ පැතිර වීම සඳහා බොහෝ උපක්‍රම යොදා ගැනිණ. පූජක කණ්ඩායමක් වූ බ්‍රාහ්මණයන්ට තමන්ගේ ආධිපත්‍යය අවශ්‍ය විය. පිහිටුවාගැනීම සඳහා දෙව්වරුන් පිළිබඳ ඇදහීම් නැවත ඇතිකිරීමත් පූජකයන් හා බුද්ධිමතුන් වශයෙන් තමන් සතුව ගුප්ත බලයන් ඇතිබව ප්‍රකාශ කිරීමත් අවශ්‍ය විය. මැතිරීම්, සාස්තර කීම්, ආශිර්වාද කිරීම්, සාප කිරීම්, වාසනාවන්ත අවාසනාවන්ත තැන් පෙන්වීම්, සුභ අසුඛ නිමිති කියවීම්, ග්‍රහඵල ප්‍රකාශකිරීම්, යාග හෝම හා පූජාවන් පැවැත්වීම්, සතුරන්ට වින කිරීම් හා ගුරුකම් කිරීම්, ආදී ඒ සඳහා අවශ්‍ය විය. උපත විපත හා ඒ අතර සිදුවන සියලුම වූ වැදගත් අවස්ථාවල කටයුතු ඔවුන් විසින් නිම කෙරුණු වතාවත් අනුව කෙරිය යුතු විය. ඔවුන්ගේ බලය හා ධනය ගොඩනගා ගත හැකිවූයේ ඉහත සඳහන් සිතූම් රටාව හා ක්‍රියාකිරීම් රටාව යම් සමාජයක සිරිත් විරිත් තුළටම ගැබ්කර ගැනීමට තරම් පිළිගැනීමක් ඇතිකර ගැනීමෙන් පසුවය.

තර්ක ඥානය හා බුද්ධිගරුක භාවය ඉහළම මට්ටමින් සලකනු ලබන සමාජ තුළ මෙවැනි දේ කිරීමට බැරිය. ඉන්දියාව පුරාම

බුදුදහම ප්‍රබලව පැවති කාලය බ්‍රාහ්මණයන්ගේ පූජක වෘත්තිය බොහෝ පිරිහුණු කාලයක් විය. ඉහත සඳහන් ක්‍රියාවන්හි යෙදීම මනුෂ්‍යත්වයට නොහොඹිනා මෝඩ ක්‍රියාවන් සේ සමාජයේ වැඩිදෙනෙක් දුටු නිසා ශතවර්ෂ ගණනක්ම බුදුදහම එසේ ප්‍රබලව පැවතියේය. එම කාලය පුරාම බ්‍රාහ්මණයන් තමන්ට නැතිවූ ස්ථානය නැවත ඇතිකර ගැනීමට උත්සාහ කළ නමුත් සමාජය තුළ මතවාදී වශයෙන් ඇතිවී තිබූ විශාල තම වෙනස්කම නිසා එය ලෙහෙසි පහසු කාර්යයක් නොවීය. ඔවුහු නැවත හිස ඔසවා ඉතාමත් දැඩි හා අංග සම්පූර්ණ යුද්ධමය හා ප්‍රචාරක කටයුතු මගින් තමන්ගේ තත්ත්වය නැවත ස්ථාවර කරගත්හ. මේ කාලය ගැන කියන මාටින් වික්‍රමසිංහ "එය පැරණි බමුණු සමය නොව ගුප්ත යුගය අවසානයෙහි නැගුණු අලුත් හින්දු සමය ඇසුරින් පහළව දියුණු වූ රණකාමී සහායත්වයක් විය. යුද්ධයෙහි දී තම නෑයන් වුවද මැරීම වීරකමක් ලෙස සැලකූ අලුත් හින්දු සමාජ සමය බෞද්ධ සමාජ සමයට පටහැනි වූවකි".

ඒ රණකාමී බමුණු යුගයද තවත් සියවස් ගණනක් පැවතියේය. ඒ කාලය තුළ ඉහත සඳහන් කළ බමුණන්ගේ පූජක වෘත්තියට අයිති කටයුතු සියල්ලක්ම ඒ බලපෑමට යටත් වූ සියලුම සංස්කෘතීන් තුළටද ඇතුළු කරන ලදී. තර්ක ඥානයට විරුද්ධව හා බුද්ධියට විරුද්ධ වූ බොහෝ ගති පැවතුම් ජනජීවිතයට ඇතුළු වූයේත්, ඒවා සාමාන්‍ය සිරිත් විරිත් බවට පත්වූයේත් ඒ ආකාරයටය. බමුණු බලපෑමට යටත්වූණු සියලුම සංස්කෘතීන් තුළ බුද්ධියේ හා තර්ක ඥානයේ වර්ධනයට ඉඩකඩ එසේ ඇසීරී ගියේය. මේ මගින් බුද්ධිය මොට කිරීමත්, සාධනය හීන කිරීමත් උගත වර්ධනයත්, දැඩි පසුගාමීත්වයක් වගාකිරීමත් සිදුවිය. කාලයාගේ ඇවෑමෙන් යම් ජනකොටසක් තුළ ඇඹිබැඟිවන්නා වූ චින්තන රටා, හැඟීම් රටා, භාෂණ රටා හා ක්‍රියාකිරීම් රටා පරම්පරාවෙන් පරම්පරාවට උරුමයක් සේ පැතිර යයි. සාධනීය අතීත පුරුදු නව පරම්පරා තුළට වාසනාවක් සේ පැතිර යන අතර සාධනීය නොවන්නා වූ අතීත පළපුරුදු කරුමයක් සේ නව පරම්පරාවෝ උරුම කරගනිති. බ්‍රාහ්මණ සංස්කෘතිය ඇඹිබැඟිවීමේ කරුමය උරුම වූ බොහෝ සංස්කෘතීන් අතර සිංහල සංස්කෘතියද එකකි. ලංකාවේ ද්‍රවිඩ

සංස්කෘතියද එසේමය. ඉන්දියාවේ සියලු සංස්කෘතීන් කෙරෙහිද මෙම කරුමය බලපා ඇත.

රණකාමී බමුණන් විසින් තම නවපුනරුදය පතුරවාගත් ආකාරය විස්තර කිරීම විශාල කාර්යයකි. මෙම කෙටි ලිපිය තුළ කළහැක්කේ ඉන් එක් අංගයක් පමණක් ගැන තරමක හෙළිදරව්වක් කිරීම පමණකි. බුදුදහම ඉන්දියාව තුළින් තුරන්කිරීම සඳහා බමුණන් විසින් ගෙන ගිය ප්‍රචාරක ව්‍යාපාරය පිළිබඳව යම් අදහසක් පහත සඳහන් සටහනින් ලබාගත හැක.

ඉන්දියාවේ බුදුදහම මුලිනුපුටා දැමූ යුගයේ බ්‍රාහ්මණ ප්‍රචාර

(ලිපියේ මෙම කොටස ඩී. සී. අහියර් විසින් රචිත 'ඉන්දියාව තුළ බුදුදහම යටපත් වූයේ කෙසේද හා කුමක් නිසාද' යන මාතෘකාව යටතේ ලියවුණු ලිපියක අනුසාරයෙන් සැකසී ඇත.

ඩී. සී. අහියර් ඉන්දියාවේ බුදුදහම පිළිබඳ ගවේෂණයෙහි යෙදුණෙකි. ඔහු ඉන්දියාවේ බෞද්ධ සිද්ධස්ථාන, බෞද්ධ උරුමය, උතුරු ඉන්දියාවේ බුදුදහම, දකුණු ඉන්දියාවේ බුදුදහම, හිමාලයානු බුදුදහම, වත්මන් ඉන්දීය බුදුදහමේ අතීතය හා වර්තමානය, ඉන්දීය බෞද්ධ පුනරුදයේ පුරෝගාමීන්, ගෞතම බුදුන්, අතීත කාල තුළින් බුද්ධගයාව දෙස බැලීම, මහා අශෝක, ඉන්දියානු බුදුදහමේ පළල් වික්‍රයක්, බුදුදහම හා අම්බෙන්කාර්, ආචාර්ය අම්බෙන්කාර් බුදුදහම පිළිබඳව, ආචාර්ය අම්බෙන්කාර්ගේ උරුමය සහ ආචාර්ය අම්බෙන්කාර් බුදුදහම හා සමාජ පරිවර්තනය, ආදී කෘතීන් ගණනාවක් නිර්මාණය කර ඇත).

ශතවර්ෂ ගණනාවක් තිස්සේ පූජක පන්තිය හැටියට පෙනී සිටිමින් සමාජයේ ඉහළම තත්ත්වය හොබවමින් බොහෝ භෞතික සම්පත් හා වරප්‍රසාද භුක්තිවිඳි බ්‍රාහ්මණයන්ට බුදුදහමේ පැතිරීයෑම රිස්සුම් නොදෙන්නක් විය. එය ඔවුන්ගේ ඇහේ ක්‍රවාලයක් බඳුවූවායැයි ඩී. සී. අහීර් නැමැති ඉන්දීය ලේඛකයා කියයි. එහි පලිය ගැනීම සඳහා ඔවුහු පසු කලෙක බුදුදහම දුර්වල වූ කාලයකදී

ක්‍රියාත්මක වූහ. ඔවුහු ඉතාමත් නීව භාෂා විලාශයන් හා පහත්ම උපක්‍රම යොදා බුදුදහමට අපහාසකිරීමට හා මහජනයා ඉදිරියේ පහත් ලෙස සලකවනු ලැබීමට කටයුතු කරනු ලැබූහ. ඔවුහු බුදුදහමට සුවිශේෂීය වූ සමහර වචන හා වාක්‍ය කොටස් විකෘති කළහ. මීට සමහර උදාහරණ මෙසේය.

ශ්‍රේෂ්ඨතම බෞද්ධ රජු වූ අශෝක පිළිබඳව සෙල්ලිපිවල සඳහන් වන්නේ 'දේවානම් ප්‍රිය' හෙවත් දෙව්වරුන්ට සහාද වූ යනුවෙනි. එහෙත් බ්‍රාහ්මණයෝ එම වචනය මෝඩයන්ට සහාද වූ යනුවෙන් පරිවර්තනය කළහ. එයින් අදහස් වූයේ ආශෝක 'බ්‍රහ්ම' පිළිබඳව දැනීමකින් තොර මෝඩයකු බවය. මෙයින් ඇඟවෙන්නේ බෞද්ධයන් බ්‍රාහ්මණ ධර්මය නොදන්නා මෝඩයන් සේ අපහාසයට ලක්කරන ලද බවත්, ඔවුන්ගේ උතුම් අධිරාජ්‍යයාද මෝඩයකු වශයෙන් සැලකූ බවත් ය.

බ්‍රාහ්මණයෝ තුන ඉලක්කම (3) අවාසනාව ගෙන එන පෙරනිමිත්තක්සේ සැලකූහ. මෙයට හේතුව ත්‍රිවිධරත්නය යන බුද්ධ, ධර්ම, සංඝ යන සංකල්පයට නිගරු කිරීමටයැයි විචාරකයෝ පෙන්වාදෙති. බෞද්ධයෝ නිතරම ත්‍රිවිධරත්නයේ සරණ පතති. මේ පිළිබඳව මානසිකව අධෛර්යක් භාවයක් ඇති කිරීමට, තුන ඉලක්කම අසුභභාවයේ පෙර නිමිත්තක් බවට මතයක් පතුරුවන ලදී.

බුදුන් පිරිනිවන් පෑ බවට බෞද්ධයන් විශ්වාස කරන කුසිනාරානුවර පාරිශුද්ධ භූමියක් සේ බෞද්ධයෝ සැලකූහ. විශාල ජනකායන් වන්දනාව සඳහා යන්නා වූ ප්‍රදේශයක් බවට එම ප්‍රදේශය පත්විය. කුසිනාරාවේ ජනප්‍රියතාව බ්‍රාහ්මණයන්ගේ ඇසට අනිත කටුවක් බවට පත්විය. ඔවුහු මේ පිළිබඳව අධෛර්යවත් කිරීමක් ඇති කිරීම සඳහා කපටි ප්‍රයත්නයක යෙදුණහ. යමෙක් කුසිනාරාවේ මළහොත් අපායට යන බවටත් නැතහොත් බුරුවෙකු ලෙස උපදින බවටත් ඔවුහු ප්‍රචාරයක් ගෙන ගියහ. යමෙක් වරණාසි (බරණස්නුවර) පුරයෙහි මළහොත් ස්වර්ගයෙහි උපදින බව කීහ. එසේ කළේ බුදුන්ට ගැරහීමටත්, ජනයා තුළ තිබූ ගෞරව පූර්වක භක්තිය නැති කිරීමටත් ය. පසුකලෙක 'මහත්මා කබීර්' යන 15

වන සියවසේ සමාජ හා ආගමික පිළිබඳ පෙරලිකාර චින්තකයකු ඔහුගේ කාලයෙහි පැවති ඉහත සඳන් වංචනීය ප්‍රචාරයට විරුද්ධත්වය පෑවේය. කබීර් කියා සිටියේ මෙය අර්ථ විරහිත අදහසක් බවය. ඔහු කීවේ යමෙක් කරන ක්‍රියා යහපත් නම් ඔහු මැරෙන්නේ වරණාසියෙහිද නැතහොත් කුසිනාරාවේද යන්න වැදගත් නොවන බවත්, එම යහපත් ක්‍රියා පමණක් වැදගත් වන බවත්ය. එම මතය ඔප්පුකිරීම සඳහා ඔහු මහලු වියට පැමිණි විට කුසිනාරාවට ගොස් එහි කුඩා නගරයක මරණය තෙක්ම රැඳී සිටියේය. ඔහු එම ක්‍රියාව කළේ ඔහුගේම මිතුරන් හා අනුගාමිකයන් ඊට විරුද්ධවෙද්දීය. කබීර්ගේ ජීවිතය ගැන ලියන 'වෙස්කොට්' නැමති ලේඛකයා කියන්නේ කබීර්ගේ අනුගාමිකයන්ගේ මතය වූයේ ඔහුගේ ජීවිතයේ වැඩිකාලයක් ගත කොට තිබූ හා වැඩි වැඩකොටසක් ඉටු කොට තිබූ වරණාසියේ රැඳී ඔහුගේ අවසානයද එහි සිදුවිය යුතු බවය. වරණාසියේ මියයන සියල්ලෝ වහාම 'රාම්' ඉදිරියට යන බවත් කුසිනාරා ප්‍රදේශයේ මියයන්නෝ ලෝකයට ආපසු එන බවත් බුරුවන්ගේ රූපය ගෙන ආපසු එන බවත් ඔවුහු කීහ. කබීර් ඔවුන්ගේ දුර්මත ගැන ඔවුන්ට දොස් කීය. ඔහු ඇසුවේ තමන්ගේ සේවකයකු මැරෙන්නේ ශිවාගේ පුරය වූ වරණාසියේද නැත්ද යන තරමට රාම්ගේ බලය සීමා සහිත දැයි ඔහු ඇසීය. මෙය උපහාසය සඳහා කීවා යැයි කිවහැකිය. මෙම මතවාදය බ්‍රාහ්මණයන් අතර කොපමණ දුරට බලපෑවාද යත් කබීර් පිළිබඳව සිහිවටනය ඔවුන් විසින් ගොඩනගන ලද්දේ වරණාසියේදී ය. කබීර් වෙනුවෙන් ඔහු අවසානයේදී සිටි ස්ථානයේ සිහිවටනයක් පසුව ගොඩනැගුවේ මුස්ලිම්වරුන්ය.

පසුකලෙක බ්‍රාහ්මණයෝ මනු නැමති නීතියෙහි සඳහන් කර ඇති එක් සඳහනක් නම් කවුරුන් හෝ බෞද්ධයකු ස්පර්ශ කළහොත් ඔහු දියනෑම මගින් තමන් පවිත්‍ර කරගතයුතු බවය. මෙය තවදුරටත් දිග්ගැස්සු සමහරු බෞද්ධ පන්සලකට ඇතුළු වුවහොත් එයින් වන අපිරිසිදු වීම නැවත පිරිසිදු වීම දියනෑමක් මගින් කරගත යුතු යැයි කීහ. එක් සංස්කෘතික නාට්‍යයකක් 'වාරුත්ත' නැමැති ප්‍රධාන චරිතය ඔහුගේ මිතුරු මෛත්‍රීය සමඟ 'වසන්සන'

යන අයකු හමුවීමට උද්‍යානයක් අසල සිටී. 'වසන්සන' ඉක්මණින් නොපැමිණේ. වාරැත්ත උද්‍යානය හැර ආපසු යෑමට තීන්දු කරයි. ඔවුන් එසේ යන අතර 'සම්චක' යන බෞද්ධ භික්ෂුන් වහන්සේ එනවා දකී. එසේ දුටු විට වාරැත්ත මෙසේ කියයි. "යහළු මෙහි යන මම වසන්සන දැකීමට ඉතා ඕනෑකමින් සිටිමි. එන්න අපි යමු. (ටික දුරක් ඇවිදී) අපෝ අවාසනාවන්ත පෙරනිමිත්තක්, බෞද්ධ භික්ෂු නමක් අප දෙසට එමින් සිටී. (ටික වේලාවක් කල්පනාකිරීමෙන් පසු) හොඳයි ඔහු මේ මගින් ආවාචේ. අපි අනිත් පාරෙන් යමු. (පිටවේ)"

එම නාට්‍යයේම 8 වන ජවනිකාවේ භික්ෂු නමක් ඔහුගේ රෙදි සෝදමින් උද්‍යානයේ සිටී. එය 'ශාකර' යන අයට අයිතිය. ඔහු රජතුමාගේ මස්සිනාය. ශාකර, විටා නැමති තවත් අයකු සමඟ පැමිණේ. පැමිණ භික්ෂුව මරණ බවට තර්ජන කරයි. ඔවුන් අතර ඇති මෙම දෙබසින් බොහෝ කරනු හෙලිදරව් කරයි.

- ශාකරා : නැවතියන් උඹ දුෂ්ඨ භික්ෂුව
- භික්ෂුව : ආ මේ එන්නේ රජතුමාගේ මස්සිනා. යම් භික්ෂුන් නමක් ඔහුගේ හිත රිදවා ඇති බැවින් ඔහුට හමුවන සියලු භික්ෂුන්ට ඔහු දැන් පහර දෙනවා.
- ශාකරා : හිටපන්! මම දැන් උඹේ ඔලුව පලනවා. තැබෑරුමක රාබු අල තලන්නා සේ (ඔහුට පහරදේ)
- විටා : ලෝකය එපා වී කහ සිවුර අඳින භික්ෂුවට පහරදීම සුදුසු නෑ.
- භික්ෂුව : (සතුටින්) ගිහි සහෝදරය ඔබ කැමති සේ කරන්න.
- ශාකරා : යහළුව බලන්න. ඔහු මට අපහාස කරනවා.
- විටා : ඔහු කියන්නේ කුමක්ද?
- ශාකරා : ඔහු මට ගිහි සහෝදරයා කියනවා. (උපාසක) මම බාබර් කෙනෙක්ද?

- විටා : ආ! ඔහු ඇත්තෙන්ම ඔබට බුදුන්ගේ දායකයකු සේ සලකා හොඳ කියනවා.
- ශාකරා : ඇයි ඔහු මෙහි පැමිණ ඇත්තේ?
- භික්ෂුව : මේ රෙදි සෝදාගැනීම සඳහා.
- ශාකරා : ආ! දුෂ්ඨ භික්ෂුව! මමවත් මෙම වැවේ නාන්නේ නෑ. මම උඹව එකපහරින්ම මරණවා."

මෙයින් පසු ශාකරා භික්ෂුවට හොඳටම බැටදී යන්නට ඉඩහරී. බ්‍රාහ්මණයන් සමාජයෙහි ඉහළම තලයෙහිලා සැලකූ අතර බ්‍රාහ්මණයකු මරණයට පත්කිරීම ඉහළම අපරාධය සේ සලකන ලදී. බ්‍රාහ්මණයන්ට මරණය දණ්ඩනය දීම හෝ ශාරීරික දඬුවම් පැමිණවීම තහනම් විය. එහෙත් භික්ෂුවකට පහරදීම කිසියම් තහනමකට හෝ දඬුවමකට යටත් වූ වරදක් නොවීය.

මෞර්ය වන්දගුප්තගේ ප්‍රධාන ඇමතියා වූ සුප්‍රසිද්ධ බ්‍රාහ්මණයකු වූ 'වානකා' (කෝටිලා) ද බෞද්ධයින්ට විරුද්ධ වෛරය පැතිර වූ අයෙක් විය. ඔහු මෙසේ කියයි. "යමෙක් දෙවියන් හෝ මළවුන් ද, ශාකා (බෞද්ධයන්) අභිවෘත්තයන් ශුද්‍ර කුලයට අයත් අය හා පිටමන් කරන ලද අය (පරයන්) හට රාත්‍රී හෝජනයක් දුන්න හොත් එයට 'පානාස්' සීයක දඩයක් නියම කළ යුතුය"

තවත් බ්‍රාහ්මණ පණ්ඩිතයකු කියන්නේ බෞද්ධ භික්ෂු නමක දැකීම හෝ හීනයෙන් හෝ දැකීම අවාසනාවක පෙර නිමිත්තක් හෙයින් එය වළක්වාගත යුතු බවය. තවත් බුදුදහමට විරුද්ධව ප්‍රචාරයේ යෙදුණු ලේඛකයෝ බුදුන් විෂ්ණුගේ අවතාරයකැයි කියමින් අවමන් කළහ. එවැනි ලේඛකයකු පවසන පරිදි බ්‍රාහ්මණයකු විසින් කළහැකි ප්‍රධානම පාපයක් නම් විපත් අවස්ථාවකදී වුවද බෞද්ධයෙකුගේ ගෙයට ඇතුළුවීමය.

'වායුපුරාණයෙහි' මෙසේ සඳහන්වේ. සුදු දත් ඇතිව බුගාන ලද හිස් ඇතිව හා රතු ඇඳුම් ඇඳ ශුද්‍ර කුලයේ අය ආගමික වතාවත් කරති. (ශුද්‍ර යනු ඉන්දීය කුල ක්‍රමයේ පහළම කුලයයි). 'විෂ්ණු

පුරුණයෙහි' බුදුන් ගැන සඳහන් කරන්නේ මහා නොමග යවන්නකු ලෙසය. බෞද්ධයන් සමඟ කථනයෙහි යෙදීම පිළිබඳව අනතුරු ඇඟවීමක් එහි කෙරෙන අතර හිස බුගෑ ශ්‍රමනයන් සමඟ කථාකරන්නන් පාතාලයට යන බව කියවේ. බෞද්ධයන් හා ඔවුන්ගේ සිද්ධස්ථානවලට ගැරහීම සඳහා බ්‍රාහ්මණයන් විසින් යොදාගන්නාලද තවත් උපක්‍රමයක් නම් අපවාදාත්මක හා ඇසැබී වචන එම සිද්ධස්ථාන සම්බන්ධයෙන් පාවිච්චි කිරීමය. කේරළ ප්‍රාන්තයේ පවතින පෙර කල බෞද්ධ සිද්ධස්ථානයක්ව පැවති එක් තැනක තවමත් වාර්ෂිකව පවත්වාගෙන යන "උත්සවයක්" වන්නේ සතියක් පමණ කාලයක් පුරා විශාල ජනකායන් රැස්කරවා ඔවුන් කැමති ඕනෑම ආකාරයක කුණුහරුප කීමට ඉඩදීමය. මේ පිළිබඳව මානවජීව විද්‍යාඥයන් කළ පර්යේෂණ බොහොමයක් ඇත.

මේ සියල්ලෙන්ම පෙන්නුම් කරන්නේ මෙය හුදු ආගමික මතවාද පිළිබඳ ප්‍රශ්නයක් නොව බුද්ධිය පදනම් කරගත් සමාජයක් තුළින් බුද්ධියේ අණසක අයිත්තයට ලෙහෙසියෙන් එක් කණ්ඩායමක පමණක් එනම් බ්‍රාහ්මණයන්ගේ පමණක් ආධිපත්‍යය ඇතිකරගැනීම සඳහා කරනු ලැබූ දූවැන්න ප්‍රචාරක ව්‍යාපාරයක යම් අංශ බවය. වාද කිරීම වෙනුවට අවලාද කීම බ්‍රාහ්මණයෝ සංස්කෘතික ගුණයක් සේ තමන්ගේ බලපෑමට යටත්වූ සියලුම සංස්කෘතීන් තුළ පැළපදියම් කළහ.

සිංහලයන්ගේ සමහර ගතිගුණ හා පළපුරුදු ගැන සිංහලයකුගේ අදහස්

තමන්ගේම සමාජය දෙසත් තමන් ඉපිද හැදුණ සමාජ කන්ඩායමේ ගතිගුණ හා ඇබ්බැහිකම් දෙසත් විවේචනාත්මකව බැලීමට ඇති නොහැකියාව සිංහලයන් අතර තමන්ගේම ප්‍රගතිය ඇති කිරීමට විශාල බාධකයක් ලෙස පවතී. ස්වයං විවේචනය පිළිබඳව ඇති අකමැත්ත හා විරෝධය ඉතා ගැඹුරින්ම සිංහල මනසේ ඇබ්බැහි වී ඇත. එහෙත් වත්මන් ලෝකයේ බුද්ධිය පිළිබඳ අරගලය රැඳී පවත්නේම විවේචනය පිළිබඳව ඇති හැකියාව මතය. ස්වයං විවේචනයට (තමන් විසින් තමන් පිළිබඳවම කරගන්නා වූ අව්‍යාජ විවේචනය) ඇති අකමැත්ත නිසාම විචාරශීලීව බුද්ධිය දියුණු කර ගැනීමේ ඇති විශාල නොහැකියාවක් සිංහලයන් තුළ පවතී. බුද්ධිය දියුණුකර ගැනීම හා උගත්කම වැඩිකර ගැනීම යනු එකම දෙය නොවේ. පාසැල්වලින් හා විශ්වවිද්‍යාලවලින් හා වෙනත් ආකාරයෙන් ඉගනුම ලබා උගත්කම වැඩි කරගත් අය දැන් ලංකාවේ විශාල වශයෙන් සිටිති. මීට ශතවර්ෂයකට වැඩි කාලයක පටන්ම එසේ උගත්කම් ලබාගැනීම සඳහා පිටරටවලට පවා ගොස් උපාධි ලබාගත් අය බොහෝ ය. ඔවුන් විනිසුරුවරුන්, නීතිඥ වෛද්‍යවරුන් ඉංජිනේරුවන් හා විශ්ව විද්‍යාල ආචාර්යවරුන් ආදී වශයෙන් ඉතා දීර්ඝ කාලයක් තුළ කටයුතු කළහ. එවැනි උගත්තු රටේ නායකයන් බවට පත්වූ අය අතර ද වෙති. එහෙත් රට තුළ කිසිම ක්ෂේත්‍රයක් පළල්ව වර්ධනය කර ගැනීම හෝ නවීකරණය කර

ගැනීම සාර්ථකව කර ගැනීම සඳහා මුල් පියවර ගැනීමටත් තවම නොහැකිව තිබේ. මෙය උගත්කමේ අඩුපාඩුකම් මත සිදුවන්නක් නොව ප්‍රශ්න නිරාකරණය කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය වන්නා වූ විවේචනශීලී සිතුවිලි රටාව හා විවිධ සමාජයන් තුළ නොපැවතීම නිසා සිදුවී ඇත. සිංහලයේ ස්වයං විවේචනය ජාතිඥෝහී ක්‍රියාවක් ලෙස සලකති. එසේ මනස තුළ මුල්බැස ගත් දැඩි විරෝධතා නිසා විවේචනයේ හැකියාව හා විවේචනශීලීව සම්බන්ධවී රට තුළ ප්‍රශ්න ප්‍රයෝගිකව විසඳාගැනීමට අවශ්‍ය බුද්ධිය නිර්මාණයවීම විශාල වශයෙන් ඇත හිට ඇත. විවේචනය භයානක ප්‍රතිඵල ගෙන දිය හැකි ක්‍රියාවක් ලෙසද සලකනු ලැබේ. ප්‍රභූයැයි සැලකුවකු විවේචනය කිරීම මරණයට හේතුවිය හැකි කරුණක් බවට සිංහල මනසේ ඉතා ගැඹුරින් පැලපදියම් වී ඇත. දේශපාලඥයකු විවේචනය කිරීම මත, දැඩි ප්‍රශ්නවලට මුහුණදුන් වුවන්ගේ ගණන අපමණය. පොලිස් නිලධාරියකු පිළිබඳව විවේචනය අනිසි ප්‍රතිඵල ළඟාකර ගත හැකි භායනක ක්‍රියාවක් යන පොදු මතය සිංහලයන් අතර පවතී. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය හා මානව හිමිකම් පිළිබඳව උනන්දුවක් දක්වන්නන් පවා එවැනි විවේචනවලින් වැළකී සිටිය යුතු යන්න පිළිබඳව පොදු මතයක් ඇත.

පුවත්පත් කලාවේදීන් ගේ මරණ ගණනාවක් පිටුපස ඇත්තේ ද ඔවුන් මෙම සීමාවන්ගෙන් ඔබ්බට ගොස් තම වෘත්තීය, එම වෘත්තීයේ සම්ප්‍රදායට අනුව විවේචනශීලීව ඉටුකිරීමය. විවේචනය කෙළින්ම හෝ වක්‍රව මරණීය දණ්ඩනය ගෙන එන ක්‍රියාවක් කොට සලකන සමාජයක් තුළ ඇතිවිය හැක්කේ කුමන නම් ප්‍රගතියක්ද? ඉදිරිකාලයේ දී සිංහලයන් විසින් තමන්ගේ සමාජය තුළ පවතින මෙම ගැඹුරු ගැටළුව නිරාකරණය කරගත යුතුව පවතී. මන්ද යත් අවිචාරවත් බව හා අශීලාචාරකම පිළිබඳව ඇති වත්මන් අදහස් බොහෝ දුරට එකිනෙකට සමානය. අවිචාරවත් කම අශීලාචාර ගතිගුණයක් පමණක් නොව වෙන මොනසම් හෝ අශීලාචාරකම්වලින් ගොඩ ඒමට ද බාධාවක් වේ. උදාහරණයක් ලෙස මිනීමැරීම් නතර කිරීමට නිසි විචාරය බුද්ධිය මත පදනම් වූ අපරාධ පරීක්ෂණ අවශ්‍ය වේ. ඉන් පසු නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව හා අධිකරණය තුළද එවැනි විචාරවත් භාවයක් අවශ්‍ය වේ. විශාල

වශයෙන් රට තුළ මිනීමැරීම් වැඩි වෙමින් පැවතීම පොලිස් පරීක්ෂණවලත් නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවෙන් අධිකරණය තුළත් පවතින අවිචාරශීලී වැඩ රටා හා බුද්ධිමය රටා හෙලි දරවී කරයි.

සිංහලයේ අතිශයින් බෙදුණු වර්ගයක් වෙති.

අතීතයෙන් ඇතිවුණු වැදගත් මිනිසුන් හා නොවැදගත් මිනිසුන් යන සංකල්පය මත සිංහලයන් තුළ ගැඹුරු බෙදීමක් ඇත. අතීතයේදී ප්‍රභූ හා දීන වශයෙන් හෝ කුලීන හා කුලහීන වශයෙන් මගින් සිංහලයෝ තමන් අතර විශාල බෙදීමක් ඇති කරගත්හ. එකිනෙකාට සැලකීම පිළිබඳව සම්ප්‍රදායන්ද කර්තෘකිරීම දක්වා සම්ප්‍රදායන්ද අන් සියලු සමාජ ප්‍රකාශන තුළද මේ දැඩි බෙදීම ගැඹුරින්ම පවතී. එදිනෙදා සෑම කටයුත්තක් තුළම මේ බෙදීම ඉස්මතුවී පෙනේ. මෙසේ බෙදීම නිසා ඔවුන් අතර මානසිකව ගොඩනගා ගත් කිසිදු පොදු විශ්වාසයක් පවතින්නේ නැත. එකකු අනෙකාගෙන් ප්‍රවේසම් වී පැවතිය යුතුය යන දැඩි මානසික නිගමනය බොහෝ දෙනාගේ චින්තනයේ ඇත. එකෙකු විසින් අනෙකා පාවාදීම මහා විශාල අශීලාචාරකමක් හා සමාජ ආචාරධර්ම තුළ පිළිකල්ව සැලකිය යුත්තක් සේ සිංහලයෝ නොදකිති. අයෙත් තව අයෙක් ගැන දැඩි විශ්වාසයකින් කටයුතු කිරීම අමාරුවේ වැටීමට හේතුවන බව ඔවුහු තරයේ විශ්වාස කරති. එම නිසා එකිනෙකා පිළිබඳව විශ්වාසයෙන් තොරව කටයුතු කිරීම මගින් පවාදීමවලින් තමන් ගැලවී සිටිය යුතුය යන මතය ඔවුන් තුළ දැඩිව මුල් බැස ඇත. මෙම අවිශ්වාසය නිසා සාමූහික ක්‍රියා රටා හා චින්තන රටා ගොඩනගා ගැනීමට නොහැකි වී ඇත. සමාජය තුළ ප්‍රගතිය සිදුවන්නේ කිසියම් පොදු සමාජ රටා එකිනෙකා අතර ඇති විශ්වාසය හා පොදු වටහා ගැනීම් මත ගොඩනැගුණ හොත් පමණය. ශතවර්ෂ ගණනාවක් තුළ මුල්බැසගත් දැඩි බෙදීම් මනස තුළ ඉතා ගැඹුරින් මුල් බැස තිබූ නිසා සමාජ ප්‍රගතිය සඳහා අවශ්‍ය ඉතාම ප්‍රාථමික පියවර පවා ගැනීමට සිංහලයන්ට නොහැකි විය. මෙම බෙදීම් මනස තුළ වර්ධනය වූ ආකාරය පිළිබඳව හොඳින් පරීක්ෂාකර බලා ඒ පිළිබඳව දැඩි අවබෝධයක් කරා ළඟාවී එවැනි

බෙදීමක් නැතිකර ගැනීමට හැකිද, හැකි නම් ගතයුතු පියවර මොනවාද යන්න පිළිබඳව අවධානය යොමුවිය යුතුව ඇත.

ඇත්ත ඉමහත් වටිනාකමක් ඇති දෙයක් ලෙස සිංහලයේ නොසලකති

යම් සමාජ කණ්ඩායම් තුළ විචාරශීලී බුද්ධිය වර්ධනය වීමට අත්‍යවශ්‍ය කොන්දේසියක් වනුයේ සත්‍ය අතිමහත් වටිනාකමක් බවත්, එම වටිනාකම මගහැරීම ඉතාමත් බරපතළ අගතීන් ළඟාකර දීමට හේතුවන බවත් එම සමාජ කණ්ඩායම තුළ එක්තු ගොස් තිබීමය. එහෙත් සිංහලයේ බොරුව දැඩි පහත් ක්‍රියාවක් ලෙස නොසලකති. එය බැහැකිරීම සඳහා ගත හැකි සෑම පියවරක්ම ගැනීම ජීවිතයේ ඕනෑම අංශයකට ප්‍රගතිය සඳහා අත්‍යවශ්‍ය කොන්දේසියක් ලෙසත් නොසලකති. සාමාන්‍යයෙන් රජයෙන් හෝ දේශපාලඥයන්ගේ හෝ වෙන ඕනෑම ප්‍රචාරයක යෙදෙන අයගෙන් අසන්නට ලැබෙන්නේ බොහෝ දුරට අසත්‍ය තොරතුරු හා අසත්‍ය කර්තව්‍ය බව සිංහලයේ පොදුවේ දැනිති. එම නිසා එම තොරතුරු පිළිබඳව දැඩි විශ්වාසයක්ද ඔවුන් තුළ නැත. බොරු තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම යමෙක් යම් තනතුරක් දැරීමට නොසුදුස්සෙක් කරනවාය යන හැඟීම සිංහල සමාජය තුළ මුල්බැස නැත. බොරු ඇසීම මෙන්ම බොරු කීමද අවම කිරීමේ සමාජ සම්ප්‍රදායන් ගොඩනැගී නැත.

සිංහලයේ කීම හා කිරීම අතර සම්බන්ධයක් නොදකිති

කථනයේදී මිනීමැරීම, සොරකම් කිරීම, බොරුකීම අවිචාරවත් ලිංගික සම්බන්ධකම් සහ මත්පැන් පානය ආදිය දිනකට තමන් විසින් නොකළ යුතු දෙයක් බවට ඔවුහු ප්‍රකාශ කරති. ආගමික වතාවත්වලදී පමණක් නොව වෙනත් වැදගත්කමක් ඇති සියලු කටයුතුවලදීත් මාධ්‍ය කටයුතු පටන් ගැනීමේදීත් ඔවුහු එසේ කියති. එහෙත් මිනීමැරීම් වළක්වා ගැනීමටත් බොරු කීම සමාජය තුළ පැවැතීම වළක්වා ගැනීම අවශ්‍යවන්නා වූ උනන්දුවක් සිංහල

සමාජය තුළ වර්ධනය වී නැත. කීම හා කිරීම අතර ඕනෑම සමාජයක යම් පරතරයක් ඇත. මිනිසුන් ප්‍රකාශයට පත්කරන පරමාදර්ශ හා එම පරමාදර්ශ අත්පත් කර ගැනීම අතර යම් පරතරයක් තිබීම ස්වාභාවිකය. පරමාදර්ශ හා යථාතත්ත්වය අතර ඇති පරතරය අවම කිරීම සඳහා පවතින අරගලය ශිෂ්ටසම්පන්න භාවය සඳහා කරන ප්‍රයත්නයේ හරය වේ. එනම් කීමත් කිරීම අතර ඇති පරතරය අඩුකිරීම මගින් සමාජ ප්‍රගතිය අවශ්‍ය වන්නා වූ ප්‍රමිතීන් මෙන්ම ක්‍රියාමාර්ගයන්ද ගොඩනැගේ. වචනයට සීමා වූ පරමාදර්ශ බොරුවේ ම කොටසක් සේ පවතී. එය කුහකකමේ ප්‍රධානතම පිළිබිඹුවකි. කුහකකම මුල්බැස ගත් සමාජයන් තුළ පරමාදර්ශ ප්‍රායෝගිකව ක්‍රියාත්මක කිරීමට උනන්දුවක් නොදක්වති. ප්‍රායෝගිකව කෙරෙන බොරු, වාචිකව දොඩන පරමාදර්ශ ඔස්සේ මුවා කර ගැනීම කුහකකමේ ප්‍රධානතම ලක්ෂණයකි.

ලාංකීය සමාජය මෙතරම් දුරට පිරිහුණේ කෙසේද?

(ජාත්‍යන්තර කීර්තියට පත් සිහමා නිලි අනෝජා විරසිංහගේ මානව හිමිකම් රුදුරු ලෙස කඩ කිරීම හා එවැනි සිද්ධිවලට පසුබිම සලසන සමාජය පිළිබඳ මාටින් වික්‍රමසිංහ කළ විශ්ලේෂණය. අනෝජා විරසිංහගේ ලිපිය වික්ටර් අයිවන්ගේ 'වෞර රැජිණ' නමැති කෘතියෙන් උපුටා දක්වා ඇති අතර මාටින් වික්‍රමසිංහගේ විශ්ලේෂණය 'මාර්ටින් වික්‍රමසිංහගේ කෘති එකතුව 14 වැනි වෙළුම සාහිත්‍ය විචාරය' නම් කෘතියේ 'ගනානුගතිකත්වය' නම් ලිපියෙන් උපුටා ගැනුණි.)

ලාංකීය සමාජය පිරිහී ඇති ආකරය පිළිබිඹු කරන සිද්ධීන් දහස් ගණනක් ඉදිරිපත් කිරීම අමාරු කාර්යයක් නොවේ. මේ සියල්ල එක සිද්ධියකි තුළ කැටිකර පෙන්වන්නකි. 2003 ජනවාරි 3 දා, අනෝජා විරසිංහගේ මොණරාගල නිවස විනාශ කර දැමීම. මෙම සිදුවීමෙන් හය මාසයකට පසු මෙම ජගත් කීර්තියට පත් සිහමා නිලිය අතින්ම ලියැවුණු ලිපිය මේ රුදුරු ක්‍රියාව කළ උනට පමණක් නොව සදාචාරය පිරිහී ගිය ලාංකීය සමාජයටද කරන ලද දෝෂාරෝපණයක් සේ සදාකාලිකව පවතිනු ඇත.

එම සිද්ධිය වටහා ගැනීම සඳහා අතීතයට හැරී බලන කල මාටින් වික්‍රමසිංහ විසින් 'ගතානුගතිකත්වය' යනුවෙන් ලියූ ලිපියක් හමුවිණි. එවැනි ලේඛකයන්ගේ විවේචනවලින් ලාංකීය සමාජය නොපිබිදුණේය; වැරදි ගමන්මග වෙනස් කර නොගත්තේය. මෙවැනි විවේචන දෙස නැවත වරක් හැරී බැලීම යෝග්‍යය. රටේ පවතින්නේ යම් ඉදහිට ඇතිවන වැරදි ක්‍රියා නොවේ. ඇඹුල් දොඩම් ගසකින් ඇතිවන ඇඹුල් එලසේ ලාංකීය සමාජයෙන් දැන් පැනනගින්නේ රුදුරු ක්‍රියාමය. එසේ වීමට බලපෑ අතීතය සලකා බැලීම ඇත ඉතිහාසයක අභිමානය පිළිබඳව දොඩමලුව සිටීමට වඩා කොපමණ ප්‍රයෝජන ගෙන දිය හැකිද? ඇඹුල් එල පමණක් හටගන්නා සමාජයක් නොව නැවතත් ශිෂ්ටාචාරයේ රස භුක්ති විඳිය හැකි සමාජයක් වාර්තමානයේදී හා අනාගතයේදී ඇති කිරීමට නම් මෙම සිද්ධීන් පිළිබඳ රටේ කාගේත් අවධානය මුල්තැනට පත්විය යුතු නැද්ද?

මාටින් වික්‍රමසිංහගෙන්

"මේ වර වෙසක් පෝය දවසෙහි පාහදුරේ දොස්තරකුගේ ගෙදර ආයාකම කළ තරුණියක් තවත් ගැහැණුන් දෙදෙනකු සමඟ රන්කොත් විහාරයට ගොස් වැඳ පුදා වෙසක් සැරසිලි බැලීමට ගියාය. පාහදුරේ දිස්ත්‍රික් උසාවිය අසල සිය ගණන් ජනයා රැස්ව සිටි තැනට ගිය ඔවුහු කැරොල් කංඩායමක් බැලූහ. සාහසිකයෝ දෙදෙනෙක් ඇවිත් අර තරුණ ආයාව ඇඳගෙන ගියෝය. ඈ විලාප හඟන්ට වූයෙන් ඇගේ එක් යෙහෙළියක් දිවගොස් ඈ අඳුනන මහතකුට තම යෙහෙළිය බේරාගන්ටයයි ආයාවනා කළාය.

'හොඟින් උඹේ මහත්තයාට කියාපන්' යි ඔහු කිය. සිය ගණන් ජනයා බලා සිටියදී ඒ සාහසිකයෝ තරුණිය ඇඳගෙන ගියෝය. මොවුන්ට විරුද්ධව පවරන ලද

හඬුව විභාග කළ ශ්‍රෝණ්ඨාධිකරණයේ විනිශ්චයකාරතුමා ජූරියේ තීරණය අනුව ඔවුන් දෙදෙනාම වැරදිකාරයන් කොට දොළොස් අවුරුද්ද බැගින් සිර ගෙට යැවුවේය .

මා මේ ප්‍රවෘත්තිය කීවේ මෙවැනි වල්කම් කරන මිනිසුන් ඉන්නේ අපේ රටේ පමණක්ය යන මෝඩ හැඟීමෙන් නොවේ. ගතානුගතිකව සිතන්නටත් ක්‍රියාකරන්නටත් මිනිසුන් ලක්ෂයක් පුරුදු කරනුවට වඩා සිතාමතා ක්‍රියාකිරීමට මිනිසුන් දස දෙනකු පුරුදු කිරීම උතුම්ය යන හැඟීමෙන් මෙහෙයවනු ලැබීමෙනි. බෞද්ධ ජන්මෝත්සවය දවසෙහි, වෙසක් පහනින් එකාලෝක කරනු ලැබූ විදියක රැස්ව උන් සිය ගණන් ජනයා බලා සිටියදී තරුණිය හඬව හඬවා නුදුරු වත්තකටම ඇඳගෙන ගිය සාහසිකයන් දෙදෙනකු අතින් ඒ තරුණියට සාහසික අපරාධයක් කළ හැකි වූයේ කුමක් නිසාද? ගතානුගතිකව සිතීමට මිස නුවණින් ක්‍රියා කිරීමට පුහුණු වූණු එකෙකුදු අර ජනකාය අතර නොසිටි නිසාද? 'සනසංඥව' නොහොත් විශාල ජනකායක් රැස්වුණු තැනක සපල වන ගතානුගතික හැඟීම් ගැන යන්තම් සිතිය හැකි එකම එක බියසුල්ලෙක් පවා වෙසක් සැරසිලි නැරඹුවන් අතර සිටියා නම් ඔහු 'වරෙල්ලා'යි කියමින් අඩි දෙකක්වත් ඉස්සරහට තබනු ඇත. එවිට අනික් සියල්ලෝම 'වරෙච්' කියමින් ඔහු පස්සේ දුවති. ගතානුගතිකත්වය නිසා වියරු වුණු ඔවුන්ගෙන් සාහසිකයෝ නිසි දඬුවම් ලබති. ඇතැම් විටක ඔවුන්ට පණ බේරාගෙන එතැනින් යන්ට පවා නොලැබිය හැකිය.

ගතානුගතිකව සිතන්ට පුරුදු වුණු ඒ පිරිසෙහි ඇතැමකු 'අපේ පාඩුවේ අපි ඉදිමු' යි සිතන්නට ඇත. 'ඒකින් තරක එකියක වෙන්න ඇති'යි තවත් එකකු සිතන්නට ඇත. 'කලින් හාදකමක් නොතිබුණා නම් අඬගහන්න ඒවිය'යි තවත් එකකු සිතන්නට ඇත. 'හොඳ එකියක් නම් ආයා වැඩට එනවයැ'යි තවත් එකෙක් හෝ එකියක් හෝ සිතන්නට ඇත.

...එවැනි අවස්ථාවලදී මිනිසුන් නිසොල්මන් වන්නේ ඔවුන් තුළ සංවේගයක්, උදහසක් හට නොගන්නා නිසා නොව, බියසුලු කමක් ගතානුගතිකව සිතීමක් එකතු ඉදිරියට යන තෙක් අනිකා බලා සිටීමක් යන කරුණු නිසාය. ප්‍රස්තාවට උචිත සේ ක්‍රියා කරන්නෝ එවේලේම ආදීනව සිතන්නෝය. ඊට නිදසුනක් වශයෙන් තවත් පුවතක් කීමට කැමැත්තෙමි.

මීට අවුරුදු ගණනකට පෙර, තම දුවක් ආයාත් සමඟ මොටෝරියෙන් ගිය කාන්තාවක් ගාල්ලක් බලපිටියක් අතර තැනකදී සාහසිකයන් රැළක් විසින් නවත්වනු ලැබුවාය. කිතුල් පොලු ආදිය අතින් ගත් ඔවුහු රියැදුරාට රිය පදවන්නට නුදුන්න. කාන්තාවටද ඉවත්ව යන්නට ඉඩ නුදුන්න. ගැනුන් තිදෙනකු සාහසිකයන්ට හසුව සිටිනු එතැනින් ගමන් කළ කවුරුත් දුටහ. මොටෝරියවලින් ගිය ඇයෝත් බස්රියවලින් ගිය ඇයෝත් විපතට හසුවුවන් දුටහ. එහෙත් ගතානුගතිකව නොසිතුවේ එතැන පසුකොට ගිය මොටෝරිය බයිසිකල් කාරයෙකි. ඔහු සුද්දෙකි. ඔහු බයිසිකලය නවතා කාන්තාවන්ට උදව්වට ගියේය. සාහසිකයෝ තර්ජන කරමින් පැන ඔහු පසු බැස්සවූහ. ඔහු යළිත් බයිසිකලයෙහි නැඟී කෙළින්ම ගියේ පොලිසියටය. ඔහු පොලිස්කාරයකුත් සමඟ ආපසු පැවිණියේය. සාහසිකයෝ පොලිස්කාරයාටද තර්ජන කරමින් වඩාත් සාහසික වෙස් ගත්හ. සැණෙකින් සුද්දා ද පිස්තෝලය අතට ගැනීමෙන් සාහසික වේශයක් ගත්තේය. සාහසිකයන් මෙල්ල වූයේ ඊට පසුය. කාන්තාවන් එතැනින් නික්ම ගිය පසු සුද්දා තම බයිසිකලයේ නැඟී යන්නට ගියේය".

ජගත් කීර්තියට පත් සිනමා නිලී අනෝජා වීරසිංහගේ ලිපිය.

මව්බිමෙන් දුරු රටක සිට

07.01.2000

මේ ලිපිය කොතැනින් පටන් ගෙන කෙසේ කෙළවර කරන්නදැයි මට නොතෙරේ. මේ වන විට මගේ නිවසටත්, මටත්, මගේ ජීවිතයටත් සිදුවී ඇති සියලුම කරදර ඔබ මටත් වඩා හොඳින් දන්නා නිසා, ඔබ දන්නා කරුණු මෙහි ලිවිය යුතුයැයි නොසිතමි, 'මටත් වඩා හොඳින්' යැයි කීවේ මා රටින් බැහැර ව සිටින නිසාත් සියලු විස්තර මට දන ගන්නට ලැබුණේ දුරකතන පණිවිඩ මගින් නිසාත්ය. මට දනගන්නට ලැබුණේ කුඩා කාලයේ පටන් හැදුණු වැඩුණු මගේ නිවසත්, එහි තිබුණු ගෘහ භාණ්ඩ ඇතුළු සියලුම දෙයත් දේශපාලන මැරයන් විසින් ගිනි තබා ඇති බවකි.

කාමර 5කින් යුත් ඒ නිවසත්, එහි තිබූ බඩු බාහිරාදියත් රු. මිලියන 3ක පමණ විටිනාකමකින් යුක්ත විය. මම කම්පා වන්නේ ඒ පිළිබඳව නොවේ. මුදල්වලින් යළිත් මිලදී ගත හැකි භාණ්ඩ සහ ගේ දොර ඉඩකඩම් පිළිබඳව සිත තුළ කම්පාවක් නැත. මම ගමන් නගරයට පැමිණ ජීවිතය දඟමයෙන් දඟමය ගොඩනගා ගත් අයෙක් වෙමි. පැල්පතේත්, මාලිගාවේත් වෙනස මම දනිමි. පැල්පතේ ජීවත්වීමත්, මාලිගාවක ජීවත්වීමත් මට එකසේ දරාගත හැක. මගේ රටේත්, විදේශවලත් මට ආදරය කරන බොහෝ අය සිටිති. මට ජීවිතය නැවත ගොඩනගා ගැනීම ඒ නිසා එතරම් උගහට නොවනු ඇත. එහෙත් යළිත් කිසිදාක මුදලින් ලබා ගත නොහැකි බොහෝ දේ ඒ ගිනිදළු අතර සැඟවී ගොසිති. ඒ මගේ කුසලතා පිළිබඳ සහතිකයි. කලාකාරියක ලෙස පසුගිය වසර 22 තුළ කළ කී දෑ පිළිබඳව වූ සාක්ෂියි. අනාගත පරපුරට මා පිළිබඳව දැන ගැනීමට ඉතිරි කර තිබූ

සියලු දෑ ඒ කාර ගිනිදල් විසින් ගිනිබත් කොට ඇත. කලාව අගයන, අපගේ කාලයේ ජීවත් නොවූ මතු පරපුර වෙනුවෙන් මම ඉතා ආදරයෙන් ප්‍රවේශමෙන් එකතු කළ බොහෝ දේ ඒ නිවස තුළ තිබුණි. මේ පිළිබඳව වෙන කිසිවකුට ලිවීමෙන් පලක් නැත. එහෙත් මම මගේ වේදනාව මෙසේ ලියා තබමි.

ඉගෙනීම සඳහා කොළඹ පැමිණි මම රක්ෂණ සංස්ථාවේ රැකියාව ලබා කොළඹ ම නතර වීමි, නිලියක වීමි, එහෙත් මගේ සිතේ එක් සිහිනයක් ඉතිරිව තිබිණි. ඒ නැවත ගමට යෑමයි. නිසසල, සුන්දර ගමේ පදිංචියට යෑමයි. එහෙත් දියණිය විවාහ වන තෙක් මම ඉවසීමි. දුව විවාහයට සූදානම් වන විට මම ගමේ පදිංචියට යෑමට සූදානම් වීමි. පසුගිය වසර 05 තුළ ගමේ ඉඩම් ඉතා අමාරුවෙන් ණය මුදල් ලබා ගෙන සංවර්ධනය කළෙමි. පසුගිය කාලයේ කලාකරුවන්ට අත්වූ ඉරණම හමුවේ මා හිස කෙළින් තබා ගෙන සිටියේ එම ගොවිපලෙන් ලැබුණු ආදායමෙනි. පසුගිය 6 මසක පමණ කාලය තුළ මා සතු සියලුම දෑ එහි ගෙන ගොස් තැබුවෙමි. ඒ මෙම වසරේදී එහි පදිංචියට යෑමට මා සූදානම්ව සිටි නිසාවෙනි. ඒ හාණ්ඩ අතර මා රඟපෑ වික්‍රමවල පිටපත් බොහොමයක් ම විය. මා විසින් නිෂ්පාදනය කළ කැලෑමල්, ඔබට රහසක් කියන්නම්, ඔබට දිවුරා කියන්නම්, කෙළිමඬල සහ ජූලියට්ගේ භූමිකාව යන වික්‍රමවල පිටපත් බොහොමයක් තිබිණි.

පසුගිය වසරවල ලෝකයේ බොහෝ ජාත්‍යන්තර වික්‍රම උළෙලවල මා අගැයීමට ලක්කොට වික්‍රම උළෙලවල් (Retrospective Film Festivals) පැවැත්විණි. ඒ සඳහා රැගෙන යෑමට මා සම්මාන ලැබූ සිරිමැදුර, කෙළිමඬල, ගුරුගෙදර, සුරබ්දෙන සහ ජූලියට්ගේ භූමිකාව වැනි වික්‍රමවල උප ශීර්ෂ පාඨ යෙදූ පිටපත් අවශ්‍ය විය. ඉතා දුක්මහන්සි වී ඒ සඳහා අවශ්‍ය මුදල් මා සොයා ගත්තේ එක් එක් ආයතන සහ පුද්ගලයින්ට පින්සිදු වන්නටයි. ඒ

වික්‍රමවල නිෂ්පාදකයින් එම පිටපත් මා භාරයේ තබාගෙන (වික්‍රම උළෙලවලට යැවීමට) සිටීමට මට අවසර දීමට තරම් කාරුණික වූ අතර, මා පිළිබඳව මුළු ලොවටම කර්තෘ කළ පෝල් කොක්ස්ගේ ඡික්ඛා වික්‍රමවලද එම වික්‍රම ගොන්නේ විය. මගේ නිවස ගිනිබත් කළ ඒ අකාරුණික වූ ගිනිදල්ල මගේ වික්‍රමවලට කාරුණිකවී නොතිබිණි. මුළු ලොවක් කර්තෘ කළ, මගේ රටේ කලාකාමී රසිකයින් ආදරය කළ, පිටපත් සියල්ලම දැන් උණු වී ගොස් ඇත. ඒ වික්‍රම නැවත කවදා මට හදාගන්නට පුළුවන් කමක් ලැබේවිද?

එංගලන්තයේ මා ඉගෙනුම ලැබූ කාලයේ දී මා කටහඬ පිළිබඳ විශේෂ පුහුණුවක් රාජකීය ශේක්ස්පියර් ආයතනයෙන් ලබා ගතිමි. ශේක්ස්පියර් ගම්මානයට ගිය හැම දිනයක දී ම මම සිහිනයක් දිටිමි. මගේ මොණරාගල, හිඳිකිවුලේ ගමේ පිහිටි ඉඩමේ පුංචි කෞතුකාගාරයක් තැනීමයි. එ සඳහා අවශ්‍ය බොහෝ දේ, මගේ 1 වෙනි වික්‍රමය වූ මොණරතැන්නේ සිට මම එක්රැස් කර තබා තිබිණි. මා වික්‍රමවල දී ඇදී ඇදුම්, පාවිච්චිකල සපත්තු සහ නොයෙකුත් බඩු බාහිරාදියත්, ඡායාරූපත් විශාල ප්‍රමාණයක් මා එකතු කොට තිබිණි. මගේ පින්තූරයක් පළමුවෙන් පළවූයේ 1977 දීය. ආනන්ද වික්‍රමගේ සමඟ මා 'ප්‍රශ්නය' නම් නාට්‍යය සඳහා ගත් ඡායාරූපයක් ඉරිදා සිළුමිණක මුල් පිටුවේ පළවිය. ඒ පත්තර කැබැල්ලෙන් පටන් ගත් එකතුව පොත් ගණනාවක් සෑදෙන තුරු ම දිගින් දිගට ම එකතු විය. ජූලියට්ගේ භූමිකාවේ විචාරය දක්වා එකතු වී තිබිණි. දෙස් විදෙස් රටවල මා පිළිබඳව ලියවුණු සියලුම පුවත්පත් විචාර ඒ පොත්වල අලවා තිබිණි. ලොස් ඇන්ජලීස් නුවර ශිලා බෙන්සන්, එංගලන්තයේ ඩෙරික් මැක්ලම්, ජර්මනියේ ක්ලවුස් ඊඩ්ස්, ඉන්දියාවේ අරුණා වාසුදේව ආතුළු ලොව පිළිගත් විචාරකයින්ද, මේ රටේ නම ගිය අති දක්ෂ විචාරකයින් ඇතුළු සියලුම පුවත්පත් කාලාවේදීන් ද මා ගැන ලියූ හෘදයාංගම විචාර සිය දහස් ගණනක් ඒ පොත්වල තිබිණ.

ජායාරූප ඇතුළු කෞතුකාගාරය සඳහා එකතු කළ සියලුම භාණ්ඩ ද, මගේ සියලු ම පුවත්පත් විවාර ඇතුළු ව තිබූ පොතේද ගිනිදළු අතර සැඟවී ගොස් ඇත්තේ එවන් නිලියක් මේ රටේ ජීවත් ව සිටිබවත් ලෝකයට මතක් කර දීමට කිසිවක් ඉතිරි නොකරමිනි.

දැන් මට ඉතිරිව ඇත්තේ ඉපදෙන වට මා ලැබූ කුසලතාවත්, ඉන්පසු මා ඉගෙනගත් දෙයත් පමණි. මගේ ජීවිතය පිළිඳව මට ඇත්තේ අවිනිශ්චිත භාවයක් පමණි. මගේ සියලු දෙයම විනාශ කළ මිනිසුන් අනාගතයේදී මා හට කුමක් කරාවී ද යන්න මගේ සිත තුළ පැන නැගී ඇති පැනයකි.

මා දැන් මගෙන් ද, ඔබගෙන්ද පැනයක් අසමි. මේ සා විශාල වූ විනාශයක් කරන්නට මා කළ වරද කුමක්ද? වසර 22ක් කලාකාරිනියක ලෙස සේවය කර ඇති මම කිසිදා දේශපාලන වේදිකාවට ගොඩ නොවුණෙමි. එහෙත් රටක්, මේ රටේ කලාකරුවාක් අද පත්ව ඇති තත්ත්වය නිසා ම මම මෙවර එක්සත් ජාතික පක්ෂයට සහයෝගය දැක්වීම සඳහා රැස්වීම් 7 ක (දින 3ක්) කර්තෘ කළෙමි. පුවත්පත් සාකච්ඡා 2ක කර්තෘ කළෙමි. වේයන්ගොදී නළු නිලියන්ට පහරදීමට විරෝධය පා පිකටින් කළෙමි. මගේ මුළු දේශපාලන භූමිකාව එපමණකි. එහෙත් ඒ සඳහා මට අයිතියක් නැද්ද? හරි හෝ වැරදි හෝ මට දනෙන 'මට සිතෙන දේ කීමට අයිතියක් මට නැද්ද? එජාපයට ඡන්දය දුන් හතළිස් දෙලක්ෂයක් වූ මිනිසුන්ගෙන් මම ද එක් අයෙක් පමණක්මි. මානව හිමිකම් කුමක්ද? අද මම මගේ ජීවිතය බේරා ගැනීම සඳහා පිටරටකට පැමිණ සිටිමි. අපට මෙසේ විය යුතුද? අප රටේ පවතින්නා වූ කාලකණ්ණි, ජඩ, දේශපාලයනට ඉඩ හැර අප රට විනාශ කොට එහි ඊරි මාංශ උරා බීමට උන්ට ඉඩ හැර අප නිහඩ ව ඉදිමුද? එසේ නැත්නම් අප රට බේරා ගැනීම සඳහා අප එකතු වී හඩක් නගමුද? ඒ සඳහා අපට දේශපාලන පක්ෂ අවශ්‍යද?

කලාකරුවන් ලෙස අපට එකතු විය නොහැකිද? එසේත් නැත්නම් 'ඕනෑ හෙණයක් ගහද්දෙන්' කියා පිට රටකට ගොස් ජීවත් වෙමුද? අප අපගේ හෘදය සාක්ෂියෙන් මේ ප්‍රශ්න ඇසිය යුතුය.

මට මේ සා හිරිහැර කළේ දින 4ක පමණ මගේ සහභාගිත්වය හේතුවෙනි. වසර ගණන් දේශපාලන පක්ෂවලට එකතුව කටයුතු කරන කලාකරුවෝ සිටිති. එහෙත් ඒ කිසිවකුගේ ගෙදරකට ගලක්වත් ගසා නැත. එය එසේ විය යුතුය. කලාකරුවකුට නොව කිසිම දේශපාලන පක්ෂයකට අයත් කිසිම අයකුට හිරිහැරයක් නොවිය යුතුය. එහෙත් මට මෙසේ හිරිහැර කළේ ඇයි? ඒ මම ගැහැණියක වූ නිසාවෙනි. අවිවාහක, තනි වූ ගැහැණියක යැයි සිතූ නිසාවෙනි. ඔවුන්ගේ නිවට නියාලූ බියසුලුකම මහා වණ්ඩිත් ලෙස පෙන්වූයේ නිරායුධ, අහිංසක කාලාකාරියකට ය. මේ රටේ නිරායුධ අහිංසක ගැහැණුන්ට සිදුවන ගැහැට ගැන මම වේදිකාවල කර්තෘ කළෙමි. ඔවුන්ට රැකවරණය ලැබෙන සමාජයක් බිහිකර දෙන නීති පද්ධතියක් සකස් කර දෙන ලෙස ඉල්ලූයෙමි. එහෙත් එහි ප්‍රතිඵලය මෙයද? එහෙත් මම තනි නොවන්නෙමි. මට ආදරය කරන මිනිස්සු, ගැහැණු බොහෝ වෙති. මම ඔවුන් දැනුවත් කරමි. මේ ලිපිය ඔබට ලියන්නට සිතුවේ ද ඒ නිසාවෙනි. දේශපාලකයින්ට මෙය ලියා ඵලක් නැත. ඔවුන්ගේ හදවත්තලට සීතල උණුසුම නොදනෙන බැවිනි. පුවත්පත්වලට හෝ ජනමාධ්‍යවලට මට ලියන්නට සිත් නොදේ. රජයේ ජනමාධ්‍ය ආයතනවල මම බෙහෙවින් ආදරය කරන මිනිස්සු සිටිති. ඔවුන් මගේ පසුපස සෙවණැල්ලක් සේ සිටියේ පෞද්ගලික ජනමාධ්‍යවේදීන් හා අත්වැල් බැඳගෙන ය. අද රජයේ ජනමාධ්‍යවේදීන්ගේ අත් බැඳ දමා ඇත. පෞද්ගලික ජනමාධ්‍ය ආයතනවල හිමිකරුවන්ට තර්ජන එල්ලවෙයි. ඉතින් ඔවුන්ට ලියා පලක් වෙයිද? ලේ ගලන හදවත්වලින් යුතුව ඔවුන් මා දෙස දයාවෙන් බලා සිටින බව මම දනිමි.

මම ඔවුන් සමඟ තරහ නොවෙමි. මා වෙනුවෙන් හඬක් නගන්නට නොහැකි ඔබ වෙනුවෙන් මට ද කළ හැකි කිසිවක් නොමැත. අප සියලු දෙනා ම මේ කාලකණන් දේශපාලකයින්ගේ ගොදුරු බවට පත්ව ඇති නිසාවෙනි. එහෙත් ඒ හඬ විදේශීය ජනමාධ්‍ය තුළින් මම නගමි.

මාස 5ක් දුක් විඳිමින් මා රඟපෑ ‘ට්‍රෝපන් කාන්තාවෝ’ නාට්‍යය මට සිහිපත් වෙයි. ඒ විශිෂ්ට නිර්මාණයට මට සහභාගීවන්නට ලැබීම භාග්‍යයක් කොට සලකමි. එය මගේ අවසන් භූමිකාවද? ගිනිගෙන දූවෙන මගේ රට ඒ මාස 5 තුළ හැම තත්පරයේදීම දුටුවෙමි. නින්දෙන් දුටුවේ ද ගිනිගන්නා මගේ රටයි. මම මගේ රටින් බොහෝ දේ ලබාගනිමි. පෙරළා මා මගේ රටට කර ඇති දේ ප්‍රමාණවත් ද? අඩු ම තරමින් මේ විනාශකාරී යුද්ධයේ ඇති විනාශයවත් කියා ගන්නට මට හැකිවී නම්? ඒ නාට්‍යය තුළින් මම බොහෝ දේ ඉගෙන ගනිමි. ඒ නාට්‍යයේ රඟපාන එකම දෙමළ ළමයා (පොඩ්දරුවා) සෙනෙහසින් අපට තුරුළුවන විට මම සිය දහස් වර හදවතින් වැළපුණෙමි. ඔහුට ඔහුගේත් ඔහුගේ මවගේත් මගේත් වෙනසක් නොදනෙයි. මේ විසකුරු ලෝකයේ කුරිරු බව ඔහුට නොදනෙයි. ඔහු සිප ගන්නා විට මට දැනුණේ මගේ සහෝදරයින්ගේ පොඩි එවුන් සිප ගන්නා විට දූනෙන සුවදම පමණි. දෙමළ සේ සුවදක් මට නොදැනුණි. දෙමළ දහඩිය සුවදක් මට නොදැනුණි. දැනුණේ මිනිස් දුරවකුගේ දහඩිය සුවදත්, මිනිස් ලෙසෙහි ඇති උණුසුමත් පමණි. ලයනල් වෙන්ඩිට් රංග ශාලාවට මඩකලපුවේ සිට පැමිණි දෙමළ සහෝදර සහෝදරියන් එදා මා සිප වැළඳ ගත්තේ මොන තරම් සෙනෙහසකින්ද? ඔවුනට මා සිංහල ගැහැණියක් සේ පෙනුණාද? තමන් අයත් මනුෂ්‍යයකු සේ එදා ඔවුහු මට සැලකූහ. කලාකරුවන් වූ අප ජාති, ආගම්, කුලභේද වැනි පටු දේවලින් කොයින්තරම් එහා ගොස් අත්තේදියි මට වැටහුණු බොහෝ අවස්ථා තිබුණි. ස්වීඩන් හි දී ජූලියට්ගේ භූමිකාව පෙන්වූ දින එය බලන්නට

පැමිණි පිරිස් අතර ද්‍රවිඩ සංවිධානවල කිහිප දෙනෙකුද සිටි බව මට දැනගන්නට ලැබිණි. මම තරමක් බියටපත් වීමි. එහෙත් දර්ශනය අවසන් වූ පසු සිංහල, ස්වීඩන්, දෙමළ සියලු ම ජාතිකයන් මා වැළඳගෙන සුබ පැතු වේ ඔවුනගේ ම අයෙකු ලෙස සලකා ගෙනය. අර කිව් ද්‍රවිඩ තරුණයින් මට පුබ පැතු වේ ‘අක්කා’ යැයි අමතමිනි. ත්‍රස්තවාදී යයි හංවඩු ගසා ඇති අයකුවත් කලාකරුවකුට හිරිහැර නොකරති. ඔවුහු අපට ගරු කරති. එහෙත් අපේ රටේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී යැයි කිය ගන්නා දේශපාලකයින්? හිෂ්ණය අප රටෙන් තුරන් කර ඇතැයි කියා ගන්නා දේශපාලකයින්? නිරායුධ කලාකාරියකට, රටට අප්‍රමාණවත් ලෙස ගෞරවයත්, කීර්තියත් ගෙන කලාකාරියකට සැලකූ අයුරු?

වචනයේ පරිසමාප්ථාර්ථයෙන් ම මම ට්‍රෝපන් කාන්තාවෝ හි ‘හෙකුබා’ වී සිටීමි. මා සතු සියලු මා දේ ගිනිබත් වී හමාරය. මෙය දෙදවයේ කුමන නම් භාස්කමක්ද? දෙවියන් කලාකාරියක ලෙස මා වඩාත් පන්නරයකට පත් කළා යයි සිතමි. අළු දූවිලි මතින් නැගිටින හෙකුබා ලෙසින් ම, අනෝජා විරසිංහ අළු දූවිලි මතින් නැගිටිනු ඇත. මේ විනාශකාරී යුද්ධයේ මේ බලලෝහී ජඩ දේශපාලයේ ස්වභාවය මම මගේ ශක්ති ප්‍රමාණයෙන් ලොවට කියාදෙමි. ජාතිකවත් ජාත්‍යන්තරවත් මම ඒ පිළිබඳව මිනිසුන් දැනුවත් කරමි. තානාපති කාර්යාලවලටත්, විදේශීය ජනමාධ්‍යවලටත්, දේශීයව දැනුම් දිය යුතු සෑමටත් මම දැනුම් දෙමි. ඒ සඳහා බොහෝ කලාකාරුවන්, විද්වතුන් හා කාන්තා සංවිධාන ඒකරාශී වන බව මට දැනගන්නට ලැබිණි. එය මට විශාල ශක්තියකි. පොලීසියේ බොහෝ සොයුරන් මට ආරක්ෂාව සලාසා දී මාගේ ජීවිතය ආරක්ෂා කර දුනි. මම ඔවුනට පින් දෙමි. මට ශක්තිය සහ ධෛර්යය ලබාදුන් ඔබ සෑමට මම පින් දෙමි.

මේ සියලු ව්‍යසනයන් මැද මම සංගීතය හදාරමි. සරස්වතිය මට මහත් අස්වැසිල්ලකි. මට වෙනදාටත් වඩා

හොඳින් අභ්‍යාස, හීන පාඩම් සිටී. කටහඬ ද වෙනදාටත් වඩා හොඳින් මට උදව් කරයි. ඒ සියල්ලටම වඩා මම ජීවිතය ගැන ඉගෙන ගනිමි. ජනවාරි 21 වැනිදාට මට අවුරුදු 45 ක් ලබයි. මට අලුතින් ජීවිතට පටන් ගැනීමට සිදුවී ඇත. මුල සිට ම ජීවිතය පටන් ගැනීමටට සිදුවී ඇත. මා ජාත්‍යන්තර සම්මානයට පාත්‍ර වූ මල්දෙණියේ සිමියෝන් චිත්‍රපටයේ අවසාන ජවනිකාව මට සිහිපත් වෙයි. සියල්ල ම ගිනිබත් වී ගිය ගෙදර ඉදිරිපිට මම මගේ නැගණිය (ස්වර්ණා) සමඟ බිම වාඩිවී සිටිමි.

මම - සැනසීමක් සොයා ගෙන අපි පය ගහපු හැම තැනකම තිබුණේ බොරු වළවල්. අප විනාශ කරන්නට තැනූ බොරු වළවල්.

නැගණිය - අපි දැන් මොකද කරන්නේ අක්කේ?

මම - දන්නේ නෑ නංගියේ.

එහෙත් මම දැන් ඔබට මෙසේ කියමි. 'අපි එකමුතු වී අපිව විනාශ කරන්නට තනා ඇති මේ බොරු වළවල් වසා දමමු'

ඔබ සැමට සැනසීම ලැබේවායි පනමි.

මම ආදරණීය සොයුරිය,

අනෝජා වීරසිංහ

එදා බිසෝකොටුව අද සමූහ මිනිවලවල්

අතිත සිංහල සංස්කෘතියේ ඉතාමත් ප්‍රෞඪ අවස්ථාවක් ලෙස සැලකෙන්නේ බිසෝකොටුව නමින් හැඳින්වෙන ඉංජිනේරු නිර්මාණයයි. පැරණි රජවරුනට වඩා බිසෝකොටුව නිර්මාණය කළ ඉංජිනේරුවෝ රටට මහා සේවයක් කළ බව ඉතිහාසය පවසයි. මෙසේ බිසෝකොටුව යනුවෙන් හැඳින්වූයේ වතුර බැසයාමේ වේගය හා රිද්මය පාලනය කරමින් ගොවිබිම් කරා වතුර ගලායෑමට මග සැලැස්වූ ක්‍රමයකි. මෙය දේශීය ක්‍රමයක් බවට සැකයක් නැත .

මෙම ඉංජිනේරු නිර්මාණශීලීත්වය ලංකාවේ මුල් යුගයේ ජල පාලනයට පමණක් නොව කෘෂිකාර්මික දියුණුවටද මග පෑදුවේය. ඉන් පසු ශතවර්ෂ ගණනාවක් රටේ පැවති සමෘද්ධියට හා ස්ථාවරභාවයට මඟපෑදුවේ එම නිර්මාණශීලීභාවයයි. අනුරාධපුර යුගය පුරා පැවැති කෘෂිකාර්මික දියුණුව, සෞභාග්‍යය පමණක් නොව රටේ එකිනෙකා ගැන හැසිරීම පිළිබඳව යහගුණයෙන් යුතු සංස්කෘතියක් ඇති රටක් බවට ලංකාව පරිවර්තනය වූයේද එම කාලයේදීය.

අතීත සංස්කෘතියේ පැවති බලය, ශක්තිය හා නිර්මාණශීලීභාවය පිළිබිඹු වන්නේ කෘෂිකර්මය, ජල පාලනය හා වෙනත් ආර්ථික ජීවිතයට සම්බන්ධ දේ කුලින්ම පමණක් නොවේ. රටේ ඉතිරිව ඇති නටබුන් අතරින් මතුව පෙනෙන කලාත්මක හා

වෙනත් සංස්කෘතික අංග ලක්ෂණ ද ඇත. පසු කාලයකදී සහ වනාන්තරයට යටව ගොස් තිබේ බ්‍රිතාන්‍ය ගවේෂකයන් විසින් සොයාගෙන නැවත හෙළිදරව් කළ අනුරාධපුරය ද ඊට සමානව හෙළිදරව් වූ ඉන්දියාවේ සමහර අතීත නටබුන් පිළිබඳව ද එක් ගත්කතුවරයකු සඳහන් කළාක් මෙන් මහා විශ්මයක් යැයි කිවහැකිය.

එහෙත් අද එම නිර්මාණශීලීත්වය දැකින්නට නැත . “සිරි අරබිංදෝ” නමැති කලක් නිදහස් අරගලයේ ප්‍රමුඛයකුව සිට පසුව ඉන්දියාවේ ප්‍රධාන පෙළේ දාර්ශනිකයකු ලෙස සැලකීමට පත් වූ ලේඛකයා කියා සිටියේ ඉන්දියානු මනස මියගොස් ඇති බවය. එම මනසෙහි නිර්මාණශීලී භාවය නැවත ඇති කිරීමට වෙහෙසවිය යුතු යැයි පවසා ඒ අනුව ඔහු පසු කාලයකදී කටයුතු කෙළේය. “පොන්ඩ් වෙර්” නමැති කලක් ප්‍රංශ ආධිපත්‍යයේ තිබූ ඉන්දියාවේ මුහුදුබඩ ප්‍රදේශයකට ගොස් පදිංචි වූ ඔහු තරුණයන් සමඟ සමීපව වැඩ කරමින් නව යුගයකට මඟපාදවන්නට උත්සාහ කළේය. ඔහු ගොඩ නැගූ මූලස්ථානය එම ප්‍රදේශයේ තවමත් ඇත. ඔහු ලියූ පතපොත ද තවමත් පාවිච්චි වේ. ප්‍රංශ විප්ලවය ගැන ඔබ සිතන්නේ කුමක්දැයි යමෙක් වරක් විනයයේ වෛචන්‍ය ලාභී ගෙන් ප්‍රශ්න කළේය. ‘ඒ ගැන කීමට තවම කල් මදිය’ යන්න වෛචන්‍යලාභීගේ උත්තරය විය . සිරි අරබිංදෝගේ ඉන්දීය මනස නැවත පණගැන්වීම පිළිබඳ ප්‍රයත්නය ද ටික කලකින් සාර්ථකභාවය මිණියහැකි එකක් නොවන්නට පුළුවන.

ලංකාවම දෙස බලද්දී එසේ අතීතයේ තිබේ නැතිව ගිය ශිෂ්ටාචාරය පිළිබඳව සඳහනක් නැතිවා පමණක් නොව පිළිගැනීමක්ද නැත . රටේ අභ්‍යන්තරයේ ඇතිවූ මහා විපර්යාසය ගැන කථාවක් පවා ඇසෙන්නේ කලාතුරකිනි. මුලින් තිබූ සමානාත්මතාව මූලධර්මයක් කොට ගත් බෞද්ධ සංස්කෘතිය තුළ එකිනෙකා මුළුමනින්ම බෙදා දැමූ කුල ක්‍රමයක් මුල්බැස ගත්තේ කෙසේද? මෙය පෘතුගීසි, ලන්දේසි සහ ඉංග්‍රීසි යටත්විජිතවාදීන් නිසා සිදුවූවායැයි කිව නොහැක. ඇත්තෙන්ම යටත් විජිත යුගය ගැන බී.ආර්.අම්බෙඩ්කාර් කියා සිටියේ ඉන්දියාවේ කුල ක්‍රමය නැවත ඇතිවීම සිදුනොවුණා නම් යටත්විජිතවාදීන්ට ඉන්දියාව

යටත් කර ගැනීමට නොහැකිවනු ඇත යන්නය. (ඉන්දියාවේ වැටීම ගැන සිරි අරබිංදෝ හා බී.ආර්.අම්බෙඩ්කාර් මෙන්ම ජවහර්ලාල් නේරු යන නායකයන් අතර පොදු මතයක් පැවැතිණි. ඔවුන් අතර මතභේද වශයෙන් පැවතියේ එසේ වූයේ මොන හේතු මතද යන්න ගැනය) එහෙත් ලංකාව තුළ කුල ක්‍රමය ඇති කිරීම මගින් වූ මහා ව්‍යසනය පිළිබඳ සාකච්ඡාවක් නොමැත්තේ එය හිතා මතා මඟහරින නිසා යයි කීවොත් වැරදිද?

කෙසේ වුවත් රට තුළ මතු වී පෙනෙන්නේ නිර්මාණශීලීභාවයේ ලකුණු නොව අඳුරට ගිය මානසික තත්ත්වයක ලකුණුය. නිර්මාණ සිදුනොවූවත්, විනාශ කිරීම් නම් බොහෝ සේ සිදුවේ. විනාශකාරී මානසික තත්ත්වයන් සෑම පැත්තකම පෙනෙන්නට ඇත . ඉන් වඩාත්ම පිළිබිඹු කරමින් සිදුවූ විශාල අතුරුදන්වීම් තුළින් සමූහ මිනීමාවලේ බොහෝ ප්‍රමාණයක් ඇතිවිය. ඊට පසුද ඒවා ඇතිවිය. මෙහි මරණ ක්‍රමය වන්නේ අතුරුදහන් කරවීම් යයි හඳුන්වනු ලබන ක්‍රියාදාමයයි. ඊට අඩංගු වන්නේ හඳුනාගත නොහැකි පුද්ගලයින් විසින් අත්අඩංගුවට ගැනීම, රහසිගතව රඳවා ගැනීම, හා වදහිංසා මගින් තොරතුරු එකතු කිරීම, මරා දැමීම හා රහසිගතව වළලා දැමීම යන අවස්ථාවය. බුද්ධිය යොදවන්නේ මෙවැනි ක්‍රියාසඳහා නිසා නිර්මාණශීලීත්වයක් ඉතිරිව නැත.

දැඩි පාලනය - හැඩි දැඩි පාලනය හා පාලනයේ කඩා වැටීම

පසු ගිය දශකයන්හි තුළ ලංකාවේ පැවති පාලනය කාල තුනකට බෙදිය හැකිය. ඉන් පළමුවැන්න නම් දැඩි පාලනයක් රටට අවශ්‍ය යයි යන අදහස සමහර දේශපාලනඥයින් අතර පහළ වී එය ක්‍රියාත්මක කරන ලද කාලයයි. ඉන් පසු, එම දැඩි පාලන පිළිවෙතේම ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, මහා මිනිස් ඝාතන, අතුරුදහන් කරවීම්, වධහිංසා කඳවුරු, සමූහ ඝාතන සහ මිනී වළවල් ආදී බොහෝ බිහිසුනු ක්‍රියාවන්ගෙන් පිරුණු, හැඩි දැඩි පාලන සමයක් ඇති විය. ඉන් පසු මෙම පාලන සමයන් දෙකේම ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් බිහිව ඇත්තේ පාලනය කඩා වැටුණු කාලයකි. මෙම තුන් කාල පරිච්ඡේදය දෙස නැවත හැරී බැලීමත්, මිළඟට කුමණ කාලයක් පැන නැගීද යන්නත් ගැන කල්පනා කිරීම වටී.

දැඩි පාලනය

සමහරු අර්ධ-ඒකාධිපති වෙනසක අවශ්‍යතාව ගැන කථා කළහ. සමහරු සම්පූර්ණ ඒකාධිපති ව්‍යවස්ථාවක ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රාමුව හා මැතිවරණ කාලයකට නතර කර දැමීම ගැනත් කථා කළහ.

මේ දෙවර්ගයේම කථාවලට පදනම්ව පැවති මූලික අදහස වූයේ රටේ ස්ථාවරභාවය, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී මැතිවරණ ක්‍රමය පවතින තාක් දුරට, පවත්වා ගෙන ගිය නොහැකි බවය. ආණ්ඩු මාරුව නිසා ප්‍රතිපත්ති මාරුවක්ද ඇතිවන බැවින් ස්ථාවර ප්‍රතිපත්ති මාලාවක් කාලයක් තුළ පවත්වාගෙන යාමට නම්, මැතිවරණ කරදරයෙන් බේරී තම පක්ෂයට පාලනයේ සිටීමට හැකි පිළිවෙලක් යොදාගත යුතු බව ප්‍රසිද්ධියේ ප්‍රකාශ කෙරිණ.

දැඩි පාලනයේ අවශ්‍යතාව ගැන දේශපාලන ස්ථාවරත්වය පවත්වා ගැනීමට වැඩි තවත් තර්කයක්ද පැවතියේය. එනම් ඉක්මන් ආර්ථික දියුණුවක් සඳහා ද දැඩි පාලනයක් අවශ්‍ය බවය.

මින් අදහස් වූණේ, ආර්ථික දියුණුව සඳහා තීරණ ගැනීමට, විධායකයට ඇති තහංචි ඉවත් කළ යුතු බවය. එක් අතකින් ඕනෑම පනතක් ඉක්මණින් සම්මත කරගත හැකි පාර්ලිමේන්තුවක්ද, එම පනත් හා ඒ මත කරන ක්‍රියා අවලංගු කළ නොහැකි අධිකරණයක්ද, මෙම විධායක ක්‍රියා මහජන විවේචනයට පත් නොකරන මාධ්‍යයක්ද අවශ්‍ය විය. මේ සියල්ලටත් වඩා මහජනයාගේ කෙළින් මැදිහත් වීම්, පෙළපාලි, රැස්වීම්, වැඩ වර්ජන හා වෙනත් මැදිහත්වීම් වළක්වා ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය යන අදහස දැරූ දේශපාලනඥයන් මෙන්ම, ඔවුන්ගේ අදහස් අනුමත කළ සමාජ බලවේගද ඇති විය. මේ සියලුම අදහස් සාරාංශ කොට දැක්වූ සටන් පාඨය වූයේ “දැඩි පාලනය” යන වචන දෙකයි.

දැඩි පාලන පිළිවෙතේ ප්‍රධාන ප්‍රකාශනයක් 1977 දී බලයට පත්වූ ආණ්ඩුව මගින් ඉදිරිපත් කෙරිණ. දැඩි පාලන පිළිවෙතට අවශ්‍ය මූලික නීතිය රටේ ව්‍යවස්ථාව වශයෙන් 1978 ප්‍රකාශයට පත් විය. දැඩි පාලනය සමය උදා විය. දැඩි පාලන සංකල්පය සැබෑ එකක් නම් දේශපාලන ස්ථාවරත්වය හා ආර්ථික සංවර්ධනයට මාවත විවර විය යුතු ය. මෙම දැඩි පාලන සංකල්පය පිටුපස තිබූ අදහස් වලින් එකක් වූයේ සිංජුරු-මැලේසියා-ඉන්දුනීසියා, දේශපාලනයේ ඇති වී ඇති වෙනස්කම් හා එම රටවල ආර්ථිකයේ බාහිර පෙනුණ දියුණුව නිසා, ඒ අත්දැකීම් වලට තුඩු දුන් “මොඩල්

එක”, ලංකාවට ද ගෙනා යුතු බවය. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී මොඩල් එකට විරුද්ධව “දැඩි පාලන මොඩල් එක” ආදේශ කරන ලදී.

එහෙත් වැඩි කල් නොගොස් දැඩි පාලනය හැඩි දැඩි පාලනයක් බවට පෙරලුණේය. මරණ ලැයිස්තු හදා ගැනීමේ අයිතිය මන්ත්‍රිවරුන්ට ලැබුණු අතර, පොලීසිය, හමුදා හා ඊට අනුබද්ධ ආයතනද, පුද්ගලයින්ද මගින් මරණ සිදු කිරීම සිදුවිය. මෙලෙස සිදුවූ මරණ “අතුරුදහන් කරවීම්” යනුවෙන් හඳුන්වනු ලැබේ. දකුණේ හැඩි දැඩි පාලනය උතුර හා නැගෙනහිරද හැඩි දැඩි ලෙසම පාලනය කිරීමට යාම නිසා ඇති වූයේ සිවිල් යුධ තත්ත්වයකි.

මෙවැනි තත්ත්වයක් තුළ නීතියට තැනක් නැතිවිය. “රටේ නීතියක් නැත” යන්න කාගේත් මුවින් නිතරම කියවෙන කථාවක් බවට පත්විය.

නැවත නීතිය ඇතිකර ගැනීමේ අදහස ගැන පවා දැන් කවුරුත් කථා නොකරති. නීතිය ගැන කථා කිරීමටවත් කිසිවෙක් ඉතුරු නොවන තරමට රටේ පාලනය පිරිහී ගියේය. “දැඩි පාලන ප්‍රතිපත්තිය” හා “ඒකාධිපති මොඩල් එක” රටතුළ ක්‍රියාත්මක වූයේ ඒ අයුරිණි.

වටිනාකම් වගාව හා ප්‍රමිතීන් වගාව

ඊට පවතින්නේ වටිනාකම් කඩා වැටීමක් බවත් එම වටිනාකම් නැවත ගොඩ නැගීම සඳහා කටයුතු කළයුතු බවත් බොහෝ දෙනා කියති. එහෙත් රටක් ක්‍රියාත්මක වීමට අවශ්‍ය ප්‍රමිතීන්, ක්‍රියාත්මක කිරීම අත්හැර දැමීමක්, හා ඒ නිසා ඇති සමාජ කඩා වැටීමක් ගැන කර්තෘ කරන්නෝ විරල ය. වටිනාකම් හා ප්‍රමිතීන් යන අදහස් පැහැදිලි කරගත් විට සමාජයක වටිනාකම් කඩා වැටෙන්නේ ඒ සමාජය තුළ තිබූ ප්‍රමිතීන් කඩා වැටීම තුළ බව පෙනීයයි. එමෙන්ම ප්‍රමිති නැවත නොපිහිටුවා වටිනාකම් වැඩිදියුණු කළ නොහැකි බව දුරටත් පෙනීයයි.

සත්‍යය ප්‍රකාශ කිරීම යනු වටිනාකමකි. හැම තැනම බොරුව පැතිරී යෑම එම වටිනාමකම නැතිවී ගොස් හා අඩු සැලකිල්ලට පත්වී ඇති බව පෙන්නුම් කරයි. උදාහරණ 1 ගණනාවක් ගෙන බලමු.

උදාහරණ 1

රටක දළ ජාතික ආර්ථිකයේ වර්ධනය 8.2% ක් බවට බොරුවක් යම් නිලධාරීන් විසින් ප්‍රකාශයට පත් කළ හැකිය. එය රට තුළ අර්බුදකාරී තත්ත්වයක් නැති බවත්, හොඳ අනාගතයක් ඇති බවත් මවා පෑම සඳහා කරනවා විය හැකිය. එහෙත් මහ බැංකුවක් විසින් ආර්ථික සංවර්ධනයේ ඇත්ත තත්ත්වය මැනීම

සඳහා, ආර්ථික විද්‍යාව තුළින් වර්ධනය කරන ලද ප්‍රමිතීන් ගණනාවක් ඇත. එම ප්‍රමිතීන් අනුව සංඛ්‍යා ලේඛන පවත්වා ගෙන ගොස් තිබුණ හොත් එවැනි බොරුවක් කිරීම වැළැක්වීම සඳහා අවශ්‍ය දැනීම ඒ තුළින් නිර්මාණය වනු ඇත . එම ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මෙම නිගමනයට පැමිණ ඇත් ද, නැද්ද යන්න සොයා බැලීමෙන් 8.2% වර්ධනය ඇත්ත ද, නැද්ද යන්න දැනගත හැකිය. මේ අනුව සත්‍යය ප්‍රකාශයට පත්කිරීමේ අගය පමණක් නොව, මෙම ක්ෂේත්‍රයේ සත්‍යය හෙලිකර ගන්නා ක්‍රම වේදයට අනුව ක්‍රියාත්මක කිරීම මගින් සත්‍ය හෙලිදරව් වේ.

උදාහරණ 2

යම් රථයක් තුළ කවුරුන් හෝ මරාදමා ඇතැයි යන පැමිණිල්ලක් විභාග කිරීම ගැන බලමු. මෙය හුදෙක් සත්‍යයට ගරු කිරීමෙන් පමණක් විසඳිය නොහැකිය. අපරාධ පරීක්ෂණයක දී ක්‍රියාත්මක කරන ප්‍රමිතීන් හෝ එම ප්‍රමිතීන් මත පදනම් වූ ක්‍රම වේදයක් ඇත . ප්‍රමිතීන් අනුගමනය කරන්නේ නම් සිදුවූ දේ ගැන සත්‍යය දැන ගැනීමට ඇති ඉඩකඩ වැඩිය. මේවා අනුගමනය නොකර තමන් හිතාගත් හිතඵලක් දෙසා බැ හැකිය. නැත්නම් බොරුවක් ගොතා ප්‍රකාශකළ හැකිය. එවැනි බොරු හෙලිදරව් කළ හැක්කේ ද, අදාළ ප්‍රමිතීන් හා ඊට අනුබද්ධ ක්‍රමවේද අනුගමනය කිරීමෙනි.

උදාහරණ 3

එය අධිකරණයක නඩු ඇසීම හා නඩු තීන්දු වීම ගැනය. එසේ නඩු ඇසීම හා තීන්දු දීම ගැන අදාළ ප්‍රමිතීන් හා ඊට සම්බන්ධ ක්‍රම වේද ඇත . එය අනුගමනය කිරීම මගින් සත්‍ය දැනගැනීමට ඇති ඉඩකඩ වැඩිය. එම ප්‍රමිතීන් අතහැර දැමුව හොත් ඉන්පසු ඕනෑම බොරු නිගමනයකට බැසගත හැක.

සත්‍යය දැනගැනීම පිළිබඳ පමණක් නොව එය ප්‍රකාශයට පත්කිරීම සම්බන්ධයෙන්ද ප්‍රමිතීන් ඇත . උදාහරණයක් වශයෙන්

8.2%ක වර්ධනය ප්‍රකාශය පත්කිරීමට පෙර එය අදාළ බලධාරීන් විසින් නිසි පිළිවෙත් අනුව දෙන ලද වාර්තා මත පදනම් වී ඇත්ද යන්න සොයාබැලීම අවශ්‍ය වේ. නඩු පැමිණිල්ල පිළිබඳ ප්‍රකාශ කිරීමේදී පරීක්ෂණ කළ ආකාරය හා ඉන් දැනගත් දේ ගැන නිසි ප්‍රමිතීන් අනුගමනය කරමින් කරනු ලබන වාර්තා අනුව ප්‍රකාශ කළ යුතුය. නඩු තීන්දුව ප්‍රකාශ කිරීමේදී, ඒ සඳහා පදනම් වූ ප්‍රමිතීන් හා ක්‍රමවේද ප්‍රකාශයට පත්කළ යුතුය.

ප්‍රමිතීන් අතහැර දමනු ලැබූ කල, සත්‍ය වෙනුවෙන් ඇත්තටම ප්‍රකාශයට පත්වන්නේ විහිලුය. ප්‍රමිතීන් යටපත් කොට තමන්ගේ කෙටි හා වංක අදහස් ප්‍රකාශ කිරීමේ කරනු ලබන්නේ යම් අරමුණු ඉටුකර ගැනීම සඳහා ය. ප්‍රමිතීන් ඇත්තේ, එවැනි ව්‍යාජ අරමුණුවලට ඉඩ නැති කිරීම සඳහා ය. ප්‍රමිතීන් කැඩීම සිදුවන්නේ බලධාරීන් මගිනි. බලධාරීන් එසේ සත්‍යය මග හැරිය කල එය සමාජය පුරාම පැතිර යයි. කවුරුත් සත්‍ය මගහැරීමට පටන්ගනිති. එම තත්ත්වය නැතිකිරීම, සාමාන්‍ය ජනතාව සත්‍ය කීමට නැවත පුරුදු කරවීමට උත්සාහ කිරීම මගින් බැරිය. සමාජ සංස්ථා තුළ හා බලධාරීන් තුළ ප්‍රමිතීන් අනුව ක්‍රියාකිරීම තහවුරු කරගත හොත් සත්‍යය කීම පිළිබඳව පුරුද්දක් ඒ අනුව වගා වේ.

ගනානුගතිකත්වයට යටත් නොවී මහ හඬින් කර්තෘ
කරන පක්ෂ දේශපාලනයට ගැතිකම් නොකියන
මහජන ව්‍යාපාරයන්ගේ අවශ්‍යතාව

නිහඬතාව ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයට සුදුසු වාතාවරණයක් නොවේ. එය මර්දනය රෝපණය කරන්නාවූ වාතාවරණයකි. සමාජ පක්ෂ පිළිබඳව මහජන නිහඬතාව පැන නගින්නේ බිය නිසාය. බිය පැන නගින්නේ අතීත අත්දැකීම් තුළිනි. ස්වාධීනව කටයුතු කිරීම නිසා රුදුරු ප්‍රතිවිපාක පැන නැගීම පිළිබඳව හේතුඵල සම්බන්ධයක් ජන මනසෙහි සටහන්වූ පසු හිතියෙන් පිරි සමාජයක් බිහිවේ. මෙම බියට තුඩු දුන් අත්දැකීම් බොහෝ කාලයකට පෙර සිදුවූවා විය හැකිය; තරමක කාලයකට පෙර සිදුවූවා විය හැකියන කලකට පෙර සිදුවූවා විය හැකිය; දැන් සිදුවන ඒවා විය හැකිය. උදාහරණ වශයෙන් යම් කලෙක කැරැල්ලක් මර්දනය කළ ආකාරය තුළින් ජනමනසෙහි ඇතිවන හිතිය ඊට ශත වර්ෂ ගණනකට පසුවද පැවතිය හැකිය. උච්ච වෙල්ලස්ස කැරැල්ල මැඩපැවැත්වීම පිළිබඳ බියකරු අත්දැකීම එම කැරැල්ලට භාජනයවූ ප්‍රදේශවල ජනතාව අතර දක්නට ඇතැයි ආචාර්ය මයිකල් රොයිගෝ පියතුමා ප්‍රකාශ කළේ එම පළාත් වල ටික කාලයක් ජීවත් වීමෙන් ලද අත්දැකීම් තුළිනි. විශාල සමාජ පරිවර්තන මගින් අතීතයේ පැවති මර්දන ඔස්සේ මතු වූ හිතිය තුරන් කොට නැවතත් නිදහස හා සෞචරිභාවය පිළිබඳව ආත්ම විශ්වාසයක් පැන නැගෙන තුරු අතීතයේ දී ඇතිකළ හිතිය නැවත නැවත පුනරුත්ථානය වෙමින් පරම්පරාවෙන් පරම්පරාවට ජනනය වෙයි.

ස්වාධීන සමාජයක ප්‍රධානතම ගති ලක්ෂණය අහිත භාවයයි. සිතන ඕනෑම දෙයක් කීමට නොපැකිලෙන ගතිය නිදහස් ජීවිතයේ ඉතාමත් මනරම් අංශය වේ. හොඳ නරක පිළිබඳ අදහස් හා ශිෂ්ට ආචාර ධර්ම පිළිබඳ අදහස් වලින් පමණක් හික්මීමක් ලබන නිදහස් සමාජයක පුරවැසියෝ කාටත් සාධාරණව නිර්මාණය කරගත් නීතීන් කැඩීම හැර අන්දෙයකට බිය නොවෙති. ඔවුන් දඬුවමක් බලාපොරොත්තු වන්නේ කවුරුත් විසිනුත් සාධාරණව හා විචාර බුද්ධියෙන් යුතුව ගොඩනගා ගන්නාවූ ආචාර ධර්ම පද්ධතීන් හා නීති කැඩුව හොත් පමණය. උදාහරණයක් වශයෙන් මිනීමැරුමක් කළ හොත් එය විචාරශීලීව ගොඩනගා ගන්නා ලද ආචාර ධර්ම වලටද නිතියටද පටහැනිය. එම නිසා දඬුවමක් ලැබිය හැකිවා පමණක් නොව ඇත්තෙන්ම ලැබිය යුතුයැයි කවුරුත් පොදුවේ එකඟතාවකට පැමිණෙති. එම ක්ෂේත්‍රය බැහැර කළ සිතීම හෝ කර්තෘ කිරීම හෝ ක්‍රියා කිරීම මත කිසියම් දඬුවමකට හෝ වේදනාවකට පත් නොවන බව ඉතා ගැඹුරු විශ්වාසයක් තුළ පමණි නිදහස් සමාජයක් ගොඩනැගෙන්නේ.

පොදුවේ හොඳ යැයි සැලකෙන දෙයක් පිළිබඳව කර්තෘ කිරීම හෝ ක්‍රියා කිරීම අනිසි එල විපාක වලට තුඩුදිය හැකියැයි වටහා ගැනීමක් සමාජය තුළ පවති නම් එම සමාජය තුළ අතීතයෙන් උරුම වූ යම් භීතියක් පවතී. තමාට හෝ යම් අයෙකුට සිදුවන අසාධාරණයක් පිළිබඳව කර්තෘ කිරීම යෝග්‍ය ක්‍රියාවක් පමණක් නොව අනිවාර්යයෙන් කළයුතු ක්‍රියාවක් බව යහපත් සමාජයක පරමාදර්ශ මගින් උගන්වනු ලබයි. එසේ කිරීම හොඳ ක්‍රියාවක් ලෙස සලකනු ලබයි. එහෙත් එසේ කර්තෘ කිරීම මගින් රුදුරු ප්‍රතිවිපාක පැන නැගිය හැකි යැයි වටහා ගැනීමක් හා හැඟීමක් යම් සමාජයක් තුළ පවතින්නේ නම් ඉන් කියවෙන්නේද බිය ගන්වන සිදුවීම් පිළිබඳ අහිත අත්දැකීම් පැවතුණ බවය. 'වදින්න ගිය දේවලය හිසේ කඩා වැටුණා' යන කියමන් මතකයට නගන්නේ කරන ක්‍රියාවක් ලැබෙන ප්‍රතිඵලයත් එකිනෙකට නොගැළපෙන සමාජ අත්දැකීම් ය.

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සමාජයන් තුළ සාමාන්‍යයෙන් යහපත් ප්‍රතිඵල ගෙනෙන ක්‍රියාවන් ලෙස පහත සඳහන් දේ සැලකේ: එනම්

සත්‍යයයි දන්නා දේ නිර්හිතව කර්තෘ කිරීම, වැරදියැයි යමක් සාධාරණ සිතූම රටාවක් තුළින් නිගමනයකට බැසිය හැකි කල්හි ඒ වරද පෙන්වා දීම, සමාජයෙහි දුර්වලයන් සේ සැලකෙන්නන් හෝ අසාධාරණයට ලක්වූවන් යැයි සැලකෙන්නන්ගේ යහපත පිළිබඳව කර්තෘ කිරීම හෝ ක්‍රියා කිරීම 'පොදු යහපත සඳහා උනන්දුවෙන් ක්‍රියා කිරීම, අඩු වැඩි තරාතිරම් හා බල පුළුවන්කාරකම් නොතකා සියල්ලන් සමසේ සලකා කටයුතු කිරීම, නිලවශයෙන් තමන්ට හිමිවන කාර්යයන් උසස් ප්‍රමිතීන්ට අනුව ඉටු කිරීම පක්ෂපාතිත්වයෙන් තොරව සමබරතාවක් ඇතිව සිතීම, ලිවීම, කර්තෘ කිරීම හා නිගමන ගැනීම පොදු යහපත සඳහා සාධාරණව හා සාමකාමීව විවිධ සංවිධාන ගොඩනැගීම හෝ සහභාගි වීම ආදිය වේ. ඉහතකී කිසියම්ම හෝ ක්‍රියාවක් තුළින් අනිසි ප්‍රතිවිපාකයක් ඇතිවේ යැයි සමාජය තුළ ගැබ් ගත් වටහා ගැනීමක් හෝ හැඟීමක් ඇත්නම් එයින් අදහස් වන්නේ අතීතයේ ඇතිවූ යම් රුදුරු අත්දැකීම් එම සමාජය තුළ පවතින හොඳ නරක පිළිබඳව අදහස් පවා වෙනස්කළ හැකි තරමට බලසම්පන්නව පැවතී ඇති බවය. හොඳක් කළහොත් නරක ප්‍රතිඵලයක් ඇතිවිය හැකි යැයි බියක් ඇතිවන්නා සේම නරකක් කළහොත් හොඳක් යැයි තමුන් සිතන දෙයක් ලබාගත හැක යන අදහසක් සමාජයේ පැතිර ගියහොත් එයින්ද අදහස් වන්නේ යම් රුදුරු සිදුවීම් රැල්ලක් මගින් සමාජයේ ගති පැවතුම් පවා මුලුමනින්ම වෙනස් කොට ඇති බවකි. ඡන්දයක් හොඳ ලෙසට පැවැත්වූව හොත් පරාජයක් අත්විය හැකි බවත් නරක ලෙසකට පැවැත්වූව හොත් ජයග්‍රහණයක් අත්විය හැකි බවත් යන අදහස සමාජයක් තුළ මුල් බැස ගියහොත් එම සමාජය තුළ ඇතිවී ඇත්තේ කොතරම් නම් මහා පරිමාණ අගතිගාමී පරිවර්තනයක්ද? හාමිපුතන් වෙනුවෙන් මිනීමැරීමෙන් හෝ වධහිංසා කිරීමෙන් තමන්ගේ නිලතල වල වඩා ඉහළට ගියහැකි යැයි රජයේ යම් නිලධාරීන් තුළ අදහසක් ඇතිවූව හොත් එය තුළින් කියවෙන්නේද එවැනිම අගතිගාමී මහාපරිමාණ පරිවර්තනයකි. සෞරකම නුවනැත්තාගේ ගතියකැයිද අවංකභාවය මෝඩයන්ගේ හා දුර්වලයන්ගේ ගතියකැයිද සමාජයක් තුළ ප්‍රබලව ඉස්මතුවූ කල එයින්ද ඇඟවෙන්නේ එවැනිම අත්දැකීමකි. රටක

පාලනය හෝ ආගම්වල නායකකම ආදිය හිමිවිය යුත්තේ සමාජ වතුරභාවය පිළිබඳව තැකීමක් නැතිව හැසිරෙන්නටය යන හැඟීමක් තහවුරුවී ඇත්නම් එය සිදුවී ඇත්තේ ඉහත කී ආකාරයට පමණය.

අද ලාංකීය සමාජය මෙකී දෙවන තත්ත්වයට පත්ව ඇත යන්න තවදුරටත් විවාදාත්මක කරුණක් නොවේ. කවුරුත් සිදුවී ඇති විපත හා අගතිය දකිති. එහෙත් ඒ පිළිබඳව වැළඳීම හැර වෙනත් දෙයක් සිදුවන්නේ නැත. සමාජයේ සිදුවන වැරදිවලින් ලාභ ලබන්නෝම බොහෝ විට ඒ පිළිබඳව කිඹුල් කඳුළු සලන්නෝ බවට ද පත්වෙති. එසේ හැලෙන කිඹුල් කඳුළු තමන්ට තවත් වාසිදායක වීමටත් සම්පත් වැඩිකර ගැනීමටත් හේතුවන බව ඔවුහු දකිති. මෙවැනි මානසික තත්වයක් කපටි කමක් ලෙස හැදින්විය හැකි වුවත් පරිහානියට යන සමාජයක් තුළ එය බුද්ධිමත් භාවයක් ලෙස පෙනෙන්නට පුළුවන. එසේ කිඹුල් කඳුළු සැලීමම තමන් තුළ හොඳ යහපත් ගුණ ධර්ම හා හැඟීම් තදින් පවතින බව ප්‍රකාශ කිරීම සඳහා ගනු ලබන තවත් තීක්ෂණ ප්‍රයත්නයකි. එය ආචාර ධර්ම පිළිබඳව ගැරහීම මගින් අත්පත් කර ගත හැකි උපහාසශීලී මානසික ගති ගුණයකි. හොඳයැයි කියන දේට විරිතීමට තරම් ගැඹුරට ගිය පිරිහීමක් සමාජය තුළ මුල්බැස ඇති බව එවැනි හැසිරීම්වලින් ඇඟවේ.

එසේ කඳුළු සැලීම නොව ඇත්තෙන්ම පැවතෙන පරිහානියෙන් ගොඩ ඒමක් සිදුවේ නම් එය මූලින් කෙරෙනුයේ එකිනෙකාගේ හෝ ටික දෙනෙකුගේ සුළු ප්‍රයත්නයන්ගෙන් පටන්ගන්නා සිතුවම් සම්ප්‍රදායක් දෙඩුම් සම්ප්‍රදායක් හා ක්‍රියාකාරකම් සම්ප්‍රදායක් තුළින් පමණි. පරිහානියට පත් සමාජයක් එකවරම උඩ සිට වෙනස් කළ නොහැකිය. එවැනි සමාජයක් තුළ උඩට ගොස් පවතින්නේ සමාජයේ ඉතාමත්ම අගති ගාමීවූත් ආත්මාර්ථකාමීවූත් කොටස්වලට අයිතිවූවන් පමණක්ම වීම ඊට හේතුවයි. එවැනි සමාජයක වෙනස එම සමාජයේ ඇති දුෂ්ඨකමින් පීඩාවට පත්වූවන් හෝ එම දුෂ්ඨකම් දක සිත් කම්පාවට පත්වී මේවා වෙනස් කිරීමට යමක් කළයුතු යැයි සිතන්නට පටන්ගන්නා එක් එක් අය මගින් හෝ කුඩා කණ්ඩායම් මගින් පමණක් පැන

නැගිය හැකිය. කම්පාවේ හා අසහනයේ සිතිවිලි ලෙස හුදෙකලා පුද්ගලයන් අතරින් තමන්ගේ සමාජය තුළ ඇතිවූ අගතිය ගැන කරනු ලබන්නාවූ මැසිවිලි වනාහී සාරධර්ම සමාජයක් අනාගතයෙහි බිහි කිරීමට ඇති ශක්තිය ඇත්තාවූ බිජයෝ වෙති. මෙම කම්පනය හා කනස්සල්ල අගතියට යන ඕනෑම සමාජයක් තුළ බිහිවන්නේ ස්වාභාවිකවම මිනිසුන් විසින් අතීතයේ සාරධර්ම තුළින් උකහාගත් දේ උපරිම වූ හිතියක් ඇති අත්දැකීම් වුවද මූලිකුපුටා දැමිය නොහැකි නිසාය. සමාජයේ ඉතාමත්ම බියකරවූ අවස්ථා තුළ ඇතිවූ කම්පාව හා කනස්සල්ල ඔස්සේ හුදෙකලා පුද්ගලයන් මූලින්ම කිමට හා කිරීමට පටන්ගත් දේ පසුව කඩා වැටුණු සමාජයන් නැවත සාරධර්මය ව ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීමට සමත්වූ අයුරු ඉතිහාසයේ නැවත නැවත පෙනේ.

අපට මෙහිදී අදාළ වන්නේ තනි පුද්ගලයන් ලෙස හෝ කුඩා කණ්ඩායම් ලෙසින් පිරිහුණු සමාජයක පිරිහීමට විරුද්ධව කරනු ලබන්නාවූ ක්‍රියාවන්ට අනුබල දෙමින් ඒවා වඩා හොඳින් රෝපණයවී පොදුවේ කා කෙරෙහිත් බලපෑමක් ඇතිකළ හැකි සේ දියුණුවට ඉඩ සැලැස්වීමයි. අනාගතය පිළිබඳව සාරදර්ශීව සිතිය හැක්කේත් බලාපොරොත්තුවක් ඇති කරගත හැක්කේත් මෙම කුඩා බිජයන්ට නොමැරී පැවතීමට වාතාවරණයක් තිබේ යන සිතිවිල්ල තුළ පමණි. එවැනි බිජ නැවත නැවතත් විනාශකර දැමිය හැකිතාක් කල් සාරධර්ම මානව බලාපොරොත්තුව පවත්වාගෙන යාමට පදනමක් නැත. ඇත්තෙන්ම එවැනි බිජ මුලුමනින්ම නැතිකර දැමීමට බලයක් තිබුණු අයෙකුටවත් කර හැකිව නොපැවැතුණු බව ඉතිහාසයෙන් පෙනේ.

එහෙත් එවැනි බිජ ඇතිවීම වැළැක්වීම සඳහා හිතාමතා කටයුතු කිරීමද පිරිහුණු සමාජයක මර්දන යන්ත්‍රයේ ඉතා ප්‍රබල කොටසක් ලෙස පවතී. සියලුම සමාජයන්හි ඉපැරණි ඉතිහාසය පිළිබඳව කියවෙන පුරාවෘත්ත ජනකථා අතර මෙසේ කුඩා දරුවන් පවා විනාශකරමින් අනාගතයේදී ඇතිවිය හැකි විරුද්ධවාදියකු හෝ ගැලවුම්කරුවකු නැති කිරීමට ගත් ප්‍රයත්න ගැන කියවේ. පරිහානිය මත යැපෙන්නෝ ඊට විකල්පයක් ඇති අනාගතයේ

වෙනස්කම් ඇතිවේය යන හිතිය නිතරම තම හදවත් තුළ පැලපදියම් කොට ගෙන ජීවත් වෙති. ඔවුහු කම්පාවෙන් හා කනස්සල්ලෙන් වර්තමානය පිළිබඳව දොස් කියන හා වෙනස් අනාගතයක් පිළිබඳව කථා කරන සියල්ලන් දඩයම් කිරීමේ අරමුණින් සම්පත් යොදවති.

අද ලාංකීය සමාජය තුළ ස්වාධීන මාධ්‍යවේදීන්ට විරුද්ධවත් වෙනත් ස්වාධීන හා අපක්ෂපාති හඬක් නගන කාට්ටු විරුද්ධවත් ගෙන යනු ලබන්නේ මෙවැනි මර්දනකාරී පිළිවෙතකි. සියලුම ස්වාධීන ප්‍රයත්න කෙරෙහි සැකයක් තීරන්තරයෙන්ම ජනිත කරවනු ලබයි. සියලුම ස්වාධීන සිතුවිල්ලක් ප්‍රකාශනයක් හා ක්‍රියාවක් හඳුන්වනු ලබන්නේ කෙළින්ම හෝ වක්‍රව ක්‍රස්තවාදී ක්‍රියාවක් යනුවෙනි.) ක්‍රස්තවාදයෙන් ආරක්ෂා වීම යනුවෙන් දැන් ඇත්තෙන්ම ගොඩනගා ඇත්තේ සමාජයේ වෞරයන් ආරක්ෂාකර ගැනීම සඳහා මහා ප්‍රාකාරයකි. ක්‍රස්තවාදයට විරුද්ධවයැයි කියමින් පරිහානියට ගිය සමාජයක් පිළිබඳව ඇතිවන කම්පාවෙන් හා කනස්සල්ලෙන් ඉපදින සියලුම සිතුවිලි හා ක්‍රියා මරාදැමීමේ ප්‍රයත්නයක් පවතී. එසේ පැවතීම ගැන පුදුම වීමට හේතුවක් නැත. පරිහානියට පත්වූ සමාජයක් තුළ එය එසේ විය යුතුය.

එසේ අනාගතයේදී ශීලාවාර සමාජයකට ධනාත්මකව බලපෑ හැකි නව බීජ මර්දනය කිරීමේ ගන්නා ප්‍රයත්න විශාල ගණනක් අතර රාජ්‍ය නොවන හෝ 'එන් ජී ඕ' නමින් හඳුන්වනු ලබන සංවිධානවලට පොදුවේ කරන පහරදීම එක් අංශයකි. මෙයින් අදහස් කරන්නේ සියලුම රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන පරිහානියකට විරුද්ධව ඇතිවන කම්පාව හා කනස්සල්ල තුළින් උපන් බීජයන් කියා නොවේ. එමෙන්ම එම සංවිධාන තුළ මුදල් පාලනය හා විනිවිදභාවය පිළිබඳව සීමා නොතිබිය යුතුයැයි කියාත් නොවේ. සාධාරණව හා විවේචනශීලීව ගොඩනැගී ඇති නීතීන් මෙවැනි කණ්ඩායම්වලටද බලපෑ නොයුතුයැයි කියා නොවේ. මින් කියවෙන්නේ යම් සංවිධානවල අඩුපාඩු කම් වලට විරුද්ධව කෙරෙන ප්‍රහාරයක් යැයි මතුපිට පෙන්වා ගනිමින් පරිහානියට පත් සමාජයකට ප්‍රතිවිරෝධතාවන් සේ පැන නැගිය හැකි සියලුම

ධනාත්මක සාධක මරා දැමීමේ කොටසක් හැටියට මෙම රාජ්‍ය නොවන සංවිධානවලට එරෙහි උද්ඝෝෂණයද පත්වී ඇති බවය.

මෙය තවදුරට සලකා බැලීම වටී. ඇත්තෙන්ම රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන යන්න අර්ථයක් ඇති වචන මාලාවක් නොවේ. මන්ද යත් එහි වචනාර්ථයෙන් ගතහොත් රජයෙන් පිට සියලුම සංස්ථා මේ තුළට වැටෙන බැවිනි. සියලුම ආගමික සංස්ථා ව්‍යාපාරිකයන් විසින් ගොඩනගා ගන්නාවූ විවිධ සංවිධානයන්ද පුද්ගලික අයිතිය ඇති සියලුම කර්මාන්ත හා වාණිජ අංශයේ ව්‍යාපාර ස්වාධීන විශ්වවිද්‍යාල හා පාසැල්ද සියලුම වර්ගයේ වෘත්තීය සංස්ථා ආදී වශයෙන් සමාජයේ ඉතාම කුඩාම ක්‍රියාවක් සම්බන්ධයෙනුත් විශාල ක්‍රියාවන් සම්බන්ධයෙනුත් එකිනෙකා අතර ඇතිකර ගන්නා සංවිධාන රාජ්‍ය නොවන ඒවා වේ.

දැනට රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන පාවිච්චි වන අර්ථයෙන් ඒවා පාවිච්චි වීමට පටන් ගත්තේ එක්සත් ජාතීන්ගේ මණ්ඩලය තුළ නියෝජනය කරන රජයේ නිලධාරීන් හා එසේ නොවී සහභාගී වීමට අයිතියක් ලබාදුන් සංවිධානවල නියෝජිතයින් වෙන්කර දැක්වීම සඳහාය. එක්සත් ජාතීන්ගේ මණ්ඩලයේ බොහෝ රැස්වීම් වල (සියලුම රැස්වීම් වල නොවේ) රජය නිල වශයෙන් නියෝජනය කරන්නෝද එසේ නොකර ස්වාධීනව පැමිණෙන්නෝද වශයෙන් කොටස් දෙකක් ඇති කරන ලදී. මෙහි අදහස් වූයේ එක්සත් ජාතීන්ගේ මණ්ඩලයේ සංවිධාන තුළ රජයේ නියෝජිතයන්ගේ හඬ පමණක් නොව එසේ නොවන්නන්ගේ හඬ ඇසීමට අවස්ථාවක් නොසැලකුව හොත් ඒ ඒ රටවල රටවැසියන්ට අවාසියක් හා අවධානක් සිදුවනවා යන යන මතය තුළය. එක්සත් ජාතීන්ගේ සංගමය බොහෝ විට කටයුතු කරන්නේ එක් එක් රටවල ජනතාවට සුබසෙත සැලසෙන්නාවූ කටයුතු රාජ්‍යයන්ගේ සහයෝගිතාව ඇතිව කිරීමට මං සැලසීම සඳහාය. එය රජයන්ගේ ආඥාදායකත්වය පිළිබඳ පදනම්වූ ආඥාදායක සංවිධානයක් නොවේ. පවතින යථාර්ථයන් තුළ කටයුතු කිරීමේදී කොපමණ අඩුපාඩුකම් තිබුණත් පරමාදර්ශන් පිළිබඳව සලකා බලනකල එක්සත් ජාතීන්ගේ සංගමයේ අරමුණු ලෙස පවතින්නේ රාජ්‍යයන්

පොදු යහපත පිළිබඳ යම් එකඟතාව කරා ගෙන ඒමත් එසේ ඇති කරගත් එකඟතා නිසි ලෙස ක්‍රියාත්මක වන්නේද යන්න පිළිබඳ අධීක්ෂණය කිරීමත්ය. මෙම කාර්යය රජයට අයිති නිලධාරීන්ගේ දායකත්වයෙන් පමණක් කළ හැක්කක් නොවන හෙයින් එසේ රජයට නිල සම්බන්ධයක් නැති ව්‍යාපාරයන්ටද සහභාගිවීමේ අවශ්‍යතාව සපුරා ගැනීම සඳහා ගන්නා ලද ප්‍රයත්නය ඔස්සේ රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන යන වචන මාලාව ඇතිවුණි.

මෙය රටක් තුළ ක්‍රියාදාමයේදී අර්ථ සහිත වචන මාලාවක් නොවේ. රාජ්‍යයට පමණක් සහභාගි වූ කිසිවක් රටක් තුළ කළ නොහැකිය දැඩි ආඥාදායකත්වයක් හා සියලුම දේපල රාජ්‍යයට අයිතිවන්නාවූ අවස්ථාවක හැර සමාජය තුළ ක්‍රියාත්මක විය නොහැකිය. රාජ්‍යය එක් පැත්තකත් රටේ ජනතාව තවත් පැත්තකත් සිටිති. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රාජ්‍යයක ජනතාව විසින් රජය පත්කර ගනී. එහෙත් එවැනි අවස්ථාවක දී වුවද රාජ්‍යයන් ජනතාවත් එකම දෙයක් බවට පත්නොවේ. අද රජයක් බලයට පත්කර ගන්නාවූ ජනතාව ටික කලකට පසු එම රජය බලයෙන් පහකළ යුතු යැයි සිතා ඒ අනුව ක්‍රියා කිරීමටද පුළුවන. එම නිසා රටක ජනතාව තමන්ගේ රජය සමඟ එක්තරා බැඳීමකින් පසුවන අතර එම බැඳීම අංග සම්පූර්ණ යමක් නොවේ. ජනතා සෛවරීභාවය නිදහසේ හරය වේ. එම නිසා කොයිම අවස්ථාවකවත් රජයේ නොවන අන් සංස්ථා නැතිකර සමාජයක් පවත්වාගෙන යා නොහැක.

යම් ස්වේච්ඡා කටයුතුවල යෙදෙන කණ්ඩායම් වෙනත් රාජ්‍ය නොවන කටයුතුවල කණ්ඩායම් අතරින් වෙන්කොට දැක්වීමේ පදනමක් නැත. වාණිජ කටයුතුවල යෙදෙන රාජ්‍ය නොවන සංස්ථාවක් හෝ අධ්‍යාපන කටයුතුවල යෙදෙන රාජ්‍ය නොවන සංස්ථාවක් හෝ විවිධාකාර ස්වේච්ඡා කටයුතු වල යෙදෙන කණ්ඩායමක් වෙන් කිරීමේ පදනමක් නැත. ඔවුන් සියල්ලෝ එක සේ රාජ්‍ය නොවන කටයුතුවල යෙදෙති. ඉහත සඳහන් කළ සියලු කණ්ඩායම් මෙන්ම ස්වේච්ඡා කණ්ඩායම්ද සාධාරණව හා විවේචනශීලීව නිර්මාණය කරන ලද නීතිමය රාමුවක් තුළ කටයුතු කරනනාක් දුරට ඔවුන්ට විරුද්ධව නීති පැනවීම නීතිය ඉදිරියේ

ඇති සමානාත්මතාවය කඩකිරීමකි. එසේ නීතිමය රාමුවක් තුළ සිදුකරන ක්‍රියා රාජ්‍ය විරෝධී ක්‍රියා විය නොහැකිය.

පිට රටින් ආධාර ලැබීම පිළිබඳව ද බැලිය හැක්කේ එම දර්ශන පථයෙන්ම පමණ ය. ඉහත සඳහන් ව්‍යාපාර මෙන්ම ස්වේච්ඡා කණ්ඩායම්ද ඔවුන් ලබන මුදල් පිළිබඳව වංචනිකත්වයෙන් තොරවීමටත් දූෂණයෙන් තොරවීමටත් නීතියෙන් බැඳී සිටී. ඒ පිළිබඳව සාධාරණව හා විවේචනශීලීව ගොඩනැගී ඇති නීතීන්ට අනුගත නොවීමට ඉන් කිසිවකුට වුවද අන් කිසිවකුට මෙන් අවසරයක් හෝ ඉඩකඩක් නොපැවතිය යුතුය. මෙයින් අදහස් වන්නේ නීතියෙන් ඔවුන් අන් සියල්ලන් මෙන්ම ආරක්ෂා කළයුතු බවය. නීතියේ ආරක්ෂාව ඔස්සේ ඔවුන් ඉවත් කිරීමට කිසියම්ම හෝ පදනමක් නැත. නීති උල්ලංඝනය කිරීමේදී ප්‍රතිවිපාක ලැබීම කාටත් පොදුය. නීතියේ ආරක්ෂාවද කාටත් පොදුවිය යුතුය.

එම නිසා මෙසේ පරිහානියට ගිය සමාජයක් පිළිබඳව ඇතිවන කම්පාව හා කනස්සල්ල මහ හඬින් කියන්නටත් වෙනස්කම් ඇතිකර ගැනීමට විවෘත කටයුතු කිරීමටත් ඇති අයිතිය මර්දනය කිරීමට ඉදිරිපත් වන්නෝ ඉහත පරිහානියේම කොටසක් ලෙස ඇතිවූ මර්දන යන්ත්‍රයේ හස්ත ලෙස දැකිය යුතුය. ස්වාධීන කණ්ඩායම්වලට විරුද්ධව ප්‍රකෝපකාරී කථනයේ හා ක්‍රියාවලියේ යෙදීම මර්දනයේම කොටසකි. ඔවුහු දේශප්‍රේමී වීරයන් ලෙස පෙනී සිටීමට උත්සාහ කළත් ඔවුහු ඇත්තෙන්ම සමාජ පරිහානියේ නියෝජිතයෝය. ඔවුන්ගේ ප්‍රවණ්ඩ ක්‍රියා ඔස්සේ කෙරෙනුයේ තනි මිනීමැරීම් සඳහා පමණක් නොව විශාල කණ්ඩායම්වලට හිරිහැර කිරීම් දක්වාම මර්දනයට සහභාගී වීමය. රජය විසින් දැඩි මර්දන පියවරයන් එනම් පැහැරගෙන යෑම්, අතුරුදහන් කිරීම්, මිනීමැරීම්, සමූහ මිනිවළවල් ඇතිකිරීම්, වධ හිංසා කිරීම් හා වධ හිංසා කිරීම් සඳහා කඳවුරු පවත්වාගෙන යෑම් ආදිය පමණක් නොව අස්ථාන ගත වූ විශාල ජනකායන්ට පවා අමානුෂිකව ප්‍රතිචාර දක්වනුයේ මෙවැනි මර්දනකාරී හස්තයක් ස්වේච්ඡා සංවිධානවලට විරුද්ධව සාර්ථකව ක්‍රියා කිරීමට පසුබිම

සාදාගත්තායිත් පසුවය. එය සාදා දෙන්නෝ ඉහත කී ක්‍රියාවල යෙදෙන්නෝය. මිනීමැරුමක යෙදෙන සොල්දාදුවා හෝ ක්‍රස්තවාදියාත් ස්වාධීන සංවිධානවලට විරුද්ධව කටයුතු කරන ක්‍රියාධරයාත් අතරින් වඩාත්ම භයානක ක්‍රියා කලාපය ඉටු කරන්නේ මෙවැනි සමාජයේ මූලික ආචාර ධර්මවලට විරුද්ධව කටයුතු කරන අයය. අතීතයේ ලෝකයේ සියලුම මර්දනකාරී අවස්ථාවන්හි මෙවැන්නෝ සිටියහ. අද ලංකාව මුහුණ දෙන පරිහානි සමය තුළ එවැන්නන් බෝවී තිබීමද පුදුමයක් නොවේ. එහෙත් ඔවුන්ගේ ක්‍රියා කලාප පිළිබඳව සමබර විචාරශීලී හා සාධාරණ වටහා ගැනීමක් කරා ළඟාවීම පරිහානියට විරුද්ධව පැන නගින්නාවූ බිජයන් ආරක්ෂාකර ගැනීම සඳහා අත්‍යාවශ්‍ය වේ.

වේයන්ගොඩට ඉරපායන දුවසක් ඇතිවෙයිද?

මෙම ලිපිය මහ මුදලි සර් සොලමන් ඩයස් බණ්ඩාරනායක (KCMC) යන අය විසින් රචිත ‘මතකයේ ඇති ඊයේ දිනයන්’ (REMEMBERED YESTERDAYS) යන ප්‍රකාශනය සම්බන්ධයෙනි. ළඟදී බලංගොඩ දී මානව හිමිකම් අධ්‍යයන සඳහා පැවැත්වූ රැස්වීමකදී ජාන පිළිබඳව කර්තෘකරමින් ජාන තුළ ඉහළ පහළ හේදයන් නැති බවත් මේ හේද තිබෙන්නේ සමාජ තත්ත්වයන් තුළ බවත් ප්‍රකාශයක් කළ දේශකයකුට අමුතු අත්දැකීමකට මුහුණ දීමට හැකිවිය. රැස්වීමේ සිටි එක් මහලු කාන්තාවක් නැගීසිට මෙසේ කීවාය. “අද බලංගොඩට ඉර පැව්වාය” යනුවෙනි. මෙම ප්‍රදේශවල පැතිරී පවතින අසමාන සැලකිල්ල මේ මහලු ස්ත්‍රියගේ වචනවලින් ප්‍රකාශයට පත්විය.

බලංගොඩ මෙන්ම වේයන්ගොඩ දැගී ජනතාව බොහෝ සේ තැළී පෙළී පවතින ප්‍රදේශයකි. අප කථාවෙහි විරයා වන සොලමන් ඩයස් බණ්ඩාරනායක (මින් පසු සොලමන් යනුවෙන් හැඳින්වේ) ගේ පොතෙහි පසුබිම වන්නේද වේයන්ගොඩ ප්‍රදේශයයි. “මම වේයන්ගොඩ හොරගොල්ලේ 1862 මැයි 22 වන දින උපන්නෙමි” යනුවෙන් මේ පොත පටන්ගැනේ. මේ වන විට තමන්ගේ පවුලට වේයන්ගොඩ ජීවත් වී අවුරුදු සීයක පමණ පවුල් ඉතිහාසයක් ඇතැයි සඳහන් වේ. සොලමන්ගේ මුත්තා වූ දොන් සොලමන් ඩයස් බණ්ඩාරනායක සමග බ්‍රිතාන්‍ය ආණ්ඩුව

සම්බන්ධකම් අරඹන ලද්දේ බ්‍රිතාන්‍ය හමුදා වෙරළබඩ ප්‍රදේශයන්ට පැමිණීමත් සමඟ බව ඔහු කියයි. 1820 දී එකල සිය නෑ කෝරළයේ නැගෙනහිර ප්‍රදේශයේ මුදලි වූ ඔහු 1820 දී හොරගොල්ලේ මුල් ගොඩනැගිල්ල ගොඩනැගූ බව ඔහු කියයි. ඉන් පසු ඔහුගේ පියා එම මුදලි තනතුරට පත්විය. හොරගොල්ලේ වලව්ව එවකට (1862) පැවති ස්ථානය පිළිබඳව අසුරු කර්තව්‍යක් ඇතැයි කියන ඔහු එම ස්ථානය තෝරාගෙන ඇත්තේ ඔහුගේ සීයා ගමන්කරන විට එම ස්ථානයේදී කිරිඉබ්බෙක් දුටු නිසායැයි කියයි. ඉන්පසු ක්‍රමයෙන් හොඳින් අස්වැන්න ලැබෙන ගොවිතැනද, පොල්ද, කැලය කුළින් මතු වූ හැටිද කියවේ. පවුලේ සාමාජිකයන්ට බ්‍රිතාන්‍ය ආණ්ඩුවට කරන ලද සේවාවන් පිළිබඳව ඔවුන්ගෙන් සැලකිලි ලැබුණ සැටින් නම්බුනාම ලැබුණු සැටින් වෙනත් විවිධාකාරයේ පිළිගැනීම් ලැබුණු සැටින් ඔහු සඳහන් කරයි.

“නමන්ගේ යටතට පත්වන රටවල් තුළ නමන්ගේ ගුහණය ශක්තිමත් කිරීමට බ්‍රිතාන්‍යයන්ට හැකිවී ඇත්තේ නමන් වෙත පුදුන වටිනා සේවයන් පිළිබඳව අගය කිරීම ඔවුන් ප්‍රකාශයට පත්කරන නිසායැයි මම තරයේ විශ්වාස කරමි. ඔවුන් මෙම න්‍යාගශීලී සාධාරණ ආකාරයෙන් ක්‍රියා නොකළ තැන්වලදී ඔවුහු පරාජයට පත් වූහ. ඇමරිකානු යටත් විජිත ඔවුනට අහිමිවිය. එහෙත් ඔවුන් මෙම අංශයේදී අඩුපාඩුකම් පෙන්වා ඇත්තේ සමහර සුළු අවස්ථාවලදී පමණි.”

ඉන් පසුව බොහෝ දුරට කියවෙන්නේ ශාන්ත තෝමස් විද්‍යාලයේ අධ්‍යාපනයත්, එහි ගුරුවරුන්ත්, එකල එහි පැමිණි ඉහළ පවුල්වල දරුවන් අතර වූ කෙළිසෙල්ලම් හා විහිලූ තහලුන් පිළිබඳවය. අශ්වකරත්තවල යෑමත්, පවුලේ මරණ ආදිය පිළිබඳවත්, බොහෝ හැලි රසකර දක්වා ඇත. යුරෝපයට යෑමට ලැබුණු අවස්ථා පිළිබඳවත් එහිදී හමුවුණු සුදු ජාතිකයන් පිළිබඳවත්, ලාංකීය මිතුරන් පිළිබඳවත් දක්වා ඇත. ලංකාවේ රේස් පැවැත්වූ ආකාරයද, සතුව සිතින් විස්තර කොට ඇත. ලංකාවට පැමිණි බ්‍රිතාන්‍ය රජ

පෙළපෙතේ අමුත්තන් හා හමුවීමට ලැබුණු අවස්ථා පිළිබඳවද, එකල රජකළ ‘වික්ටෝරියා’ රැජිනගේ දියමන්ති උත්සවය ලංකාවේ පැවති ආකාරය පිළිබඳවද, මෙහි කියවේ. සමහර අග්‍රාණ්ඩුකාරවරුන් පිළිබඳව පැසසුම් ඇත. ඔවුන් අතර ‘වෙස්ට් රිජ්වේ’ යන අයගේ නම සඳහන් වේ. පසුව ඒ නම ඔහුගේ පුතුට දෙන ලදී. ඉන් පසු නයිට් පදවිය 1908 දී ලැබුණු ආකාරයද විත්‍ර ද සහිතව වර්ණනා කොට ඇත. පසුව ‘ජෝජ්’ රජුගේ හා ‘මේරි’ රැජිණගේ කිරුළ පැලඳවීම බැලීමට යෑම සඳහා නිවාඩු ඉල්ලා සිටි නමුත් ආණ්ඩුකාරවරුන්ගේ පෙරැත්තය මත එසේ අපොහොසත්ව, ලංකාවේ නැවතී එම මංගල්ලය සම්බන්ධයෙන් උත්සව සංවිධානය කළ ආකාරයද විස්තර වේ.

ඉන් පසු විස්තර වන්නේ සමහර ක්‍රීඩා උත්සව සම්බන්ධයෙනි. පසුව යුද්ධකාලයේදී ලංකන් නුවරට ගිය සැටින් විස්තර වේ. මහා යුද්ධය යනුවෙන් විස්තර වෙන පළවන මහා යුද්ධයේ අඳුර ගැනද කියවේ. ඉතිරි පිටු වලදී ද කියවෙන්නේ එවැනිම දේය. බ්‍රිතාන්‍ය පාලනයට සම්බන්ධ කටයුතු, පවුලේ ඉලව් මගුල් හා අශ්ව රේස් වැනි ක්‍රීඩා සම්බන්ධයෙනි. මහ මුදලිකම ලැබීම පිළිබඳව ද ඉතා විචිත්‍රාකාරයේ පින්තූරයක් ඉදිරිපත් කර ඇත්තේ එයින් කොපමණ තෘප්තියක් ලැබුවාදැයි පෙන්වුම් කරමිනි. මහමුදලිකම ලබා මහ පෙරහැරින් පැමිණෙන කල්හී ලංකාවේ ගැහැණුන්ගේ ඇස් ඔහු දෙසට යොමුවී තිබූ හැටි පිළිබඳව සමහර සුද්දන් ඔහුට විහිළු කලායැයි කියවේ. එකල බ්‍රිතාන්‍යයන් කිට්ටුවෙන් ඇසුරු කළ ඔබ්බෙස්කර, දසේරම්, ද සම්පායෝ ආදී විවිධ පවුල් පිළිබඳව තැනින් තැන සඳහන් වේ.

මෙම පොත පුරාම දකින්නට නැති එක් දෙයක් කැපී පෙනේ. එනම් වේයන්ගොඩ ප්‍රදේශයේ ජීවත් වූ ජනතාව සම්බන්ධයෙනි. වලව්වට සේවය කරමින් ඔවුන්ගේ සම්පත් උදා කරදුන් වේයන්ගොඩ වැසියන්ගේ ජීවන රටාව පිළිබඳවත්, ඔවුන්ගේ ජීවිතය සංවිධානය වූ වාතාවරණය වන කෘෂිකර්මය පිළිබඳවත්, ඔවුන්ගේ යහපත සඳහා කෙරුණු පාසැල්, රෝහල් ආදී කිසිවක් පිළිබඳවත් සඳහනක් මෙම පොතෙහි නැත. පොතට පෙරවදනක් ලියන හර්බට් නෝයිස් යන බ්‍රිතාන්‍ය සඳහන් කරන්නේ ලංකාවේ ස්වභාව

ධර්මය පිළිබඳව තරමකවත් විස්තරයක් මෙම පොතෙහි තිබුණා නම් හොඳ බවය. මෙම පොත අවසානයේ එන නිගමනයෙහි මෙසේ සඳහන් වේ.

“මා පෙර ඡේදයන් හි ලියා ඇති දේ නැවත කියවීමේදී එයට තවත් බොහෝ දේ එකතු කළ හැකිව තිබුණා යැයිද, සමහර දේවල අඩුකර හෝ සාරාංශ කළ හැකිව තිබුණායැයි ද මට සිතේ. මා සඳහන් කර ඇත්තේ මට සිටි අශ්වයන් තිස්දෙනකු ගැන පමණය. එහෙත් ඔවුන් ගැන හා තව එවැනි අශ්වයන් ගැන වෙළුම් ගණනාවක් ලිවීම සුදුසුය. මට අතීතයේදී හා දැන් අයිතිව සිටි විශාල බල්ලන් ගණන ගැන ලියා නැත. එය ගැනද පෙරකී දේම කිවහැකිය.”

සතුන් පිළිබඳව ඔහුගේ තිබුණ ආදරය පිළිබඳව දැනටත් පවතින ජනප්‍රවාදයකට අනුව සොලමන් තවමත් මෙම ප්‍රදේශයේ සතුන් අතර ගැවෙසෙන බවට සාක්ෂි ඇතැයි ගැමියන් අතර මතයක් ඇත. විටින් විට ප්‍රදේශයේ ඇති හරක් පට්ටි අස්වාභාවික ලෙස දුවන බවත් පසුව ඔවුන්ගේ පිටෙහි මිනිස් හස්තයක සලකුණක් දකින්නට ලැබෙන බවත් ඔවුහු කියති.

බ්‍රිතාන්‍ය යුගයේ ඉහළ පවුල් වල පැවති මානසික තත්ත්වය වටහා ගැනීමට මේ පොත ඉමහත් රුකුලකි. ඉන්දියාවේදී මෙන් නොව ලංකාවේදී ඉතා සුහද හා ආදර සම්පන්න සබැඳියාවක් හදා පවත්වාගෙන යෑමට බ්‍රිතාන්‍යයෝ සමත්වූහ. එසේ සමත් වූයේ බ්‍රිතාන්‍යයන්ගේ දක්ෂ යටත් විජිත ප්‍රතිපත්තිය නිසාද, නැතහොත් මෙම ඉහළ කණ්ඩායම්වලට තමන්ට වාසිවන සම්බන්ධකම් හදාගැනීමට තිබූ හැකියාව නිසාද, නැතහොත් එම අංග දෙකම ඉතා හොඳින් ගැලපීයෑම නිසාද යන්න පාඨකයාට තීන්දු කළහැක. මෙම පොතින් ලංකාවේ නිදහස් ව්‍යාපාරයක් ඇති නොවූයේ ඇයි යන ප්‍රශ්නයට පිළිතුරු ලබාගැනීමට අදාළ පසුබිම සකසා ඇත. ඇත්තෙන්ම මෙම පොත හා මෙවැනි පොත් දැන් කාලයේ පාසැල් පොත් වශයෙන් සිසුනට ලබාදියුණුව ඇත. ලංකාවේ තවමත් පවතින බොහෝ මානසික තත්ත්වයන් වටහා ගැනීමට මෙවැනි ලේඛන ප්‍රයෝජනවත් ය.

බැහැර කළයුතු රණකාමීත්වය පරමාදර්ශයක් කරගැනීම

අමෙරිකාව විසින් ඉරාකයට විරුද්ධව යුද්ධ ප්‍රකාශ කිරීම ලොව පුරා සියලුම බුද්ධිමතුන් හා මානව හිතවාදීන් දුටුවේ මහා බේදවාචකයක් ලෙසය. මන්දයත් දෙවන ලෝක යුද්ධය අවසන් කිරීමෙන් පසු රටරටවල් අතර ඇතිවූ අවබෝධයේ ප්‍රධාන අංගයක් වූයේ අනාගත යේදී යුද්ධය මුළුමනින්ම පිටුදකීමය. එක්සත් ජාතීන්ගේ සංගමය පිහිටුවා ගැනීමේදී ලෝකයේ විවිධාකාර දේශපාලන හා ආර්ථික රටා හා මතවාද නියෝජනය කළ විවිධ රටවල් අතර පොදුවේ පැවති එක් හැඟීමක් වූයේ නැවත වරක් යුද්ධයෙන් පැනනගින දුක මිනිස් සංහතියෙන් ඉවත් කරගැනීමේ මහා අභිලාශයයි. යුද්ධය මිනිස් වර්ගයාගේ අශිෂ්ටාචාර සම්පන්නභාවයේ ලක්ෂණයක් බවත් ඉදිරි ලෝකයේ ශිෂ්ටසම්පන්න භාවය යුද්ධය වැළැක්වීමේ ශක්තිය මත මැන්න යුතු බවත් එක්සත් ජාතීන්ගේ ප්‍රඥප්තියේත් 1948 දී ප්‍රකාශයට පත්වුණු ‘මානව හිමිකම් පිළිබඳ විශ්ව ප්‍රකාශනයන්’ මගින් ප්‍රකාශයට පත්විය. යුද්ධයේ ශාපය නැවත මිනිස් සංහතිය මත නොපැමිණේවා යන්න එදා පරම බලාපොරොත්තුවක් විය. අමෙරිකාව විසින් ඉරාකයට විරුද්ධව කරන ලද යුද්ධ ප්‍රකාශය මගින් මෙම මහා අභිලාශයට මරු පහරක් වැදී ඇතිබව ප්‍රකාශකරමින් මේ සියල්ලෝ කම්පාවූහ. දියුණු යැයි කියන රටවල් ගණනාවකම දසදහස් සංඛ්‍යාත ජනතාවෝ මේ ප්‍රශ්නය මතම පාරට බැස්සෝය. යුද්ධය මානව

ශිෂ්ටාචාරයට අභියෝගයක් ලෙස දැකීමට පටන්ගැනීම ඇත ඉතිහාසයේ පටන් එන්නකි. ඉපැරණි ග්‍රීසියේ යුද්ධයට විරුද්ධව පැනනැගුණු කලකිරීම් සහිත වින්තනය එහි බිහිවූ කලාකෘතීන් මෙන්ම දර්ශනවාදී සාහිත්‍යයෙන්ද පිළිබිඹු කරයි. රෝම අධිරාජ්‍යයේ වැටීම වටා ලියැවී ඇති විශාල සාහිත්‍යය ඔස්සේ කියැවෙන්නේ යුද්ධයේ කුරිරු බවයි. ඉන්දියාවේ මහා අධිරාජ්‍යයෙකු වූ චණ්ඩාශෝකයා මුලින් නම් වූ පසුව ධර්මාශෝකයන් බවට පත්වූ මහා අධිරාජ්‍යයා යුද්ධයෙන් කම්පාවුණා පමණක් නොව යුද්ධයට මුලුමනින්ම පිටුපාමින් එකල පැතිරෙමින් පැවති බුදුදහමේ අනුග්‍රාහකයකු වෙමින් ලෝකයේ සුවිශේෂ තැනක් හිමිකරගත් පාලකයන් විකදෙනකු අතරට එක්විය. යුද්ධයේ අනිටු පලවිපාක ගැන වැටහීමක් මහාවංශයේ එළාර දුටුගැමුණු යුද්ධය කියවීමෙන් ද ඇතිවේ.

ටෝල්ස්ටෝයිගේ යුද්ධය හා සාමය යුද්ධයට විරුද්ධව ලියවුණු ඉමහත් වටිනාකමකින් යුතු කෘතියක් විය. පසු කාලීනව යුද්ධයට එරෙහිව මතු වූ විවිධ දර්ශනවාද කෙරෙහි මෙම කෘතිය බලපෑ බව විචාරකයෝ එකඟව කියති. විශ්ව සාහිත්‍යයේ යුද්ධයට එරෙහිව පළවන කෘතීන් අඛණ්ඩව දැකිය හැකිය. විශේෂයෙන්ම පළවෙනි හා දෙවන ලෝක යුද්ධ සමයන්හිදී හා ඉන් පසුව බිහිවූ ඉංග්‍රීසි කවීන් අතර යුද්ධයේ නිශ්ඵල භාවයන් යුද්ධයට පසුබිම් වන පටු මානසික තත්ත්වයන් හෙළා දැක ඇති අතර රණකාමීත්වය වර්ණනාකිරීම සඳහා දේශපාලඥයන් ගෙනයන ප්‍රචාර ඉතා රුදුරු ලෙස අපහාසයට භාජනය කොට ඇත. ඉන් එක් කවියක පිටරට බිමක වැළඳුණු සොල්දාදුවකු ඔහුට හිමිවූ මවුබිම එය යැයි උපහාසශීලීව කියයි.

යුද්ධය රසබර කරන ප්‍රචාර

යුද්ධයෙන් යම් වාසියක් බලාපොරොත්තුවන්නෝ රණකාමීත්වය පිළිබඳව මහජන උද්යෝගයක් ඇතිකරවා ගැනීම සඳහා ඒ පිළිබඳව මතුපිටින් රසබර සේ පෙනෙන පින්තූරයක් මවා පාන්නට උත්සාහ කරති. ජර්මනියේ ජනයා ආර්ථික වශයෙන්

පිරිහී මානසික වශයෙන් ඉතා දැඩි ලෙස පහතට වැටී සිටි කාලයකදී ඔවුන් රණකාමීත්වය දෙසට යොමුකරවා ගැනීමට 'ඇඩොල්ෆ් හිට්ලර්' හා ඔහුගේ අනුගාමිකයෝ තමන්ගේ දක්ෂතාව හා ජනසංනිවේදනයේ ඇතිවෙමින් තිබූ දියුණුව උපයෝගී කොට ගත්හ. ජර්මන් ජාතියකයන් ආර්යයන්ගෙන් පැවත එන සුවිශේෂ මෙන්ම අන් සියලු ජාතීන් අභිබවා යන අභිමානයකට උරුම වර්ගයකැයි හුවා දැක්වීම කෙරුණේ මෙම රණකාමීත්වය උද්දීපනය කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය වූණාවූ මධු පානයක් වශයෙනි. රටේ පදිංචිව සිටි පුසු' ජාතිකයන් මුලුමනින්ම විනාශකර දැමීමේ අරමුණ ද ගොඩනැගුණේ එම සුවිශේෂීය ජාතිය පිළිබඳව ජර්මානු මතසේ පැළපැදියම් කිරීමට සමත් වූ දේශපාලන දර්ශනවාදයමය. මුලින් යම් යුද්ධයන් දිනා පසුව මහා පරාජයන් ලබන්නට පටන්ගන්නාට පසු ජර්මානුවන් තුළ රෝපණකර තිබූ රණකාමීත්වයේ අභිමානය පිළිබඳ අදහස් දෙදෙරා ගියේය. පරාජය ඉදිරියේ විශාල වශයෙන් විනාශ වී යාමට වඩා පරාජය පිළිගෙන යටත්විය යුතුය යන සංකල්පයක් ඇතිවූ විට ඒ ගැන ඇඩොල්ෆ් හිට්ලර් බොහෝ සේ කලකිරුණු බවත්, කිපුණු බවත් විචාරකයෝ පෙන්වා දෙති. තමා බලාපොරොත්තුවූවා සේ අඛණ්ඩව රණකාමීත්වයක් ප්‍රදර්ශනය කරමින් අවසානයක් දක්වා සටන් කිරීමට අකමැත්තක් දක්වූ තමන්ගේ ජර්මන් ජාතිකයන්ගෙන් පළිගතයුතුයැයි ඔහු අවසානයේ කල්පනාකළ බව මේ කාලය පිළිබඳ විමර්ශනය කර ඇති ඉතිහාසඥයෝ කියති. අන්ත පරාජිත තත්ත්වයක සිටියදී අමෙරිකාවට විරුද්ධව යුද්ධ ප්‍රකාශකිරීමේ උමතු ක්‍රියාව සමහර විවේචයකයන් දකින්නේ එසේ ජර්මන් ජාතිකයන්ගෙන් පිළිගැනීම සඳහාම කළ ක්‍රියාවක් ලෙසය. රට රටවල් අතර සිවිල් යුද්ධය මෙන්ම රටක් අභ්‍යන්තරයේ ඇතිවන යුද්ධ ද අවිචාර වනවා පමණක් නොව කාටත් විනාශකාරී යුද්ධ බවට පත්වේ. රටවල් දෙකක් අතර ඇතිවන යුද්ධයට වඩා රටක් අභ්‍යන්තරයේ එකිනෙකා අතර ඇතිවන සිවිල් යුද්ධය තුළින් ඇතිවන විනාශය වඩාත් බියකරු බවත් වඩාත් කල් පවතින බවත් විචාරකයන් විසින් පෙන්වා දී ඇත. ඒ පිළිබඳව පෙන්වුම්කරන උදාහරණ ගණනාවක් ආසියාවේම පවතී. වියට්නාම් යුද්ධය පැවතුණු සමයෙහි ඇතිවූ ගැටළු මගින්

වියවුල් කරනු ලැබ අභ්‍යන්තර සිවිල් අරගලවල පැටළුණු කාමිබෝජය ලක්ෂ ගණනක මරණවලට ගොදුරුවීමත් සමගම පොල්පොට්ගේ උමතු දේශපාලන අදහස් ක්‍රියාවට නගාගත හැකිවූ තැනක් බවට පත්වූයේය. ඉතා ලෙහෙසියෙන් පොල්පොට් ගේ කොමිනියුස්ට් පක්ෂය කාමිබෝජයේ සියලු බලය අත්පත්කර ගත්හ. ඉන් වසර 4 ක් ඇතුළත රටේ සිටි මිලියන 7 ක පමණ ජනගහනයෙන් 1/7 කට වැඩි ප්‍රමාණයක් විනාශ වී යන ලෙස අභ්‍යන්තර සිවිල් ආරවුල දිග්ගැස්සිණි. වියට්නාම් රටෙහි මැදිහත්වීම මත පොල්පොට් පලවා හැරිය හැකිවූ නමුත් ඉන්පසු දශකය තුළම කාමිබෝජයේ දේශපාලන කණ්ඩායම් හතරක් බිහිවී ඒවා එක් එක් බිම්භාග අල්ලා ගනිමින් එකිනොකට විරුද්ධව මාරාන්තික යුද්ධයක යෙදුණේය. ලෝකයේ වැඩිම බිම්බෝම්බ ගණනක් වළලා තිබූ රට කාමිබෝජය බවට පත්විය. එක්දහස් නමසිය පනස් ගණන්වලදී ලබා තිබූ සියලු ප්‍රගතීන් නැතිවෙමින් ගල් යුගයේ රටක් බවට කාමිබෝජය පත්විය. සිවිල් යුද්ධයක ආනිශංස දැක බලාගැනීමට කැමති කවරෙක් වුවද කාමිබෝජයේ සංචාරයක යෙදෙනු වටී. නැවත වරක් කාමිබෝජයට හිස ඔසවා ගැනීමට කොපමණ කාලයක් යාවිද කියා හිතාගැනීමටත් අමාරුය.

රණකාමීත්වය පරමාදර්ශයක් කොට කිසියම්ම හෝ රටකට පමණක් නොව ජනකොටසකටද තමන්ගේ ඉදිරිමාවත් සාර්ථකව වැඩිදියුණුකරගත නොහැක. වර්ගවාදය මුල්කොටගෙන පවතින යුද්ධයන්ගේ ආනිශංස පෙර පැවති සෝවියට් දේශයට බැඳී තිබූ විවිධ රාජ්‍යයන් අතර අභ්‍යන්තරයෙන් පැනනැගුණු මහත් විනාශකාරී සිවිල් යුද්ධ ඔස්සේ පිළිබිඹු කරයි. බොහෝ විට ජනවාර්ගිකයැයි කියන ආරවුල් පසු පස ඇත්තනේ වර්ග අතර ප්‍රශ්න නොවේ. ඒවා පිටුපස ඇත්තේ විවිධාකාර දුෂ්ඨ ආර්ථික හා දේශපාලන අරමුණු ඉටුකරවා ගැනීම සඳහා විවිධ පුද්ගලයන් දරන ප්‍රයත්න හා එම ප්‍රයත්නයන්ගේ ප්‍රතිඵල සේ පැන නැගෙන පාලනය කළ නොහැකි බලවේගය. යුගෝස්ලාවියාවේ පසුගිය දශකයන්ගේ ඇතිවූ සිවිල් යුද්ධ වර්ගවාදී යුද්ධ ලෙස මුලින් නම් කෙරුණද මේ පිළිබඳව කරනු ලබන නවීන පර්යේෂණ හෙළිදරව් කරන්නේ වෙනත් ආර්ථික හේතූන් මත ගන්නා ලද ක්‍රියා මේ යුද

තත්ත්වයන් ඇතිකළ බවය. ඉන් එක් විචාරකයකු කියා සිටින්නේ රජය සතුවූ දේපල විවිධ පුද්ගලයන් අතරට බෙදාගැනීම සඳහා ඇතිකරන ලද දේශපාලන ප්‍රතිසංස්කරණ හා ආර්ථික ව්‍යාපෘතීන් එම සමාජය තුළ එතෙක් කල් බැඳ තිබූ බලවේග මුදාහැර ලොව පුරාම දැක ගත හැකි වූ අතීශයින් භයානකකම සිවිල් යුද්ධ නිර්මාණය කළ බවය.

රණකාමීත්වය නොව විවරශීලීත්වය හා බුද්ධිමය හැකියාව ජනාතාවන්ගේ ශක්තිය වේ. සෑම ජනකොටසක් තුළම විවරශීලීභාවයක් බුද්ධියක් ඇත. අතීතයෙන් උරුම කරගත් ප්‍රඥාගෝචර භාවයක් සියලුම ජනකොටස් අතර ඇත. මෙම ප්‍රඥාගෝචරභාවය ඉස්මතුව ජනජීවිතයට සෙවණක් බවට පත්වන්නේ යුද්ධයේ රස්නයෙන් සියල්ල දවාලන්නට ඉඩකඩ නැති තැනදීය. මෙම අතීත ප්‍රඥාගෝචරභාවයක් වත්මන් තත්ත්වයන් හා හැකියාවන් තේරුම් ගැනීමට හැකි විචාර බුද්ධියක් මගින් අත්පත් කර ගත හැකි සම්පත් අවි ආයුධ මගින් ලබාගත නොහැකි බව ඉතිහාසයේ සියලු අත්දැකීම්කින්ම හෙළිදරව් වේ. රණකාමීත්වයේ ප්‍රචාරකවාදය බැහැර කිරීමට නොහැකිවූ කල්හී සිවිල් යුද්ධයේ අවිධිමත් අවිචාරමත් සිද්ධීන් මැද්දේ අතරමං වීමට සියල්ලන්ටම සිදුවේ. රණකාමීත්වය වචන්තට ප්‍රයත්න දරන සියල්ලෝම මෙවැනි අවිධිමත් විනාශකාරී මානව අත්දැකීම්වලට අතවනන්නෝ වෙති.

ලංකාවේ උගතුන්ගෙන් තුරන් නොවූ සාහසිකත්වය හා කෘෂිකර්මය

විශ්ව සාහසිකය අනුව බලන කල උගතා හෝ බුද්ධිමතා යන අදහස මගින් පිළිබිඹු කරන්නේ සංයමයෙන් යුතු, පටු අදහස් ඉක්මවා ගිය, පරිනතභාවයක් ළඟාකරගත්, සමබර දුෂ්ඨියකින් කල්පනා කරන හා කථාකරන විෂයය පිළිබඳව කරුණු දැක්විය හැකි, අවබෝධය මගින් මානව අනුකම්පාව හිමිකරගත් අය ය. සාහසිකභාවය හා කෘෂිකර්මය උගතුන් පිළිබඳ එම විශ්ව සංකල්පය හා නොගැලපේ.

එහෙත් ලංකාවෙහි උගතුන් බොහෝ දෙනෙකුට නම් ඉහත සඳහන් ගුණ පවතිනවායැයි කිව නොහැකිය. සමාජයේ එකිනෙකා අතර සම්බන්ධයේදී ඔවුන් බොහෝ විට පිළිබිඹු කරන්නේ සාහසිකත්වයේ හා කෘෂිකර්මයේ ලක්ෂණයෝ වෙත්. ඉහත පරම්පරාවලදී ගැමියන් මර්දනය කිරීම සඳහා ඉහළ පවුල් විසින් උපයෝගී කරගෙන තිබුණු සාහසිකත්වය හා කෘෂිකර්මය ඔවුහු උරුම කරගෙන සිටිති. බ්‍රිතාන්‍ය සමයෙන් පටන්ගත් මුල් යුගයේ උගතුන් ඇතිවූයේ ද ඉහත සඳහන් ප්‍රබල පවුල් තුළින්ම ය. පසු කාලයේදී එසේ නොවූ පවුල් තුළින් උගතුන් බිහිවූ නමුත් එම උගතුන් අතරින් යම් නිලයක් බලයක් ලැබෙන අයගෙන් වැඩි දෙනෙක් ඉහත සඳහන් සාහසිකත්වයේ හා කෘෂිකර්මයේ ගතිගුණ තමන්ගේ මානසිකත්වය තුළද හැසිරීම තුළද පැලපදියම් කරගත්හ.

මොළය හා හදවත

මොළය තුළ විවිධ විෂයයන් පිළිබඳ උගත්කම නිසා ඇතිවන කර්ක ඥානයක් හදවත තුළ අතීතයෙන් උරුම කරගත් සමාජ සම්ප්‍රදායන් ඔස්සේ ඇතිවූ සිතුවම් පැතුම් හා ප්‍රායෝගිකව ක්‍රියා කිරීම් තුළ ඇති පළපුරුද්දක් අතර තෙරපෙන ඔවුහු අතීතයින් දෙබිඛි ජීවිත ගත කරති. බාහිර වශයෙන් අධ්‍යාපනයක් ලැබූ හා ශිෂ්ටත්වයක් හිමිකරගත් අය ලෙසත්, සමාජ ජීවිතයේදී අතීතයින් කෘෂර හා සාහසික ලෙස හැසිරෙන්නන් ලෙසත්, ඔවුහු එම දෙබිඛිභාවය ප්‍රදර්ශනය කරති. රටේ පවතින සාමාන්‍ය ජීවිතයට හුරුපුරුද්දක් නැති අයෙකු මෙම උගතුන් සමඟ කථාකරන විට සමහර විට ඔවුන්ගේ දැන උගත්කමත් ඔවුන් හැසිරෙන විලාසයෙන් පිළිබිඹු කරන ශිෂ්ටසම්පන්න භාවයක් දකිති. මතුපිට තලය පමණක් දකින තාක් දුරට ඔවුන් කියන්නේ “කොච්චර හොඳ මිනිස්සුද, කොච්චර දක්ෂ මිනිස්සුද” යනුවෙනි. එහෙත් ටික කලකින් ඇසුර ගැඹුරුවන කල, එම පිටස්තරයන්ට වුවද ඉහත සඳහන් දෙබිඛිභාවය පෙනෙන්නට පටන්ගනී. බුද්ධිමය ජීවිතය වෙස් ක්‍රීඩාවක යෙදෙන ක්‍රීඩකයෙකු මෙන් පාවිච්චිකරන මොවුහු එම ක්‍රීඩාවෙන් එපිට සැබෑ ජීවිතයේදී ශීලාවාර යැයි පිළිගත් සියලුම සීමා හා ප්‍රමිතීන් කඩති.

නිදහසින් පසු කාලය සලකා බලන කළ මෙම දෙබිඛි හැදියාව ඉතා පැහැදිලිව ඉස්මතුවී පෙනෙයි. කෙළින්ම හෝ වක්‍රව දේශපාලන ජීවිතයට එළඹුණු ලංකාවේ උගතුන් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය පිළිබඳ දෙඩීමෙහිලා අතීතයින් දක්ෂයෝ වූහ. සමානාත්මතාව මත පදනම්වන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය පිළිබඳව ආකර්ෂණීයව කථාකිරීමට ඔවුනට පුළුවන්කම තිබුණේ ය. පාර්ලිමේන්තුවේ සෞචර්‍යභාවය පිළිබඳව දෙඩූ දෙඩවිලි කොතරම් හොඳ ද කියා හැන්සාඩ් වාර්තා වලින් දැකබලා ගැනීමට පුළුවන. අධිකරණයේ ස්වාධීනත්වය පිළිබඳව දෙසූ දෙසුම් හා නඩු තීන්දුවල පවා සටහන්කර ඇති ලස්සන වාක්‍ය කාගේත් සිත්වුවද ආකර්ශනය කරන සුලුය. විධායකය ගන්නා තීන්දු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී මූලධර්ම උල්ලංඝනය කරන කල්හි ඒවා අවලංගුකොට මූලිනුපුටා දැමීමේ අයිතිය අධිරණයට පවතින ආකාරය කොතරම් හොඳින් විස්තරකර තිබේද?. එහෙත් මේ සියල්ල දශක

ගණනක් තුළ මුලුමණින්ම අහෝසිකරන ලද්දේ කොතරම් ලෙහෙසියෙන්ද? අතීතයේ කිවූ දේ හා තම හදවත තුළ ඉතා ගැඹුරින් ග්‍රහණය කොටගෙන එල්බගෙන සිටියා නම්, එසේ ලෙහෙසියෙන් හැවක් අරින්නා සේ ඒ සියලු මූලධර්ම අතහැරදැමීමට හැකියාවක් ඇතිවූයේ කෙසේද?. නළුවන් රඟපෑම් අවස්ථාවලදී තමන් විසින් ආරූඪකර ගන්නාවූ වර්තය පිළිබිඹු කිරීම සඳහා කියන වචන හා කරන කෙරුම් වලට අසමාන දෙයක් ලංකාවේ උගතුන් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය පිළිබඳව කියූ දේ අතර පවතින්නේද?

සමානාත්මතාවයන් හා මර්දනය

1948 නිදහස් ලබාගත් අවස්ථාවේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය පිළිබඳව මහ හඬින් දෙඩුවෝ ඉන් වසර පහක පමණ කාලයක් තුළ ඇතිවූ හර්තාලය මර්දනය කිරීම සඳහා සාහසිකව හැසිරුණහ. හර්තාලයෙන් ඇතිවූ සිද්ධියට ප්‍රතික්‍රියා කිරීමෙහිලා පාලකයන් සිතූ ආකාරය හර්තාලයෙන් පසු සිදුවූ පාර්ලිමේන්තු විවාද පිළිබඳ හැන්සාඩ් වාර්තා කියවීමෙන් දැකගත හැක. නයින් මෙන් කිපී සිටි සමහර දේශපාලන නායකයෝ දෙවන ලෝක සංග්‍රාමයේදී පවා බ්‍රිතාන්‍යයන් රැකි මූලික නීති සම්ප්‍රදායන් අතහැර දමමින් මර්දනයේ යන්ත්‍රය තියුණුකර ගැනීමට කටයුතු කළහ. බ්‍රිතාන්‍යයෝ ඔවුන්ගේ රට තුළ එකල තිබූ සමාජ විපර්යාස මත වෘත්තීය සමිති ව්‍යාපාරය සාමාන්‍යයෙන් ස්වාභාවික දෙයක් ලෙස පිළිගත්හ. එහෙත් ලංකාවේ මුල් අගමැතිවූ ඩී. එස්. සේනානායක ප්‍රකාශ කලේ ඔහු මළාට පසු නාගයෙකු වශයෙන් හෝ ඉපිද මෙම කම්කරු නායකයින්ට දෂ්ඨකරන බවය. ඇත්තෙන්ම කාලයාගේ ඇවෑමෙන් එවැනි නයී වෛරයක් සාමාන්‍ය ජනතාවගේ අයිතිවාසිකම් උදෙසා ඉදිරිපත් වන සියල්ලන් කෙරෙහිම පුනරුත්ථානය කර ගැනීමට මෙම දේශපාලන බුද්ධිමතුනට හැකිවිය. ලංකාවේ මර්දන යන්ත්‍රය ශිෂ්ට ලෝකයේ සියලුම නෛතික මූලධර්ම ඉතා සුළුකාලයක් තුළ ඉතා දරුණු අන්දමින් අතහැර දමන ලදී. දස දහස් ගණන් පුරවැසියන් අත්අඩංගුවට ගැනීමෙන් පසු වද දී තොරතුරු ලබාගෙන, මරා, පුළුස්සා, අතුරුදහන් කිරීම නීත්‍යානුකූල කරගැනීමට තරම්

සාහසිකත්වයක් ලංකාවේ දේශපාලන භූමියේ බුද්ධි ක්ෂේත්‍රය තුළ ඇතිවුවා පමණක් නොව මුල්බැස ගත්තේය. ලංකාවේ වත්මන් නීතිමය පද්ධතියේ දීර්ඝ ඉතිහාසය සම්බන්ධයෙන් කොපමණ උදාර කියුම් කියා තිබුණත්, අද ප්‍රායෝගිකව එම නීති සම්ප්‍රදායන්හි ඉතිරිව තිබෙන අංග මොනවාද?.

සාහසික මර්දනයට උගතුන්ගේ සහයෝගය

සමාජයේ විශාල උගතුන් පිරිසක් විවිධ ක්ෂේත්‍රයන්හි බිහිවී ඇත. එහෙත් ඔවුන් අතරින් කීදෙනෙක් පසුගිය දශක තුළ ලංකාවේ සෑම ප්‍රදේශයක් පුරාම පතුරුවනු ලැබූ මර්දනයේ දඩි හස්තය මගින් කරන ලද සාහසික ක්‍රියා පිළිබඳව තම මුවහැර කථාකිරීමට ඉදිරිපත් වී තිබේද? මෙසේ බුද්ධිමතුන් අතර සමාජ ප්‍රශ්න සම්බන්ධයෙන් දැඩිව නිහඬවීම හුදෙක් භීතිය නිසා ඇතිවූකැයි සිතීමට අමාරුය. මන්දයත් බුද්ධිමතුන් විශාල ප්‍රමාණයක් යම් හැසිරීම් අශීලාචාරයැයි හෝ නොහොඹනා යැයි තරයේ කීමට පටන්ගත හොත් එයට සවන් නොදී සිටීමට කිසිම පාලකයෙකුට හැකියාවක් නැත. කිසියම්ම හෝ දේශපාලන බුද්ධියක් ඇති පාලකයෝ තම සමාජය තුළ ගැඹුරින් මතු වන විවේචන නොතකා හැරීමට බැරි බව දනිති. අශෝක මහා අධිරාජයා බුදුදහමට ගරුකරන්නකු හා අනුග්‍රාහකයකු බවට පත්වූයේ එකල ඉන්දියාවේ බුදුදහම ඉතාම ප්‍රබල හඬක්ව පැවති නිසා යැයිද, එය නොතකා හැර සිටීමට තියුණු දේශපාලන බුද්ධියක් තිබූ ඔහුට නොහැකිව තිබූ නිසා යැයිද ඉතිහාසඥයෝ කියති. එහෙත් බුද්ධියේ හඬ තුළින් සාහසිකත්වයේ හා කෲරත්වයේ හඬ මැඩලීමට ලංකාවේ බුද්ධිමතුන්ට නොහැකිවී ඇත්තේ ඔවුන් ලබා ඇති බුද්ධිමය ජයග්‍රහණ මොළය ඉක්මවා හදවත කරා ළඟාවීමට තරම් ගැඹුරුවී නැති නිසා යැයි කීම අසාධාරණ විවේචනයක් නොවේ.

බුද්ධිමතුන් උපතින් ලබන කරුමයක්

ඉන්දියාවේ මෙන්ම ලංකාවේ බුද්ධිමතුන්ද උරුමකර උපදින කරුමයක් පවතී. එම කරුමය නම් රණකාමී බ්‍රාහ්මණයන් විසින්

ඉන්දියාව තුළ මුලින් ස්ථාවර කොට පසුව ලංකාව තුළටත් ගෙනවුත් ගැඹුරින් පැලපදියම් කළ කුලධර්මයේ මූල ධර්මයන්ය. එය කරුමය සේ පවතී. ඉන්දියාවේ රණකාමී බ්‍රාහ්මණයෝ මුල් බුදුදහම සාහසිකව හා කෲරව විනාශකර දුමු ආකාරය කොතරම් අංග සම්පූර්ණ වූවාද යත්, මුළු ඉන්දියාව තුළ පැතිර ගොස් තිබූ බුදුදහම මුළුමනින්ම පිටමන් කර දැමීමට ඔවුහු සමත් වූහ. පසු කාලයකදී ඉන්දියාවේ බුදුදහම නැවත පුනරුත්ථානය කිරීම සඳහා ප්‍රබලතම උත්සාහය දැරූ බ්‍රැහීම් රාවෝ අම්බෙඩිකර් නැමති ප්‍රධාන පෙළේ ඉන්දීය නායකයා ඔහුගේ ජීවිත කාලය තුළ කරන ලද මහා පරිමාණ ගවේෂණ මගින් (ළඟකදී වෙළුම් 16 ක ඔහුගේ ලේඛන එකතුවකට මුද්‍රණය කොට තිබේ) ඉන්දියාව තුළ සිදුවූ එම ප්‍රතිවිප්ලවය වාර්තාකොට ඇත. රණකාමී බ්‍රාහ්මණයන් යනුවෙන් හඳුන්වාගත් මෙම ප්‍රතිවිප්ලවීය බ්‍රාහ්මණයෝ තමන්ගේ අරමුණ ඉෂ්ටකරගැනීම සඳහා මොන යම්ම හෝ අශිෂ්ටාචාර ක්‍රියාවන්හි යෙදීම වැරදියැයි නොසිතුවා පමණක් නොව එසේ කිරීම ඔවුන්ගේ පරමාදර්ශ අතරට එකතු කළේය. තම සමාජය තුළම එකිනෙකා දරුණු ලෙස බෙදා ඉන් පසු ඔවුන් අමානුෂික ලෙස පාලනය කරගැනීමේ ක්‍රමය වූ කුලදහම ඔවුහු තමන්ගේ දර්ශනයේ කේන්ද්‍රියවූ මූලධර්මයක් බවට පත්කරගත්හ. මෙම සමාජ ක්‍රමය පවත්වාගැනීම සඳහා කරන ක්‍රියා සාහසික හෝ කෲර ක්‍රියා නොවන ලෙසට තමන්ම හා බාහිර ලෝකය එකඟ කරගත හැකි අයුරින් ඔවුහු මෙම සාහසික භාවයන් හා කෲරත්වය හොඳ ආචාර ධර්මයක් සේ පැලපදියම් කළහ.

ලංකාවට ද මෙම රණකාමී බ්‍රාහ්මණ ක්‍රමය ගෙන ආ ආකාරයත්, එය පැලපදියම් කළ ආකාරයත්, මාටින් වික්‍රමසිංහ තම ලිපිවලින් පෙන්වාදී ඇත. ලංකාවේ අතීතය හොඳින් සොයාබලා ඇති කාට වුවත් ලංකාව තුළ ඉන්දියාවේ බ්‍රාහ්මණයන් විසින් ඇති කරන ලද මහා පරිවර්තනය රහසක් නොවේ. එහෙත් එය ලැජ්ජාවට හේතුවන කරුණක් වන හෙයින් හා මෙය පිළිගැනීමෙන් මතු වන ගැටළුවලට මුහුණ දීමට අකමැත්තෙන් මෙම පරිවර්තනය පිළිබඳව ලංකාව තුළ නම් එතරම් සාකච්ඡාවක් හෝ විවාදයක් නොමැත. හිතාමතා මෙම ඉතිහාසය ජනමතකයෙන් අමතක කිරීමට

ඉඩහර ඇත. එය පුද්ගලයන්ගේ නොවේ. තමුන් අදත් උරුම කියන්නේ, එම රණකාමී බ්‍රාහ්මණ දර්ශනය නම් ඒ පිළිබඳව විවේචනාශීලී නොවීම ස්වභාවිකය. කවුරුත් වුවත් තමුන් ගැඹුරින් ග්‍රහණය කර, සත්‍යය ලෙස දකින දේ පිළිබඳව විවේචනාශීලීව බැලීමට කැමති නැත. මොළයේ ජයග්‍රහණයන්ගෙන් යම් දැනීම් ලබන, එහෙත් හදවතින් බ්‍රාහ්මණ ධර්ම තුළ කිඳාබැස ඇති අයට හෝ කණ්ඩායම්වලට තම දෙබඩ බවින් මිදීමට පුළුවන් කමක් නැත. ලංකාවේ බුද්ධිමතුන් උරුම කරගෙන ඇති කරුමය එයයි.

රාහුල හිමි හා අම්බේඩ්කාර්

උදාහරණයක් ගෙන බලමු. වත්මන් කාලයේ ලංකාව තුළින් බුදුදහම පිළිබඳව ලිවීම සම්බන්ධයෙන් වැඩිම ජාත්‍යන්තර කීර්තියට පත්වූයේ වල්පොළ රාහුල හිමියන්ය. රාහුල හිමියන්ද ඔහුගේ අධ්‍යාපනයේ මුල්කාලවලදී ඉන්දියාවට ගොස් ගවේෂණ කළ ආකාරය එතුමා ගැන ගුණදාස ලියනගේ විසින් රචිත 'වල්පොළ රාහුල හාමුදුරුවෝ' යන වර්තාපදානයෙන් කියැවේ. එතුමන් එසේ මුල්කාලයේදී බුද්ධාගම පිළිබඳව ගවේෂණ කරන කාලයේදීම ආචාර්ය බ්‍රැහිම් රාවෝ අම්බේඩ්කාර්ද බුදුදහම පිළිබඳව ගවේෂණය කළේය. ඉන්දියාවේ දැන් 'දලිත්වරුන්' යනුවෙන් එනම් දරිද්‍රයන් යන අර්ථයෙන් තමන් හඳුන්වාගන්නා මිලියන 400 ක් පමණ වන ස්පර්ශයට නුසුදුස්සන් සේ සැලකූ කණ්ඩායම තුළ මුලින්ම අධ්‍යාපනය ලැබීමට අවස්ථාව ලැබූ කණ්ඩායම තුළින් බිහිවූ ආචාර්ය බ්‍රැහිම් රාවෝ අම්බේඩ්කාර් තමන්ගේ ගවේෂණයට භාජනයකරන ලද්දේ බුදුදහම පිළිබඳ ග්‍රන්ථ පමණක් නොව ඉන්දියාවේ ඉතිහාසයයි. ඉන්දියාවේ දස දෙසම ව්‍යාප්තව තිබූ බුදුදහම නැතිවී ගියේ කෙසේද?. එය නැතිකළ යුතු දහමකැයි තීන්දු කොට දරුණු සාහසිකත්වයකින් එය මර්දනය කළේ ඇයි යන පැනය ගැන ඔහු සොයා බැලුවේය. එසේ සොයන ඔහු බුදුදහම තුළ ගැබ්ව තිබූ සමානාත්මතාවයේ මූලධර්මයද කුලදහම මුළුමනින්ම අහෝසි කිරීමට අදාළ වූ ඉගැන්වීම්ද සොයාගත්තේය. ඔහු ලක්ෂ පහක ජනයා සමඟ බුදුදහම

වැළඳගනිමින් ඉන්දියාවේ දැන් මුල්බැසගෙන ඇති මූලධර්මයන්ට අභියෝග කළේය. මෙවැනි අභියෝගයක් ලංකාවෙහි මතු නොවූයේ ඇයි? මෙය ගවේෂණය කරන්නෙකුට ලංකාවේ උගතුන් තුළ පවතින සාහසිකත්වය හා කෘරත්වය පිළිබඳව යම් පැහැදිලි කරගැනීමට හැකිවනු ඇත.

ආචාර්ය අම්බේඩ්කාර් තම මරණයට පෙර තමන් සමානාත්මතාවයේ මූලධර්මය මෙන්ම සහෝදරත්වය පිළිබඳ මූලධර්මයද ඉගෙන ගත්තේ බටහිර දේශපාලන දර්ශනයෙන් නොව ඉන්දීය බෞද්ධ දර්ශනයෙන් බව කියේය. එසේ කියමින් ඔහු කළේ රණකාමී බ්‍රාහ්මණයන් උරුමකරදී තිබූ දර්ශනයෙන් අත්මිදීමය. තම දර්ශන ඔහු මෙසේ විස්තර කළේය. "කුලය ඔබ ප්‍රතික්ෂේප කරන්නේ නම් ඔබේ පරමාදර්ශී සමාජය කුමක්ද? යන ප්‍රශ්නය නිතැතින්ම මතු වේ. ඔබ මේ පිළිබඳව මගෙන් ඇසුවොත් මා පවසන්නේ මගේ පරමාදර්ශය නම් නිදහස, සමානාත්මතාවය සහ සහෝදරත්වය මත පදනම් වූ සමාජයක් වගයි. එය එසේ නොවිය යුත්තේ යයි ඔබ කියන්නේද? සහෝදරත්වයට විරුද්ධ විය හැකි කාරණයක් තිබේද? විරුද්ධ විය හැකි කිසිවක් ගැන මට සිතාගත නොහැක. පරමාදර්ශී සමාජයක් වනාහී ප්‍රගමනකාරී ගතික ස්වභාවයෙන් යුත් සමාජයක් විය යුතුය. සෑම කෙනෙකුටම එක් කොටසකට මෙන්ම අන් සියලුම කොටස්වලට වෙනස්වීමට මාර්ග විවරව තිබිය යුතුය. පරමාදර්ශී සමාජයක සවිඥානිකව සන්නිවේදනය කෙරෙන්නාවූ සහ බෙදාහදා ගන්නා වූ විවිධ අවශ්‍යතා රාශියක් තිබිය යුතුය. විවිධාකර වූ නිදහස් වූ සබඳතා පැවැත්වීමේ වෙනත් මාර්ගද තිබිය යුතුය. වෙනත් වචනවලින් කිව හොත් එය සමාජයීය අන්තර් හුමාරුවය. එනම් සහෝදරත්වයයි. වෙනත් නමකින් නම් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයයි. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය වූ කලී හුදෙක් ආණ්ඩු ක්‍රමයක් නොවේ. එය මූලික වශයෙන්ම සාමූහික සහජීවන ආකාරයකින් හා ඒකාබද්ධ සන්නිවේදනයෙන් යුත් සහබන්ධු ජීවන අත්දැකීමකි. එය අත්‍යවශ්‍ය ලෙසම අනෙකුත් මිනිසුන් කෙරෙහි ගෞරවයෙන් සැලකීමේ ආකල්පයකි. නිදහසට කිසියම් විරෝධයක් තිබේද? නිදහස්

ජීවිතයට හා ශරීරාවයන්ට තිබෙන්නාවූ හිමිකම් තුළ නිදහස වලනයකට හා ක්‍රියාකාරීත්වයට තිබෙන්නාවූ හිමිකමට විරුද්ධවනවා නම් ඒ සුඵතරයකි. මනා ශරීර සෞඛ්‍යයකින් ශරීරය පවත්වා ගැනීමට හැකියාවක් ලැබෙන ජීවනෝපායකට අවශ්‍ය උපකරණ හා ද්‍රව්‍ය සහතික කරන්නා වූ දේපළ හිමිකමේ නිදහස ගැන මේ අනුව විරෝධයක් තිබිය යුතු නැත. පුද්ගලයෙකුගේ ශක්තිය හා දක්ෂතා ඵලදායී ලෙස යොදා ගනිමින් නිදහසෙහි ඵල ලැබීමට ඉඩ නොදිය යුත්තේ මන්ද? එහෙත් ජීවිතය, ශරීර අවයව හා දේපළ පිළිබඳ නිදහසට ඉඩ දෙන අතර කුලයට සහය දක්වන්නන් ඉහත කී ආකාරයේ නිදහසකට එකඟ නොවන්නට, විශේෂයෙන් යමෙකුට තමාගේ වෘත්තිය තෝරා ගැනීමේ නිදහසට එයාකාරයෙන්ම සහය නොදක්වන්නට ඉඩ තිබේ. එහෙත් ඒ නිදහසට විරුද්ධ වීම නම් වහල්භාවය සාධාරණීකරණ කිරීමකි. මන්ද යත් වහල්භාවය යනු යටත් භාවයේ නීතිමය ස්වරූපයක් පමණක් නොවේ. එයින් අදහස් වන්නේ ජන කොටසකගේ හැසිරීම තවත් ජන කොටසක් අතින් පාලනය වීම ඉවසා දරා සිටීමට බල කෙරෙන්නාවූ සමාජ තත්ත්වයක් ඇතිවීමය. නීතිමය වශයෙන් වහල්කම නැති තැනක වුවද මේ තත්ත්වය තහවුරු විය හැකිය. එහිදී කුල ක්‍රමයෙහිදී මෙන් තමන්ගේ කැමැත්ත නොතකා සම්මත නියමයන්ට නතු වූ වෘත්තීන්හි යෙදෙන්නට සිදුවේ. සමානාත්වයට කිසියම් විරෝධයක් තිබේද? සිදුවිය යුතුවූ ලෙසින්ම ප්‍රංශ විප්ලවයේ සටන් පාඨයේදී මෙය වඩාත් විවාදයට බඳුන් වූ කොටස විය. සමානාත්වයට තිබෙන විරෝධයන් අර්ථාන්විත වනවා සේ පෙනිය හැකි සේම සියලුම මිනිසුන් සමාන නොවන බව පිළිගැනීමටද කෙනෙකුට සිදුවේ. එහෙත් එය කුමක්ද? සමානාත්වය ප්‍රබන්ධයක් විය හැකි වුවත් එය ජීවිතයට මග පෙන්වන ප්‍රතිපත්තියක් සේ පිළිගැනීම අවශ්‍යය.” (දිරිබිඳීම හා අපේක්ෂාව-බැසිල් ප්‍රනාන්දු, 2001 යන කෘතියෙන් උපුටා දක්වන ලදී)

සමානතාව හා සාහෝදරත්වය පදනම් වන්නාවූ වින්තන රටාවක් මගින් දැනට ලාංකීය බුද්ධිමතුන් තුළ පැලපැදියම් වී ඇති අසමානාත්මතාවයේ මූලයන් මත පැන නගින සාහසිකත්වය හා

කෘෂරත්වය නැතිවන තුරු අතීත උරුමයක මහා කරුමයෙන් අත්මිදීමට ඔවුනට නොහැකිවනු ඇත.

වියට්නාම් බුදුදහම

දැනට වසර ගණනකට පෙර වියට්නාමයේ හැනොයි නගරයේ පවත්වන ලද සමුළුවකට මම සහභාගි වීමි. එය රජයට අනුබද්ධ ආයතනයක් විසින් මානව හිමිකම් පිළිබඳව පවත්වන ලද ශාස්ත්‍රීය සාකච්ඡාවකි. ඊට විදේශවලින් සහභාගි වූයේ ටික දෙනෙකි. සාකච්ඡාව කැඳවා තිබුණේ වියට්නාමයේ පාසැල්වල මානව හිමිකම් ඉගැන්වීම සඳහා පොතක් නිර්මාණය කිරීමට මූලපිරිමක් වශයෙනි. එම සාකච්ඡාවේදී තරුණ වියට්නාම් කවීකාවාර්යවරියක් ඇයගේ පශ්චාත් උපාධිය සඳහා කර තිබූ පරීක්ෂණයක් මත සකස්කර තිබූ ලිඛිත දේශනයක් ඉදිරිපත් කළාය. එහි තේමාව වූයේ වියට්නාම් ජනතාව එකට එකතුකර තබන ඉතාමත් ප්‍රධාන සාධකයක් ලෙස ඔවුන්ගේ රටෙහි මුල්බැසගෙන තිබෙන බුදුදහම හේතුවූ ආකාරයයි. වියට්නාම් ඇමරිකා යුද්ධයෙහි ජයග්‍රහණය කෙරෙහි මෙම එකමුතුකම බලපෑ ආකාරය ඇය තම දේශනයෙන් විස්තර කළාය. එකමුතුකමත් එකමුතුකම තුළින් අභිමානයන් ඇතිකරවන එවැනි දහමක් තිබීමේ වාසනාව ඇමරිකාවේ සියලුම බලපුළුවන්කාරකම් හා යුද්ධෝපකරණවල ශක්තියට වඩා වැඩිවිය. කොපමණ වාසනාවක්ද?. මුල්වරට වියට්නාමයට පැමිණි බුදුදහමට එරෙහිව රණකාමී බ්‍රාහ්මණයින්ගේ ප්‍රභාරය වියට්නාමයට පැතිර නොගියේය. එමෙන්ම එය චීනයටද පැතිර නොගියේය. ලෝකයේ විශාලතම ජනකායක් වෙසෙන චීනයෙහි චීන ජාතිකයන් තුළ ඇති ඒකාත්මීයභාවය බිඳදැමීමට කුලක්‍රමය වැනි දෙයක් ඇතිවූයේ නැත. මේ ගැන ජවහල්ලාල් නේරු ඔහුගේ ‘ඉන්දියාව නැවත සොයාගැනීම’ නැමති පොතෙහි සඳහන් කරයි. එහෙත් තායිලන්තය, කාම්බෝජය හා බුරුමය යන රටවලට රණකාමී බ්‍රාහ්මණයන්ගේ ප්‍රතිවිප්ලවය පැතිර ගිය අතර එම රටවල් මුහුණදී ඇති ගැටලු ලංකාවේ පවතින ගැටළුවලට කොතරම් කීට්ටුද යන්න ඒ ගැන සුපරීක්ෂාකාරීව බැලීමේදී පෙනීයයි.

බරණැස් නුවර අබමල් දුට්ඨි

බරණැස් නුවර වාරාණාසී නමින් හැඳින්වේ. සිංහල මාධ්‍යයෙන් අධ්‍යාපනය ලැබූ කාටත් බරණැස් නුවර බුන්මදක්ක නම් රජකෙනෙකු පිළිබඳ වචන පුරුදුය. බරණැස් නුවරට මුල් වරට කරන ගමනක් යම් බලාපොරොත්තුවක් හා උනන්දුවක් ඇතිකරනුයේ ඒ නිසා විය යුතුය.

මා බරණැස් නුවරට ළඟාවූයේ වන්දනා ගමනක් සඳහා නොවේ. මගේ වැඩකටයුතුවලට සම්බන්ධ පුද්ගලයන් හමුවීමටය. එහි ගුවන්කොටුවලේ දී ඉන්දීය ජාතික ආචාර්ය ලෙනින් මා පිලිගැනීමට පැමිණ සිටියේය. ඔහුගේ පියා පෙර පරම්පරාවේ කොමියුනිස්ට්වාදියකු විය. කොමියුනිස්ට් අදහස් පිළිබඳව ඔහුට තිබූ උනන්දුව අනාගතයේ පවත්වාගෙන යාමේ අදහසින් ඔහු තම දරුවන් ලෙනින්, ස්ටාලින්, මාවෝ හා කැස්ක්‍රෝ යන නම් වලින් හැඳින් විය. ඔවුන්ගේ පවුල අයිති කුලය 'ඩාකුර්' යනුවෙන් හඳුන්වන වාරාණාසීයේ ඉතාම බලවත් කුලයයි. ඩාකුර් කුලයට අයත්වූවෝ තුවක්කුවෙන් ගනුදෙනු කරන්නන් ලෙස හඳුන්වාගනු ලැබේ. ආයුධ පාවිච්චිය මගින් තමන්ගේ අයිතීන් රැකගැනීම පාරම්පරික අයිතියක් සේ ඔවුහු සලකති.

ඔවුන්ට අයිති තරමක විශාල කොටුවක ආකාරයෙන් නිර්මාණයකර තිබූ ගෙය සහෝදරයන් අතරද බෙදාදී මව් පිය

දෙපල ද එහි ජීවත්වේ. එහි එල්ලා ඇති විශාල රූප අතර ලෙනින් හා ස්ටාලින්ගේ රූප මෙන්ම තවත් ඉන්දියයන් ගණනාවකගේම රූප දුටිමි. ඒ කාගේදැයි ඇසූ විට පිළිතුර වූයේ බ්‍රිතාන්‍යයන් විසින් එල්ලා මරණ ලද තමන්ගේ ඥාතීන්ගේ රූප බවය. එම ඥාතීන් නිදහස් අරගලය හා තිබූ සම්බන්ධය පිළිබඳව ගෞරව පූර්ව මතකයක් එසේ පවත්වාගෙන යනු ලැබේ.

එකුරු කුලයේ අයගේ ගතිගුණ පිළිබඳව ලෙනින් විස්තර කරන්නේ කිසියම් සමාජ විද්‍යාත්මක දත්තයක් විස්තර කරදීමට උත්සාහ කරන්නෙකු ලෙසය. ඔහු තමන්ගේම හැදියාව දෙස විවේචනශීලීව බලයි. කුඩාකල අම්මාගෙන් ලබා තිබූ උපදේශය වූයේ කිසියම් හෝ කොල්ලෙකුගෙන් ගුප්තිය ගෞරව පැමිණිය හොත් ඔහුට ගෙදරින් කෑම නොලැබෙන බවය. ගුප්තියක දී දිනා පැමිණිය යුතු බව මෙසේ එකුරු කුලයේ ළමයින්ට උගන්වනු ලබයි. එකුරු වරුන් අතර වාද විවාද විසඳාගනු ලබන්නේ තුවක්කු පාවිච්චිය මගිනි. එකුරුවරුන් පලිගන්නා ආකාරය අවුරුදු 14 දක්වා දික්විය හැකි යැයි ජනකර්තෘවක් පවතී.

එවැනි පසුබිමකින් පැමිණි ආචාර්ය ලෙනින් දැන් බොහෝ දුරට වෙනස්වූ පුද්ගලයෙකි. බී. ආර්. අම්බෙන්කාර්ගේ කෘතීන් කියවීම මගින් ඉන්දියාව පිළිබඳව වඩා වෙනස් අවබෝධයක් කරා ළඟාවූ බව ඔහු කියයි. ඔහු අම්බෙන්කාර්ගේ අනුගාමිකයන් විසින් ඉන්දියාවේ ඇති කරන ලද බෞද්ධ ව්‍යාපාරයේ සාමාජිකයෙකි. 'දලින්' යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබන ස්පර්ශයට නුසුදුස්සන් යැයි වර්ග කර තිබූ විශාල ජනකොටස තුළ ඔවුන්ගේ විමුක්තිය සඳහා අරගලයේ කොටසක් වශයෙන් ඉන්දිය කුල ක්‍රමයට පදනම සැලසූ බ්‍රාහ්මණ මූලධර්මයන්ගෙන් ඉවත්විය යුතු බවත් එම මූලධර්මයන්ට පදනම සැලසූ 'වේද' ග්‍රන්ථ පිළිබඳ විශ්වාසය අතහැර දැමිය යුතුවන්නේ අම්බෙන්කාර්ගේ දර්ශනයේ හරය ලෙස පැවතියේය. මුල් යුගයේ බුදුදහම බ්‍රාහ්මණ ආධිපත්‍යය බිඳදැමූ මහා පරිමාණ ජන ව්‍යාපාරයක් වූ බවත් ඒ තුළින් සමානාත්මතාව සහෝදරත්වය හා නිදහස ඉන්දියාව පුරා පතල වූයේ බුදුදහමේ ආභාශය යටතේ බවත් අම්බෙන්කාර් තම ගවේශන මගින් ඉදිරිපත් කළේය. 1956 දී

අම්බෙන්කාර් ලක්ෂ පහක පමණ විශාල ජනකායක් සමඟ බුදුදහම වැළඳ ගත්තේ 'මම හින්දු භක්තිකයෙකු ලෙස උපන් නමුත් එසේ මිය නොයන' බවට ඊට අවුරුදු විස්සකට පෙර කර තිබූ ප්‍රතිඥාවකට අනුවය. මෙසේ බුදුදහම වැළඳගැනීම මගින් ඇතිවූ නව බෞද්ධ ව්‍යාපාරය තවමත් ඉතාමත් ප්‍රායෝගික හා සංවිධානාත්මකව පවතී. එම සංවිධානය තුළ සංඝයා වහන්සේලා ඇත්තේ ටික දෙනෙකි. එය මූලිකවම ගිහි ව්‍යාපාරයකි. බ්‍රහ්මචරිණියාගේ ආධිපත්‍යය පූජක සිරිත් විරිත් හා වරප්‍රසාද ඇති කරගැනීම මගින් සිදුවූ බවට මෙම ව්‍යාපාරය තුළ මුල් බැස ඇති සිද්ධාන්තය නිසාම එවැනි පූජක පෙළපතක් තම බෞද්ධ ව්‍යාපාරය තුළ ඇති නොවිය යුතු බවට ගැඹුරු එඟතාවක් ඔවුන් අතර ඇත. එම නිසා සාමාජිකයන් බඳවාගැනීමේදී ක්‍රමවත් පිළිවෙතක් අනුගමනය කෙරෙන බව ආචාර්ය ලෙනින් මට විස්තර කළේය. එමෙන්ම බුදුදහම රූප වන්දනාවක් බවට හැරවීම වැළැක්වීමටත් බ්‍රාහ්මණයන්ගේ දෙවිවරුන් පස්සා දොරින් හෝ තම සංවිධානය තුළට ඇතුළු වීම වැළැක්වීමටත් ඔවුහු පියවර ගනිති. ආචාර්ය ලෙනින් බෞද්ධයෙකු වී කලකට පසු, ඔහුගේ ඉතා දඩි හින්දු භක්තිකයෙකු වූ බිරිඳ ඔහු අනුගමනය කරමින් බෞද්ධයෙකු වූවාය. එසේ වූයේ කිසියම්ම හෝ බලපෑමකින් නොව ඇය තුළම ඇතිවූ විවේචනශීලී භාවය හා බුද්ධිමය වර්ධනය නිසා බව ඔහු කියයි. එකුරු කුලයේ පිරිමින් පුරුෂාධිපත්‍යයට බොහෝ සේ හුරුවී ඇති බවත් එම හුරු පුරුදුකම් වලින් මිදීමට තමාට ද බොහෝ කාලයක් ගතවූ බවත් ඔහු කියයි. දැන් ඔහුගේ බිරිඳ වන 'ගුනී' ඔහුටත් වඩා පිළිගැනීමකට ලක්වී ඇති නායිකාවකි.

ආචාර්ය ලෙනින් වැඩකරන ඤාණ වන්නේ පෙර ස්පර්ශයට නුසුදුස්සන් ලෙස සැලකූ දලින් වරුන්ගේ උප කුල ගණනාවක් සමඟත්, ආහාර හිඟය නිසා කරදරයට ලක්වී ඇති කණ්ඩායම් අතරත්, දරිද්‍රතාවයෙන් පෙළෙන වනිතා කණ්ඩායම් අතර හා පොලිසියේ මෙලේච්ඡකම් නිසා ඉතා දැඩි අර්බුදයට පත්වී තිබෙන ඉන්දියාවේ අපරාධ පරීක්ෂණ ක්‍රමය වෙනස්කර ගැනීම සඳහා කටයුතු කරන්නන් සමඟත්ය.

මියන් අල්ලා ආහාරයට ගන්නා කණ්ඩායමක් ලෙස සලකනු ලබන උපකුලයේ කණ්ඩායමක් සඳහා සංවිධානයක කර තිබූ ඉන්දියාවේ මුල්වරට පවත්වන ලද ජන පාසැලට මම සහභාගී වීමි. ඒ සඳහා පහළොවක් පමණ පිරිමින්ද ස්ත්‍රීන් හත් දෙනෙක් පමණද සහභාගී වූහ. රැස්වීම පටන්ගෙන ඉතා සුළු කාලයක් තුළ මෙම දරිද්‍රතාවයේ උපරිම පීඩනයට ලක්ව සිටින්නෝ නොපැකිල කථා කිරීමට පටන් ගත්හ. ඔවුහු තමන් මුහුණ දෙන ගැටළු ගැන කථා කළේය. ආහාර නැති කම නිසා නැතිවූ දරුවන් ගැන කථා කළහ. ණය ගෙවාගැනීමට බැරිකම නිසා අවුරුදු දහයකට වැඩි කාලයක් වහල් සේවයේ යෙදීමට සිදුවූ ආකාරය ගැනද අයෙක් කීවේය. ඉඩම් හිමියන් විසින් පොලීසිය මේ දරිද්‍රයන්ට විරුද්ධව යොදාගන්නා ආකාරයත් තමන් විසින් යම් පැමිණිල්ලක් කළහොත් එය තමන්ටම විරුද්ධව යොදාගන්නා ආකාරයත් ගැන ඔවුහු නොයෙක් උදාහරණ දක්වමින් පැහැදිලි කළහ. මානව හිමිකම් ව්‍යාපාර මගින් ඇතිකරන ලද මැදිහත් වීම් මගින් තමන්ට විවිධ ප්‍රශ්න ගැන ඉහළ නිලධාරීන්ගේ අවධානය දිනාගැනීමට හැකිවූ බවත්, දිස්ත්‍රික් නඩුකාරයා පවා ඉතිහාසයේ මුල් වතාවට තමුන් ඉන්නා කොණට පැමිණ ආහාර ප්‍රශ්නය ගැන විමසා ඉදිරිකාලයේදී දරුවන්ගේ මරණ වැළැක්වීමට පියවර ගන්නා බවට පොරොන්දු බවත් ඔවුහු කීහ. එම දිස්ත්‍රික් නඩුකාරයා ඔවුන්ට කථාකරමින් තමා දිල්ලියේ සිට පැමිණි අයෙකු බවත් ආහාර හිඟය නිසා දරුවන් මැරෙන තත්වයක් ඇති බවට කිසිදු අදහසක් තමන්ට නොතිබූ බවත් ඒ පිළිබඳව කණගාටු වන බවත් අනාගතයේදී මෙවැනි ප්‍රශ්නවලදී වහා ක්‍රියාත්මක වන බවත් කීවේ ලූ. කෙසේ වුවත් මෙම සිදුවීම් තුළින් මෙම කණ්ඩායම තුළ දැඩි උනන්දුවක් හා ආත්ම ශක්තියක් ඇතිවී තිබූ බව පෙනෙන්නට තිබුණි. ජන පාසල තුළදී සමහරු මුල් වතාවට තමන්ගේ නම ලිවීමට පුරුදුවූ හැටි එසේ ලිවීමෙන් පසු සතුවට පත්වූ සැටිත් දැකගැනීමට හැකිවිය.

පසුදින අපි 'කසියා' නමින් හඳුන්වන තණකොළ කපන්නන් හා සංගීතයේ යෙදෙන්නන් පදිංචිව සිටින කුඩා ගම්මානයකට ගියෙමු. මෙය 'මායාවතී' නැමති ආණ්ඩුකාරවරිය විසින් ඔවුන්

වෙත දායද කරන ලද ඉඩමක් විය. එහි කුඩා ගෙවල් තනා ජීවත්වූ පවුල් ගණනාවක් විය. තමන් මුල් වතාවට මෙම ස්ථානයට පැමිණි පසු පොලිස් නිලධාරීන් එහි පැමිණ ගැහැණුන් සපයන ලෙස ඔවුන්ගෙන් ඉල්ලා සිටි සැටිත් එය ප්‍රතිකෂේප කිරීම නිසා එහි සිටි සියල්ලන්ටම ඉතා දුරුණු ලෙස පහර දුන් සැටිත් මෙම ගම්මානයේ ජීවත්වන කසියා වරු තමන්ගේ ඉතිහාසයේ කොටසක් ලෙස කියති. මෙසේ පහරකෑ අය අතර ඉන්දියාවේ නැටුම් කලාකරුවකු ලෙස විශාල කීර්තියක් ලබා සිටි අයෙකුද විය. ඔහුද එම කුලයට අයත්වූ දරිද්‍රයෙකි. ඔහු ඉන්දියාවේ ජනාධිපති හා වෙනත් ඉහළ අය ඉදිරියේද නැටුම් නටා ඇති අතර රජීව් ගාන්ධි අගමැතිවරයා විසින් දෙන ලද හෝජන සංග්‍රහයකටද සහභාගීවී ඇත. එහිදී ලැබුණු සහතිකයක් දැනුත් ඇත. එහෙත් මෙම සුප්‍රසිද්ධ නැටුම්වාට පවා බරපතල ලෙස තුවාල කරමින් පහර දෙන ලදී. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ඔහුට දත් ඔහු පෙර කරගෙන ගිය නැටුම් කලාවේ යෙදීමට බැරිය. මෙම පහරදීම නිසා ඇතිවූ කරදරකාරී කාලය තුළ කසියාවරුන් අතර අධෛර්යමත් කමක් ඇතිවිය. එහි ප්‍රතිඵලය වූයේ ඔවුන්ගේ කුඩා දරුවන් දහ අට දෙනෙක් ආහාර නැතිකමින් මිය යාමය.

අප එම ගම්මානයට ගියේ මෙම දරුවන් දහ අට දෙනා සිහිපත් කිරීම සඳහා ගොඩනැගුණු ස්මාරකයක් විවෘත කිරීම සඳහාය. ආචාර්ය ලෙනින් සහ තවත් අය දරුවන්ගේ මරණ දැනගැනීමෙන් පසු එම සිද්ධි පිළිබඳව විශාල ආන්දෝලනයක් ඇතිකළ අතර එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ප්‍රාදේශීය බලධාරීන්ගේ අවධානය මෙම ගම වෙත යොමු විය. විවිධ ආධාරද එම ගමට ලැබිණි. අනාගතයේදී හදිසියකදී පාවිච්චිකළ හැකි වන පරිදි කුඩා සහල් ගබඩාවක්ද මෙම ගම්මානය තුළ ඉදිකෙරිණ. ඉහත සඳහන් කළ නැටුම්වා තවත් කීප දෙනෙක් සමඟ බෙර ගසමින් ගෙවල්ගානේ ගොස් ආහාර එකතු කිරීමක්ද පටන්ගත්තේය. කසියාවරුන්ගේ බෙරය සාදනු ලබන්නේ මැටියෙනි. මෙසේ දරිද්‍රයන් පිළිබඳව උනන්දුවක් දක්වන කණ්ඩායම් සමඟ සම්බන්ධවූණු කසියාවරු තමන්ගේ අනාගත සුභ සිද්ධිය සඳහා

වැඩි උනන්දුවකින් කටයුතු කිරීමට පටන්ගත්හ. මියගිය දරුවන් වෙනුවෙන් ස්මාරකයක් ගොඩනැගීමේ අදහස කරා ඔවුන් පැමිණියේ ඒ ආකාරයෙනි. එම ස්මාරකයට පරමාදර්ශ ලබාගෙන තිබුණේ ශ්‍රී ලංකාවේ සිදුවූ රද්දොළුවේ ගොඩනගා ඇති අතුරුදහන්වූවන් ස්මරණය කිරීමේ ස්මාරකය මගිනි. සිදුවූ මරණ පිළිබඳ මතකය අමතක නොකිරීමක් යළි එවැනි සිදුවීම් ඇතිවීම වලක්වාලීමත් සනාථ කිරීමක් මෙම සිහිවටන මගින් කෙරේ. සිහිවටනය විවෘත කිරීමට මියගිය දරුවන්ගේ දෙමාපියෝද සහභාගිවූහ. එම විවෘත කිරීමට මහත් ප්‍රසිද්ධියක් පුවත් පත් මගින් ලබාදී තිබුණි. සෑම දිනකම එක මලක් වත් එම ස්මාරකය ඉදිරියේදී තැබීමට දෙමාපියෝ එකඟවූහ. ස්මාරකය ඉදිකිරීමෙන් පසු එම ස්ථානයට ගිය එක් ගාන්ධිවාදියෙකු ස්මාරකය ඉදිරිපිට මල් විශාල වශයෙන් දමා තිබෙනවා දුටු බවට දන්වා එවා තිබුණි.

පසුදින අපි 'මහර්' නැමති උපකුලයට අයත් අය පිදිංචිවූ කුඩා ප්‍රදේශයකට ගියෙමු. මහර් යන උප කුලයට අයත් එක් කණ්ඩායමක් සපත්තු මැසීමේ යෙදෙන්නෝය. මෙම ගම්මානය ඔවුන්ට ලැබී තිබුණේ දැන් ටික කලකට පෙර ඉන්දියාවේ ඇතිවුණු ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ පිළිබඳ ආන්දෝලනයක් ඔස්සේය. එම ඉඩම් ප්‍රදේශයට, අයිතිය ආණ්ඩුව විසින් නිකුත්කරන ලද ඔප්පුවක් මගින් මෙම ගැමියනට ලැබී තිබුණි. එහෙත් එම ඉඩම් ඔවුන්ට කැමති සේ පාවිච්චි කිරීම වලක්වා ලමින් එක් ඉඩම් හිමියෙක් නඩුවක් පවරා එම ස්ථානයේ කිසිම වැඩි දියුණුවක් ඇති නොකරන ලෙසට තහංචියක් පනවමින් තහනම් නියෝගයක් ලබාගෙන තිබේ. එහෙත් එම ඉඩම් හිමියාට මෙම ගම්මානය සම්බන්ධයෙන් කිසිම අයිතියක් නැත. ඉන්දියානු අධිකරණ ක්‍රමය තුළ ඇති විශාලම ව්‍යාජය නම් නඩු පමාවය. හොඳින් හෝ නරකින් මෙවැනි තහනම් නියෝගයක් ලබාගත් පසු එය ඉවත් කර ගැනීම සඳහා විශාල උත්සාහයක් දරිය යුතු අතර උසාවියෙන් නිසි ලෙස නියෝගයක් දීම කල්පමා කරගත හැකිය. ඉඩම් හිමියනට බලවතුන් අතර සම්බන්ධකම් ඇත. දලින් වරුනට එවැනි සම්බන්ධකම් නැත. එම නිසා අධිකරණ ඉදිරියේදී ඔවුහු අවාසිදායක තත්වයකට මුහුණ දෙති. ඔවුන් මෙදින කපාකළේ

මෙම තහනම් නියෝගය ඉවත් කර ගැනීම පිළිබඳවය. මහර් කුලයට අයත්වූ මෙම ගැමියෝ ආර්ථික වශයෙන් මුසා හා කසියා යන කුලවල අයට වඩා අඩු දරිද්‍රතාවකින් පෙළුණහ.

කොයි ලාංකිකයාත් ඉසිපතනය ගැන අසා ඇත. ඉසිපතනාරාමය පිළිබඳව 'අමරදේවයන්' ගේ ගීතයද ජනප්‍රියය. එහෙත් 'අශෝක' මහරජතුමා විසින් ගොඩනගන ලද ඉසිපතන මුව උයන යනුවෙන් හැඳින්වෙන ස්ථානය කොතරම් සුවිසාලද කොතරම් ඓතිහාසික ගාම්භීරත්වයකින් යුතුද යන්න පිළිබඳව වැටහෙන්නේ එය දැකීමෙන් පසුවය. අපි ඉසිපතනාරාමෙහි දෙදිනක්ම සැරිසැරුවෙමු. ඒ අසලම පිහිටි 1910 දී ගොඩනැගුණු ඉතා හොඳින් පරිපාලනය වන කෞතුකාගාරයද බැලීමට අපට හැකිවිය. ඉතිහාසයේ එක් කාලයක් පිළිබඳව ඉතා තියුණු අදහසක් මේවා දැකීමේදී මතුවේ. බුදුන්ගේ කාලයෙන් අවුරුදු තුන්සියකට පසු පාලනයට පැමිණි අශෝක රාජ්‍යයක් තුළ සදාචාරයට හිමිකැන ඉතා ඇත කාලයකදීම අවබෝධකර ගත් පාලකයෙකු බව සක්සුදක් සේ පෙනේ. 'නීතියේ රෝදය' යනුවෙන් හැඳින්වුණු සදාචාරය මත පදනම්වූ නීතිමය මූලධර්ම තමන්ගේ පාලන ප්‍රදේශය තුළ ගැඹුරටම මුල් බැස්සවීමට පමණක් නොව තමන්ගේ බල ප්‍රදේශයෙන් එපිටටද ඒවා පතුරවා හැරීමට ඔහු උනන්දු විය. අධ්‍යාපනය එක කුලයකට පමණක් හිමිකර ගැනීම නිසා ඉන්දීය සමාජය තුළ ඇතිවී තිබූ මහා ගැටළුව ඔහු විසින් විසඳන ලද්දේ එකල ප්‍රචලිතව පැවති බෞද්ධ දර්ශනය මුල්කොට ගත් සදාචාරාත්මක පදනමක් ගොඩනැගීමෙනි. මහා අභිමතාර්ථය විශාල වශයෙන් ලොවට කියාපාන අතිවිශාල ගොඩනැගිල්ලක නටබුන් දැන් ඉතිරිව ඇත. කුල ක්‍රමය වෙනුවට සියලුම පුද්ගලයන්ට ගරු සැලකිලි කිරීම මත පදනම් වූණු මානව වාදී සමාජයක අඩිතාලම පිළිබඳව සංකේතයක් ලෙස ඉසිපතනය පවතී. මානව හිමිකම් පිළිබඳ දර්ශන එතරම්ම පැලපදියම් වීමට තරම් සමාජ යථාර්ථයන් දියුණුව නොතිබුණු යුගයක අශෝක හා මෞර්ය රජවරුන් මානව හිතවාදී සංකල්පයක් මත රජය හා ජනතාව අතර ඇති සම්බන්ධය ගොඩනැගීමට දරන ලද මහා ප්‍රයත්නය පසුකාලයේදී විශාල

ගවේශනයන්ට තුඩු දී ඇති අතර බී. ආර්. අම්බෙන්කාර් වැනි නායකයන්ද රොබ්ලා තාපර් වැනි ප්‍රධාන පෙලේ ඉතිහාසඥයින්ද අශෝක යුගය පිළිබඳව හෙළිදරව් කිරීමක් ඔවුන්ගේ කෘතීන් ඔස්සේ කර ඇත. දේශපාලන ක්‍ෂේත්‍රයේදී ආසියාවේ ඉතාම අභිමානනීය පාලකයා අශෝකයායි කීම අතිශෝක්තියක් නොවේ.

මුසාවරුන්ගේ ගම්මානයක ඇවිදින අතරදී අසල කුඹුරු වටේම දකින හැකි කහපාට මල්වලින් යුතු අඩිතැනක් පමණ උසැති පැළෑටි වර්ගයක් දක්කෙමි. මෙම පැළෑටි මොනවාදැයි ඇසූ විට ඒවා ‘අබ’ පැළ බව දැන ගතිමි. අබ මල කහ පාටය. කුඩාය. එකම මල් පොකුරක් තුළ මල් ගණනාවක් ඇත. සියලුම කුඹුරු වටා වවා ඇති මෙම පැළෑටිය අබ වගාව කොතෙක් දුරට බරණැස් ප්‍රදේශය තුළ කෙරේද යන්න පෙන්වුම් කරයි. මෙම ප්‍රදේශයේ විශාල ඉඩම් හිමියෝ සිටිති. කේරළය, බෙංගාලය වැනි ඉන්දියාවේ සමහර ප්‍රදේශවල ඇතිවූ මහාපරිමාණ ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ මේ ප්‍රදේශයේ සිදුවී නැත. මහාපරිමාණ වගාවේ කිසිදු හෝ වාසියක් දලින් කුලවල අයට ලැබෙන්නේ නැත. මෙම පැළෑටි වලින් කිසිදු පලදාවක් ගැනීමට ඔවුන්ට අයිතියක්ද නැත. මහා පරිමාණ වගා සිදුවන වාතාවරණයකම ආහාර නැතිකමින් දරුවන් මියයෑමද කෙරේ.

අබමල් දැකීම නිසා යම් සතුටක් මා තුළ ඇතිවිය. අබ ඇටය පිළිබඳව උපමා කථාව ඉබේම සිතට නැගිණ. එම කථාවට උපහැරනය පැන නගින්නට ඇත්තේද ප්‍රදේශයේ සුලභව පවතින අබ වගාවම විය යුතුය. මරණය ඉදිරියේ සියල්ලන්ම සමාන වන සැටි අබ ඇටයේ කථාවෙන් කියැවිණි. විෂමතා මත පදනම් වූ සමාජ ක්‍රමයක් තුළ මෙම අබ ඇටයේ කථාව ඔස්සේ කියවෙන්නේ තෙරම් පරිණතවූ මානව ධර්මයක්ද? අබ ඇටයේ කථාවක් අශෝක මහාරජගේ දේශපාලන දක්මන් අතර පවතින සම්බන්ධය මතකයේ තබාගැනීම සඳහා අබමල් සහිත පැළෑටිවල පින්තූර ගණනාවක් කැමරා කර ගතිමි.

‘මේ කවිද මොනවද කරන්නේ? බැසිල් ප්‍රනාන්දුගේ නිල ඉතිහාසය’

පිළිතුරු ලිපියක්

දෙසැම්බර් 24 වන දින මව්බිම පුවත්පතේ ‘මේ කවිද මොනවද කරන්නේ? බැසිල් ප්‍රනාන්දුගේ නිල ඉතිහාසය’ යනුවෙන් නන්දන වීරත්න විසින් ලිපියක් පළකර තිබිණි. මෙම ලිපිය මගින් මා කවුද? මා කරන්නේ කුමක්ද? යනුවෙන් කුතුහලයක් ඇතිකළ හැකි හෙයින්ද අසාධාරණ සැකයන් අතිකළ හැකි හෙයින්ද, මා කවුද මා කරන්න යන්නේ කුමක්ද? යන්න පිළිබඳව මෙම පිළිතුර සපයමි. මම ලංකාවේ කුල මත වර්ගීකරණය මගින් ලංකාව තුළ පවත්නා අසමානාත්මතාව හා අසාධාරණය පිළිබඳව උපතින් ලත් අත්දැකීම් මතද, නීතිය ඔස්සේ කෙරෙන අසාධාරණය ගැන වෘත්තීය වශයෙන් ලබාගත් අත්දැකීම් මතද, ලාංකීය දේශපාලනයෙන් වන මහා ව්‍යසනය ජීවිත කාලය තුළ ලබාගත් සියලු අත්දැකීම් ඔස්සේ ද යම් අවබෝධයකට පැමිණ, ඒ මත ක්‍රියාකරන ලංකා පුරවැසියෙක්මි.

ලාංකිකයන් වර්ගීකරණය කිරීම හා අසමාන සැලකිල්ල

කුල ක්‍රමය මගින් ලංකාවේ මිනිසුන් වර්ගීකරණය කිරීම බොහෝ ශතවර්ෂ ගණනක සිටම කෙරීගෙන එන අභිෂ්ටසම්පන්න පුරුද්දක් වන අතර ලාංකීය සමාජයේ අසමානාත්මතාව මුල්බැස

තිබෙන්නේ මෙම හේතුව මතය. උපතින් මා වර්ග කර තිබෙන්නේ රදා කුලයට අයිතියැයි යනුවෙනි. හැදෑ පල්ලියවත්තේ අප ගම්මානයෙහි අප පදිංචිව සිටි ප්‍රදේශය එකල නම් කරතිබුණේ 'රදා වත්ත' යනුවෙනි. පෙළපත් වශයෙන් අප නම්කර තිබුණේ වත්තල පේඩිගේ යනුවෙනි. මේ සියල්ල තුළම පැවතුණේ මිනිසුන් ඉහළ පහළ වශයෙන් හා උසස් පහත් වශයෙන් ලාංකීය සමාජය තුළ වර්ගීකරණය කර, වෙනස් ආකාරයේ සැලකීම්වලට භාජන කිරීමට සාදා තිබූ පදනමයි. එම පදනම පිළිබඳව මා විසින්ම උපතින් ලැබූ අත්දැකීම මගින්, මා ජීවත්වන සමාජය, මා තේරුම් ගත්තේ අසාධාරණයේ හා අසමානාත්මතාවයේ මූලධර්ම පතුලටම කිඳා බැස තිබෙන සමාජයක් ලෙසය. මා ජානයෙන් හෝ මානව හැකියාවන්ගෙන් වෙන කිසිවකුට හෝ පහත් යැයි මම නොසලකමි. ලංකාවේ වෙන කාටත් නොදෙවෙනි සේ මමත් අධ්‍යාපනයක් ලබාගතිමි. ඉංග්‍රීසි අකුරක්වත් මුල් පාසැලෙන් හෝ පවුල් ආභාෂයෙන් ඉගැනීමට අවස්ථාවක් නොලැබූ මම නීති උපාධිය ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් කර සමත්වීමි. තරුණ කාලයේදීම ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් කවි ලියා ලංකාවේ ඉංග්‍රීසි සාහිත්‍යය හදාරන්නන් අතරද පිළිගැනීමට ලක්වූයෙමි. මා ලියූ ඉංග්‍රීසි කවි ලංකාවේ ඉංග්‍රීසි කවි එකතු ගණනාවක මෙන්ම ජ්‍යාත්‍යන්තරවද පළවී ඇත. සමහර කවි, විශ්ව විද්‍යාලවල අධ්‍යයන සඳහාද උපයෝගී කොට ගෙන ඇත. එම කවි එකතුවක මලයාලම් බසින් පරිවර්තනයක් ලබන මස දී එළි දැකී. මම නීති වෘත්තියෙහි යෙදුනෙමි. ඉන් පසු එක්සත් ජාතීන්ගේ සංගමයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධාරියකු සේ කටයුතු කෙළෙමි. ලෝකයේ සියලුම ජාතීන්ට අයත් පුද්ගලයන් සමඟ මම මේ වන විට එකිනෙකට ගැටී කටයුතුකර ඇත්තෙමි. මම විසින් ලියා ඇති බොහෝ දේ ජාත්‍යන්තරව බෙදාහැර ඇත. එසේ නම් මා තවත් කාටවත් පහත්වන්නේ කෙසේද?. කුල බෙදීම මත පදනම් වූ, මම උපන් සමාජය, මෙම අශීෂ්ට සම්පන්නභාවය ගැබ්කරගෙන ඇති හෙයින් එම අශීලාචාර භාවය හෙළිදරව් කිරීමටත්, එය වෙනස් කිරීමටත් කළහැකි සියල්ලක්ම කිරීමට මම අධිෂ්ඨාන කළේ ඉතා බාලවයසකදී වූ අතර ඒ ගැන අඛණ්ඩව කටයුතු කරමින් යමි. මගේ දෙමව්පියෝ ඉතාමත් ගැඹුරු මහත්මා ගුණ ඇති අය වූහ.

පහත්යැයි සලකන ලංකාවේ සාමාන්‍ය මිනිසුන් අතර තිබෙන මහත්මා ගතිගුණ ලංකාවේ ඉහළයන් අතර නැත. ශතවර්ෂ ගණනාවක් තිස්සේ පැවත ආ පුහු ආඩම්බරයත්, අසරණයන් මැඩලා ඔවුන් සුරාගෙන ජීවත්වීම සඳහා කෘෂිකාර්මික සමාජයක් තුළදී ඇතිකරගත් දරුණු ගතිගුණත්, මෙම ඉහළයන් අතර පවතී. ලංකාවේ මානව හිමිකම් පිළිබඳව අවබෝධයක් ඇතිකිරීමට ඇති විශාලම බාධකය වන්නේ ශතවර්ෂ ගණනාවක් තිස්සේ ඇතිකර ඇති මේ ඉමහත් කෲර මානසික තත්ත්වයයි. ඒවා රඳල හෝ බමුණු ගතිගුණයැයි සමහරුන් හඳුන්වාදී ඇත. කැරලි මර්දනය කිරීමේ නාමයෙන් දසදහස් ගණන් තරුණයන් අත්අඩංගුවට ගැනීමෙන් පසු මරා පුළුස්සා අතුරුදහන්කර, ඒ පිළිබඳ සියලුම නීති කෲති යටගැහීමට තරම් දරුණු මානසිකත්වයක් ලාංකික පාලක පන්තියට උරුමවූයේ මෙම කුල පුරුදු නිසා නොවේද?.

කුල ක්‍රමය හා බුදුදහම

කුල ක්‍රමය පිළිබඳ මා ලැබූ අත්දැකීම නිසාම ලංකාවේ සංස්කෲතියට පදනම වූවායැයි කියන බුදුදහම මගින් කුල ක්‍රමය පිළිගන්නාවාද යන්න පිළිබඳව ගවේශණයක යෙදුණෙමි. මෙම ගවේෂණයේදී ලංකාවේ මේ ගැන ලියවුණු පොතපතින් එතරම් හෙළිදරව් කිරීමක් දැකගන්නට ලැබුණේ නැත. එහෙත් ඉන්දියාවේ කුලක්‍රමය පිළිබඳව ගවේෂණයේදී බුදුදහම හා කුලක්‍රමය එකිනෙකට පරස්පරවිරෝධී ධර්ම වූ බවත්, බුදුන්වහන්සේගේ ඉගැන්වීම්, වේද ග්‍රන්ථ මගින් කුල ක්‍රමයට පදනම සැලසූ ඉගැන්වීම් වලට මුලුමනින්ම පටහැනි බවත්, මට සක්සුදක් සේ පෙනී ගියේය. දෙවියන්ගේ මුවින් බ්‍රාහ්මණයන් උපන් බවත්, උරහිසින් ක්ෂත්‍රීයන් (සොල්දාදුවන්) උපන් බවත්, උදරයෙන් වෛශ්‍යයන් (වාණිජයේ යෙදෙන්නන්) උපන් බවත්, පාදයෙන් ශුද්‍රයන් (ගරීරග්‍රමය යොදා වැඩකරන්නන්) උපන් බවත්, කියවුණු වේද ධර්මයනට එරෙහිව සියලුම මිනිසුන් ස්ත්‍රී යෝනියෙන් උපදින බවට බුදුන් වහන්සේ කළ ඉගැන්වීම එදා පැවති ඉන්දිය සමාජය තුළ විප්ලවීය මූලධර්මයක් විය. බුදුන්වහන්සේ තම ඉගැන්වීම් මගින් කුල ක්‍රමයට

පහර දුන්නා පමණක් නොව, එය පදනම් වූ සමාජ මූලධර්මද නිර්දේශව ප්‍රතික්ෂේප කළහ. මේ පිළිබඳව මාගේ ගුරුවරයාණන් වන්නේ ආචාර්ය බී. ආර්. අම්බේක්කාර් නැමති මහා පුරුෂයාය. මා ඔහුගේ ඉගැන්වීම් වල අනුගාමිකයෙක්මි. එවැනි මහාබුද්ධිමතකු පහළ කිරීමට ලාංකීය සංස්කෘතියට නොහැකිවූයේ ඇයි යන්න ගවේෂණයකට සුදුසු තේමාවකි.

ලාංකීය සමාජය තුළ මුල් යුගයේදී මුල් බැස තිබූ බුදුන් වහන්සේගේ අවශාජ ඉගැන්වීම්වලට පටහැනි බ්‍රාහ්මණ දර්ශනයක්, පසුකලෙක රණකාමී බ්‍රාහ්මණයන් යැයි කියාගන්නා කොටසක් විසින් ලංකාවට ගෙනා ආකාරයත් ලංකාවේ සමාජ ක්‍රමය, කුල ක්‍රමය මත මුළුමනින්ම සංවිධානය කරන ලද ආකාරයත් මාටින් වික්‍රමසිංහ වැනි ලේඛකයන්ගෙන්ද, ඉතිහාසය පිළිබඳව ලියා ඇති පොතපතින්ද ඉගෙන ගනිමි. මෙයින් මා වටහා ගත්තේ ලංකාව තුළ තවමත් පවතින කුලය මත පිහිටුවා වර්ගීකරණ හා එම වර්ගීකරණය මත ගොඩනැගී ඇති මානසික තත්ත්වයන් හා බුදුදහම අතර අහසක් පොළොවක් සේ වෙනසක් පවතින බවය. එසේ නම් මෙය දෙබඩ සමාජයකි. බුදුන්ගේ දහම දොඩන නමුත් අසමානත්වය මත පදනම් වී ඕනෑම කෲර ක්‍රියාවක යෙදීම වරදක් සේ නොසලකන්නා වූ සමාජයකි. මෙම දෙබඩියාව හෙළිදරව් කිරීමට මා තීන්දු කළ අතර එය මා කරන සියලු දෙය පිටු පස පවතින එක් අධිෂ්ඨානයකි.

දෙබඩ සමාජය හා අඛණ්ඩ ශිෂ්ටාචාරය?

දෙබඩ සමාජයක් තුළ අඛණ්ඩ ශිෂ්ටාචාරයක් තිබීමට බැරිය. මෙම දෙබඩියාව ශිෂ්ටාචාරය තුළම පවතින්නාවූ දෙබඩියාවකි. එය ඇති කළ දිනයේ සිට ඊට පෙර පැවති ශිෂ්ටාචාරය බිඳුණේය. එම බිඳීම තවමත් පවතී. එසේ හෙයින් ලංකාව තුළ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී අදහස් හා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ගතිපැවතුම් ඇතිකිරීමේ මූලිකම ගැටළුවක් පවතී. එම ගැටළුව නිරාකරණය වන තුරු එම සමාජය අද අත්දකින පරිහානිය අඛණ්ඩව පවතිනවා ඇත. වත්මන් සමාජයන් ගමන් කිරීමට නොහැකිව වඩවඩාත් හේද හින්නවනවා ඇත.

හිතිය තුළින් වන අසාධාරණය

අධ්‍යාපනයෙන් හා වෘත්තීයෙන් නීතිඥයකු වන මම ලංකාවේ නීතිය අද මූහුණ දී ඇති විශාල කඩාවැටීමෙන් කම්පනයට පත්වී සිටින්නෙමි. ඒ විශාල කඩාවැටීම වෙනස් කිරීමට හැකි දැයි මා නොදන්නා නමුත් එසේ කිරීම සඳහා මා විසින් කළහැකි සියල්ලම කිරීම මනුෂ්‍යයකු වශයෙන් මගේ යුතුකමක් කොට සලකමි. මා ලංකා විශ්ව විද්‍යාලයේ අවසාන වසර ගතකළේ 1971 දීය. ජේ. ඩී. පී. විසින් මෙහෙයවුණු කැරැල්ලද, ඊට විරුද්ධව සිදුවූ මහා මර්දනයද කෙරුණේ එම වසරේදීය. ඉංග්‍රීසි අංශයෙන් අධ්‍යාපනය ලබමින් නීතිපීඨයේ සිටි ශිෂ්‍යයන්ට මෙම සිදුවීම් පිටුපස පැවති හයංකර තත්ත්වය එතරම් දැනුණේ නැත. එහෙත් එහි සිටි වැඩි දෙනෙකුට වෙනස් පසුබිමකින් මෙම පීඨයට පැමිණීමට එදා ඇතිවූ මර්දනය පිළිබඳව නොසිතා සිටීමට බැරිවිය. මා උගනිමින් සිටි නීතියත්, එම නීතියේ මූලධර්මත්, එදා කෙරුණු එම නග්න මර්දනයෙන් දහස් ගණන් තරුණයන් අමුඅමුවේ මරා දැමීමත් අතර සම්බන්ධයක් සොයාගැනීමට මට බැරිවිය. එම කැරැල්ල පසුපස වූ දේශපාලන දක්ම පරිණත නොවූ හෙයින් මට පිළිගත නොහැකි වූවත්, එය මර්දනය කළ ආකාරය පිටුපස වූ දේශපාලන මෙන්ම නීතිමය මූලධර්මද මට පිළිගැනීමට බැරිවිය. එම වසර අගදී පැවති විභාගයෙන් මා ලෙහෙසියෙන් සමත්වූවත්, මා තුළ ඇතිවී තිබූ නීතිය පිළිබඳව කලකිරීමෙන් මා මිඳුණේ නැත. ඉන් පසු මගේ පීඨයේ මාගේ වසරේ සිසුන් නීතිඥවෘත්තිය කරා වහා ඇදී ගිය මුත් එසේ යාමට මානසික තත්ත්වයක් මා තුළ තිබුණේ නැත. එම නිසා ඉන්පසු අවුරුදු අටක් පමණ එකල පැවති විකොස වැනි වාමාංශික කණ්ඩායම් සමඟ උදේ හවා වැඩකරමින්, නාගරිකව මෙන්ම ගම්පළාත්වලට ද යමින්, මා තුළ වූ නොවිසුදුණු ප්‍රශ්නවලට විසඳුම් ඇත්දැයි සෙවීමි. මා නැවත නීති වෘත්තියට පැමිණියේ එම කාලයට පසුය. එහෙත් නීතිය පිළිබඳ දැඩි විශ්වාසයකින් නොව එය මා පුහුණුවූ රැකියාව නිසාය.

හිෂ්ණය හා නීතිය

නීතිය තුළ පැවති මෙම ගැටළු නැවත වරක් අසූ ගණන් පුරාම සිදුවූ සිදුවීම් ඔස්සේ නැවත නැවතත් මතුවිය. ලංකාව තුළ රාජ්‍ය මර්දනය දියත්වූ ආකාරය ඔස්සේ නීතිමය යන්ත්‍රණය කඩාවැටෙමින් තිබූ ආකාරය මම දිටිමි. අද සාධාරණ නඩු විභාග සඳහා ඇති ඉඩ කඩ අල්පය. එය නීතියේ අඩුපාඩුකම්වලට වඩා නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අඩුපාඩුකම් මත පදනම් වී ඇත. මර්දනයට යොමුකරන ලද ලංකාවේ පොලීසියේ විනයත් ඉහළ සිට පහළට අණ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ක්‍රමයත් කඩා වැටුණේය. නීතියේ ආධිපත්‍ය ඇති රටක් තුළ පොලීසියකින් කළයුතු රාජකාරීය කිරීමට බැරි තත්ත්වයට එම සංස්ථාව පත්වී ඇති බව අද රහසක් නොවේ. හදිසි නීති බලතල යටතේ අධිකරණයේද බලතල බාලකරන ලද අතර, මෙය බොහෝ කාලයක් සිදුවීම ඔස්සේ අධිකරණ ක්‍රමය තුළද දැඩි සාණාත්මක වර්ධනයක් ඇතිවූයේය. නිර්භීතව තම සේවාදායකයන් වෙනුවෙන් සටන්කරන නීතීඥයෝ මරණයටත්, මරණ තර්ජනයන්ටත්, වෙනත් ආකාර බලපෑම්වලටත්, වෘත්තීයට අහිතකරවන්නා වූ අත්දැකීම්වලටත් මුහුණපෑහ. මානව හිමිකම් කඩවීමක් පිළිබඳව නීතිමය කටයුතු කිරීම යුද්ධයක් කිරීම වැනි දෙයක් බවට හැරීමට පටන්ගත්තේය. මා හඳුනන බොහෝ නීතීඥයෝ එවැනි ගැටළු ඇතිකළ හැකි නීති කටයුතුවලින් අයින්වීමට පටන් ගත්හ. එය ස්වාභාවික ප්‍රතික්‍රියාවක් වූවත් ඒ මගින් සමස්ත නීති ක්‍රමයට මරුපහරක් වැදී ඇත. ලංකාවේ නීති ක්‍රමය පිළිබඳව නීතිපීඨයේදී මගේ ගුරුවරුන් වූ මහාචාර්ය ටී. නාධරාජා හා ආචාර්ය මාර්ක් කුරේ යන වියතුන් විසින් පොත් ලියා ඇත. එහෙත් එම පොත්මගින් කියවෙන නීතික්‍රමය අද යථාතත්ත්වයේදී ක්‍රියාත්මක වන්නේ නැත. දැන් පවතින තත්ත්වය නීතියේ සුවිශේෂ කඩාවැටීමක් ලෙස විශ්ලේෂණය කොට, ඒ පිළිබඳව පොත්පත් ගණනාවක් හා ලිපිලේඛන විශාල ප්‍රමාණයක් මා සහ මා දැනට සේවය කරන ආසියානු මානව හිමිකම් කොමිසම විසින් ප්‍රසිද්ධ කොට ඇත. මේ සියල්ල මූලික ලේඛන ඔස්සේ පමණක් නොව වෙබ් අඩවි මගින්ද දැක ගත හැක. නීතිය පිළිබඳ මෙම

අවබෝධය මත පිහිටා මේ පවතින තත්ත්වය ලේඛනගත කිරීමටත්, එය ලංකාව තුළදී මෙන්ම පිටතදී ද හෙළිදරව් කිරීමටත්, පවතින තත්ත්වය වෙනස් කිරීමට කළ යුතු සියලුම කටයුතු කිරීමටත්, මම අදිටන් කරගෙන සිටිමි. මා කරන්නේ කුමක් දැයි යන්න සොයාබැලීමට උනන්දුවක් දක්වනු ලබන කවුරුන් වූවත් මෙම අංශය පිළිබඳව ලියවී ඇති විශාල ප්‍රමාණයක ලියවිලි අධ්‍යයනය කරන්නේ නම් මැනවි.

කුරිරු දේශපාලනය හා මානව හිමිකම්

මා මෙහෙයවෙන අවබෝධයට තුඩු දුන් තුන්වන කරුණ ලංකාවේ දේශපාලනයෙහි මාගේ ජීවිත කාලය තුළ මා දුටු මුඩුම, නීව, දුෂ්ඨ හා අශීෂ්ට අංග ලක්ෂණ හා එය වෙනස්කිරීම පිළිබඳව යමක් කළ හැකිදැයි, මා විසින් වෙනත් අයත් සමඟ කර ඇති ගවේෂණයන්ය. පසුගිය අවුරුදු පහළොවක පමණ කාලයෙහි මා වැඩි වශයෙන් ජීවත් වී ඇත්තේ භෞංකොං රටටය. මිලියන හයක පමණ ජනතාව වෙසෙන මෙම ආසියානු දේශයේ සමාජ ව්‍යුහයන් ක්‍රියාකරන ආකාරයත්, ලංකාවෙහි එම සංස්ථාවන් ක්‍රියාකරන ආකාරයත් අත්දැකීමෙන්ම ඉගෙනගෙන, එය ඉබේම මෙන්ම මා සිතෙන් සංසන්දනය කර බලන විට, ඇතිවන්නේ ඉමහත් කණගාටුවකි. ලංකාවේ දේශපාලනයන්ගෙන් වැඩි දෙනෙක් ඔවුන් ලංකාවේදී කරන ක්‍රියා භෞංකොං නගරයේදී කළහොත් ඔවුන් හිරගෙදරට යාමට ගතවන්නේ ඉතාම ස්වල්ප කාලයකි. හිර ගෙවල සිටිය යුතු පාලකයන් රටක් කරවීමේ කාර්යයෙහි යෙදෙන විට, එයින් ජනතාවට ලැබිය හැක්කේ කුමන නම් යහපතක්ද? අද පවතින්නේ වෞර ධනවාදය බවත්, වෞර දේශපාලනය බවත් පිළිනොගන්නා ලාංකිකයන් ඇත්දැයි මට සැක සහිතය. මම අවුරුදු තුනක පමණ කාලයක් කාම්බෝජයේ එක්සත් ජාතීන්ගේ සංගමය වෙනුවෙන් සේවය කළෙමි. අද ඉතිහාසයේ ගල්යුගය කරා තල්ලුකර දමා ඇති කාම්බෝජයේ පාලකයන්ගේ ගතිගුණත් ලංකාවේ දේශපාලකයන්ගේ ගතිගුණත්, අතර ඇති සමානකම මම දැක්කෙමි. මේ සිදුවන දේවල් මේ ආකාරයෙන්ම පැවතුණ හොත් ලංකාවට

ද ලැබෙනු ලබන දැක්මෙන් මා තුළ කණගාටුවක් පමණක් නොව තැතිගැන්මක් ද ඇතිවිය. මන්දයත් එවැනි තත්ත්වයකින් දුක්විඳින්නෝ සාමාන්‍ය ජනතාව හා අහිංසක දරුවරුන්ගේ වන නිසාය. ඔවුන්ට හිමිවිය යුත්තේ මෙවැනි අම්බිරි රුදුරු වර්තමානයක් හා අනාගතයක්ද? හිරිබත් කෑ යුතු දේශපාලඥයන් හා ප්‍රබලයන් කිරිබත් කමිණිද, සාමාන්‍ය ජනතාවට සාමාන්‍ය ජීවිතයක් ගතකිරීමට බැරි කරමින්ද බොහෝ දෙනෙකු අනාථභාවයට පත් කරමින් ද පවතින මේ සමාජය දෙස බලා නිහඬව සිටිය හැකිද?.

මා වැනි එක් පුද්ගලයකුට මේ සියල්ල පිළිබඳව කළහැක්කේ කුමක්ද යන්න පිළිබඳව මට එතරම්ම අවබෝධයක් නැත. මේ කුරිරු යථාර්ථයෙන් ලාභ ලබන අය සිටිනවා පමණක් නොව ඔවුන්ට ගැතිකම් කිරීමෙන් යැපෙන්නන්ද බොහෝ සේ සිටින බව මම දනිමි. වර්තමානයටත් අනාගතයටත් කුමක්වුණත් ඔවුන් සුපුරුදු ලෙස තමන්ගේ කටයුතු වල නියුතු වනු ඇත. යම් වෙනසක් කිරීමට ඉදිරිපත්වන සෑම කෙනෙකුටම විරුද්ධව ඉතාම පහත් ගණයේ මෙන්ම දැරුණු ක්‍රියාවන්හි යෙදීමට, ඉහළ උදවියන් ඔවුන්ගේ ගැත්තනුත් පසුනොබසින බව විශාල ප්‍රමාණයේ අත්දැකීම් ඔස්සේ අපි දැන් දනිමු. එමෙන්ම එම කෲර දේශපාලනයට ගැතිකම් කියන පුවත්පත් කලාවක් රටෙහි පැවතීමද ජනතාවගේ මහත් අවාසනාවකි. වෘත්තීය සම්ප්‍රදායන් ඉවතට ලෑ මාධ්‍යකරු දියුණුවෙති. දක්ෂ හා ප්‍රතිපත්තිගරුක මාධ්‍යවේදියෝ මරණයට හා වෙනත් අතවරවලට පත්කරනු ලබති. මා කරන දේ මගේ රට තුළදී කිරීමට නුදුන් බැවිනුත්, මා මරාදැමීමට කුමන්ත්‍රණයක් දියත් කරන ලද හෙයින් මම රටින් පිටත සිට වුවද, මගෙන් කළයුතු සුළු හෝ කටයුත්ත ඉටුකරමි. එසේ ඉටුකරන්නේ ජීවිත කාලයක් තුළ ලැබූ අත්දැකීම් හා එයින් ඇතිවූ අවබෝධය වලලා දැමීමට බැරි නිසාය. මට ආර්ථික වශයෙන් ගැටළුවක් ඇත්තේ නැත. එහෙත් මා වටහාගත් දේ අමතක කොට ජීවත්වීමේ මානසික හැකියාව ඇතිකර ගැනීමට මා උනන්දු විය යුතුයැයි මම නොසිතමි. ඒ මා යහගුණයන් ඉගනගත්තේ මගේ දෙමව්පියන්ගෙන් වූ නිසා විය හැකිය. රටේ සංස්කෘතියෙන් තමන්ට හා වෙනත් අයට සිදුවූ වැරදිවලට

පළිගැනීමක් වශයෙන් මුලු අතීතයම අමතක කිරීමට උත්සාහ කරන ලාංකිකයෝ මට නිතර හමුවෙති. ලංකාවේ සංස්කෘතිය ගැන පුරසාරම් දොඩන පිටරට සිටින ලාංකිකයන්ගෙන් වැඩි දෙනෙක් තම රටේ සිදුවන පරිහානිය පිළිබඳව කිසිවක් කිරීමට ඉදිරිපත් නොවෙති. ඔවුන් අනුකරණය නොකිරීමට මම අදිටන් කොට ගෙන සිටිමි.

මා පිළිබඳ වැඩිදුරටත් දැනගැනීමට කැමති නම් <http://www.basilfernando.net> හා <http://www.ahrchk.org> යන වෙබ් අඩවි මගින් බලාගත හැක.